

รายงานการปฏิบัติงาน
ของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง
ประจำปี ๒๕๕๒

2009

Annual REPORT

The Administrative Court

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961183381

คุณธรรม ๔ ประการ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
พระราชทาน คุณธรรม ๔ ประการ แก่ข้าราชการและประชาชนชาวไทย
ในวันสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี มีข้อความดังต่อไปนี้

ประการแรก คือการรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง
รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน
เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง
ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์
และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง
ให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัตย์ ความดี

ประการที่สาม คือการอดทน อดกลั้น และอดออม
ไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต
ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต
รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน
เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรม ๔ ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรง
ให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิด
ความสุข ความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคง
ก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

Content

ส่วนนำ

ตราสัญลักษณ์ศาลปกครอง	๑
สารจากประธานศาลปกครองสูงสุด	๓
สารจากเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง	๕
ภาพผู้บริหารศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง	๖

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง	๑๕
วิสัยทัศน์	๒๖
พันธกิจ	๒๖
เป้าประสงค์	๒๖
ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง	๒๗

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

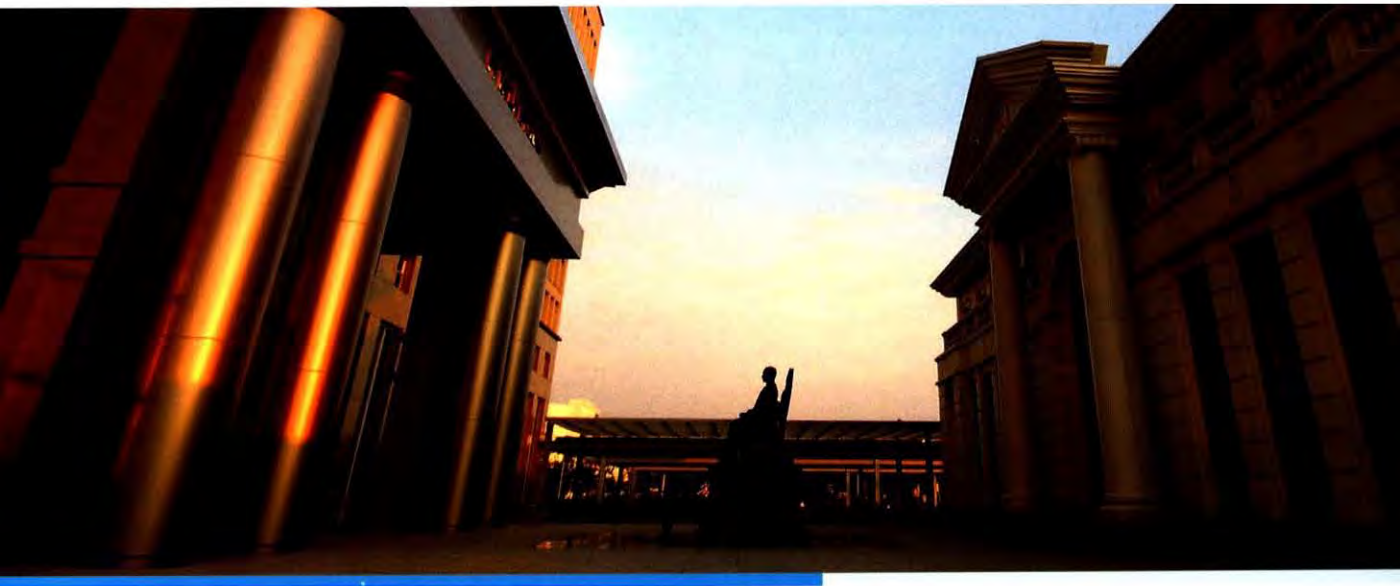
---

๑) ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน พุทธศักราช ๒๕๕๒	๓๑
- ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓๑
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๕๐
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓	๕๕
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔	๖๖
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕	๗๑
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖	๗๔
๒) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนา	๘๒

พิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง

พิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง	๘๕
--	----

วัฒนธรรมองค์กรของศาลปกครอง	๙๐
วัฒนธรรมองค์กรของศาลปกครอง	๙๑
วิชาการคดีปกครอง	๙๘
๑) คำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองที่น่าสนใจ	๙๙
๒) รายงานการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง	๑๑๖
๓) แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด	๑๔๓
รายงานของผู้สอบบัญชี	๑๖๔
รายงานผู้สอบบัญชีและงบการเงิน	๑๖๕
การวิเคราะห์ทางการเงิน	๑๘๒
ทำเนียบบุคลากร	๑๙๖
ทำเนียบบุคลากร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒	๑๙๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ตราสัญลักษณ์ศาลปกครอง

Court of THAILAND

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ อัญเชิญ “พระคทาจอมทัพ” ซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ ไปประกอบเป็นส่วนหนึ่งของสัญลักษณ์ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้สถิตสถาพรตลอดไป โดยประกอบเป็นแกนกลางดุลพาท ประดิษฐานบนพาน มีข้อชัยพฤกษ์อยู่ด้านล่างภายในขอบวงรี ซึ่งมีความหมายของตราสัญลักษณ์ ดังนี้

วงรี มาจากวงกลมที่รีเป็นรูปไข่ หมายถึง วงกลมที่มีการเคลื่อนไหว หมุนไปตลอดเวลา เป็นการพัฒนาการอย่างไม่หยุดนิ่ง มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

ดุลพาท ดุลหรือตาชั่ง เป็นเครื่องหมายวัดหาความเสมอกัน หมายถึง การสมดุล เสมอภาค ความเป็นธรรม และไม่เอียงเอียงแก่ฝ่ายใด ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมเที่ยงตรง

พระคทาจอมทัพ เป็นพระคทาประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเป็นเครื่องหมายแสดงว่าศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้จัดตั้งขึ้นสำเร็จในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ กับทั้งเป็นมิ่งขวัญเครื่องเตือนใจให้ตุลาการศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลปกครอง

พาน ใช้สำหรับอัญเชิญสิ่งสำคัญ ซึ่งได้แก่ การอัญเชิญพระคทาจอมทัพซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ข้อชัยพฤกษ์ เป็นข้อไม้ใช้สวมหัวเมื่อมีชัยชนะ หมายถึง ความมีชัยชนะในการคิดและการดำเนินการแห่งสรรพกิจทั้งปวงของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

สาจากประธานศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองเป็นองค์กรตุลาการที่มีประวัติการก่อตั้งในสังคมไทยมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง นับแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๑๗ ให้ตรา "พระราชบัญญัติเคาน์ซิลออฟสเตต คือ ที่ปลัดทูลฉลองกระทรวงแผ่นดิน" จัดตั้งสถาบันที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการบริหารราชการแผ่นดินและร่างกฎหมาย ตลอดจนเป็นผู้พิจารณาเรื่องเดือดร้อนของราษฎร ทำนองเดียวกับการจัดตั้ง Conseil d'Etat ในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นองค์กรทางกฎหมายต้นแบบของประเทศที่มีระบบศาลคู่ในประเทศต่างๆ ในปัจจุบัน ตราบจนกระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดบทบัญญัติรองรับ การจัดตั้งศาลปกครองในประเทศไทยขึ้นอย่างเป็นทางการ และศาลปกครองได้เปิดทำการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ศาลปกครองได้ปฏิบัติภารกิจด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง โดยการตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมายของฝ่ายบริหารและฝ่ายปกครอง เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและประโยชน์สาธารณะให้มีความสมดุล เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนรวม

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาศาลปกครองได้อำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างทั่วถึงและด้วยความตั้งใจที่จะให้เกิดความรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากจำนวนข้อพิพาททางปกครอง นับจากวันเปิดทำการศาลปกครอง จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ มีการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองแล้วเสร็จมากกว่าร้อยละ ๗๗.๖๑ ของจำนวนคดีพิพาททางปกครองทั้งหมด และในจำนวนคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จนี้ เป็นคดีที่พิจารณาเสร็จภายในระยะเวลา ๑ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๔ ของคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ยึดมั่นในนโยบายและแนวทางหลัก ๕ ประการ เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมทางปกครองเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชนอย่างยั่งยืน ดังนี้

หนึ่ง ตุลาการศาลปกครองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานคดีปกครองจะได้ร่วมกันศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการคดีให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สอง พัฒนางค์ความรู้ด้านกฎหมายมหาชน และด้านวิชาการต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาของศาลปกครอง และเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานด้านวิชาการให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

สาม จัดตั้งศาลปกครองชั้นต้นในภูมิภาคเพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐได้รับการบริการด้านความยุติธรรมทางปกครองอย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงมากขึ้น โดยคำนึงถึงจำนวนและลักษณะคดีปกครอง จำนวนประชากร และการคมนาคม เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่จะมีการจัดตั้งศาลปกครองชั้นต้นในภูมิภาค

สี่ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนเกี่ยวกับงานของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองให้เป็นที่รับรู้และเข้าใจอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพ หรือประโยชน์อันชอบด้วยกฎหมายของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้การบริหารราชการแผ่นดินอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี

และห้า การปรับปรุงงานบริหารต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชนเป็นเป้าหมายตลอดจนการสำรวจรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของตุลาการศาลปกครองในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ศาลปกครองสามารถยืนหยัดในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์แม้ว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจก็ตามศาลปกครองยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและปรับปรุงระบบงานและบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเสียงสะท้อนของนักวิชาการและนักสื่อสารมวลชนต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของศาลปกครองให้สามารถสนองตอบความคาดหวังของประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยได้ดียิ่งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และปีต่อไป

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณบรรดาตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการและพนักงานทุกคนที่ได้ทุ่มเทและอุทิศแรงกาย แรงใจ ในการร่วมผลักดันการทำงานของศาลปกครองให้ประสบความสำเร็จตามที่ทุกฝ่ายตั้งใจเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนงานของศาลปกครองมาโดยตลอด ในนามของตุลาการศาลปกครอง และข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ขอตั้งปณิธานที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม เพื่อนำมาซึ่งความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองของไทยตลอดไป

(ศาสตราจารย์ ดร.อัครราช จุฬารัตน)

ประธานศาลปกครองสูงสุด

สารจากเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานของศาลปกครองให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงสนับสนุนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครองและเสริมสร้างการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี ในช่วงที่ผ่านมา สำนักงานศาลปกครองได้เร่งรัดพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความรวดเร็วและทันสมัยมากยิ่งขึ้นทั้งในส่วนของพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างองค์กรและกระบวนการ และการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้สำนักงานมีระบบบริหารจัดการองค์การที่ดี สามารถสนับสนุนงานของศาลปกครองและตอบสนองต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในโอกาสนี้ ผมใคร่ขออัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๕๒ ณ วัดโกลนถ้ำวัน วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาเป็นข้อคิดในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

“การปฏิบัติงานทุกอย่างของข้าราชการ มีผลเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมือง และประชาชนทุกคน ข้าราชการทุกฝ่ายทุกระดับ จึงต้องทำความเข้าใจในความสำคัญข้อนี้ให้ถ่องแท้ แล้วเพียรพยายามปฏิบัติงานของตนด้วยความตั้งใจจริงใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูงเพื่อให้งานที่ทำบังเกิดผลเป็นประโยชน์เป็นความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง”

ผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครองที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ทุกประการ ขอขอบคุณประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะผู้บริหารศาลปกครอง รวมทั้งตุลาการศาลปกครองทุกท่าน ที่ได้ให้ความเห็นและคำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง รวมทั้งขอขอบคุณผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครองทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือและตั้งใจในการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานฯ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีมาโดยตลอด และร่วมกันขับเคลื่อนการทำงานของสำนักงานฯ ให้มีประสิทธิภาพ การจะร่วมทำงานให้ได้ผลดี ทุกคนที่ทำงานต้องมีความรู้ในงานและซื่อสัตย์ต่อหน้าที่อย่างจริงจังในทำนองว่าจำเป็นต้องเป็นทั้ง “คนเก่ง” และ “คนดี” อยู่ในตัวคนๆ เดียวกัน และหากเกิดกรณีจะต้องเลือกระหว่าง คนเก่ง หรือ คนดี อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เชื่อว่าเราจะเลือก “คนดี” เพราะ “คนดี” สามารถพัฒนา “คนไม่เก่ง” ให้ “เก่ง” ภายใต้วีลี่ยทัศน “งานได้ผล คนเป็นสุข ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ เพื่อให้สำนักงานศาลปกครองพัฒนาสู่ความเป็นเลิศต่อไป

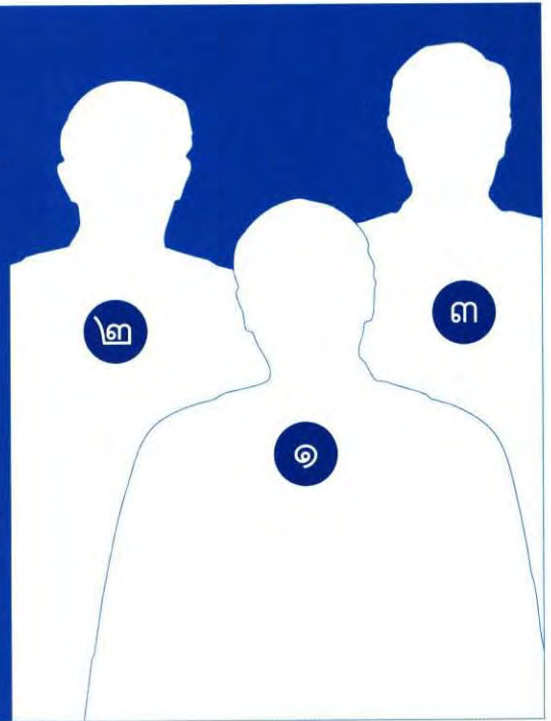
(นายสุชาติ เวโรจน์)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

Board of
The Administrative
Court of Thailand

ผู้บริหารศาลปกครองสูงสุด

- ๑ ศาสตราจารย์ ดร.อักษรากร จุฬารัตน ประธานศาลปกครองสูงสุด
- ๒ นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานศาลปกครองสูงสุด คนที่ ๑
- ๓ นายพีระพล เขาวนศิริ รองประธานศาลปกครองสูงสุด คนที่ ๒

ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

แถวเบื้อง

คนที่ ๔ จากซ้าย	นายอักษราทร	จุฬารัตน	ประธานศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๓ จากซ้าย	นายอัครวิทย์	สุมาวงศ์	รองประธานศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๕ จากซ้าย	นายพีระพล	เชวานศิริ	รองประธานศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๑ จากซ้าย	นายเกษม	คมลัตย์ธรรม	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๒ จากซ้าย	นายหัสสุดี	วิฑิตวิริยกุล	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๖ จากซ้าย	นายปรีชา	ชวลิตธำรง	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๗ จากซ้าย	นายวิรัช	ชินชมพูนุท	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

แถวฮีบ

คนที่ ๑ จากซ้าย	นายชาญชัย	แสงศักดิ์	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๒ จากซ้าย	นายวรารุจ	ศิริฤทธิ์วัฒนา	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๓ จากซ้าย	นายสุชาติ	มงคลเลิศพล	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๔ จากซ้าย	นายมนูญ	บุญญกริยาการ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๕ จากซ้าย	นายพรชัย	มนัสศิริเพ็ญ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๖ จากซ้าย	นายประสิทธิ์ศักดิ์	มีลาภ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๗ จากซ้าย	นายสมชาย	งามวงศ์ชน	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๘ จากซ้าย	นายวิษณุ	วรัญญู	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๙ จากซ้าย	นายไพบูลย์	เสียงก้อง	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๑๐ จากซ้าย	นายวรพจน์	วิศรุตพิชญ์	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๑๑ จากซ้าย	นายวรวิทย์	กังศศิเทียม	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๑๒ จากซ้าย	นายสุเมธ	รอยกุลเจริญ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
คนที่ ๑๓ จากซ้าย	นายนพดล	เฮงเจริญ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

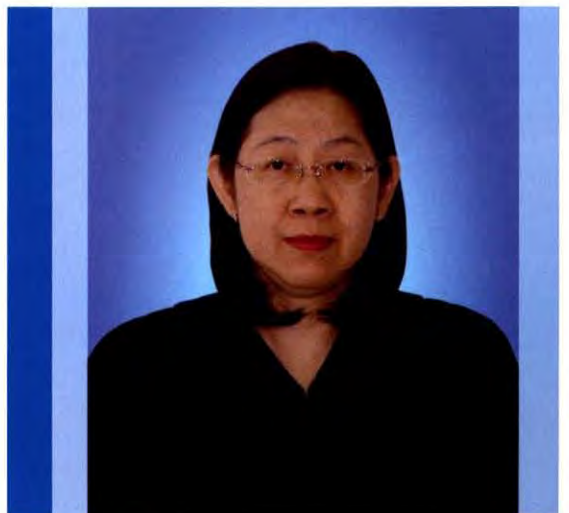
ผู้บริหารศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองกลาง

๑ นายฤทัย หงส์ศิริ
อธิบดีศาลปกครองกลาง

๒ นายกิตตณีย์ ธรรมธิ์
รองอธิบดีศาลปกครองกลาง

๓ นายประสาก พงษ์สุวรรณ
รองอธิบดีศาลปกครองกลาง

๔ นางสุกัญญา นาชัยเวียง
รองอธิบดีศาลปกครองกลาง

ผู้บริหารคณาจารย์ชั้นต้น

คณาจารย์เชียงใหม่

๑ นายดำริห์ สุตตมัย
อธิบดีคณาจารย์เชียงใหม่

๒ นายสุรัตน์ พุ่มพวง
ตุลาการหัวหน้าคณะคณาจารย์เชียงใหม่
ปฏิบัติหน้าที่แทนรองอธิบดีคณาจารย์เชียงใหม่

คณาจารย์นครราชสีมา

๑ นางปานตา ศิริวัฒน์
อธิบดีคณาจารย์นครราชสีมา

๒ นายอำพน เจริญชีวิต
รองอธิบดีคณาจารย์นครราชสีมา

ผู้บริหารศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองขอนแก่น

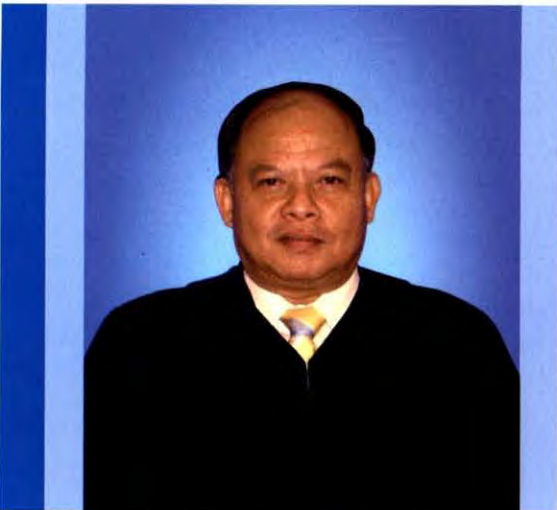

๑ นางมณีวรรณ พรหมน้อย
อธิบดีศาลปกครองขอนแก่น

๒ นายพิลลภ รัตนจันทร์
รองอธิบดีศาลปกครองขอนแก่น

ศาลปกครองพิษณุโลก

๑ นางวาเอก วุฒิ มีช่วย
อธิบดีศาลปกครองพิษณุโลก

๒ นายกมล สกลเดชา
รองอธิบดีศาลปกครองพิษณุโลก

ผู้บริหารศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองระยอง

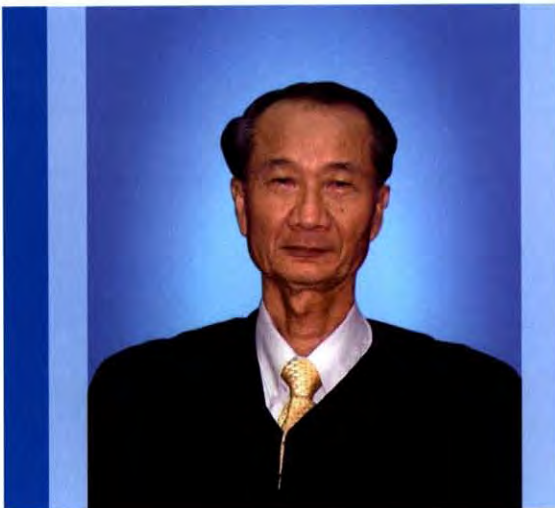
๑ นางสายสุดา เศรษฐบุตร
อธิบดีศาลปกครองระยอง

๒ นายพงษ์ศักดิ์ กัมพูสิริ
รองอธิบดีศาลปกครองระยอง

ศาลปกครองนครศรีธรรมราช

ศาลปกครองสงขลา

๑ นายประทีป วรนิติ
รองอธิบดีศาลปกครองนครศรีธรรมราช
ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดีศาลปกครองนครศรีธรรมราช

๑ นายไชยวัฒน์ ช่างศรีสุข
รองอธิบดีศาลปกครองสงขลา
ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดีศาลปกครองสงขลา

ผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง

นายสุชาติ เวโรจน์
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

นางกาญจนารัตน์ สวีโรจน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

นายไกรรฐ เจยวิจิตร
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

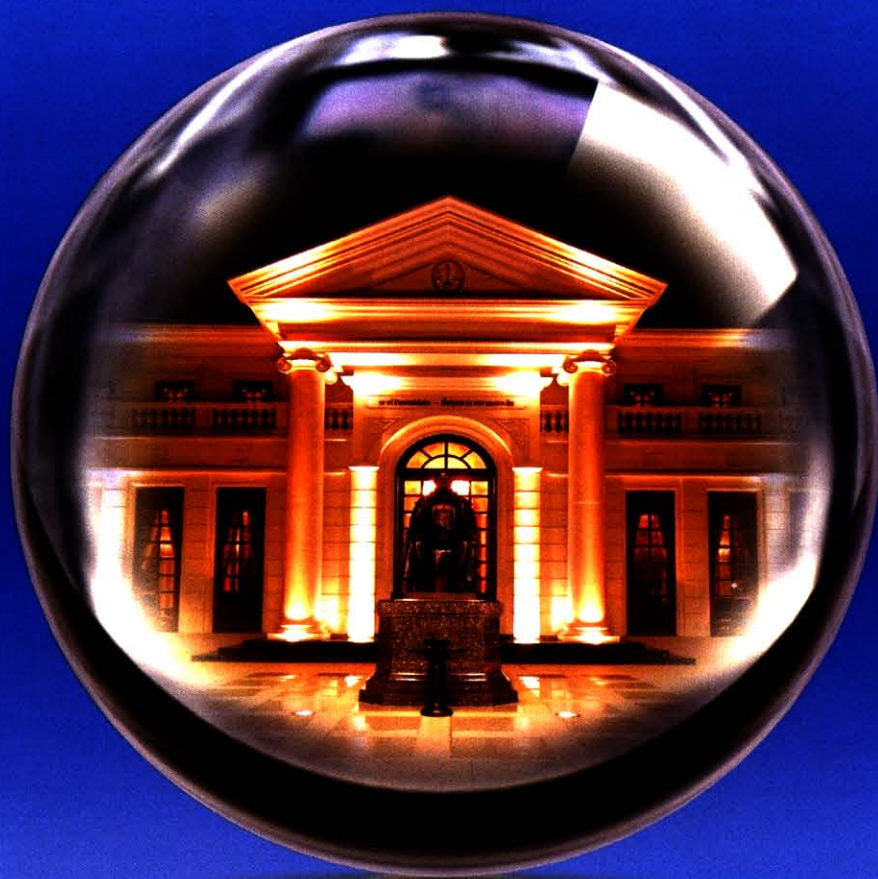

นายสุรพันธ์ บุรานนท์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

นายดิเรกฤทธิ เจนครองธรรม
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ
ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

ศาลปกครอง

ศาลปกครองเป็นองค์กรฝ่ายตุลาการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ซึ่งหมายถึงคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน และข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง โดยที่ข้อพิพาทเหล่านั้นเกิดจากการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร หรือเป็นคดีอื่นเนื่องมาจากการกระทำละเมิดหรือความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรืออันเนื่องมาจากสัญญาทางปกครอง

การจัดตั้งศาลปกครองส่วนหนึ่งเป็นผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นอีกศาลหนึ่งแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม ในอดีตประเทศไทยมีศาลยุติธรรมเป็นศาลที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีทุกประเภท ซึ่งทางวิชาการเรียกระบบนี้ว่า “ระบบศาลเดี่ยว” แต่เมื่อจัดตั้งศาลปกครองจึงถือได้ว่าการเปลี่ยนระบบศาลของไทยเป็น “ระบบศาลคู่” โดยศาลปกครองทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (Administrative Justice) เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดคดีปกครองแยกต่างหากจากคดีแพ่งและคดีอาญา

โครงสร้างศาลปกครอง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้ ศาลปกครอง มี ๒ ชั้นศาล คือ

- ๑) ศาลปกครองสูงสุด
- ๒) ศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งมี ๒ ประเภท คือ

๒.๑) ศาลปกครองกลาง มีเขตอำนาจในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครนายก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดอุทัยธานี

๒.๒) ศาลปกครองในภูมิภาค สามารถเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคได้ ๙ แห่ง คือ

- ศาลปกครองขอนแก่น ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดขอนแก่น มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี

- ศาลปกครองเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดอุตรดิตถ์

- ศาลปกครองนครราชสีมา ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมา มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ

- ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง

- ศาลปกครองพิษณุโลก ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย
- ศาลปกครองระยอง ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดระยอง มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว
- ศาลปกครองสงขลา ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา มีเขตอำนาจศาลในเขตจังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และสำนักงานศาลปกครอง

ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

ในการจัดหาอาคารที่ทำการของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลปกครองซึ่งเป็นหน่วยธุรการของศาลปกครอง ได้ดำเนินการเรื่อยมาเป็นลำดับ นับแต่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้

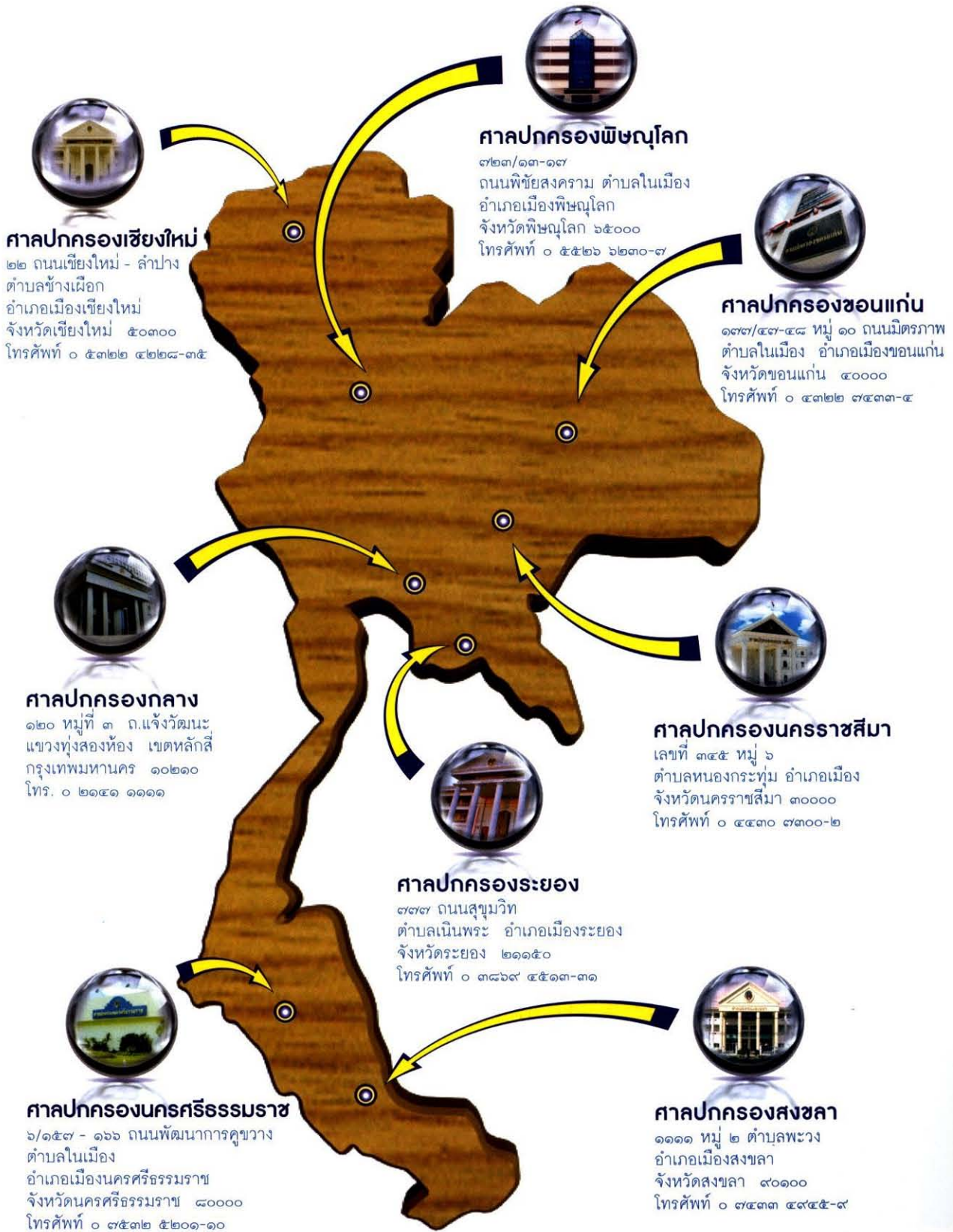
• **ระยะเริ่มแรก** สำนักงานศาลปกครองยังไม่มีสถานที่ที่จะใช้เป็นที่ทำการ แต่ได้ใช้อาคารที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเช่าเป็นที่ทำการของหน่วยงานคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (อาคารเอ็กซิมแบงก์) เป็นที่ทำการสำหรับปฏิบัติงาน เพื่อเตรียมการในด้านต่างๆ และเตรียมการจัดหาอาคารที่ทำการชั่วคราวของศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลางและสำนักงานศาลปกครอง

• **ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๓** สำนักงานศาลปกครองได้รับงบประมาณเป็นปีแรก เพื่อให้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ และได้ดำเนินการจัดหาที่ทำการชั่วคราวของศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครอง โดยได้เช่าพื้นที่ของอาคารเอ็มไพร์ทาวเวอร์ ถนนสาทรใต้ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร เป็นที่ทำการชั่วคราว เนื่องจากมีพื้นที่มากเพียงพอต่อการใช้งานของศาลปกครอง โดยผู้ให้เช่าอาคารได้คิดอัตราค่าเช่าในราคาค่อนข้างต่ำ ตามภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น แม้ว่าในเวลาถัดมาจะมีการปรับอัตราค่าเช่าเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังมีราคาต่ำกว่าราคาตลาด เนื่องจากเป็นผู้เช่ารายเดิม และรายแรกๆ ของอาคาร โดยสำนักงานศาลปกครองได้เร่งรัดหาพื้นที่และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อก่อสร้างอาคารถาวร และลดภาระค่าเช่าซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้นอีกในระยะต่อไป โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลมอบให้ กรมธนารักษ์ โดยบริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด เป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรให้ศาลปกครอง ณ บริเวณศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

• **สำหรับที่ทำการศาลปกครองในภูมิภาคทั้ง ๗ แห่ง** ที่เปิดทำการให้บริการประชาชนแล้ว สำนักงานศาลปกครอง มีความพยายามในการดำเนินการจัดหาสถานที่ตั้งและเร่งรัดให้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรแทนอาคารที่ทำการชั่วคราวที่เช่าจากเอกชนเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในระยะยาว ซึ่งในปัจจุบัน ศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองระยอง และศาลปกครองนครราชสีมา ได้เข้าใช้ประโยชน์ในอาคารที่ทำการถาวรแล้ว สำหรับศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองอุบลราชธานี อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างโดยคาดว่าจะแล้วเสร็จ และเข้าใช้ประโยชน์ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

แผนภาพแสดงที่ตั้งที่ทำการของศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๓ บัญญัติอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง ดังนี้

มาตรา ๒๒๓ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งอำนาจพิจารณาพิพากษาเรื่องที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์การตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์การตามรัฐธรรมนูญ นั้น

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

- ๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็น การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ
- ๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
- ๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
- ๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
- ๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
- ๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

ข้อยกเว้น คดีที่มีลักษณะเป็นคดีปกครองบางเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้ไม่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง ได้แก่

- ๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร
- ๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
- ๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น

อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองสูงสุด

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีดังต่อไปนี้

- ๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด
- ๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
- ๓) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุด
- ๔) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองชั้นต้น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

วิธีพิจารณาคดีปกครอง

การพิจารณาคดีปกครองมีหลักเกณฑ์ทางวิธีพิจารณาคดีที่เป็นหลักสำคัญสำหรับวิธีพิจารณาคดีขององค์กรตุลาการ เช่น หลักการฟังความทุกฝ่าย หลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย หลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว เป็นต้น และเนื่องจากปรัชญาพื้นฐานของการตัดสินข้อพิพาททางปกครอง และลักษณะของข้อพิพาททางปกครองมีลักษณะเฉพาะบางประการแตกต่างจากเรื่องอื่นๆ การพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักเกณฑ์ทางวิธีพิจารณาที่เป็นลักษณะเด่น ดังต่อไปนี้

๑) วิธีพิจารณาระบบไต่สวน

การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจหรือการดำเนินกิจการของฝ่ายปกครองให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งให้ต้องมีความรับผิดชอบหากก่อความเสียหายขึ้นแก่บุคคลใดนั้น เป็นแก่นสำคัญของสังคมที่เป็น "นิติรัฐ" ดังนั้น การพิจารณาพิพากษาคดีปกครองจึงจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งความจริง โดยไม่ได้จำกัดหรือผูกพันตามข้อเท็จจริง ที่คู่กรณีเสนอต่อศาลเท่านั้น นอกจากนี้ คู่กรณีในคดีปกครองซึ่งปกติจะได้แก่ เอกชนฝ่ายหนึ่งกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง มักจะมีความพร้อมหรือความสามารถที่แตกต่างกัน ในการเสนอข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานต่อศาล โดยส่วนใหญ่เอกสารหลักฐานต่างๆ จะอยู่ในความครอบครองของฝ่ายรัฐ การใช้วิธีพิจารณาระบบไต่สวน ซึ่งเป็นระบบวิธีพิจารณาที่ศาลจะเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการควบคุมและกำกับการดำเนินคดี เพื่อให้สามารถตรวจสอบและค้นหาข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน จึงเป็นหลักการสำคัญที่จำเป็นและสอดคล้องกับลักษณะของการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

๒) หลักความเรียบง่าย

การพิจารณาคดีปกครองยึดถือหลักความเรียบง่าย เช่น การไม่กำหนดให้ต้องมีค่าธรรมเนียมศาลในคดีทั่วไป เว้นแต่คดีที่มีทุนทรัพย์ การให้ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องและดำเนินคดีได้เองโดยจะมีทนายความหรือไม่ก็ได้ หรือการให้ยื่นฟ้อง ณ ที่ทำการศาลหรือยื่นฟ้องโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ เป็นต้น ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรม

๓) หลักการพิจารณาคดีเป็นลายลักษณ์อักษร

การใช้อำนาจหรือการดำเนินกิจกรรมทางปกครองมักกระทำโดยมีเอกสารหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร การพิพากษาคัดสินคดีปกครองจึงสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับคดีได้จากสิ่งที่ปรากฏเป็นเอกสารหลักฐานที่เป็น หนังสือหรือลายลักษณ์อักษรนั้น และไม่ได้เน้นการพิจารณาคดีที่ต้องมีการสืบพยานบุคคลหลายครั้งดังที่พบในคดีประเภทอื่น โดยอาจกระทำได้ที่จำเป็น

๔) หลักการถ่วงดุลการใช้อำนาจของตุลาการ

การใช้อำนาจตุลาการต้องกระทำโดยความซื่อสัตย์สุจริต และปราศจากอคติ เพราะมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคลเป็นอย่างมาก และบางครั้งยังมีผลต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันที่จะสนับสนุนให้การใช้อำนาจตุลาการศาลปกครองเป็นไปตามครรลองความบริสุทธิ์ยุติธรรมดังกล่าว วิธีพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักอีกประการหนึ่งที่เพิ่มเติมและแตกต่างจากวิธีพิจารณาคดีประเภทอื่นๆ ได้แก่ หลักการถ่วงดุลการใช้อำนาจของตุลาการ โดยในระบบวิธีพิจารณาคดีปกครอง นอกจากจะให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นอำนาจขององค์คณะตุลาการเช่นเดียวกับในคดีประเภทอื่นๆ โดยมี “ตุลาการเจ้าของสำนวน” และ “องค์คณะ” เป็นผู้พิจารณาและกลั่นกรองข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่างๆ ในคดีแล้ว ยังกำหนดให้มีตุลาการศาลปกครองอีกนายหนึ่ง ซึ่งมีได้ร่วมเป็นตุลาการในองค์คณะนั้น เรียกว่า “ตุลาการผู้แถลงคดี” ทำหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่างๆ ในคดีนั้น และเสนอข้อวินิจฉัยตามความเห็นโดยอิสระของตน โดยจัดทำเป็นคำแถลงการณ์เสนอในชั้นการนั่งพิจารณาคดี ก่อนที่องค์คณะจะประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษา ซึ่งจะเป็นการถ่วงดุลการพิจารณาพิพากษาขององค์คณะ เพราะถึงแม้ว่าคำพิพากษาขององค์คณะเท่านั้นที่จะมีผลบังคับทางกฎหมาย แต่การที่กำหนดให้มีการแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีซึ่งกระทำโดยเปิดเผย รวมทั้งการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเผยแพร่คำพิพากษาขององค์คณะและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีต่อสาธารณะควบคู่กันเสมอย่อมเป็นโอกาสที่คู่กรณีและสาธารณะจะสามารถทราบและเปรียบเทียบข้อวินิจฉัยและเหตุผลของตุลาการผู้แถลงคดีกับ คำพิพากษาขององค์คณะได้ ซึ่งจะเท่ากับเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจของตุลาการได้เป็นอย่างดี โดยกลไกทางวิธีพิจารณาคดี นอกจากนั้นการให้มีระบบการเสนอคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดียังช่วยส่งเสริมให้องค์คณะใช้อำนาจตัดสินคดีได้อย่างรอบคอบ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สำหรับขั้นตอนการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง แสดงได้ดังนี้

	การเสนอคำฟ้อง
	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ฟ้องคดีทำคำฟ้องเป็นหนังสือ โดยมีสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด ยื่นฟ้องคดีด้วยตนเองหรือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนต่อศาลที่มีผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาหรือภูมิลำเนาเกิดขึ้น
	การพิจารณาคดี
	<p>การแสวงหาข้อเท็จจริง</p> <ul style="list-style-type: none"> การแสวงหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและครบถ้วนโดยระบบไต่สวน โดยเปิดโอกาสให้คู่กรณีทุกฝ่ายได้เสนอข้ออ้างและข้อโต้แย้งของตน และแสวงหาข้อเท็จจริงที่จำเป็นแก่การพิจารณาพิพากษาคดีเพิ่มเติมตามที่ศาลเห็นสมควร <p>การนั่งพิจารณาคดี</p> <ul style="list-style-type: none"> การส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าก่อนวันนั่งพิจารณาและให้สิทธิคู่กรณียื่นคำแถลง นั่งพิจารณาคดีโดยเปิดเผย การรับฟังคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี
	การพิพากษาคดี
	<ul style="list-style-type: none"> องค์คณะประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษาและจัดทำคำพิพากษาที่มีสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด และลงลายมือชื่อของตุลาการที่นั่งพิจารณาและพิพากษาคดี การฟังผลคำพิพากษา การรับฟังคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี
	การบังคับคดี
	<ul style="list-style-type: none"> สำนักงานศาลปกครองดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา

ศักยภาพและความเชี่ยวชาญของตุลาการศาลปกครอง

ตุลาการศาลปกครอง นับเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญยิ่งในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง เนื่องจากมีหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่สังคม ศาลปกครองจึงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญของตุลาการศาลปกครองให้มีความเชี่ยวชาญ รอบรู้ ทันสมัย มีทัศนคติและค่านิยมที่จะส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของศาลปกครอง เพื่อให้ศาลปกครองมีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน การพัฒนาตุลาการศาลปกครองได้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการพัฒนาตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม/สัมมนาตุลาการศาลปกครอง ในการกำหนดกรอบทิศทาง การพัฒนาและกลั่นกรองหลักสูตรการพัฒนาตุลาการศาลปกครอง เพื่อให้การพัฒนาตุลาการศาลปกครองมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการพัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญของตุลาการศาลปกครอง มีดังนี้

๑. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด

โดยการจัดสัมมนาตุลาการศาลปกครองสูงสุดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนให้ระบบงานของศาลปกครอง ได้รับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการทำงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากตุลาการศาลปกครองสูงสุดนอกจากจะมีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครองและวางหลักกฎหมายปกครองแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางและวางมาตรฐานการบริหารงานของศาลปกครอง อันเป็นการวางรากฐานระบบงานของศาลปกครอง ในประเทศไทย นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับตุลาการศาลปกครองสูงสุดผู้เข้ารับตำแหน่งใหม่ โดยจัดการสัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด ตลอดจนได้รับทราบและมีความเข้าใจในระบบงานต่างๆ และวัฒนธรรมองค์กรของศาลปกครองสูงสุด เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

โดยมุ่งเน้นการสร้างความพร้อมให้แก่ตุลาการศาลปกครองทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อการพิจารณาพิพากษาคดี ที่นับวันจะมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมไทย โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อเข้ารับตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย ด้วยการจัดบรรยายทางวิชาการโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและต่างประเทศ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างตุลาการศาลปกครอง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการพิจารณาคดีปกครองประเภทต่างๆ ที่สำคัญ พร้อมกับเสริมสร้างเทคนิควิธีในกระบวนการพิจารณาคดี

นอกจากนี้ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่ได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วระยะหนึ่ง จะได้รับโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ทั้งในด้านกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงที่หน่วยงานภายนอกจัด เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์และศักยภาพในการบริหารงาน ตลอดจนจัดให้มีการสัมมนาตุลาการศาลปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคและวางแนวทางการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพัฒนาทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และระบบงานสารสนเทศเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลปกครองในยุคปัจจุบัน

๓. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองประจำปี

โดยการสัมมนาพร้อมกันระหว่างตุลาการศาลปกครองสูงสุดและตุลาการศาลปกครองชั้นต้น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์และประมวลปัญหาเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครอง กระบวนการพิจารณาคดีปกครอง

แนวคำวินิจฉัยคดีปกครอง กฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคดีปกครอง รวมถึง การแสดงความคิดเห็นในเชิงวิชาการเกี่ยวกับแนวคำพิพากษาที่สำคัญซึ่งอยู่ในความสนใจของสาธารณชน เพื่อจะได้ แสวงหาวิธีการที่เหมาะสมและเป็นแนวทาง ในการพัฒนางานของศาลปกครอง เพื่อให้ศาลปกครองสามารถ อำนวยความยุติธรรมทางปกครองได้อย่างรวดเร็ว มีคำวินิจฉัยที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถ เยี่ยวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คู่กรณีได้อย่างเหมาะสม ทันสถานการณ์ ตลอดจนได้รับความเชื่อมั่นศรัทธา จากประชาชนและสังคม สมดังเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลปกครองที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และประโยชน์สาธารณะ

นอกจากนี้ยังจัดให้มีการพัฒนาตุลาการศาลปกครองในรูปแบบอื่นๆ เช่น การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในประเด็นเฉพาะเรื่องที่สำคัญ และอยู่ในความสนใจของสาธารณะ การจัดทำเว็บไซต์ (Website) เพื่อใช้เป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของตุลาการศาลปกครอง ประกอบด้วย วิถีทัศน์บันทึกการฝึกอบรม/สัมมนา/บรรยาย ทางวิชาการ เอกสารประกอบการบรรยายของวิทยากร รวมทั้งบทความและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับกฎหมาย ปกครองที่น่าสนใจ ซึ่งจัดแบ่งหมวดหมู่ตามโครงการพัฒนาตุลาการศาลปกครองในปีต่างๆ และตามประเภท คดีปกครอง เพื่อให้สามารถค้นคว้าได้ตรงตามความต้องการและสะดวกรวดเร็ว เช่น คดีเกี่ยวกับการเพิกถอนกฎ คำสั่ง การละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า การละเมิดทางปกครอง สิ่งแวดล้อม ที่ดิน ผังเมืองและ ความเดือดร้อนรำคาญ การเวนคืนและควมรับผิดชอบอื่น การจัดซื้อจัดจ้างและสัญญาทางปกครอง และการบริหาร ราชการแผ่นดินและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งตุลาการศาลปกครองที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างสะดวกผ่านระบบอินทราเน็ต (Intranet) จากโต๊ะทำงาน รวมทั้งสามารถดาวน์โหลด (download) เอกสารเพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ต่อไปได้

อัตรากำลังตุลาการศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุด

ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ๔ ตำแหน่ง คือ

- ๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- ๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- ๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
- ๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ปัจจุบันมีผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ๒๐ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒)

ศาลปกครองชั้นต้น

ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ๔ ตำแหน่ง คือ

- ๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- ๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- ๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- ๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

ปัจจุบันมีผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ๑๘๓ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒)

ตารางแสดงจำนวนตุลาการศาลปกครองจำแนกตามเพศ

ประเภทบุคลากร	ชาย	หญิง	รวม (คน)
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด	๒๐	๐	๒๐
ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น	๑๕๐	๓๓	๑๘๓
รวม (คน)	๑๗๐	๓๓	๒๐๓

ตารางแสดงจำนวนตุลาการศาลปกครองจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ประเภทบุคลากร	จำนวน				รวม (คน)
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ระดับปริญญาตรี	ระดับปริญญาโท	ระดับปริญญาเอก	
ตุลาการศาลปกครอง	-	๕๔	๑๓๔	๑๕	๒๐๓
รวม (คน)	-	๕๔	๑๓๔	๑๕	๒๐๓

สำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด ในการบริหารงาน สำนักงานศาลปกครอง กฎหมายได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (ก.ข.ป.) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นๆ ทำให้การบริหารงานภายในของสำนักงานศาลปกครองมีความคล่องตัว ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว แก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์

โครงสร้างสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองจัดแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๒๖ สำนักงาน/สำนัก/วิทยาลัย โดยกำหนดบทบาทภารกิจหลักที่ต้องดำเนินการรวม ๓ กลุ่มภารกิจหลัก ดังนี้

กลุ่มภารกิจที่ ๑ ด้านคดีปกครอง กลุ่มภารกิจนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๑๕ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักประธานศาลปกครองสูงสุด สำนักงานศาลปกครองสูงสุด สำนักอธิบดีศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค จำนวน ๑๐ แห่ง (สำนักงานศาลปกครองในภูมิภาคที่เปิดทำการแล้ว จำนวน ๗ แห่ง และเตรียมการสำหรับสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาคที่มีแผนจะเปิดทำการในช่วงแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ อีกจำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักงานศาลปกครองอุดรธานี สำนักงานศาลปกครองอุบลราชธานี และสำนักงานศาลปกครองสุพรรณบุรี) และสำนักบังคับคดีปกครอง

กลุ่มภารกิจที่ ๒ ด้านสนับสนุนงานคดีปกครอง กลุ่มภารกิจนี้ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๗ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศและสารนิเทศ สำนักทอสมุท กฎหมายมหาชน สำนักวิทยาการสารสนเทศ วิทยาลัยตุลาการศาลปกครอง วิทยาลัยข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และวิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง

กลุ่มภารกิจที่ ๓ ด้านบริหารจัดการองค์กร กลุ่มภารกิจนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน ๖ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักนโยบายและแผน สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารการเงินและ ต้นทุน สำนักบริหารทรัพย์สิน และสำนักบริหารกลาง

แผนภาพแสดงการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการปัจจุบัน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๗ ได้บัญญัติให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ๑) รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
- ๒) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
- ๓) ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครอง
- ๔) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของศาลปกครอง
- ๕) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง
- ๗) จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
- ๘) ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

อัตรากำลังสำนักงานศาลปกครอง

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานศาลปกครองในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจในการสนับสนุนงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดี และงานด้านต่างๆ ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จนถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒) มีบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน ๒,๑๙๓ คน ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง จำนวน ๑,๖๒๓ คน จำแนกเป็น

๑.๑) พนักงานคดีปกครอง จำนวน ๘๓๕ คน

๑.๒) ข้าราชการสายงานสนับสนุน จำนวน ๗๘๘ คน

๒) ลูกจ้างประจำ จำนวน ๒๓ คน

๓) พนักงานศาลปกครอง จำนวน ๒๙๗ คน

๔) ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๒๕๐ คน

นอกจากนี้หากจำแนกบุคลากรของสำนักงานศาลปกครองตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ๑,๓๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๙ และเพศชาย ๘๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๑ และหากจำแนกตามวุฒิการศึกษา ปรากฏว่าบุคลากรของสำนักงานศาลปกครอง มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๗ ระดับปริญญาโท ร้อยละ ๒๐.๖๖ ปริญญาตรี ร้อยละ ๖๐.๐๑ และต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ ๑๘.๙๗ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

ตารางแสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานศาลปกครองจำแนกตามประเภทและเพศ

ประเภทบุคลากร	ชาย	หญิง	รวม (คน)
ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง	๖๔๓	๙๘๐	๑,๖๒๓
ลูกจ้างประจำ	๒๒	๑	๒๓
พนักงานศาลปกครอง	๑๒๔	๑๗๓	๒๙๗
ลูกจ้างชั่วคราว	๓๘	๒๑๒	๒๕๐
รวม (คน)	๘๓๗	๑,๓๖๖	๒,๑๙๓

ตารางแสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานศาลปกครองจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ประเภทบุคลากร	จำนวน				รวม (คน)
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ระดับปริญญาตรี	ระดับปริญญาโท	ระดับปริญญาเอก	
ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง	๖๗	๑,๑๐๔	๔๔๔	๘	๑,๖๒๓
ลูกจ้างประจำ	๒๒	๐	๐	๐	๒๒
พนักงานศาลปกครอง	๑๕๗	๑๓๖	๔	๐	๒๙๗
ลูกจ้างชั่วคราว	๑๖๙	๓๖	๕	๐	๒๑๐
รวม (คน)	๔๑๖	๑,๓๗๖	๔๕๓	๘	๒,๑๙๓

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของศาลปกครอง

วิสัยทัศน์

“ศาลปกครองเป็นสถาบันหลักของประเทศ ที่ใช้อำนาจตุลาการอำนวยความยุติธรรมเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครอง โดยมุ่งให้เกิดความสมดุลในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและการดำเนินงานของรัฐ เพื่อประโยชน์สาธารณะ”

พันธกิจ

- ๑) พิจารณาคดีด้วยความเป็นธรรมและรวดเร็ว เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่กรณี
- ๒) วางหลักกฎหมายปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เป้าประสงค์

เพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว ศาลปกครองได้กำหนดเป้าประสงค์ในการดำเนินงานไว้ดังนี้

- ๑) เพื่อให้คู่กรณีได้รับการอำนวยความยุติธรรมทางปกครองด้วยความโปร่งใส รวดเร็ว และมีคุณภาพ
- ๒) เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและฟ้องคดีปกครองได้อย่างถูกต้อง และสามารถเข้าถึงความยุติธรรมทางปกครองได้ง่าย
- ๓) เพื่อให้หน่วยงานทางปกครองมีแนวทางในการปฏิบัติราชการที่ดี เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติราชการตามหลักนิติธรรม
- ๔) เพื่อให้สังคมไทยมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง และมีการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของศาลปกครอง

ศาลปกครองได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑ ขึ้น เพื่อให้เป็นทิศทางในการพัฒนาการดำเนินงานของศาลปกครองให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนทุกภาคส่วนของสังคม โดยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ เป็นต้นมา ศาลปกครองจึงได้สอบทานแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๑ และจัดทำขึ้นใหม่เป็นแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ โดยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศาลปกครองอย่างรอบด้าน ประกอบกับความคิดเห็นจากประชาชน นักวิชาการ และสื่อมวลชนภายนอกองค์กร และประเด็นความคิดเห็นจากบุคลากรภายในองค์กร แล้วกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางการดำเนินงานของศาลปกครองให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งหวัง ศาลปกครองจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นที่ยอมรับและเพิ่มความเชื่อมั่นในการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมของศาลปกครองรวม ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การยกระดับมาตรฐานงานคดีและการบังคับคดีปกครอง

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานระบบ กระบวนการ และแนวทางการปฏิบัติงาน รวมทั้งกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านงานคดีปกครองและการบังคับคดีปกครอง เพื่อให้ศาลปกครองสามารถอำนวยความสะดวกความยุติธรรมทางปกครองได้อย่างรวดเร็ว คำวินิจฉัยมีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คู่กรณีได้อย่างเหมาะสม ทันสถานการณ์ และได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร

เพื่อให้บุคลากรศาลปกครองและบุคลากรสำนักงานศาลปกครองในทุกสายงานมีสมรรถนะ ความเชี่ยวชาญรอบรู้ ทันสมัยและใช้ศักยภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานของศาลปกครองอย่างเต็มความสามารถ มีความสมดุลระหว่างคุณภาพชีวิตและการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีขวัญกำลังใจ มีเกียรติ ศักดิ์ศรี และเป็นที่ยอมรับของสังคมและหน่วยงานทั่วไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาองค์ความรู้และระบบการจัดการองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้ศาลปกครองมีสารสนเทศและองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครองทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่ครบถ้วน ทันสมัย และมีระบบการจัดการองค์ความรู้และการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับให้เป็นศูนย์กลางวิชาการด้านกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนของประเทศ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิง เรียนรู้ และพัฒนาการดำเนินงานของศาลปกครองและหน่วยงานทางปกครอง รวมทั้งการพัฒนาระบบการยุติธรรมทางปกครองของประเทศไทยให้มีความเป็นสากล ทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงความยุติธรรมทางปกครอง

เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง และเข้าถึงการบริการของศาลปกครองได้โดยสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้อย่างถูกต้อง มีความเชื่อมั่น และยอมรับในการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมของศาลปกครอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเผยแพร่แนวปฏิบัติราชการที่ดีเพื่อลดและป้องกันการเกิดข้อพิพาททางปกครอง
เพื่อให้หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติราชการและสามารถปฏิบัติราชการให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อประชาชนได้รับการบริการและปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเหมาะสม อันจะนำมาซึ่งการป้องกันและลดข้อพิพาททางปกครอง และส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการองค์กร
เพื่อให้ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองมีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการใช้งาน สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินภารกิจขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

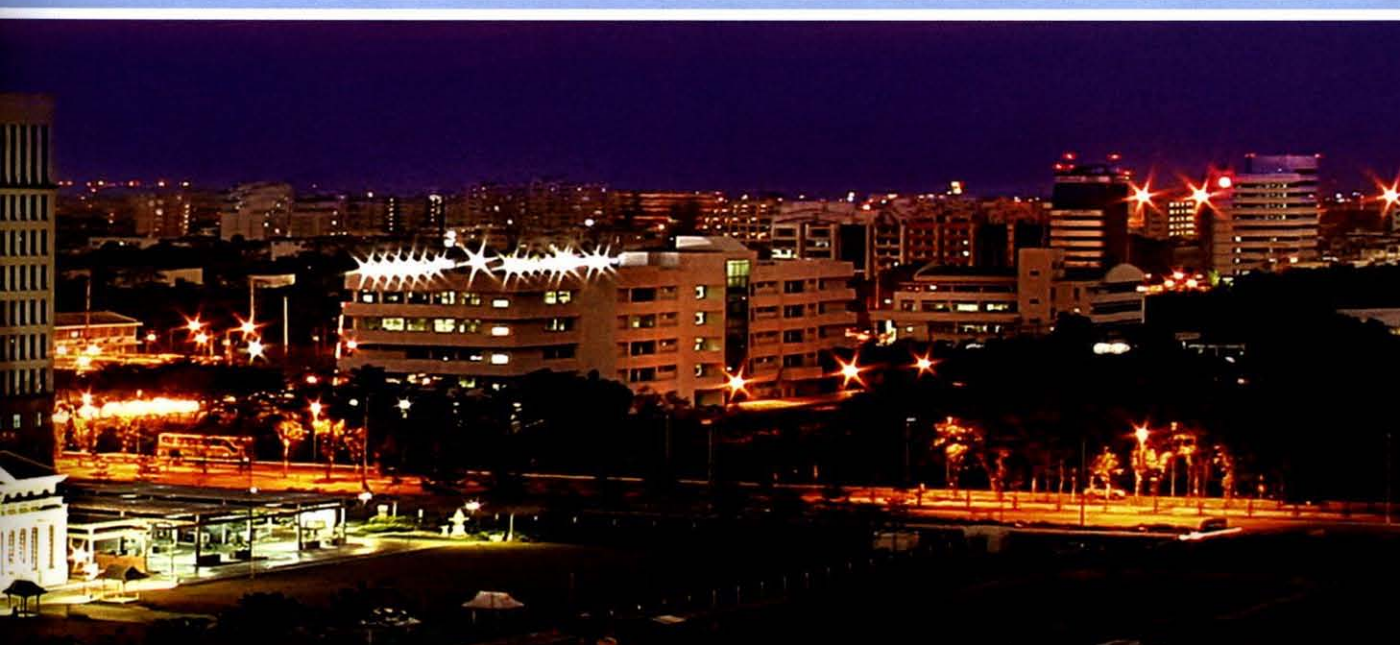
แผนภาพแสดงยุทธศาสตร์การดำเนินงานของศาลปกครอง

แผนภาพแสดงแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของศาลปกครอง

แผนที่ยุทธศาสตร์ศาลปกครอง

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของ
ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

พลับพลาการดำเนินงาน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การยกระดับมาตรฐานงานคดีและการบังคับคดีปกครอง

ศาลปกครองสามารถอำนวยความสะดวกทางปกครองได้อย่างรวดเร็ว คำวินิจฉัยมีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถเยียวยาความเดือนร้อนเสียหายให้แก่คู่กรณีได้อย่างเหมาะสม ทันสถานการณ์ และได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนและสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถิติคดีปกครอง

สถิติคดีปกครองในภาพรวม

เป็นเวลาร่วมทศวรรษที่ศาลปกครองได้ทำหน้าที่เป็นที่พึ่งหลักในการอำนวยความสะดวกทางปกครองแก่ประชาชนและสังคมไทย ศาลปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถมาโดยตลอด ข้อพิพาททางปกครองที่เป็นคดีสู่ศาลยังมีปริมาณมากอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอัตราสูงต่อไปในอนาคต จากวันเปิดทำการศาลปกครองเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีปริมาณคดีรับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองในภาพรวมทั้งสิ้น ๕๕,๑๒๑ คดี เมื่อพิจารณารายปีพบว่า ปริมาณคดีรับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองอยู่ในช่วงระหว่าง ๕,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ คดี หรือเฉลี่ยปีละ ๕,๐๐๐ คดีต่อปี ศาลปกครองได้พิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน ๔๒,๗๗๘ คดี คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖๑ ของคดีรับเข้า แม้ว่าศาลปกครองจะได้เร่งดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จให้ได้มากเพียงใด แต่ปริมาณคดีที่แล้วเสร็จยังคงมีปริมาณน้อยกว่าปริมาณคดีรับเข้า จึงทำให้มีจำนวนคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาอยู่จำนวนหนึ่งโดย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาจำนวน ๑๒,๓๔๓ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๙ ของคดีรับเข้า

แผนภูมิแสดงการพิจารณาคดีปกครองในภาพรวม
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

คดีอยู่ระหว่างพิจารณา
๑๒,๓๔๓ คดี (๒๒.๓๙ %)

คดีแล้วเสร็จ
๔๒,๗๗๘ คดี (๗๗.๖๑ %)

การพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด

ตั้งแต่เปิดทำการถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีปริมาณคดีที่รับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๑๓,๗๙๙ คดี จำแนกเป็นคดีฟ้องตรง ๓๘๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๖ คดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ๖,๐๗๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๐๐ และคดีคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ๗,๓๔๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๔ ของคดีรับเข้าทั้งหมดของศาลปกครองสูงสุด โดยศาลปกครองสูงสุดสามารถพิจารณาคดีแล้วเสร็จทั้งสิ้น ๙,๕๗๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๔๐ ของคดีรับเข้า มีคดีอยู่ระหว่างการพิจารณา ๔,๒๒๒ คดี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖๐ ของคดีรับเข้า

แผนภูมิแสดงการพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองสูงสุดในภาพรวม
ตั้งแต่เปิดทำการ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา
๔,๒๒๒ คดี (๓๐.๖๐ %)

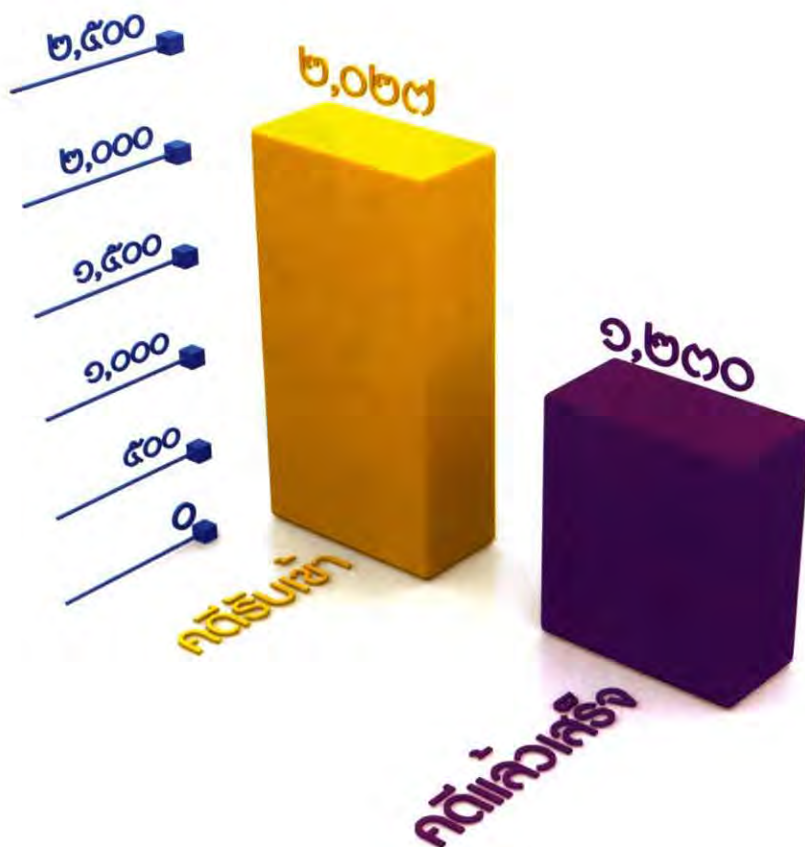

คดีแล้วเสร็จ
๙,๕๗๗ คดี (๖๙.๔๐ %)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีคดีรับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดจำนวน ๒,๐๒๗ คดี จำแนกเป็นคดีประเภทฟ้องตรง จำนวน ๙๔ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๔ คดีอุทธรณ์คำพิพากษา จำนวน ๑,๑๕๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๐๘ และคดีคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง จำนวน ๗๗๖ คดี คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๘ ของจำนวนคดีรับเข้าของศาลปกครองสูงสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๒๓๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๘ ของคดีรับเข้าในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ในจำนวนคดีที่แล้วเสร็จดังกล่าว จำแนกเป็นคดีประเภทฟ้องตรง จำนวน ๖๒ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๔ คดีอุทธรณ์คำพิพากษา จำนวน ๔๒๘ คดี คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๐ และคดีคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง จำนวน ๗๔๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๑๖ ของจำนวนคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองสูงสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

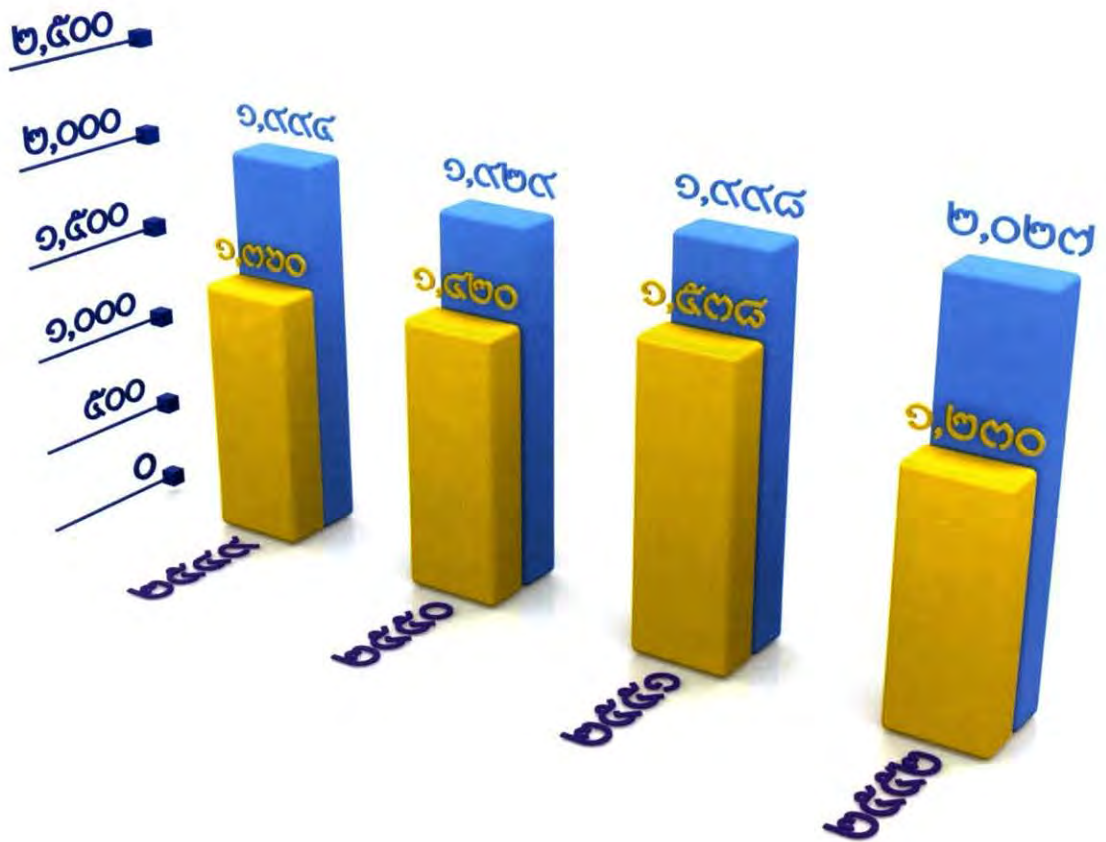
แผนภูมิแสดงการพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองสูงสุดประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

หากพิจารณาผลการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดในระยะ ๔ ปี ที่ผ่านมา พบว่าคดีที่รับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดมีปริมาณมากทุกปี และมีแนวโน้มในอัตรา ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต จำนวนคดีรับเข้า จากปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๒ อยู่ในช่วงระหว่าง ๑,๙๐๐ - ๒,๐๐๐ คดี หรือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑,๙๘๗ คดีต่อปี

แผนภูมิแสดงการพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองสูงสุด
จำแนกรายปี จากปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๒

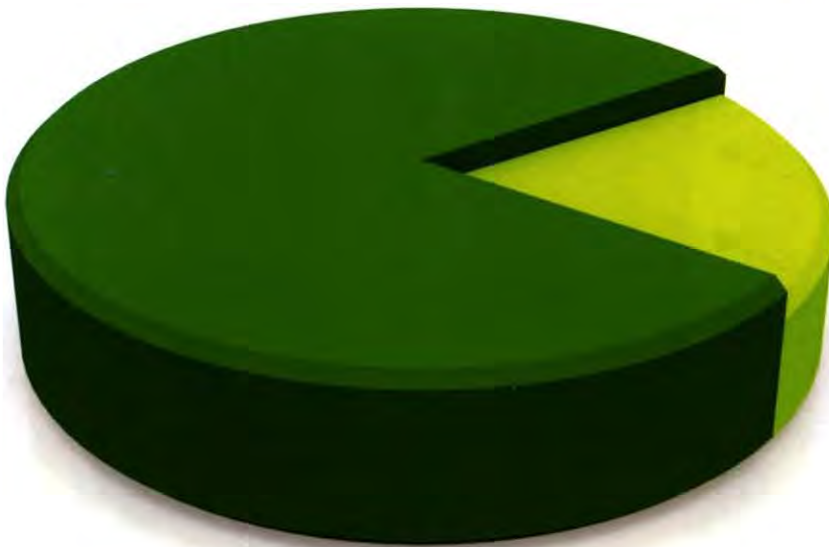
■ คดีที่ส่งมาพิจารณา
■ คดีที่รับพิจารณา

การพิจารณาคดีของศาลปกครองชั้นต้น

ตั้งแต่เปิดทำการถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีปริมาณคดีที่รับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๔๑,๓๒๒ คดี จำแนกเป็นคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครองกลาง จำนวน ๒๑,๕๙๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๒๕ และคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครองภูมิภาค จำนวน ๑๙,๗๓๒ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗๕ ของคดีรับเข้าทั้งหมดของศาลปกครองชั้นต้น โดยศาลปกครองชั้นต้นสามารถพิจารณาคดีแล้วเสร็จทั้งสิ้น ๓๓,๒๐๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๕ มีคดีอยู่ระหว่างการพิจารณา ๘,๑๒๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๕ ของคดีรับเข้า

แผนภูมิแสดงการพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองชั้นต้นในภาพรวม
ตั้งแต่เปิดทำการ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

คดีอยู่ระหว่างพิจารณา
๘,๑๒๑ คดี (๑๙.๖๕ %)

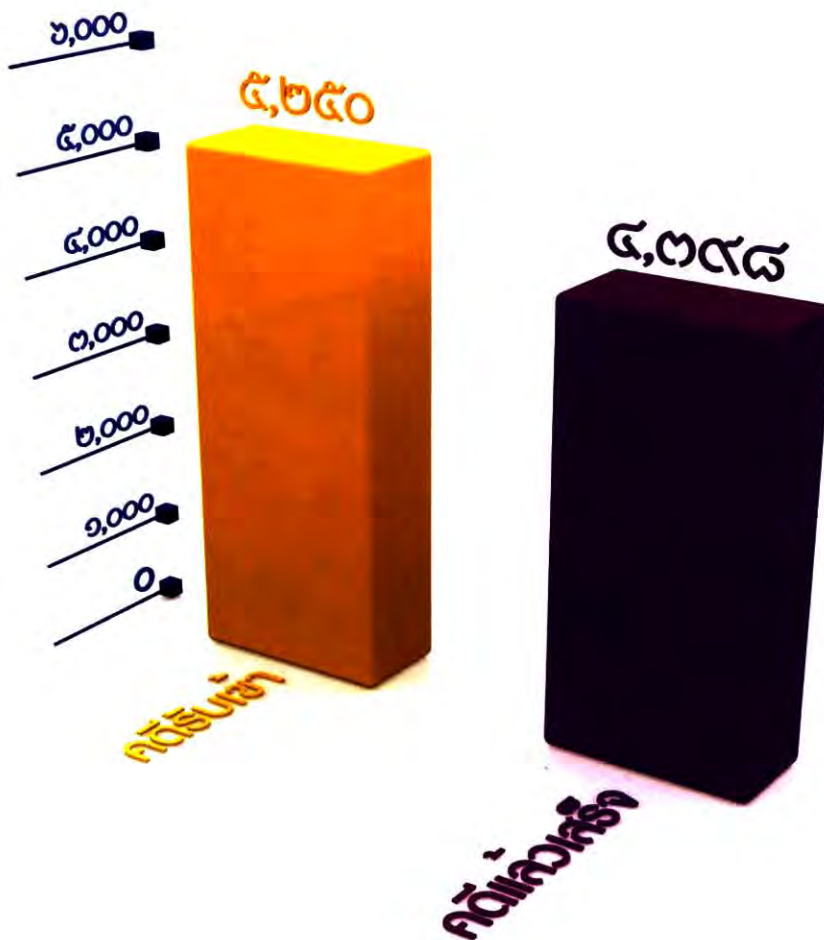

คดีแล้วเสร็จ
๓๓,๒๐๑ คดี (๘๐.๓๕ %)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีคดีรับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๕,๒๕๐ คดี จำแนกเป็นคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครองกลาง จำนวน ๒,๑๕๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๒ และคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครองในภูมิภาค จำนวน ๓,๐๙๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘๘ ของคดีรับเข้าทั้งหมดของศาลปกครองชั้นต้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาแล้วเสร็จทั้งสิ้น ๔,๓๙๘ คดี คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗๗ ของคดีรับเข้าในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ของศาลปกครองชั้นต้น

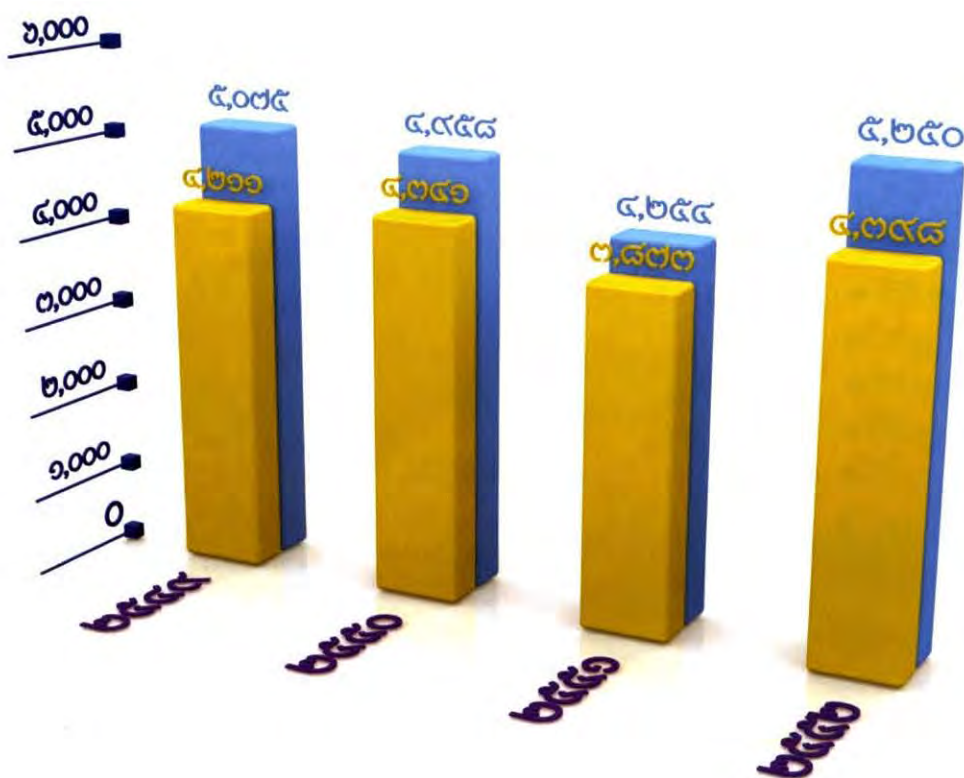
แผนภูมิแสดงการพิจารณาภาคีปกครองของศาลปกครองชั้นต้น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

หากพิจารณาผลการพิจารณาคดีของศาลปกครองชั้นต้นในระยะ ๔ ปี ที่ผ่านมา (จากปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๒) พบว่าปริมาณคดีรับเข้าของศาลปกครองชั้นต้นยังคงมีปริมาณมากทุกปี โดยมีจำนวนอยู่ระหว่าง ๔,๒๐๐ - ๕,๒๐๐ คดี หรือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔,๘๘๔ คดีต่อปี

แผนภูมิแสดงการพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองชั้นต้น
จำแนกรายปี จากปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๒

■ คดีแล้วเสร็จ
■ คดีรับเข้า

พื้นที่มูลคดีเกิดและภูมิภาคผู้นำฟ้องคดีปกครอง

เมื่อพิจารณาคดีรับเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นจำแนกตามพื้นที่มูลคดีเกิดตั้งแต่เปิดทำการถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ พบว่า ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีคดีเกิดมากที่สุด โดยมีจำนวน ๒๐,๑๐๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๕ ของปริมาณคดีที่จำแนกตามพื้นที่ที่มูลคดีเกิดทั้งหมด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๘,๘๗๔ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๒ ภาคเหนือ ๕,๖๗๖ คดีคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๑ ภาคใต้ ๕,๐๗๒ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๗ และภาคตะวันออก ๒,๒๘๘ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๕

แผนภูมิแสดงสถิติคดีปกครองของศาลปกครองชั้นต้น จำแนกตามภาคที่มูลคดีเกิด ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

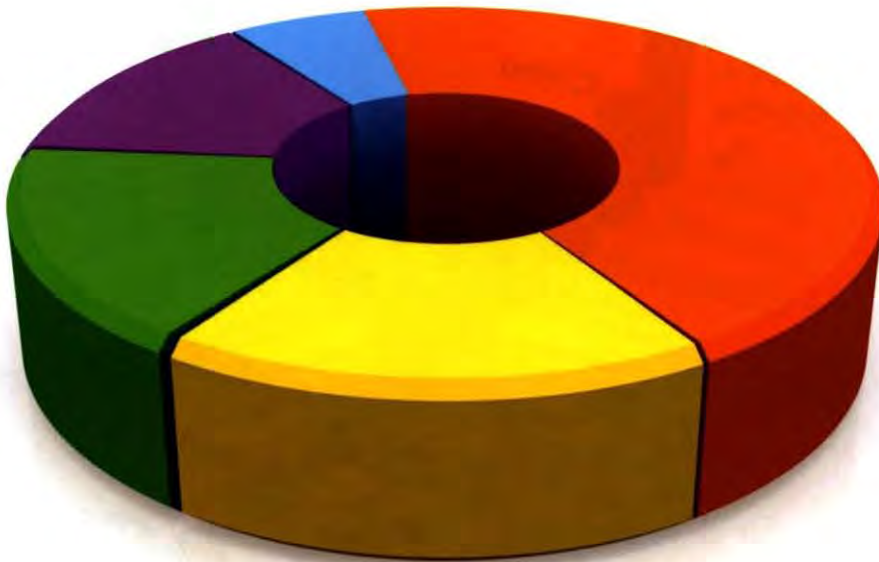

หากพิจารณาในด้านภูมิฐานะของผู้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น ตั้งแต่เปิดทำการถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ พบว่า ภาคกลางเป็นภาคที่มีการยื่นฟ้องคดีมากที่สุด โดยมีจำนวน ๑๙,๙๓๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๗ ของปริมาณคดีที่จำแนกตามภูมิฐานะผู้ฟ้องคดีทั้งหมด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๙,๙๓๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๒ ภาคเหนือ ๖,๗๘๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๖ ภาคใต้ ๕,๐๘๕ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๗ และภาคตะวันออก ๒,๔๓๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๘

แผนภูมิแสดงสถิติคดีปกครองของศาลปกครองชั้นต้น จำแนกตามภาคที่เป็นภูมิฐานะผู้ฟ้องคดี
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

- กลาง ๑๙,๙๓๙
- ตะวันออกเฉียงเหนือ ๙,๙๓๑
- เหนือ ๖,๗๘๐
- ใต้ ๕,๐๘๕
- ตะวันออก ๒,๔๓๐

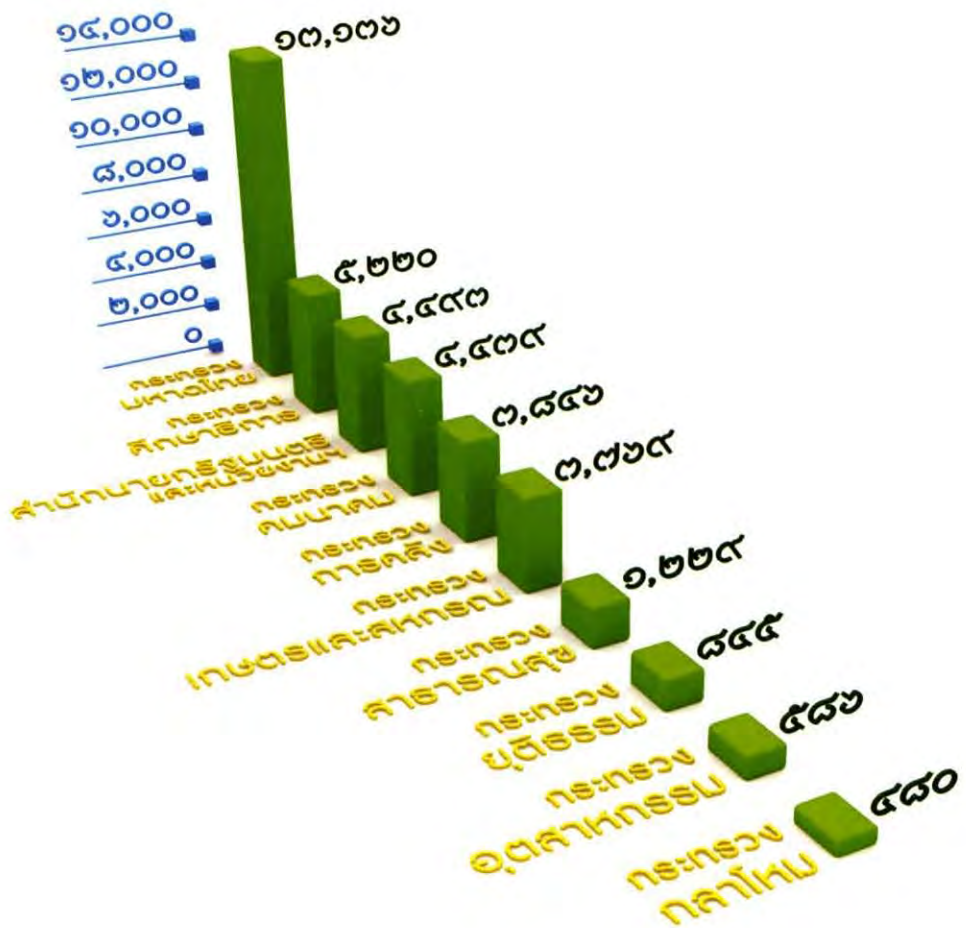

หน่วยงานที่ถูกฟ้องคดีปกครอง

ตั้งแต่เปิดทำการถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีหน่วยงานระดับกระทรวงที่ถูกฟ้องคดีปกครองมากที่สุด ๑๐ ลำดับแรก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงกลาโหม

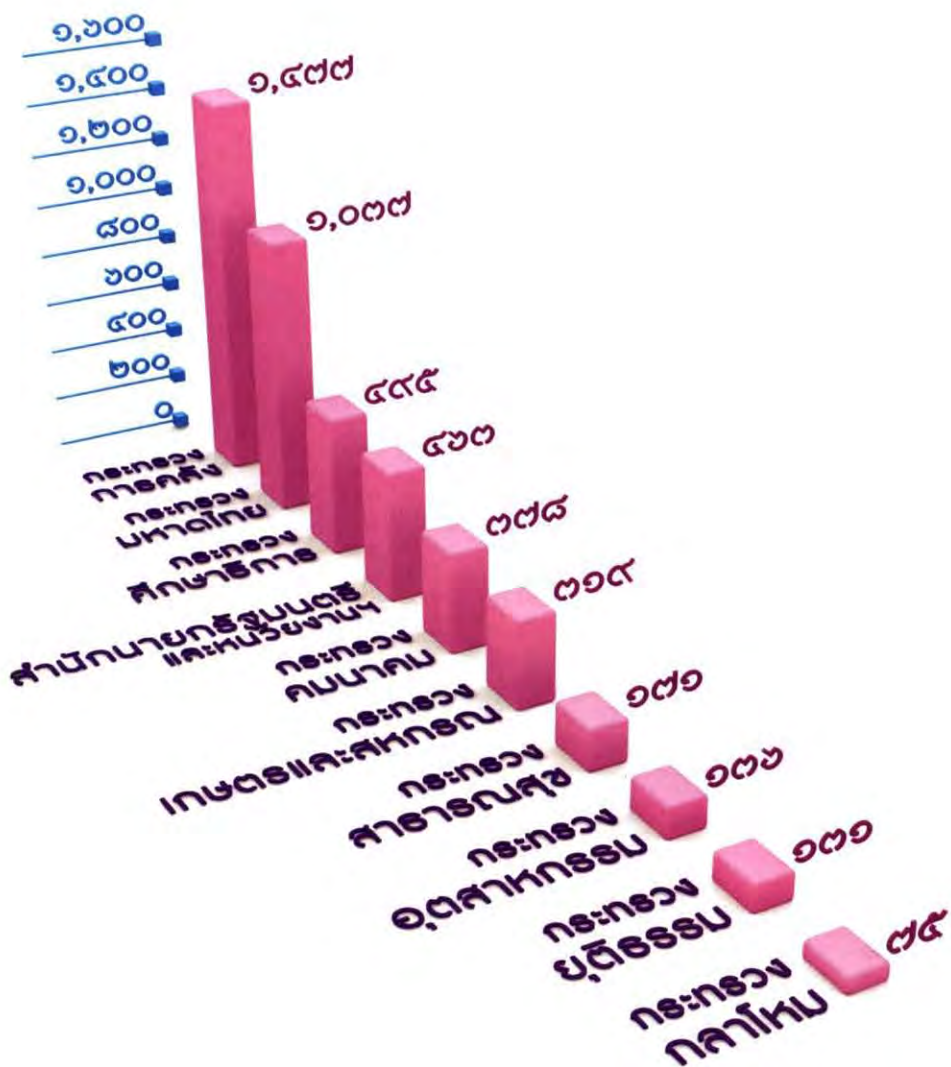
แผนภูมิแสดงสถิติหน่วยงานระดับกระทรวงที่ถูกฟ้องคดีปกครองมากที่สุด ๑๐ ลำดับแรก ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น มีหน่วยงานระดับกระทรวงที่ถูกฟ้องคดีปกครองมากที่สุด ๑๐ ลำดับแรก คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรี กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงกลาโหม

แผนภูมิแสดงสถิติหน่วยงานระดับกระทรวงที่ถูกฟ้องคดีปกครองมากที่สุด ๑๐ ลำดับแรก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครอง

ศาลปกครองได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง โดยได้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องมาโดยตลอด ทั้งในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำทางโทรศัพท์สายด่วน ๑๓๕๕ การเผยแพร่ความรู้ผ่านเว็บไซต์ของศาลปกครองที่ <http://www.admincourt.go.th> การจัดโครงการศาลปกครองพบประชาชนในภูมิภาค และการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

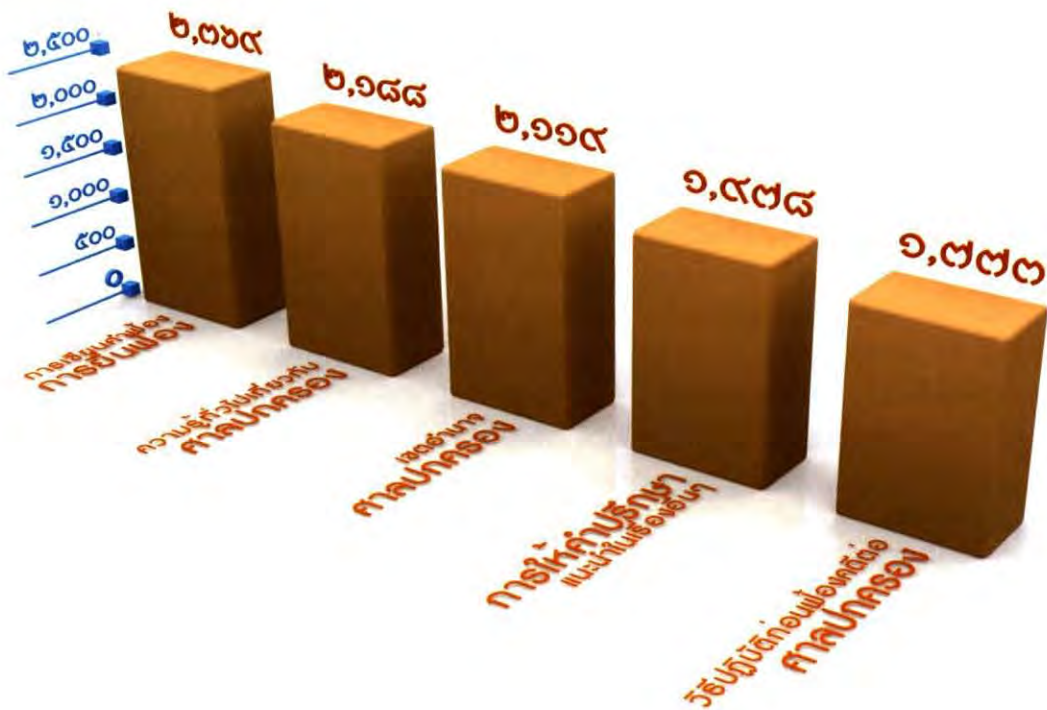
การมาขอรับคำปรึกษาแนะนำด้วยตนเองที่สำนักงานศาลปกครองของประชาชนก็เป็นช่องทางสำคัญอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการคุ้มครองสิทธิของตนในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองอย่างถูกต้อง โดยตั้งแต่เปิดทำการถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีประชาชนมาขอรับคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครองที่สำนักงานศาลปกครองชั้นต้นทุกแห่ง รวมทั้งสิ้น ๖๗,๐๕๙ ราย หรือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗,๔๕๑ รายต่อปี และหากพิจารณาในระยะ ๔ ปี ที่ผ่านมา (จากปี พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๒) พบว่าการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชนในแต่ละปี มีจำนวนมากและมีการเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง โดยเพิ่มจากจำนวน ๖,๗๑๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็น ๑๐,๔๒๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

แผนภูมิแสดงสถิติการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชน
จำแนกรายปี จากปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๒

จากจำนวนประชาชนมาขอรับคำปรึกษาแนะนำ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมีมากถึง ๑๐,๔๒๗ ราย ดังกล่าว หากพิจารณาจำแนกตามลักษณะเรื่องที่มาขอรับคำปรึกษาแนะนำพบว่า เรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจมาขอรับคำปรึกษาแนะนำมากที่สุดคือ การเขียนคำฟ้อง การยื่นฟ้อง การอุทธรณ์ หรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง โดยมีจำนวน ๒,๓๖๙ ราย รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับศาลปกครอง จำนวน ๒,๑๘๘ ราย การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลปกครองโดยเฉพาะในประเด็นว่าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองหรือไม่ จำนวน ๒,๑๑๙ ราย และการให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องอื่นๆ จำนวน ๑,๙๕๑ ราย นอกจากนี้เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จำนวน ๑,๘๗๓ ราย

แผนภูมิแสดงสถิติการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชน
จำแนกตามลักษณะเรื่องของการให้คำปรึกษาแนะนำ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

การบังคับคดีปกครอง

สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองในคดีปกครองทั่วไป คดีละเมิดทางปกครอง คดีสัญญาทางปกครอง และคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีสำนักบังคับคดีปกครองซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานศาลปกครองมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีดังกล่าว

การบังคับคดีตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น สำนักบังคับคดีปกครองจะปฏิบัติตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง โดยรอการบังคับคดีไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากเป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา สำนักบังคับคดีปกครองจะดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำบังคับได้ทันที

ในคดีปกครอง ศาลปกครองจะกำหนดคำบังคับตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดตามลักษณะคำฟ้องในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ
- (๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
- (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
- (๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
- (๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
- (๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดคำบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วนในกรณีที่มี การฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑)
- (๒) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลปกครองกำหนด ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร
- (๓) สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีการฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการฟ้องเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๔) สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีการฟ้องให้ศาลมีคำพิพากษา แสดงความเป็นอยู่ของสิทธิหรือหน้าที่นั้น

(๕) สั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

เมื่อศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างไร สำนักงานศาลปกครอง โดยสำนักบังคับคดีปกครอง ก็จะดำเนินการให้เป็นไปตามที่พิพากษาทั้งในด้านเนื้อหา เงื่อนไข และระยะเวลา ดังปรากฏตามตัวอย่างของการบังคับคดี ดังนี้

ตัวอย่างคดีที่ได้ดำเนินการบังคับในปี ๒๕๕๒ จำแนกตามประเภทของคำสั่ง

๑. คำบังคับให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่ง

๑.๑ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๘/๒๕๕๒ พิพากษาแก้ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ตามคำสั่งจังหวัดหนองคาย ที่ ๔๘๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๙ ตำบลโพหนอง กิ่งอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ระบุในคำสั่ง และให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนสิทธิประโยชน์ต่างๆ อาทิ เงินตอบแทนประจำตำแหน่ง หรือสิทธิประโยชน์อื่นๆ ในทำนองเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีควรได้รับตามกฎหมายให้แก่ผู้ฟ้องคดีนับตั้งแต่วันที่คำสั่งมีผลบังคับดังกล่าวจนถึงวันครบวาระการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มิมีคำพิพากษา

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกถอนคำสั่งที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และได้คืนเงินตอบแทนประจำตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านให้กับผู้ฟ้องคดีแล้ว

๑.๒ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๙๗/๒๕๔๘ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ที่ให้เพิกถอนคำสั่งตำรวจภูธรภาค ๕ ที่ ๓๓๔/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ และคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ ดช ๐๐๐๙.๕/๐๐๓๗ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๖ และให้ผู้ฟ้องคดี กลับเข้ารับราชการตามเดิม ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มิมีคำพิพากษา โดยให้ได้รับสิทธิต่างๆ ตามกฎหมาย

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการ และให้เบิกจ่ายเงินเดือนตกเบิกย้อนหลังแล้ว

๑.๓ คำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๗/๒๕๔๘ ให้เพิกถอนกฎกติกาข้อบังคับหมู่บ้าน หมู่ที่ ๒ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ เฉพาะข้อที่ ๑.๒ ที่ให้เรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมทุกคืนผ่านทางสาธารณะจากผู้รับเหมาดินละ ๑๐ บาท

ในชั้นบังคับคดี สำนักงานศาลปกครองได้จัดทำประกาศเพิกถอนกฎเพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเมื่อได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว สำนักงานศาลปกครองได้มีหนังสือแจ้งการประกาศดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ

๒. คำบังคับให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งและให้กระทำการ

๒.๑ เพิกถอนคำสั่งและให้กระทำการ

๑) คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๗๗/๒๕๕๐ พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่อนุมัติให้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ให้แก่ผู้ฟ้องคดี และเพิกถอนคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ นำข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๔๗ มาใช้บังคับกับ คำขอออก น.ส. ๓ ก. ในที่เกาะของผู้ฟ้องคดีซึ่งได้ยื่น คำขอไว้ก่อนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๗ กับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการออก น.ส. ๓ ก. ให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามคำขอให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันมีคำพิพากษานี้

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว

(๒) คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๒๙๙/๒๕๕๑ ให้เพิกถอนคำสั่งเทศบาลนครสมุทรสาคร ที่ ๕๕๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ เฉพาะในส่วนที่มีมติลงโทษผู้ฟ้องคดี โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบหรือประกาศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องต่างๆ ที่เสียไปเพราะคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าว รวมทั้งสิทธิที่จะได้รับเงินเดือนที่ควรจะได้รับ โดยให้มีผลย้อนหลังถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่คำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีมีผลใช้บังคับเสมือนหนึ่งไม่เคยได้รับคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าว และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ส่วนสิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับคืนตามกฎหมาย ระเบียบหรือประกาศที่เกี่ยวข้องนั้น หากเป็นค่าเสียหายที่เป็นตัวเงิน เช่น เงินเดือนที่จะได้รับย้อนหลัง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชำระเงินที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับ พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีควรจะได้รับสิทธินั้นๆ ตามปกติ แล้วแต่กรณี หากไม่ถูกคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษากายในหกสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชำระค่าสินไหมทดแทนพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดี และคืนสิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจำนวนดังกล่าวแล้ว

(๓) คำพิพากษาศาลปกครองขอนแก่น คดีหมายเลขแดงที่ ๕๗/๒๕๕๒ ให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๔ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีไปช่วยราชการประจำสำนักงานเลขานุการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และให้เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๔ ให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๑ ดำเนินการเบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งปลัดเทศบาล ระหว่างที่ ๑๙ มกราคม - ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ซึ่งได้งดเบิกจ่ายไปตามสิทธิที่มีอยู่ให้แก่ผู้ฟ้องคดีกลับคืนเช่นเดิม

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปช่วยปฏิบัติราชการประจำสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดเลย และให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่ออกคำสั่ง รวมทั้งได้มีการเบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งปลัดเทศบาลให้กับผู้ฟ้องคดีตามสิทธิที่มีอยู่เดิม

๓. คำบังคับให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในกำหนดเวลาที่ศาลปกครองกำหนด

๓.๑ คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๔๔/๒๕๕๑ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตรวจสอบวุฒิการศึกษาตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดี แล้วดำเนินการออกคำสั่งเกี่ยวกับการรับรอง การสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้ฟ้องคดีจากโรงเรียนวัฒนาพนิชยการ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบวุฒิการศึกษาตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดี และแจ้งผลการตรวจสอบไปยังมหาวิทยาลัยรามคำแหงเรียบร้อยแล้ว

๓.๒ คำพิพากษาศาลปกครองนครศรีธรรมราช คดีหมายเลขแดงที่ ๒๔/๒๕๕๑ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีการบุกรุกทางสาธารณประโยชน์ที่พิพาทในคดีนี้ ให้ได้ข้อยุติ และหากมีการบุกรุกทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนด โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ได้ข้อยุติว่า ทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวมีความกว้าง ๔.๐๐ เมตร ตลอดทั้งสาย ที่ดินตามเอกสารสิทธิ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๙๙๑ ของนาย จ. รุกกล้าเข้าไปในเขตทางสาธารณประโยชน์จริง โดยเฉพาะสิ่งปลูกสร้างซึ่งประกอบด้วย รั้วกำแพงบ้านตลอดแนวและอาคารสิ่งปลูกสร้าง (บ้าน) บางส่วน ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยรื้อถอนกำแพงบ้านออกจากแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ และในส่วนของอาคาร สิ่งปลูกสร้าง (บ้าน) บางส่วนที่รูกกล้าแนวเขตทางสาธารณประโยชน์นั้น นาย จ. ได้ทำการรื้อถอนอาคารออกไปแล้ว

๔. คำบังคับสั่งให้ใช้เงิน หรือให้ส่งมอบทรัพย์สิน หรือให้กระทำการ

๔.๑ สั่งให้ใช้เงิน

(๑) คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๐๖/๒๕๕๑ พิพากษาแก้คำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินชดเชยเป็นกรณีพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินอพยพให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ไร่ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่ศาลมีคำพิพากษา

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินชดเชยตามคำพิพากษาให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับเงินจำนวนดังกล่าวแล้ว

(๒) คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๕๕/๒๕๕๐ พิพากษายืนตามคำพิพากษา ของศาลปกครองชั้นต้น ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพิ่มเงินค่าทดแทนที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืน มีราคาตลาดลง ๕๔๓,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยของเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสิน ตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๔ อันเป็นวันจ่ายเงินค่าทดแทน จนกว่าจะชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้น

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชำระเงินค่าทดแทนพร้อมดอกเบี้ย และผู้ฟ้องคดีได้รับเงิน จำนวนดังกล่าวแล้ว

๔.๒ สั่งให้ส่งมอบทรัพย์สิน

(๑) คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๑๔/๒๕๕๒ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินหลักประกัน สัญญาจำนวน ๔๔,๔๐๐ บาท กับชำระค่างานที่ผู้ฟ้องคดีทำไปแล้วก่อนสัญญาพิพาทเล็กน้อยจำนวน ๔๔,๖๐๒ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๙,๐๐๒ บาท โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินหลักประกันสัญญา และชำระค่างานที่ผู้ฟ้องคดีทำไปแล้ว ก่อนสัญญาพิพาทเล็กน้อย และผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจำนวนดังกล่าวแล้ว

(๒) คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๔๕๓-๔๕๔/๒๕๕๒ ให้บังคับตามคำชี้ขาด ของคณะอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ข้อพิพาท หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๕๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยให้ผู้ร้องคืนเงินค่าปรับ หรือลดค่าปรับจำนวน ๙,๖๕๐,๓๖๐ บาท แก่ผู้คัดค้าน และให้ผู้ร้องและผู้คัดค้านชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ในชั้นอนุญาโตตุลาการตลอดจนค่าป่วยการอนุญาโตตุลาการ ฝ่ายละกึ่งหนึ่งตามบัญชีแนบท้ายคำชี้ขาด โดยให้ ผู้ร้องชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ในชั้นบังคับคดี ผู้ร้องคืนเงินค่าปรับให้แก่ผู้คัดค้านแล้ว และผู้ร้องและผู้คัดค้านได้ชำระค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาโตตุลาการตลอดจนค่าป่วยการอนุญาโตตุลาการฝ่ายละกึ่งหนึ่งตามรายการค่าใช้จ่าย

๔.๓ สิ่งให้กระทำการ

(๑) คำพิพากษาศาลปกครองพิษณุโลก คดีหมายเลขแดงที่ ๑๐๘/๒๕๕๑ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๐ วัน นับแต่ได้รับทราบความเห็นของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

ในชั้นบังคับคดี คณะอนุกรรมการพิจารณาผลการพิสูจน์สิทธิของ กปร. จังหวัดนครสวรรค์ ได้พิจารณา พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินรายบิดาของผู้ฟ้องคดี โดยมีมติว่า ที่ดินมีการครอบครองทำประโยชน์เป็นบางส่วนมาก่อนประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอโกรกพระ อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบตามมติดังกล่าว และแจ้งความเห็นให้จังหวัดนครสวรรค์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไปแล้ว

(๒) คำพิพากษาศาลปกครองระยอง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๐/๒๕๕๐ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งเลื่อนและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านเนินตาล โดยให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา โดยมีเงื่อนไขว่าการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว จะต้องไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและผลประโยชน์ใดๆ ที่ผู้ฟ้องคดีพึงได้รับจากราชการอยู่แล้วก่อนและหลังวันที่ศาลมีคำพิพากษา รวมทั้ง หากการที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่นับแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๕ จะทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิและผลประโยชน์ใดๆ จากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามระเบียบและกฎหมายอย่างไร ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามคิดคำนวณสิทธิและผลประโยชน์ดังกล่าวและจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายในกำหนดเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ระดับ ๗ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๕ และแก้ไขคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนย้อนหลังให้แก่ผู้ฟ้องคดี รวมทั้งเบิกจ่ายเงินส่วนต่างๆ ภายหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว

อย่างไรก็ดี ในบางคดีนอกจากจะมีคำบังคับให้คู่กรณีต้องปฏิบัติตามแล้ว ศาลปกครองยังอาจมีข้อสังเกตเสนอในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือมีคำสั่งด้วย เช่น

คดีที่ศาลมีข้อสังเกตในการปฏิบัติตามคำพิพากษา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๔๑/๒๕๕๑ ศาลปกครองสูงสุด พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการประกอบกิจการฆ่าสัตว์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่เกิดแก่ผู้ฟ้องคดี ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ที่มีคำพิพากษาคำขออื่นให้ยก อนึ่ง ศาลมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีนี้ว่า ตามมาตรา ๕๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่าเทศบาลตำบลอาจจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ในเขตเทศบาลได้ ดังนั้น เมื่อในท้องที่ของเทศบาลตำบลวังชัย ไม่มีโรงฆ่าสัตว์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบกับเมื่อเทศบาลตำบลวังชัยมีแผนงานและโครงการที่จะจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ไว้ในแผนพัฒนา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒) อยู่แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้บริหารจึงมีหน้าที่จัดสรรงบประมาณจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ โดยถือเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนโดยทันที ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาการฆ่าสัตว์เถื่อนและเป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญเช่นคดีนี้อีกต่อไป นอกจากนั้นยังเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดกับสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยความเป็นอยู่อย่างถูกสุขลักษณะที่ดีของประชาชนโดยรวมในท้องถิ่นต่อไป

ในชั้นบังคับคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ระวังเหตุเดือดร้อนรำคาญโดยให้หยุดทำการฆ่าฆ่าและสุกรในสถานที่ฆ่าและฆ่าและเดิมโดยเด็ดขาด และได้ส่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกไปตรวจสอบผลการปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีการฆ่าฆ่าและสุกร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งว่าได้ย้ายที่ฆ่าฆ่าและไปยังที่ข้างเคียงซึ่งไม่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญแล้ว และได้ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณสถานที่กักขังสุกร ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าไม่มีกลิ่นเหม็นแล้ว สำหรับการดำเนินการตามข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตั้งงบประมาณเพื่อก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ที่ถูกต้องตามกฎหมายด้วยแล้ว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดซื้อที่ดินจำนวน ๒ แปลงแล้ว โดยได้ออกแบบก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์เทศบาลและอยู่ระหว่างการขอให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น พิจารณาเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินว่าจะขัดกับผังเมืองหรือไม่

สถิติการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลปกครองประจำปี ๒๕๕๒
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒	คดีที่ต้องดำเนินการบังคับคดีในปี ๒๕๕๒		คดีที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๒		คดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการบังคับคดี ณ สิ้นปี ๒๕๕๒			
					อยู่ระหว่างการบังคับคดี		อยู่ระหว่างการดำเนินการของคู่กรณี	
	คำพิพากษา	วิธีการ ชั่วคราว	คำพิพากษา	วิธีการ ชั่วคราว	คำพิพากษา	วิธีการ ชั่วคราว	คำพิพากษา	วิธีการ ชั่วคราว
ยอดยกมา	๓๕๘	๒๑						
รับเข้า	๕๒๘	๙๒	๔๑๓	๘๗	๔๓๙	๒๓๗	๓๙๔	๐
รวม	๑,๒๘๖	๑๑๓						

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร

การเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะความเชี่ยวชาญของบุคลากรของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ตุลาการศาลปกครอง

โครงการสัมมนาตุลาการศาลปกครอง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีจำนวน ๗ ครั้ง ดังนี้

๑. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด มีจำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) **โครงการสัมมนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒** เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด วันที่ ๑๙ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ โรงแรมสปริงฟีลด์ วิลเลจ กอล์ฟ แอนด์ สปา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

๒) **โครงการสัมมนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด** ผู้เข้ารับตำแหน่งใหม่ รุ่นที่ ๕ วันที่ ๑๔ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ อาคารศาลปกครอง

๒. การพัฒนาตุลาการศาลปกครองชั้นต้น มีจำนวน ๕ โครงการ ดังนี้

๑) **โครงการสัมมนาตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒** เรื่อง ปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง วันที่ ๑๗ - ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรมแมริออท รีสอร์ท แอนด์ สปา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

๒) **โครงการฝึกอบรมตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ผู้เข้ารับตำแหน่งใหม่ รุ่นที่ ๖** วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ - เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องสัมมนา ๑ - ๒ ชั้น ๔ อาคารศาลปกครอง

๓) โครงการบรรยายทางวิชาการ

๓.๑) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง กฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย และร่าง พรบ.วิธีพิจารณาคดีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.... และหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับคดีปกครองด้านสิ่งแวดล้อม วันที่ ๒๙ - ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๒) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง ตุลาการภิวัตน์กับการจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๓) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง การจำกัดการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญที่อาจทำได้ในเวลาปกติ และในสถานการณ์พิเศษ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยศาลและโดยองค์กรอื่นที่ไม่ใช่ศาล วันที่ ๒๑ - ๒๓ เมษายน ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๔) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง หลักพื้นฐานของกฎหมายรัฐธรรมนูญเยอรมัน วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๕) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง การพัฒนาวิธีพิจารณาคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๖) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง กระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ประสพการณ์ของญี่ปุ่นและไทย ครั้งที่ ๑ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๗) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง บทบาทในการสร้างหลักกฎหมายของศาลรัฐธรรมนูญ ฝรั่งเศส, ความหมาย กระบวนการ สถานะและประเด็นทางกฎหมายของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และการเสวนาโต้เถียง เรื่อง คำพิพากษาคดีปกครองของฝรั่งเศส วันที่ ๑๗ - ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๘) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง กระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม : ประสพการณ์ของญี่ปุ่นและไทย ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๓.๙) **โครงการบรรยายทางวิชาการ** เรื่อง เทคนิคทางกฎหมายที่ตุลาการศาลปกครองใช้ในการตัดสินคดี และการใช้อำนาจทางปกครองในการรักษาความสงบเรียบร้อย วันที่ ๑๔ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องสัมมนา ๒ (แนวลาด) ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๔) โครงการส่งตุลาการศาลปกครองเข้าศึกษา/อบรม/สัมมนาภายนอก

๔.๑) **หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ ๑๔** ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม บ.ย.ส. ชั้น ๘ อาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

๔.๒) **โครงการฝึกอบรม** เรื่อง Development of Competition Regulation/Code for Telecommunications วันที่ ๒๓ - ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรม Pull Man King Power รางน้ำ กรุงเทพฯ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

๕) **โครงการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะความรู้การใช้งานคอมพิวเตอร์และระบบงานสารสนเทศสำหรับตุลาการศาลปกครอง** ดำเนินการจัดอบรมจำนวน ๔ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ ห้องอบรมคอมพิวเตอร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้น ๔ อาคารศาลปกครอง

๖) **โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ** เรื่อง การเขียนคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีปกครอง รุ่นที่ ๑ วันที่ ๑๗ - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๗) **โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ** เรื่อง การเขียนคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีปกครอง รุ่นที่ ๒ วันที่ ๒๓ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

๘) **โครงการสัมมนา** เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระบบงานการพิจารณาร่างคำพิพากษา / คำสั่งคดีปกครองของศาลปกครองสูงสุด วันที่ ๑๙ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ อาคารศาลปกครอง

๙) **โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการตุลาการศาลปกครองขั้นต้น** ช่วยปฏิบัติหน้าที่ตุลาการ ผู้แถลงคดีในศาลปกครองสูงสุด วันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ และวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๑ - ๒ ชั้น B ๑ อาคารศาลปกครอง

ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

การเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะความเชี่ยวชาญของบุคลากรของสำนักงานศาลปกครอง เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ แบ่งออกเป็น ๕ โครงการ ดังนี้

โครงการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญให้บุคลากรสายงานสนับสนุน

๑. หลักสูตรการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญด้านการบริหารทรัพยากร
- เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒
๒. หลักสูตรการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในงานห้องสมุด
- เมื่อวันที่ ๘, ๑๑ - ๑๒, ๒๕ - ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
๓. หลักสูตรการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสำนักงาน
- เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒

โครงการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญให้บุคลากร

๑. หลักสูตรการย่อคำพิพากษาและคำสั่งทางปกครอง
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๗, ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
- รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒
๒. หลักสูตรการวิเคราะห์และกำหนดประเด็น
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒, ๔, ๖ มีนาคม ๒๕๕๒
- รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๒
๓. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสรุปข้อเท็จจริงของพนักงานคดีฯ
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๖, ๑๙, ๒๐, ๒๓, ๒๖, ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
- รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
๔. โครงการฝึกอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาของพนักงานคดีปกครอง
เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕, ๒๑ - ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
๕. หลักสูตรทักษะการสืบค้นข้อมูลในระบบสนับสนุนงานคดีปกครอง
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑
- รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒

๖. โครงการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับกฎหมายปกครองเฉพาะด้านของพนักงานคดีปกครอง
- ครั้งที่ ๑ หัวข้อ “การเพิ่มคุณค่าการเป็นข้าราชการที่ดี”
เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒
  - รุ่นที่ ๒ หัวข้อ “เทคนิคการตอบข้อซักถามและการให้คำปรึกษาด้วยวาจาและทางโทรศัพท์”
เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒
๗. โครงการฝึกอบรมความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของพนักงานคดีปกครองประจำองค์คณะ
เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒
๘. หลักสูตรการย่อความของพนักงานคดีปกครอง
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒
  - รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒
๙. หลักสูตรความสามารถในการปรับใช้กฎหมายของพนักงานคดีปกครอง
เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

โครงการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญให้บุคลากร

๑. หลักสูตรการเขียนหนังสือราชการและรายงานการประชุม
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒
  - รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ - ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒
  - รุ่นที่ ๓ เมื่อวันที่ ๔ - ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
  - รุ่นที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๘ - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
๒. หลักสูตรเสริมสร้างทักษะในงานเลขานุการ
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
  - รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
๓. หลักสูตรการพัฒนาทักษะในการให้บริการที่ดี
- รุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มกราคม ๒๕๕๒
  - รุ่นที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
๔. หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกลุ่มบริหารทั่วไป
เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
๕. หลักสูตรเทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
เมื่อวันที่ ๒๙ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒
๖. หลักสูตรพัฒนาทักษะความคิด ๓ หลักสูตร
- หลักสูตรพลังคิดเชิงสร้างสรรค์
เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒
  - หลักสูตรการคิดเชิงองค์รวม
เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๕ กันยายน ๒๕๕๒
  - หลักสูตรการคิดเชิงบวก
เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๒

โครงการพัฒนาข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามหลักสูตรหลัก

๑. หลักสูตรพนักงานคดีปกครองระดับต้น
- รุ่นที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒
๒. หลักสูตรปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่และรับโอน
เมื่อวันที่ ๑๗ - ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒
๓. หลักสูตรเตรียมความพร้อมให้แก่พนักงานคดีปกครอง
บรรจุใหม่
เมื่อวันที่ ๒๗ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒
๔. หลักสูตรพนักงานคดีปกครองระดับกลาง
- รุ่นที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม - ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒
๕. หลักสูตรการพัฒนานักบริหารสำนักงานศาลปกครอง
ระดับกลาง
เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม - ๒๐ กันยายน ๒๕๕๒

สำหรับการส่งบุคลากรไปอบรมหน่วยงานภายนอก

๑. หลักสูตรด้านบรรณารักษ์	๔	หลักสูตร
๒. หลักสูตรด้านการเงิน บัญชี พัสดุ	๑๔	หลักสูตร
๓. หลักสูตรด้านพัฒนานักบริหารระดับสูง	๓	หลักสูตร
๔. หลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ	๓	หลักสูตร
๕. หลักสูตรด้านประชาสัมพันธ์	๒	หลักสูตร
๖. หลักสูตรด้านการพัฒนาศักยภาพทั่วไป	๔	หลักสูตร
๗. หลักสูตรด้านทักษะเฉพาะ	๒๒	หลักสูตร
๘. หลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๔	หลักสูตร
๙. หลักสูตรด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์	๒๒	หลักสูตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

การพัฒนาศักยภาพและระบบการจัดการองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้พัฒนาศักยภาพต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ให้มีความครบถ้วน ทันสมัย และมีระบบการจัดองค์ความรู้และการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับให้เป็นศูนย์กลางวิชาการด้านกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนของประเทศ ดังปรากฏในผลการดำเนินงานดังนี้

การจัดทำงานวิจัย บทความ และเอกสารทางวิชาการ

ผลงาน การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำวิธีการระงับข้อพิพาททางอื่นมาใช้กับคดีปกครอง มีจำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้

- (๑) รายงานวิจัย เรื่อง วิธีระงับข้อพิพาททางเลือก โอกาสและความสำเร็จในการนำมาใช้ในคดีปกครอง
- (๒) การระงับข้อพิพาททางเลือกในระบบกฎหมายญี่ปุ่น

ผลงาน การจัดทำบทความทางวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครองเผยแพร่ต่อสาธารณชนมีจำนวน ๒๖ เรื่อง อาทิเช่น

- (๑) สละสิทธิในบ้านพัก...ยังมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน
- (๒) ทุจริตคอรัปชั่น...ข้าราชการและการลงโทษ
- (๓) ผิดวินัย...เพราะ (ตั้งใจ) จ่ายเงินไม่ระมัดระวัง

ผลงาน งานศึกษาเปรียบเทียบหลักกฎหมายปกครอง มีจำนวน ๓๔ เรื่อง อาทิเช่น

- (๑) หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง ความหมายและขอบเขตของกฎหมายปกครอง
- (๒) ข้อพิจารณาบางประการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของรัฐ ที่มีขึ้นเกิดจากการกระทำขององค์กรของรัฐ ฝ่ายบริหารในระบบกฎหมายฝรั่งเศส : ความรับผิดชอบเนื่องมาจากการกระทำในกระบวนการยุติธรรม
- (๓) ความเป็นผู้เสียหาย สิทธิในการฟ้องคดีเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะของประเทศออสเตรเลีย

ผลงาน การศึกษาเปรียบเทียบวิธีพิจารณาคดีปกครอง มีจำนวน ๑๙ เรื่อง อาทิเช่น

- (๑) เขตอำนาจศาล กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในระบบกฎหมายเยอรมัน
- (๒) เขตอำนาจศาล : การพิจารณาค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดที่เกิดจากการใช้อำนาจตามกระบวนการยุติธรรมทางปกครองหรือทางอาญาในกฎหมายฝรั่งเศส
- (๓) วิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา : ตอบประเด็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา ในการสัมมนาของศาลปกครองกลางและศาลปกครองชั้นต้น

ผลงาน งานศึกษาเอกสารคำแปลคำพิพากษา มีจำนวน ๔๔ เรื่อง อาทิเช่น

- (๑) คำพิพากษาของสภาแห่งรัฐ (ลามมิควรได้ : สัญญาทางปกครองที่มีผลเป็นโมฆะ)
- (๒) คำพิพากษาของศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกา : การรับฟังพยานหลักฐานของคู่กรณี (Mathews v. Eldridgs, 424 U.S.319 (1976))
- (๓) คำแปลคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐสาธารณรัฐฝรั่งเศส เรื่อง การมอบให้เอกชนออกสลากกินแบ่ง มิใช่เป็นการมอบหมายให้จัดทำบริการสาธารณะ (CE Sect., 27 octobre 1999, Rolin)

ผลงาน คำแปลสรุปคำวินิจฉัยศาลปกครองไทยเป็นภาษาอังกฤษ มีจำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้

- (๑) Administrative Contract (Supreme Administrative Judgment (Appeal) No. Oor 44/2548)
- (๒) Natural Resources and Environmental Case (Supreme Administrative Judgment (Appeal) No. Oor 86/2550)

ความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

การประชุมทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ ๘ ปี ศาลปกครอง

วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒ ศ.ดร. อัครราชรุ จุฬารัตน์ ประธานศาลปกครองสูงสุดเปิดการประชุมทางวิชาการ “หลักนิติรัฐกับระบอบประชาธิปไตย ประสบการณ์ของไทยและสหภาพยุโรป” ในโอกาสครบรอบ ๘ ปี ศาลปกครอง และครบรอบ ๓๐ ปีความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป โดยมีคณะกรรมาธิการยุโรปประจำประเทศไทย ผู้แทนจากองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว ณ ห้องสัมมนา ชั้น ๑๑ อาคารศาลปกครอง

การเดินทางเยือนและการสัมมนา ดูงาน

๑. รองประธานศาลปกครองสูงสุด (นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์) และคณะตุลาการศาลปกครองไทยเดินทางเยือน AAT ออสเตรเลีย วันที่ ๑๔ - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ภายใต้โครงการสัมมนาการศึกษาเปรียบเทียบด้านกระบวนการพิจารณาคดีปกครองของต่างประเทศ

รองประธานศาลปกครองสูงสุด (นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์) และคณะตุลาการศาลปกครองและเจ้าหน้าที่รวม ๓๕ ราย เดินทางเยือน ๑. Administrative Appeals Tribunal (AAT) เพื่อศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบกฎหมายของออสเตรเลียและโครงสร้างของ AAT ๒. The Federal Court of Australia เพื่อศึกษาดูงานเกี่ยวกับโครงสร้างและบทบาทของศาลสหพันธรัฐในกฎหมายปกครองฯ ๓. The New South Wales Workers Compensation Commission (WCC) หรือคณะกรรมการชดเชยค่าเสียหายกรณีลูกจ้างได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน ๔. High Court เพื่อศึกษาโครงสร้างการจัดการองค์กร บทบาท และอำนาจหน้าที่ของศาลสูงออสเตรเลีย ๕. Parliament House เพื่อศึกษาโครงสร้างการจัดการองค์กร บทบาท และอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาออสเตรเลีย ๖. Honourable Robert McClelland MP, Attorney - General for the Commonwealth of Australia เพื่อเข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แห่งออสเตรเลีย

๒. ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะ เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศาลฎีกาและหน่วยงานในศาลฎีกา ศาลจังหวัดไอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น วันที่ ๒๔ มีนาคม - ๓ เมษายน ๒๕๕๒

ศ.ดร. อักขราทร จุฬารัตน ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะ เดินทางไปศึกษาดูงาน ๑. ศาลฎีกา ประเทศญี่ปุ่น ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะได้พบประธานศาลฎีกา เพื่อกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือทางวิชาการระหว่างองค์กรในอนาคต ๒. สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านกฎหมายและการวิจัย และสถาบันพัฒนาข้าราชการสังกัดศาลยุติธรรมและการวิจัย ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรอบรมตามสายวิชาชีพและเฉพาะด้านสำหรับตุลาการเพื่อนำมาปรับปรุงและจัดทำหลักสูตรอบรมที่เหมาะสมแก่ศาลปกครอง ๓. ศาลจังหวัดไอซาก้า ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคดีปกครองและคดีสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรครวมทั้งการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน

๓. ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะเดินทางเข้าประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมศาลปกครอง
สูงสุดระหว่างประเทศ (IASAJ) วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ - ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ประธานศาลปกครองสูงสุดและคณะได้เดินทางเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมศาลปกครองสูงสุดระหว่างประเทศ (IASAJ) ตามคำเชิญของประธาน Federal Court of Appeal ของแคนาดา กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา เป็นการเดินทางไปเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมศาลปกครองสูงสุดระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการประชุมที่จัดให้มีขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อพิจารณาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานและกิจกรรมของสมาคมฯ ในรอบปี รวมทั้งการเตรียมการประชุมใหญ่ทางวิชาการของสมาคมฯ ที่จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุก ๓ ปี โดยการประชุมใหญ่ทางวิชาการ ครั้งที่ ๑๐ ของสมาคมศาลปกครองสูงสุดระหว่างประเทศได้กำหนดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ ๗ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ที่นครซิดนีย์และกรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย สำหรับหัวข้อเรื่องที่จะสัมมนา คือ การตรวจสอบคำสั่งทางปกครองโดยศาลปกครองและ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครอง

การรับรอง

๑. รับรอง H.E. Dr. Hanns Heinrich Schumacher เอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุด วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

H.E. Dr. Hanns Heinrich Schumacher เอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุด (ศ.ดร.อักษราพร จุฬารัตน) เนื่องในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่ ณ ห้องรับรองประธานศาลปกครองสูงสุด อาคารศาลปกครอง

๒. รับรองการเยือนศาลปกครองไทยของคณะนักศึกษาจาก University of Malaya, Malaysia วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

คณะนักศึกษา International Institute of Public Policy and Management (INPUMA) ร่วมกับคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้าเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายพิเศษที่สำนักงานศาลปกครอง ในหัวข้อเรื่อง “กฎหมายกับนโยบายสาธารณะ” ณ สำนักงานศาลปกครอง

๓. รับรอง Prof. Dr. Rudolf Dolzer, Director of Institute of Public International Law, University of Bonn (International and European Law) วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒

Prof. Dr. Rudolf Dolzer ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายระหว่างประเทศแอมกดีเมือง มหาวิทยาลัยบอนน์ และคณะ ประกอบด้วย Dr. Canan Atilgan ผู้แทนมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ประจำประเทศไทย และ Mr. Clauspeter Hill ผู้แทนมูลนิธิคอนราดอาเดนาวร์ประจำภูมิภาคเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุด (ศ. ดร. อักขราทร จุฬารัตน) ในโอกาสเดินทางมาบรรยายทางวิชาการในหัวข้อ “หลักพื้นฐานของกฎหมายรัฐธรรมนูญเยอรมัน” (Basic Principles of the German Basic Law) ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านกฎหมายมหาชนระหว่างสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศไทย ณ ห้องสัมมนา ๒ ชั้น B ๑ ณ สำนักงานศาลปกครอง

๔. รับรอง H.E. Mr. Ignazio Di Pace เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลีประจำประเทศไทย และ H.E. Mr. Arno Riedel เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐออสเตรียประจำประเทศไทย วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

ประธานศาลปกครองสูงสุด (ศ. ดร. อักขราทร จุฬารัตน) เป็นประธานในการเลี้ยงอำลาเพื่อเป็นเกียรติแก่ H.E. Mr. Ignazio Di Pace เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลีประจำประเทศไทยและ H.E. Mr. Arno Riedel เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐออสเตรียประจำประเทศไทยเนื่องในโอกาสพื้นที่ ณ อาคารรับรองศาลปกครอง

๕. รับรองผู้เชี่ยวชาญจากสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

Dr. George (Rock) Pring, Professor of law, Sturm College of Law Mrs. Catherine Pring, Co-Autor of the University of Denver Environmental Courts and Tribunals Study ผู้เชี่ยวชาญจากสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียเข้าเยี่ยมชมการระประธานศาลปกครองสูงสุด (ศ.ดร. อักขราทร จุฬารัตน) เนื่องในโอกาสเป็นวิทยากรบรรยายทางวิชาการตามโครงการฝึกอบรมต่อเนื่องระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ครั้งที่ ๖/๒๕๕๒ เรื่อง “ระบบศาลสิ่งแวดล้อมและการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมในต่างประเทศ” ณ ห้องรับรองประธานศาลปกครองสูงสุด ชั้น ๑๐ อาคารศาลปกครอง

๖. รับรอง Prof. Dr. Nofiko Okubo ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๒

Mr. Katsume Kakazu ผู้อำนวยการมูลนิธิญี่ปุ่นพร้อมคณะ เข้าเยี่ยมชมการระประธานศาลปกครองสูงสุด (ศ.ดร.อักขราทร จุฬารัตน) เนื่องในโอกาสการจัดบรรยายพิเศษภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานศาลปกครอง มูลนิธิญี่ปุ่น (Japan Foundation-JF) และสำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เรื่อง “กระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม : ประสบการณ์ของญี่ปุ่นและไทย” และ เรื่อง “ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อมและการใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมจากอดีตถึงปัจจุบัน ณ อาคารศาลปกครอง

๗. รับรองเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๒

H.E. Mr. Lars Erik Backström เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ ประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุด เนื่องในโอกาสพ้นจากหน้าที่ ณ ห้องรับรองประธานศาลปกครองสูงสุด ชั้น ๑๐

๘. รับรอง Prof. Jean – Marie CROUZATIER และ Mme Florence CROUZATIER-DURAND วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

Prof. Jean - Marie CROUZATIER และ Mme Florence CROUZATIER-DURAND จากมหาวิทยาลัยตูลุส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุด เนื่องในโอกาสเดินทางมาบรรยายที่ศาลปกครองตามโครงการบรรยายทางวิชาการภายใต้โครงการฝึกอบรมต่อเนื่องระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตุลาการศาลปกครองขั้นต้น ครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องรับรองประธานศาลปกครองสูงสุด

๙. รับรอง H.E. Dr. Johannes Peterlik เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒

H.E. Dr. Johannes Peterlik เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐออสเตรียเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุด เนื่องในโอกาสเข้ารับหน้าที่ใหม่ และหารือเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐออสเตรียและศาลปกครอง ณ ห้องรับรองประธานศาลปกครองสูงสุด

๑๐. รับรอง H.E.Mr. Bede Gibert Corry เอกอัครราชทูตนิวซีแลนด์ประจำประเทศไทย วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๒

H.E. Mr. Bede Gibert Corry เอกอัครราชทูตนิวซีแลนด์ประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลปกครองสูงสุดเนื่องในโอกาสเข้ารับหน้าที่ใหม่ ณ ห้องรับรองประธานศาลปกครองสูงสุด

ศ.ดร. อักขราทร จุฬารัตน ประธานศาลปกครองสูงสุดได้ให้การต้อนรับคณะทูตานุทูตจากกลุ่มประเทศ Ibero American States จำนวน ๖ ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศโปรตุเกส บราซิล อาร์เจนตินา เม็กซิโก เปรู คิวบา ในโอกาสเลี้ยงอำลาเพื่อเป็นเกียรติแก่ H.E. Juan Manuel Lopez Nadal เอกอัครราชทูตสเปนประจำประเทศไทยและเยือนศาลปกครอง เพื่อกระชับความสัมพันธ์และริเริ่ม ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลปกครองและประเทศ ในกลุ่ม Ibero-American States ภายใต้โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจที่ดีกับต่างประเทศ ในวันที่ ๒๖ ก.พ. ๒๕๕๒ ณ อาคารรับรองศาลปกครอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

การเสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงความยุติธรรมทางปกครอง

การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและวิธีปฏิบัติราชการที่ดี เป็นภารกิจตามยุทธศาสตร์เชิงรุกที่สำคัญของศาลปกครอง เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงความยุติธรรมแก่ประชาชน ได้สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงมากยิ่งขึ้นดังนี้

เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง

เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกของศาลปกครองได้โดยสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น โดยสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้อย่างถูกต้อง มีความเชื่อมั่น และยอมรับในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครอง ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองจึงได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อบริการและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ในรูปแบบต่างๆ ทั้งโดยการให้ความรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำ และโครงการฝึกอบรมโดยตรงแก่ประชาชน และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองทางช่องทางต่างๆ ดังนี้

๑. พิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ศาลปกครองเปิดทำการเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ โดยศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และสำนักงานศาลปกครอง ได้ดำเนินการอยู่ ณ ที่ทำการชั่วคราว อาคารเอ็มไพร์ ทาวเวอร์ ถนนสาทรใต้ กรุงเทพมหานคร ควบคู่ไปกับการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรไปพร้อมกัน และระหว่างนั้นได้เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคอีก ๙ แห่ง คือ ศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองนครราชสีมา ศาลปกครองขอนแก่น ศาลปกครองพิษณุโลก ศาลปกครองระยอง และศาลปกครองนครศรีธรรมราช ซึ่งศาลปกครองกลางและศาลปกครองในภูมิภาคทั้ง ๘ ศาล จะมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร เมื่ออาคารที่ทำการถาวรแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลางและสำนักงานศาลปกครอง จึงได้ย้ายที่ทำการชั่วคราวมายังที่ทำการถาวร ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

เนื่องในโอกาสที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ในพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ อันนำความปลื้มปิติเป็นล้นพ้นมายังตุลาการศาลปกครองข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และพลนิกรชาวไทยโดยทั่วหน้า ในนามของตุลาการศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองทุกคน ขอตั้งปณิธานที่จะปฏิบัติหน้าที่ในงานของศาลปกครองให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม เพื่อเป็นหลักประกันให้เกิดความสมดุลในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการบริหารราชการแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาซึ่งความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองของไทย สมเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายจัดตั้งศาลปกครองทุกประการ และเพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ศาลปกครองได้จัดทำหนังสือที่ระลึกพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครองเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ เผยแพร่ข้อมูลอันเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทางหอสมุดแห่งชาติ หอประจำสถาบันอุดมศึกษา หอสมุดประชาชน และห้องสมุดของหน่วยงานของรัฐทั่วประเทศด้วย

๒. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๔ ปีศาลปกครอง (วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒)

ในโอกาสครบรอบ ๔ ปี ศาลปกครอง (วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒) ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ได้จัดให้มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง ได้แก่ การอ่านสารของประธานศาลปกครองสูงสุด การแถลงข่าวและเสวนาสื่อมวลชน ในโอกาสครบรอบ ๔ ปี ศาลปกครอง การเผยแพร่สโปดประชาสัมพันธ์เนื่องในโอกาสครบรอบ ๔ ปีศาลปกครอง และการประชาสัมพันธ์กิจกรรม บทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองในรอบปีที่ผ่านมาให้ประชาชนรับทราบผ่านทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ การจัดพิธีมอบรางวัลแก่นักศึกษาผู้ชนะการประกวดตามโครงการร่วมกับสถาบันการศึกษาจัดประกวดสื่อประชาสัมพันธ์ศาลปกครอง หัวข้อ “มุมมองใหม่ศาลปกครอง มองผ่านวีดิโอ” และจัดแสดงนิทรรศการผลงานนิสิตนักศึกษาที่ชนะการประกวดภาพถ่ายอาคารที่ทำการศาลปกครอง ณ โถงกลางชั้น ๑ อาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ ระหว่างวันที่ ๒ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๒

๓. โครงการศาลปกครองพบประชาชนและเสริมสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนในภูมิภาค

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีการจัดโครงการศาลปกครองพบประชาชนและเสริมสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนในภูมิภาค จำนวน ๒ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ สำนักงานศาลปกครองนครราชสีมา ร่วมกับสำนักประชาสัมพันธ์ จัดโครงการศาลปกครองพบประชาชนและเสริมสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนในภูมิภาค ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

ครั้งที่ ๒ สำนักงานศาลปกครองนครศรีธรรมราชร่วมกับสำนักประชาสัมพันธ์ จัดโครงการศาลปกครองพบประชาชนและเสริมสร้างเครือข่ายด้านสื่อมวลชนในภูมิภาค ณ โรงแรมเมโทรโพล ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒

ในการจัดกิจกรรมศาลปกครองพบประชาชนและเสริมสร้างเครือข่ายด้านสื่อมวลชนในภูมิภาคทั้งสองแห่ง มีประชาชน ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก

๔. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทางสื่อและเอกสารประชาสัมพันธ์ศาลปกครอง

ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพทางกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้แก่ประชาชน หน่วยงานของรัฐ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉลิมราชกุมารี และสื่อมวลชนต่างๆ รวมทั้งสิ้น ๑๘ เรื่อง อาทิ หนังสือรวมบทความชุด บทเรียนจากคดีปกครอง ข้อควรรู้ก่อนไปศาลปกครอง ที่นี่...สถานีคดีปกครอง คดีปกครอง...รู้ไว้บอกต่อ

หรือแผนพับเรื่อง ระยะเวลาในการฟ้องคดีปกครอง การเตรียมคำฟ้อง วิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา ๔ ขั้นตอน ในการดำเนินคดีในศาลปกครอง รู้จักกับตุลาการผู้แถลงคดีปกครอง และแผนพับประชาสัมพันธ์ศูนย์บริการ ประชาชนและสายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ จดหมายข่าวสำนักงานศาลปกครอง และวิธีตีประชาสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครอง เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ไปสู่ สาธารณชนรวมทั้งสิ้น ๒๕๘,๖๒๔ เล่ม

๕. ศูนย์บริการประชาชน

นอกเหนือจากการที่ประชาชนสามารถขอรับการปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครองได้จากหน่วยงานให้ คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครองที่ประจำอยู่ที่สำนักงานศาลปกครองทุกแห่งแล้ว ศาลปกครองยังได้จัดตั้ง “ศูนย์บริการประชาชน” ขึ้น ณ บริเวณชั้น ๑ อาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนที่มาติดต่อศาลปกครองด้วยตนเอง หรือทางโทรศัพท์สายด่วน ศาลปกครอง ๑๓๕๕ หรือโทรศัพท์พื้นฐาน ๐๒ ๑๔๑ ๑๑๑๑ และทางเว็บไซต์ศาลปกครอง (www.admincourt.go.th) โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผู้มาติดต่อขอรับบริการข้อมูลข่าวสารจากศูนย์บริการประชาชน ดังนี้

(๑) บริการข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนที่มาติดต่อสอบถามด้วยตนเอง (Walk in)

โดยประชาชนสามารถมาติดต่อสอบถามข้อมูลข่าวสารได้ ณ เคาน์เตอร์ศูนย์บริการประชาชน (Front Service) ชั้น ๑ อาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ และสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาคทุกแห่ง สำหรับการบริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ณ ศูนย์บริการประชาชน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีประชาชนติดต่อ ขอรับบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๑) ขอดตรวจดู ขอสำเนา และขอรับรองสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครอง จำนวน ๕๑๗ ราย รวมทั้งสิ้น ๗,๑๘๗ ฉบับ

๒) ขอดตรวจดู ขอสำเนา ขอให้รับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ และขอรับข้อมูลข่าวสาร ทั่วไป เช่น เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่างๆ รวมทั้งติดต่อสอบถามทั่วไป จำนวน ๒,๙๐๕ ราย

(๒) บริการข้อมูลข่าวสารทางสายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และโทรศัพท์พื้นฐาน (๐๒ ๑๔๑ ๑๑๑๑)

(Phone in)

มีผู้ใช้บริการข้อมูลข่าวสารอัตโนมัติทางระบบสายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒๒,๐๑๙ ราย และทางระบบโทรศัพท์พื้นฐาน (๐๒ ๑๔๑ ๑๑๑๑) จำนวน ๔๘,๐๔๒ ราย รวมผู้ใช้บริการสอบถามข้อมูลข่าวสารทางโทรศัพท์จากศูนย์บริการประชาชน จำนวนทั้งสิ้น ๗๐,๐๖๑ ราย

(๓) บริการข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ศาลปกครอง (www.admincourt.go.th) (Click in)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผู้เยี่ยมชมและสืบค้นข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ของศาลปกครองทางเว็บไซต์ศาลปกครอง รวมทั้งสิ้น ๒,๑๑๔,๒๗๑ ครั้ง ๒๑๒,๔๙๒ ราย

๖. โครงการประกวดสื่อประชาสัมพันธ์ศาลปกครองร่วมกับสถาบันการศึกษา

สำนักงานศาลปกครองจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนิสิตนักศึกษา ให้ได้มีโอกาสรับรู้และมีความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองและบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง ในลักษณะของการจัดโครงการประกวดสื่อประชาสัมพันธ์ศาลปกครองเป็นประจำทุกปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้จัดปฐมนิเทศและบรรยายพิเศษ เรื่อง “ศาลปกครอง ความเป็นธรรมคือภารกิจของเรา” ให้แก่นิสิตนักศึกษาผู้มีสิทธิ์ส่งผลงานเข้าประกวดกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสครบรอบ “๙ ปี ศาลปกครองแห่งความเชื่อมั่น” พร้อมทั้งการเยี่ยมชมศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยมีนิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ ให้ความสนใจเข้ารับการปฐมนิเทศฯ ครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น ๘๓ คน

๗. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทางสื่อมวลชน

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครองผ่านทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ นับเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงอย่างรวดเร็ว ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองแก่ประชาชนในรูปแบบของบทความ บทสัมภาษณ์พิเศษ และ Press Release โดยเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ รวมทั้งสิ้น ๒,๙๙๙ ครั้ง เป็นบทความเกี่ยวกับศาลปกครอง จำนวน ๑๔๑ ครั้ง ข่าวเกี่ยวกับคดีปกครอง จำนวน ๒,๑๕๕ ครั้ง ข่าวเชิงภาพลักษณ์ศาลปกครอง จำนวน ๒๙๖ ครั้ง และข่าวกระแสเกี่ยวกับศาลปกครอง จำนวน ๓๙๗ ครั้ง

ยุคศาสตร์ที่ ๕ การเผยแพร่แนวปฏิบัติราชการที่ดีเพื่อลดและป้องกันการเกิดข้อพิพาท ทางปกครอง

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ให้ความสำคัญในการเผยแพร่แนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี เพื่อลดและป้องกันการเกิดข้อพิพาททางปกครอง ส่งผลให้หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติราชการ มีการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. โครงการอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการที่ดี หัวข้อ "การควบคุมอาคารและผังเมือง" เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง ชั้น B ๑ ห้องสัมมนา ๒ ผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย ข้าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๔๕ คน

๒. โครงการอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการที่ดี หัวข้อ "การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจ" เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง ชั้น B ๑ ห้องสัมมนา ๒ ผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจ จำนวน ๑๖๐ คน

๓. โครงการอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการที่ดีและสัมมนา เพื่อแก้ไขปัญหาเหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เรื่อง การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ (อบรม ๒ วัน / สัมมนา ๑ วัน) เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง ชั้น B ๑ ห้องสัมมนา ๒ ผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๘๓ คน

๔. โครงการอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการที่ดีและสัมมนา เพื่อแก้ไขปัญหาเหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เรื่อง การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ (อบรม ๒ วัน / สัมมนา ๑ วัน) เมื่อวันที่ ๑๗ - ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง ชั้น B ๑ ห้องสัมมนา ๒ ผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย กลุ่มผู้ปฏิบัติงานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๕๗ คน

๕. โครงการอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการที่ดีและสัมมนาเพื่อแก้ไขปัญหาเหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เรื่อง การควบคุมอาคารและผังเมือง ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ (อบรม ๒ วัน / สัมมนา ๑ วัน) เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง ชั้น B๑ ห้องสัมมนา ๒ ผู้เข้าอบรม ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารจากกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๑๑๖ คน

๖. โครงการอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการที่ดีและสัมมนาเพื่อแก้ไขปัญหาเหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เรื่อง การดำเนินการทางวินัยข้าราชการครู ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ (อบรม ๒ วัน / สัมมนา ๑ วัน) เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง ชั้น B๑ ห้องสัมมนา ๒ ผู้เข้าอบรมประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๓๓ คน

การศึกษาดูงานศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองของหน่วยงานภายนอก

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ หน่วยงานภายนอกเข้าศึกษาดูงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีจำนวน ๕๔ ครั้ง ผู้ที่สนใจเข้าร่วมศึกษาดูงานศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประกอบด้วย คณะผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ ข้าราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ จากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการองค์กร

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองมีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย ได้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินการกิจขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ด้านระบบงาน

สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจ้างที่ปรึกษาจากสถาบันพระปกเกล้าเพื่อพัฒนาโปรแกรมระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting : PBB) ซึ่งประกอบด้วยระบบและโปรแกรมระบบงาน ๘ ระบบ ได้แก่

- ๑) ระบบการวางแผน (ระบบวางแผนยุทธศาสตร์ ระบบวางแผนงบประมาณ และระบบการกำกับและติดตามผล)
- ๒) ระบบการควบคุมงบประมาณ
- ๓) ระบบพัสดุ (ระบบจัดซื้อจัดจ้าง และระบบบริหารทรัพย์สิน)
- ๔) ระบบบริหารการเงิน (ระบบบริหารเงินค่าจัดการองค์กร และระบบบริหารเงินค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์)
- ๕) ระบบบัญชีการเงิน
- ๖) ระบบบัญชีเพื่อการจัดการ
- ๗) ระบบคำนวณต้นทุนผลผลิต / กิจกรรม
- ๘) ระบบตรวจสอบภายใน

โปรแกรมระบบงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (ระบบ PBB) ได้รับการพัฒนาด้วยโปรแกรมประยุกต์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Web Application) มีการทำงานในลักษณะเชื่อมต่อแบบทันที (Online Real Time) ซึ่งผู้ใช้ระบบงานครอบคลุมหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดสำนักงานศาลปกครอง ระบบงานทุกระบบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน เป็นการส่งเสริมให้มีเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้สนับสนุนการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้การบริหารและการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานศาลปกครองเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ผู้บริหารสามารถตรวจสอบสถานะการเงินของแต่ละหน่วยงาน และหน่วยงานผู้เบิกก็สามารถตรวจสอบงบประมาณของตนเองได้เช่นกัน นอกจากนี้ข้อมูลการเบิกจ่ายที่หน่วยงานผู้เบิกบันทึกผ่านระบบและผ่านการตรวจอนุมัติแล้ว จะถูกส่งไปบันทึกบัญชีโดยอัตโนมัติ และนำไปประมวลผลเพื่อจัดทำรายงานและทะเบียนคุมเป็นการช่วยลดภาระเวลาให้กับเจ้าหน้าที่และลดความผิดพลาดของข้อมูลได้มาก และที่สำคัญสามารถเรียกดูข้อมูลหรือรายงานจากระบบเพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนตรวจสอบประจำปีได้

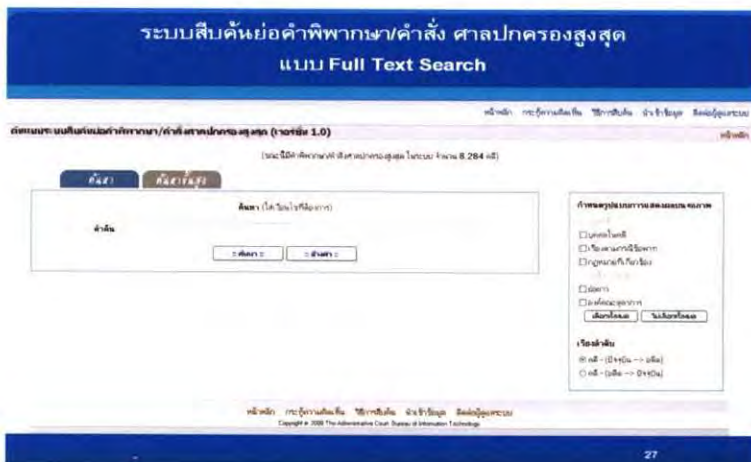
ด้านเทคโนโลยี

การพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลปกครอง การให้บริการออกแบบระบบและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การให้บริการข้อมูลสารสนเทศผ่านเครือข่ายสื่อสารอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ต ควบคุมดูแลบำรุงรักษาคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการพัฒนาวิธีปฏิบัติ มาตรฐานการบริหารและบริการด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลปกครอง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครอง มีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ อาทิ

๑. ระบบสืบค้นย่อคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุด แบบ Full Text Search

เป็นระบบที่พัฒนามบนพื้นฐานเว็บ (Web-based application) มีการจัดเก็บข้อมูล คำพิพากษา/คำสั่ง ฉบับเต็มและคำพิพากษา/คำสั่งฉบับย่อของศาลปกครองสูงสุด โดยสามารถสืบค้นข้อมูลย่อคำพิพากษา/คำสั่ง แบบ Full Text Search ลักษณะการสืบค้นคล้ายกับ Google Search ง่ายต่อการสืบค้น สนับสนุนการปฏิบัติงาน ของตุลาการศาลปกครองและ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง เพื่อเรียกดูคำพิพากษา/คำสั่ง ที่เคยมีการ ตัดสินคดีแล้วและมีลักษณะแนวเดียวกันมาเปรียบเทียบกับคดีที่กำลังพิจารณาอยู่ได้

๒. การพัฒนาโปรแกรมเพื่อสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ

สำนักงานศาลปกครองได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครองในทุกด้าน เพื่อเอื้อต่อการดำเนินการสอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้งาน ดังนี้

๒.๑ พัฒนาโปรแกรมเคลื่อนไหวสำนวนคดีของสำนักอธิบดีศาลปกครองกลาง

เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของสำนวนที่เข้า - ออก จากสำนักอธิบดีศาลปกครองกลาง

ข้อมูลลงลึก   ล็อกอินข้อมูล   Logout

สำนักอธิบดีศาลปกครองกลาง   บันทึกการรับ - ส่ง สำนวน

คดีหมายเลขดำที่ : 1020 /2552   คดีหมายเลขแดงที่ : /   ค้นหา

ผู้ฟ้องคดี : นายสม วัฒนาทอง โอนนาม   ผู้ถูกฟ้องคดี : การทางพิเศษแห่งประเทศไทย 2 คน   refresh

องค์คณะที่ : 06/1   วันที่ส่งจ่ายองค์คณะ : 14-07-2552

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสมเฑาะ สุทธิชานนท์   ตุลาการเจ้าของสำนวน : นายอนุชา สุสวัสดิ์กุล

วันที่รับสำนวน :   เวลา :   จาก :   ขั้นตอน : ส่งสำนวนคืนองค์คณะ

หมายเหตุ :   จำนวน :   ถึง : ศูนย์บริหารจัดการฯ

วันที่ส่งสำนวน :   เวลา :   จาก : ศูนย์บริหารจัดการฯ

ถึง :

ตกลง   <<<<<<   >>>>>>

๒.๒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลความรู้ระบบ PBB

การพัฒนาฐานข้อมูลความรู้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) เพื่อเป็นฐานข้อมูลความรู้ในการแก้ปัญหา การแก้ไขปัญหาตลอดจนสามารถสืบค้นวิธีการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

ระบบบริหารงบประมาณ ศาลคดี ปัญญ์และทัสตุ สำนักงานศาลปกครอง

หน้าหลัก   คู่มือการใช้งาน   องค์การบริหาร

หน้าหลัก (Home)

- ข้อมูลคดี
- ระบบการควบคุมงบประมาณ
- ระบบพัสดุ
- บันทึกการขอเบิกจากหน่วยงาน
- ระบบการเงิน
- ระบบบัญชี
- ระบบบัญชีเพื่อการจัดการ
- ระบบการตรวจติดตามงาน
- ระบบการคำนวณเงินหมุนเวียน
- FAQ
  - FAQ ผู้ใช้งาน
  - รับแก้ไข ปัญหา
  - FAQ ผู้ดูแลระบบ

พัฒนาระบบงาน

พัฒนาระบบงาน

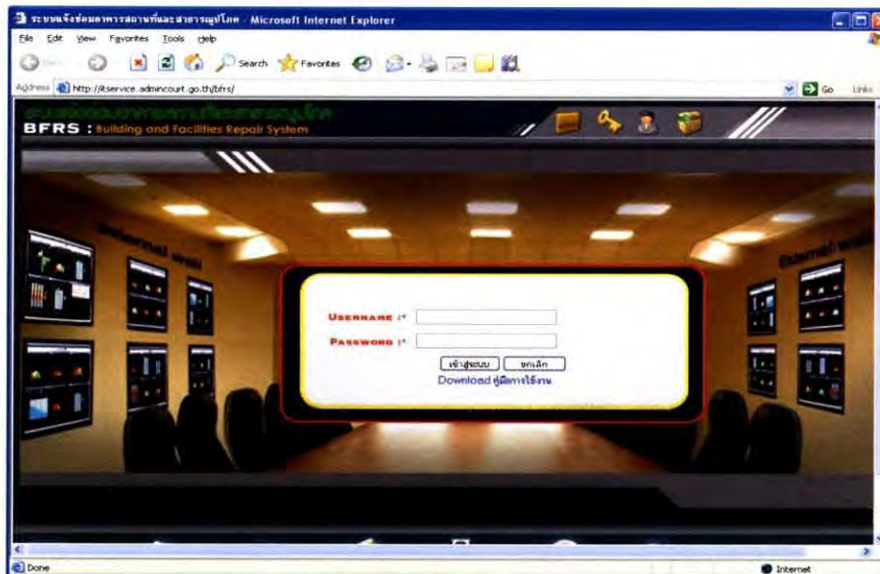
เลือกแสดงข้อมูล <th>ค้นหา <th>เลือกสถานะข้อคดีตาม</th> <th>ปีงบประมาณ</th> <th>เลือกประเภทงาน</th> <th>ทั่วไป</th> </th>	ค้นหา <th>เลือกสถานะข้อคดีตาม</th> <th>ปีงบประมาณ</th> <th>เลือกประเภทงาน</th> <th>ทั่วไป</th>	เลือกสถานะข้อคดีตาม	ปีงบประมาณ	เลือกประเภทงาน	ทั่วไป	
เลือก	เลขที่เอกสาร	ชื่อเรื่อง	ใบ	วันที่แจ้งปัญหา	ผู้รับปัญหา	สถานะ
☐	HD5302015	แก้ไขสถานะรายการนำมาเป็นใช้งาน	ฐิติญา-10892	2010-02-09 09:26:56	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302014	แก้ไขวันที่ทำรายการ	ฐิติญา-10892	2010-02-08 16:11:21	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302013	ออกงบ PBB คัดประเภท	ฐิติญา-10892	2010-02-08 15:52:10	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302012	แก้ไขสถานะรายการนำมาเป็นใช้งาน	ฐิติญา-10892	2010-02-08 14:02:32	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302011	แก้ไขสถานะรายการนำมาเป็นใช้งาน	ฐิติญา-10892	2010-02-05 11:27:11	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302010	แก้ไขสถานะรายการนำมาเป็นใช้งาน	ฐิติญา-10892	2010-02-05 10:37:58	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302009	แก้ไขสถานะรายการนำมาเป็นใช้งาน	ฐิติญา-10892	2010-02-04 15:37:22	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302008	ข้อมูลไม่ปรากฏในเมนู	สุวนิช-10887	2010-02-04 14:16:28	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302007	ปรับสถานะ	อภิศรา สารสวัสดิ์-10850	2010-02-04 14:01:54	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่
☐	HD5302006	ปรับสถานะ	อภิศรา สารสวัสดิ์-10850	2010-02-04 10:12:55	ผู้ดูแลระบบ	รอทดสอบใหม่

หน้า | 1 2 3 4 5 6 |

สำนักบริหารการงบประมาณ สำนักงานศาลปกครอง
Tel. 10226

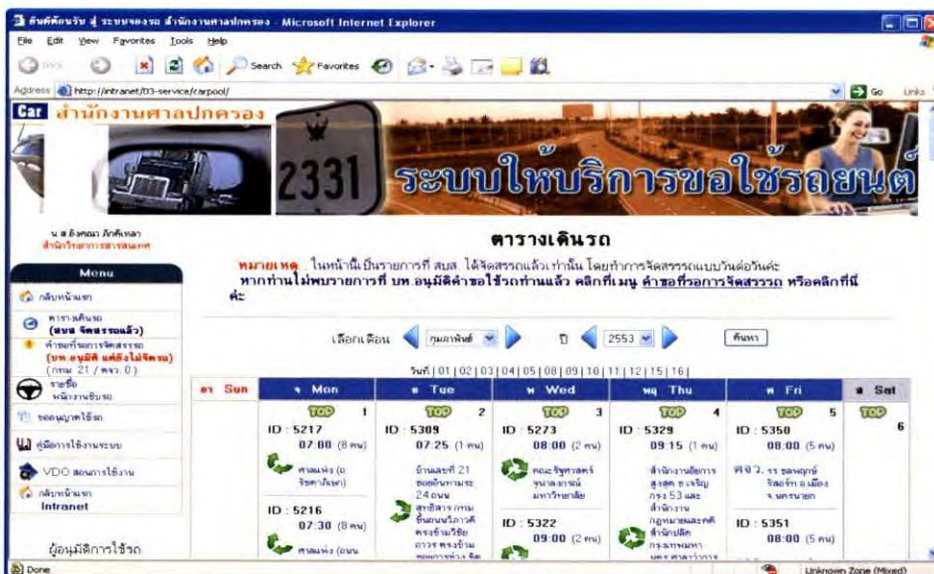
๒.๓ พัฒนาระบบแจ้งซ่อมอาคารสถานที่และสาธารณูปโภค

การพัฒนาระบบแจ้งซ่อมอาคาร เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งซ่อมอาคารและสถานที่ รวมทั้งการติดตามผลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

๒.๔ พัฒนาระบบให้บริการขอใช้รถยนต์ Version ๒

การพัฒนาโปรแกรมขอใช้รถยนต์ราชการผ่านเครือข่ายภายใน โดยผู้ให้บริการสามารถขอใช้รถยนต์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ช่วยให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และลดปริมาณการใช้กระดาษ

๓. การติดต่อสื่อสารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๓.๑ การพัฒนาเว็บไซต์ศาลปกครอง

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยสนับสนุนการติดต่อสื่อสารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยการพัฒนาเว็บไซต์ศาลปกครอง (www.admincourt.go.th) ซึ่งปัจจุบันพัฒนาหน้าเว็บไซต์เป็น ๓ ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส เพื่อใช้เป็นช่องทางสำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และบุคคลภายนอก ได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น ข้อมูลของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ข่าวประชาสัมพันธ์ บทความทางวิชาการ บัญชีนัดไต่สวน บัญชีนัดพิจารณา บัญชีนัดอ่านคำพิพากษา/คำสั่ง และระบบสำหรับการสืบค้นข้อมูล คำพิพากษา/คำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจแบบข้อความเต็ม (Full text search)

๓.๔ การพัฒนาระบบตู้ประชาสัมพันธ์ (Kiosk)

จัดทำระบบงานสำหรับตู้ประชาสัมพันธ์และติดตั้งตู้ประชาสัมพันธ์ (Kiosk) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครอง ได้แก่ เมนูแนะนำศาลปกครอง เมนูพื้นที่ให้บริการประชาชน เมนูที่ใช้ในการสอบถามวันนัดพิจารณา/นัดไต่สวนของคดี และเมนูข่าวสารศาลปกครอง ณ บริเวณ ชั้น ๑ อาคารศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ

๔. การพัฒนาระบบประชุมทางไกลผ่านจอภาพ

ระบบประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conferences System) เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้นำเข้ามาใช้ในการกิจของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองเพื่อช่วยสนับสนุนให้การติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานที่ตั้งอยู่ ณ อาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ กับสำนักงานที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค สามารถเข้าร่วมการประชุม การอบรม/สัมมนา และสนทนาพูดคุยกันได้เสมือนอยู่ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งระบบประชุมทางไกลดังกล่าว ช่วยให้เกิดความรวดเร็ว ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในการเดินทาง

ระบบประชุมทางไกลที่สำนักงานศาลปกครองเลือกใช้งานติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานแต่ละแห่งผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (IP) ช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าผ่านเครือข่ายรวมติจิตอล (ISDN) จัดว่าเป็นระบบประชุมต้นทุนต่ำและมีการใช้งานอย่างคุ้มค่า

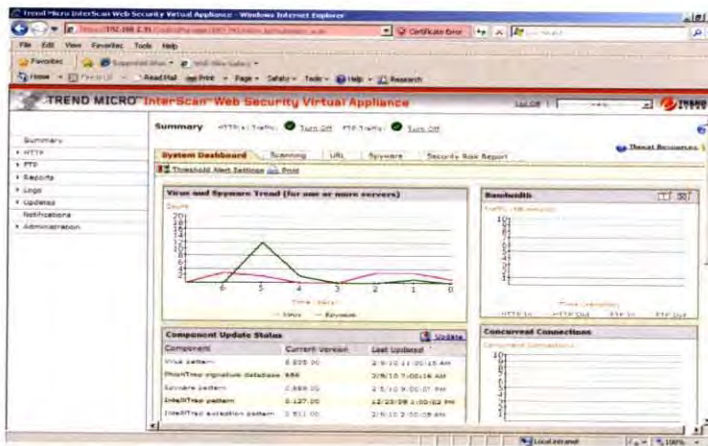

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพระบบประชุมทางไกลที่ใช้งานมานานหลายปีให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยได้ขยายขีดความสามารถให้รองรับกับจำนวนศาลปกครองที่จะเปิดทำการใหม่เพิ่มขึ้นในอนาคตจากเดิมที่จัดประชุมพร้อมกันได้เพียง ๘ แห่ง ให้สามารถรองรับเพิ่มขึ้นเป็น ๒๐ แห่ง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในเรื่องของความคมชัดของภาพและเสียง มีเทคโนโลยีในการรับส่งภาพและเอกสารประกอบการนำเสนอต่าง ๆ ที่ทันสมัย

๕. การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบเครือข่ายการสื่อสาร

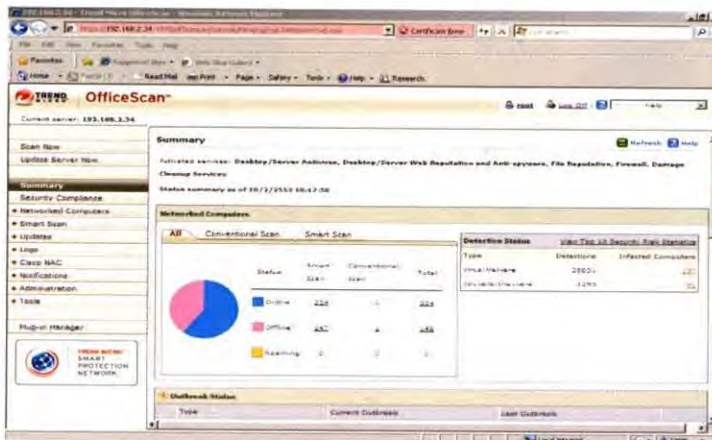
๕.๑ ปรับปรุงศักยภาพของโปรแกรมระบบป้องกันและกำจัดไวรัสแบบที่มาจากแหล่งภายนอกองค์กร

ให้สามารถสแกน ป้องกัน และกำจัดไวรัส ที่ได้รับมาจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต (Internet) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Lotus Note) ของผู้ใช้งานซึ่งแฝงเข้ามาเพื่อโจมตีทำลายระบบเครือข่ายภายในสำนักงานศาลปกครอง ผลปรากฏว่าสามารถป้องกันและกำจัดไว

๕.๒ ปรับปรุงศักยภาพของโปรแกรมป้องกันและกำจัดไวรัสแบบที่มาจากแหล่งภายในองค์กร

ให้สามารถสแกนและกำจัดไวรัสที่ติดอยู่ในเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์และสื่อบันทึกข้อมูล ได้แก่ Flash Drive, Floppy Disk, CD, DVD เป็นต้น ผลปรากฏว่าสามารถป้องกันและกำจัดไวรัสในเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์และสื่อบันทึกข้อมูลได้ดีมากขึ้น

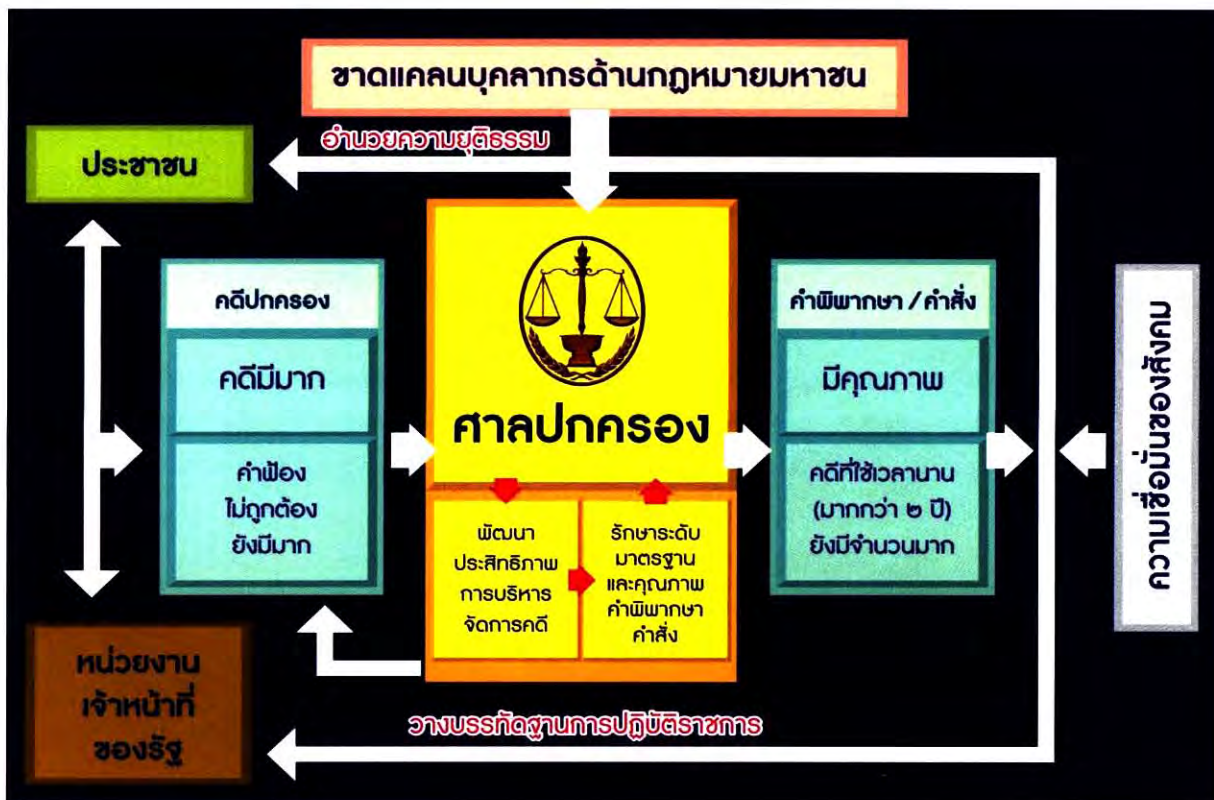

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของศาลปกครอง

ตลอดระยะเวลา ๙ ปี ในการเป็นที่พึ่งของประชาชน ศาลปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถในการอำนวยความยุติธรรมทางปกครองแก่ประชาชน ด้วยความมุ่งมั่นในการพิจารณาคดีปกครองให้มีความรวดเร็ว และมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการแก้ไขเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนในเวลาอันเหมาะสม

การดำเนินงานในปี ๒๕๕๒ ยังมีปัญหาหรือข้อจำกัดสำคัญบางประการที่ทำให้การดำเนินงานของศาลปกครองในบางเรื่องไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยปัญหาหรือข้อจำกัดดังกล่าวมีทั้งที่เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่ไม่สามารถควบคุมได้ และจากปัจจัยด้านกระบวนการภายในขององค์กร

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของสภาพปัญหา/ข้อจำกัด
ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของศาลปกครอง

๑. ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลปกครองยังมีปริมาณมาก

โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คดี ในแต่ละปี ปริมาณคดีที่มากดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นผลการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชนด้านกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง และกระแสดราม่าคดีของภาคประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางปกครองของรัฐ

๒. ค่าฟ้องคดีที่ไม่ถูกต้องยังมีจำนวนมาก

โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ประเด็นปัญหานี้มีทั้งที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนคำฟ้องคดี ปัญหาด้านความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องระหว่างเขตอำนาจของศาลปกครองและศาลยุติธรรม และเงื่อนไขในการฟ้องคดีปกครอง เช่น การไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดี การไม่ดำเนินการให้ครบขั้นตอนก่อนการฟ้อง การขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งบังคับที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง และการขาดอายุความของเรื่องที่ฟ้อง เป็นต้น โดยปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเป็นการเพิ่มภาระของศาลที่ไม่จำเป็นในการดำเนินการแก้ไขคำฟ้อง (ในส่วนของคำฟ้องที่สามารถแก้ไขได้) แล้วยังทำให้ผู้ฟ้องคดีขาดโอกาสที่จะรับผลการพิจารณาพิพากษาคดีในเวลาอันรวดเร็วอีกด้วย

๓. ปริมาณคดีแล้วเสร็จน้อยกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

ศาลปกครองได้ให้ความสำคัญต่อการพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยยึดหลักว่าหากประชาชนได้รับความยุติธรรม ในเวลาช้าเกินควรก็เสมือนไม่ได้รับความยุติธรรม แต่เนื่องจากจำนวนตุลาการยังไม่สอดคล้องกับปริมาณคดีในความรับผิดชอบที่มีปริมาณมาก ประกอบกับคดีที่ฟ้องในปัจจุบันมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น การพิจารณาคดีต้องเป็นไปอย่างรอบคอบเพื่อให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง มีคุณภาพสภาพการณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ศาลปกครองไม่สามารถพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้คดีที่ต้องใช้เวลาในการพิจารณามากกว่าปกติ (ใช้เวลาพิจารณามากกว่า ๒ ปี) มีจำนวนมากกว่าเป้าหมายที่กำหนด

๔. กระบวนการยุติธรรมทางปกครองของไทยยังอยู่ในช่วงของการพัฒนา

บุคลากรด้านกฎหมายมหาชนที่มีความเชี่ยวชาญมีสภาพขาดแคลนหรือมีจำนวนน้อยมาก ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สำคัญที่ทำให้ศาลปกครองไม่สามารถดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายพลังสังคม เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครองของไทย

พิธีวางศิลาฤกษ์และ
เปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง

พิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์
พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรัวิศม์
พระอรรชชา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
วันพฤหัสบดีที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา เสด็จเข้าสู่พลับพลาพิธี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชารัตนตรัย ทรงศีล จากนั้นนายอักษราทร จุฬารัตน ประธานศาลปกครองสูงสุด ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายหนังสือและเหรียญที่ระลึกแด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และนายอัศวินย์ สุมาวงศ์ รองประธานศาลปกครองสูงสุด ทูลถวายหนังสือและเหรียญที่ระลึกแด่ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา จากนั้นประธานศาลปกครองสูงสุด กราบบังคมทูลรายงาน พร้อมทั้งขอพระราชทาน กราบบังคมทูลเชิญเสด็จฯ ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา เสด็จฯ ไปยังมณฑลพิธีวางศิลาฤกษ์ ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมแผ่นอิฐ ทอง นาก เงิน และแผ่นศิลาฤกษ์แล้วทรงวางแผ่นอิฐทอง นาก เงิน และแผ่นศิลาฤกษ์ลงในหลุม

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ เสด็จฯ ไปยังแท่นพิธี ทรงกดปุ่มเปิดไฟฟ้าเปิดแพรคลุมป้ายอาคารที่ทำการศาลปกครอง

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาพิธี ทรงพระเคนจตุปัจจัย ไทยธรรมถวายพระสงฆ์ จากนั้น ทรงหลั่งทักษิโณทก

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีอุปการคุณแก่ศาลปกครอง

ประมวลภาพบรรยากาศพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง วันพฤหัสบดีที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

วัฒนธรรมองค์กรของศาลปกครอง

วัฒนธรรมองค์กรของศาลปกครอง The Administrative Court Way

ศาลปกครอง

ได้กำหนดให้มีการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตุลาการศาลปกครอง และข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในทุกสายงานมีทัศนคติ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรที่สอดคล้องกับลักษณะงาน ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการดำเนินงานของศาลปกครอง และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ศาลปกครองมีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืนสืบไป

วัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ หรือค่านิยมศาลปกครอง (Administrative Court Way)

ถือเป็นมาตรฐานที่บุคลากรทุกคนจะต้องยึดถือปฏิบัติต่องานและต่อผู้อื่นจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของบุคลากรทุกคน ทำให้บุคลากรมีแนวปฏิบัติที่มีทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้บุคลากรศาลปกครองมองเห็นภาพที่ชัดเจนว่าจะร่วมพัฒนาองค์การไปในทิศทางใด และจะมีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของศาลปกครองที่วางไว้ ประกอบด้วย

Transparency : มุ่งเน้นระบบธรรมาภิบาลและความโปร่งใส

หมายถึง การรักษาเกียรติแห่งตน ด้วยการยึดมั่นในมาตรฐานสูงสุดของ จรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามภาระหน้าที่ที่มีต่อสังคม

Righteousness : ผดุงไว้ซึ่งหลักความยุติธรรมและความถูกต้อง

หมายถึง การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้หลักการที่ถูกต้อง และ ให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายอย่างเสมอภาค

Unity : สอดคล้องเป็นเอกภาพในการปฏิบัติหน้าที่

หมายถึง การที่บุคลากรมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ท่วมเทพลงกาย พลังใจ กับการทำงานที่รับผิดชอบอย่างสุดความสามารถ มีความสุข และรู้สึก ภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

Standard : จัดการวิธีและระบบการทำงานที่เป็นเลิศมีมาตรฐาน

หมายถึง ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติราชการให้ดีให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมืออาชีพ รู้จริงในงานที่ทำ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยใส่ใจและตระหนักถึง มาตรฐานและคุณภาพงาน เพื่อนำไปสู่ผลงานที่เป็นเลิศ

Teamwork : สร้างเสริมทีมงานเพื่อความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น โดยให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เคารพและให้เกียรติผู้อื่นเสมอ เพื่อสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพ ที่ดีกับทุกฝ่าย

จากค่านิยมศาลปกครอง ทั้ง ๕ ประการดังกล่าว เมื่อนำอักษรรวมกันแล้ว คือคำว่า TRUST หรือ หากจะหลอมรวมให้เหลือเพียงค่านิยมร่วมที่สำคัญ (Core Values) ที่ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และพันธกิจของศาลปกครอง ก็จะได้คำว่า “ศาล-ปก-ครอง” ซึ่งประกอบด้วย

ศาล ปก ปักรักษาความยุติธรรม ครอง ถือคุณธรรมความถูกต้อง

วัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ หรือค่านิยมศาลปกครองหรือที่เรียกว่า Administrative Court Way ถือเป็นมาตรฐานที่บุคลากรในศาลปกครองทุกคนยึดถือปฏิบัติต่องานและต่อผู้อื่นจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงาน ทำให้มีแนวปฏิบัติที่มีทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้ศาลปกครองมองเห็นภาพที่ชัดเจนในการร่วมกันพัฒนาองค์การ และมีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของศาลปกครอง

เมื่อ TRUST เป็นวัฒนธรรมของศาลปกครอง กิจกรรมเสริมสร้าง TRUST ให้มีความเข้มแข็ง ประจำปี ๒๕๕๒ มีกิจกรรมสำคัญดังต่อไปนี้

กิจกรรมศาลปกครองแห่งความเชื่อมั่น

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การของศาลปกครองให้มีความเข้มแข็ง กิจกรรมนี้ประกอบด้วย การร้องเพลงของบุคลากรศาลปกครองที่ได้รับรางวัลจากกิจกรรมศาลปกครองสัมพันธ์ การรับประทานอาหารร่วมกัน การเปิดตัวเพลง “ต้นไม้ใหญ่ไม่ยอมแพ้” และวิดีโอประกอบเพลง

ต้นไม้ใหญ่ไม่ยอมแพ้

เนื้อร้อง: นิติพงษ์ ท่อนาค

ทำนอง: อภิไชย เย็นพูนสุข

ศิลปิน: กบ ทรงสิทธิ์ รุ่งนพคุณศรี

สิ่งที่เราทุกคนล้วนภูมิใจ แต่ละคนเหมือนดั่งใบไม้แค่ใบหนึ่ง
ใบเล็กเล็กซึ่งไม่มีค่าใด ลมเบาเบาโบกมาย่อมลอยตามลมไป
ปลิวปลิวไปทางใด สุดแต่ความเป็นจริง ...

แต่ใบไม้ทุกใบเมื่อรวมกันด้วยพลังนับพันผูกกันด้วยก้านกิ่ง
กลายเป็นเหมือนร่มเงาให้พึ่งพิง ลมแรงแดดแรงรังแก
จะคอยดูแลทุกสิ่ง ติดตามความเป็นจริงให้กับคนทั้งหลาย

เหมือนต้นไม้ใหญ่ที่ไม่ยอมแพ้แดดฝนลมแรง
ต้นใบกล้าแกร่งร่ายกึ่งแข็งแรงด้วยยุดิธรรม
ให้คนพึ่งพาไม่ว่าใหญ่หรือต่ำสูงเพียงใด
เรื่องราวมากมายที่ปิดบังไว้จะไม่ให้เรววนและเหลื่อมล้ำ
จะยืนข้างความเป็นธรรมด้วยหัวใจ

ไม่มีใครต้องการให้ย้ายไม่มีใครต้องการเจ็บช้ำและร้าวราน
ที่ตรงนี้เราต้องช่วยกันมีคนหมั่นพันยังรอให้เราดูแลทุกวัน
ด้วยมือเราเท่านั้น ร่วมฝ่าฟันกันไป

เหมือนต้นไม้ใหญ่ที่ไม่ยอมแพ้แดดฝนลมแรง
ต้นใบกล้าแกร่งร่ายกึ่งแข็งแรงด้วยยุดิธรรม
ให้คนพึ่งพาไม่ว่าใหญ่หรือต่ำสูงเพียงใด
เรื่องราวมากมายที่ปิดบังไว้จะไม่ให้เรววนและเหลื่อมล้ำไปอย่างนั้น

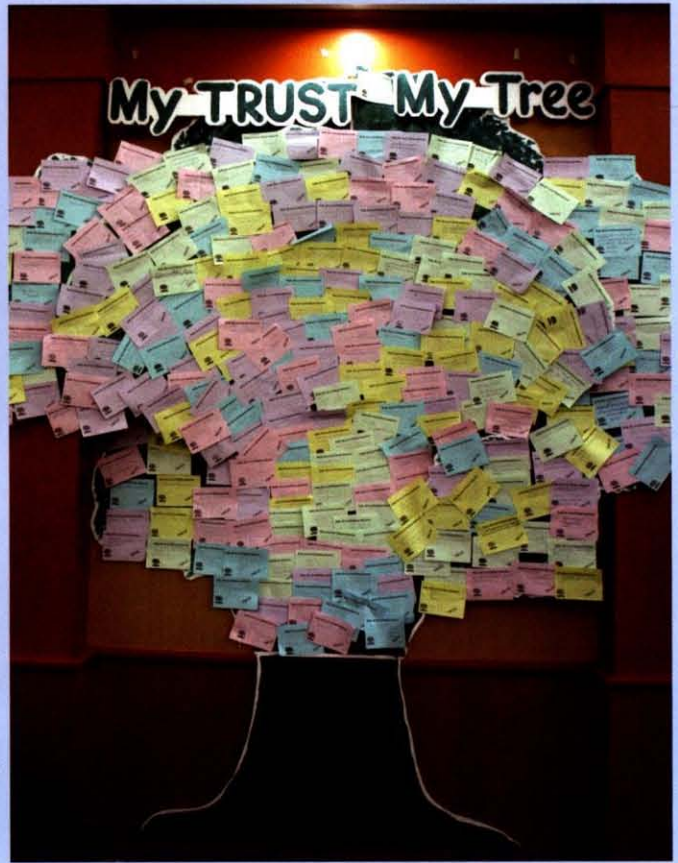
ให้คนพึ่งพาไม่ว่าใหญ่หรือต่ำสูงเพียงใด
เรื่องราวมากมายที่ปิดบังไว้จะไม่ให้เรววนและเหลื่อมล้ำ
จะยืนข้างความเป็นธรรมตลอดไป

กิจกรรม We create what we TRUST

คณาจารย์และสำนักงานคณาจารย์มีแผนปฏิบัติการเสริมสร้างปรับเปลี่ยน และปลูกฝังค่านิยมคณาจารย์ ที่พึงประสงค์ที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ พร้อมสร้างการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ทำให้การเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมคณาจารย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งรูปแบบการสัมมนาเป็นการสัมมนาภาคปฏิบัติและการอภิปรายกลุ่ม และมีกิจกรรมที่เสริมสร้างและกระตุ้นให้ตระหนักถึงค่านิยม และวัฒนธรรมคณาจารย์ที่ถูกต้อง

กิจกรรมสัปดาห์ศาลปกครองสัมพันธ์

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองทั้งส่วนกลาง และภูมิภาค จัดกิจกรรมงานกีฬาในสัปดาห์ศาลปกครองสัมพันธ์ เพื่อให้บุคลากรภายในหน่วยงานได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

วิชาการคดีปกครอง

คำพิพากษาและคำสั่งที่น่าสนใจ ประจำปี ๒๕๕๒

คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำการเปิด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๙ ซึ่งมีนาง ม. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ได้ถูกนาง ณ. ปลอมโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวขึ้นทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดินแล้วนำไปแอบอ้างต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขาบึงกุ่ม) ว่าตนเป็น นาง ม. เพื่อยื่นขอจดทะเบียนจำนองประกันหนี้เงินกู้กับนาย พ. และต่อมานาง ณ. ซึ่งแอบอ้างชื่อว่าเป็นนาง ม. ได้ไถ่ถอนจำนองจากนาย พ. แล้วจดทะเบียนจำนองใหม่กับผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นจำนวนเงิน ๑๔,๗๐๐,๐๐๐ บาท โดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งอยู่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กรมที่ดิน) เป็นผู้จดทะเบียนโฉนดที่ดินปลอมทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดินดังกล่าว จนต่อมาศาลจังหวัดมีนบุรีได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษนาง ณ. ผู้ซึ่งแอบอ้างเป็นนาง ม. ในการยื่นขอจดทะเบียนจำนองที่ดินพิพาทดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อจากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ชดเชยค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

โดยที่การจดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๑๙ เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ต้องดำเนินการสอบสวนคู่กรณีที่มาขอจดทะเบียนและต้องสอบสวนเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารที่ผู้ขอจดทะเบียนนำมาแสดงและที่เก็บรักษาอยู่ ณ ที่ทำการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อปรากฏว่า นาง ม. ผู้เป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริงได้เคยไปขอจดทะเบียนรับโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๑๖๒ และต่อมาได้มีการรังวัดแบ่งแยกในนามเดิมออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๙ ซึ่งเป็นที่ดินแปลงพิพาท จึงต้องมีหลักฐานของนาง ม. เก็บอยู่ในสารบบที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๖๒ ที่สามารถนำมาตรวจสอบได้ แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะอ้างว่าที่ดินแปลงพิพาทเลขที่ ๖๓๑๙ ไม่เคยมีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมใดๆ ก่อนวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ จึงไม่มีหลักฐานในสารบบที่ดินที่จะนำมาพิจารณาเปรียบเทียบได้ก็ตาม แต่เมื่อเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบหลักฐานได้จากสารบบที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๖๒ ได้อยู่แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า ไม่มีหลักฐานในโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๙ ที่จะนำมาเปรียบเทียบได้นั้นจึงไม่อาจรับฟังได้ นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ได้มีการทำโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๙ ปลอมขึ้นทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดิน แล้วนำโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินที่ทำปลอมขึ้นไปใส่ไว้ในแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินแทนฉบับจริงที่อยู่ในห้องเก็บโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมาเมื่อมีผู้นำโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินที่ทำปลอมขึ้นมายื่นขอจดทะเบียนจำนองเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ ทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบโฉนดที่ดินแล้วเห็นว่าตรงกันจึงได้จดทะเบียนให้ไป และต่อมายังได้จดทะเบียนไถ่ถอนจำนองและจำนองในลักษณะเดียวกันอีก และหลังจากที่ได้มีการจดทะเบียนดังกล่าวแล้ว ก็ได้มีการนำเอาโฉนดที่ดินฉบับปลอมออกจากแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินแล้วนำเอาฉบับจริงมาใส่แทน รวมทั้งได้มีการนำเอกสารการจดทะเบียนจำนองและไถ่ถอนจำนองที่อยู่ในสารบบที่ดินออกไปจึงเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวเกิดจากความบกพร่องต่อหน้าที่ หรือเกิดจากการประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการเก็บรักษาโฉนดที่ดินและสารบบที่ดิน ทำให้การจดทะเบียนจำนองขัดต่อมาตรา ๗๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน อันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายต้องสูญเสียเงินกับการรับจำนองที่ดินเป็นจำนวน ๑๔,๗๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีจึงถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน อันเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

แม้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะมาจากความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ แต่ศาลย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๔๓๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในอันที่จะวินิจฉัยจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จะพึงใช้ได้ โดยพิจารณาจากพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ประกอบธุรกิจรับซื้อฝากและรับจ้างนองที่ดิน ซึ่งดำเนินกิจการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยวิสัยและพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว ย่อมต้องใช้ความระมัดระวังรอบคอบถึงความน่าเชื่อถือของผู้จ้างนองเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการให้กู้ยืมเงินเป็นจำนวนมากเช่นนี้ยังต้องใช้ความระมัดระวังเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองให้นายหน้าที่มีส่วนได้เสียและได้ประโยชน์จากการจ้างนองดังกล่าวเป็นผู้ไปติดต่อกับผู้จ้างนองเอง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจ้างนองที่ดินพิพาทเป็นไปโดยไม่ชอบ ดังนั้น ความเสียหายจากการจดทะเบียนจ้างนองที่เกิดแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองก็มีส่วนจากความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีทั้งสองด้วย ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ควรถูกบังคับในความเสียหายทั้งหมด แต่ควรต้องรับผิดชอบในความเสียหายเพียง ๓ ใน ๔ ส่วน ของความเสียหายทั้งหมด และเมื่อความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองต้องสูญเสียเงินจากการรับจ้างนองคือวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ จึงถือว่ามูลละเมิดเกิดขึ้นในวันดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละ ๙.๕ ต่อปี นับแต่วันดังกล่าวเป็นต้นไป จึงพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นเงิน ๑๑,๐๒๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๙.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ

คดีพิพาทเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. ๑๑/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามร้อยยี่สิบสองคนซึ่งเป็นราษฎร หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๑๐ ตำบลพุดแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ฟ้องว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ในส่วนของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว และให้ผู้ฟ้องคดีประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตามรูปแบบที่ ๑

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

การออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีใช่เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๒๓๖ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ในการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง แต่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเป็นอำนาจทางปกครองในการออกกฎ เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้เพิกถอน กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และโดยที่การฟ้องคดีเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีใช้การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

และเมื่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๓ (๒) บัญญัติให้กำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่าหนึ่งคนให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง เท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น และในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้ต้องพยายามจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุดและต้องแบ่งพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งให้ติดต่อกัน ในเขตเทศบาลหรือเขตชุมชนหนาแน่นอาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอกหรือซอย คลองหรือแม่น้ำ เป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งได้ นอกจากนั้น ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๓ โดยพิจารณาจำนวนราษฎรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจากประกาศจำนวนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งโดยให้คำนึงถึง (๑) ให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด (๒) ต้องแบ่งพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกัน ในเขตเทศบาลหรือเขตชุมชนหนาแน่นอาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอกหรือซอย คลองหรือแม่น้ำ เป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งได้ (๓) ให้ถือตำบลที่มีจำนวนราษฎรมากที่สุดเป็นหลัก (๔) การเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน และ (๕) ความสะดวกในการคมนาคมระหว่างกัน และข้อ ๑๕ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งตามข้อ ๑๔ แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาแล้วส่งร่างประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งและแผนที่ประกอบพร้อมทั้งเสนอความเห็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ก่อนมีการประกาศให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระบุรี เห็นว่ารูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เสนอมาจำนวน ๓ รูปแบบ นั้น รูปแบบที่ ๓ มีความเหมาะสมที่สุด เนื่องจากผลต่างของจำนวนประชากรทั้งสองเขตเลือกตั้งมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด ตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๔ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ นอกจากนั้น เมื่อสิ้นระยะเวลาการปิดประกาศรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วไม่มีการเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นใดๆ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีมติให้แบ่งเขตเลือกตั้งดังกล่าวตามรูปแบบที่ ๓ และประธานกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ของเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติตามมติดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเห็นชอบกับการแบ่งเขตเลือกตั้งดังกล่าวตามรูปแบบที่ ๓ จึงเป็นมติที่ชอบด้วยเหตุผล หรือไม่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่สุจริตหรือไม่ชอบแต่อย่างใด และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ในส่วนของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า การแบ่งเขตเลือกตั้งตามรูปแบบที่ ๓ มีผลกระทบต่อ

หน่วยเลือกตั้งเดิมที่เคยอยู่ในหน่วยเลือกตั้งเดียวกัน และไม่เป็นไปตามมติของที่ประชุมประชาคม นั้น ตามข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง (๔) ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้คำนึงถึงการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกันมาก่อน เป็นเพียงข้อกำหนดประการหนึ่ง หาได้กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดไม่ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่สามารถเดินทางติดต่อกันได้สะดวกนั้น ผู้ฟ้องคดียังคงสามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีรายชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ตามปกติ และการกำหนดหน่วยเลือกตั้งผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางไปใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎรในหน่วยเลือกตั้งอยู่แล้วตามข้อ ๑๔ ของระเบียบดังกล่าว ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ พิพากษายกฟ้อง

คดีพิพาทเกี่ยวกับลบล้างการและสิทธิประโยชน์

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๗/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเริ่มรับราชการและได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนครั้งแรก ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พยาบาล ๑ ฝ่ายรักษาพยาบาล โรงพยาบาลเทิง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง (ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๒) และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่กระทรวงสาธารณสุขมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเผยแพร่ ๖ สังกัดกลุ่มสารนิเทศ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ข้าราชการผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเท่าที่ต้องจ่ายจริง ตามสมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่ ผู้ยื่น (๔) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ตามคำร้องขอของตนเอง ถึงแม้กฎหมายจะใช้ถ้อยคำว่า “ตามคำร้องขอของตนเอง” และโดยสภาพของการออกคำสั่งให้เดินทางไปประจำในแต่ละประเภทจะมีสถานะทางกฎหมายที่แตกต่างกันระหว่างคำสั่งย้ายข้าราชการ คำสั่งให้โอนข้าราชการหรือคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการก็ตาม แต่หลักการดังกล่าวมุ่งที่จะให้สิทธิได้รับค่าเช่าบ้านแก่ข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในท้องที่หนึ่งและได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติราชการเป็นการประจำในต่างท้องที่ และขณะเดียวกันได้ยกเว้นไม่ให้สิทธิดังกล่าวแก่กรณีที่การไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำในต่างท้องที่นั้นตามความประสงค์ของข้าราชการผู้นั้น ดังนั้น แม้ตามคำร้องของผู้ฟ้องคดีจะเป็นคำร้องขอย้าย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำมีกำหนดไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการย้าย การโอน การให้ปฏิบัติราชการและการยืมตัวข้าราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นคำสั่งคนละลักษณะกันก็ตาม แต่เมื่อเป็นท้องที่เดียวกันกับความประสงค์ของผู้ฟ้องคดี กรณีจึงเข้าข้อยกเว้นดังกล่าว ต่อมา ก.พ. พิจารณาแบ่งส่วนราชการ โดยจัดให้มีสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งมีกลุ่มสารนิเทศเป็นหน่วยงานในสังกัด และกำหนดอัตราค่าจ้างให้แก่กลุ่มงานดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งในสังกัดกลุ่มสารนิเทศ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ แม้คำสั่งดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นคนละประเภทกับคำสั่งย้ายแต่ในส่วนของท้องที่ที่ให้ผู้รับคำสั่งไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำนั้น ก็ต้องถือว่าเป็นการแต่งตั้งให้

ผู้ฟ้องคดียังคงปฏิบัติงานอยู่ในท้องที่เดิม ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ เช่นกัน ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วย พิพากษายืน

คดีพิพาทเกี่ยวกับวินัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๒/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเดิมดำรงตำแหน่งผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธรอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ฟ้องว่า คำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการสืบสวน ข้อเท็จจริงไม่ได้สอบสวนเจ้าหน้าที่ของธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน สาขาสกลนคร ไม่ตรวจสอบเอกสารพยาน หลักฐานของผู้ฟ้องคดีและไม่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงรับฟังข้อเท็จจริงเฉพาะฝ่ายที่กล่าวหา แล้วสรุปรายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๔) ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ผู้ฟ้องคดีได้จัดทำเอกสารรายละเอียดเงินเดือนให้กับตำรวจทุกนายไว้เป็นหลักฐาน หากไม่ถูกต้องก็สามารถหักทวงได้ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการหักทวง ผู้ฟ้องคดีทราบจากเจ้าหน้าที่การเงินสถานีตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นผู้หักส่งเงินเดือนว่าระบบการหักเงินกู้ของธนาคารออมสินจะต้องหักส่งเท่ากันทุกเดือน ผู้ฟ้องคดีจึงจัดทำเอกสารแสดงรายละเอียดเงินเดือนเท่ากันมาโดยตลอด ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ ไม่ได้ปิดบังซ่อนเร้นจ่ายเงินทุกอย่างด้วยความโปร่งใส ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งตำรวจภูธรภาค ๔ ที่ ๕๙/๒๕๔๖ เรื่อง ลงโทษไล่ออกจากราชการตำรวจ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖ และคำสั่งคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ที่ ตช ๐๐๙.๕/๑๑๔ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗ โดยให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและสังกัดเดิม

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รับจ่ายเงินเดือนข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จึงต้องตรวจสอบความถูกต้องในการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตำรวจด้วยความรอบคอบ ในการหักเงินเดือนชำระหนี้ให้กับธนาคารออมสิน สาขาสกลนคร โดยมีหน้าที่ตรวจสอบรายละเอียดการหักเงินที่งานงบประมาณหรือกองการเงิน สถานีตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ตามที่ดาบตำรวจ ป. เป็นผู้ตรวจสอบและรวบรวมรายชื่อตามรายงานแจ้งการเรียกเก็บหนี้ตามหน่วยงาน (สข.๓ค) ประเภทสินเชื่อสวัสดิการ การที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจว่าในการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ให้กับธนาคารออมสิน สาขาสกลนคร ในรายชื่อของจำสิบตำรวจ ศ. และดาบตำรวจ ว. งวดเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๐ นั้น จำนวนเงินที่หักเท่ากับในเดือนสิงหาคม โดยผู้ฟ้องคดีได้ไปรับสรุปการรับจ่ายเงิน ซึ่งในสรุปดังกล่าวไม่มีการแจ้งการหักเงินของแต่ละรายการ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่ได้สอบถามรายละเอียดการหักเงินในเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๐ กับดาบตำรวจ ป. แต่อย่างไร ทั้งเมื่อดาบตำรวจ ว. ได้สอบถามผู้ฟ้องคดีในเรื่องจำนวนเงินที่ถูกหักไว้เกิน ผู้ฟ้องคดีก็ได้บอกให้ไปตรวจสอบที่ธนาคารออมสินเอง จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ทราบในเรื่องจำนวนเงินที่แท้จริงที่จะต้องหัก แต่เข้าใจว่าตนเองได้หักเงินไว้โดยถูกต้องแล้ว ถือได้ว่าเป็นการไม่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเลินเล่อต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ฟ้องคดีไม่เคยตรวจสอบยอดเงินหลังจากจ่ายเงินเดือนให้กับข้าราชการตำรวจทุกนายจนหมดสิ้นแล้วว่าเหลือหรือไม่ เพราะปฏิบัติเช่นนี้มาโดยตลอด ประกอบกับเงินที่เหลืออยู่ผู้ฟ้องคดีมีรายการหักเงินเพื่อนำส่งชำระหนี้ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกรายที่ได้ยื่นหนี้สินไว้ได้ให้ผู้ฟ้องคดีนำส่งชำระหนี้ร้านค้าและหนี้สินจากบุคคลภายนอกแทน อันแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาเบียดบังจำนวนเงิน

ที่เหลือหลังจากที่ได้จ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตำรวจทุกคนแล้วไว้เป็นของตนเอง โดยไม่นำเงินดังกล่าวคืนให้แก่ทางราชการ หากไม่มีผู้ใดทักท้วง เป็นการสื่อแสดงเจตนาทุจริต แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ให้แก่ตนเอง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะนำเงินเดือนที่เหลือจากการหักชำระหนี้สวัสดิการสินเชื่อไปชำระหนี้อื่นที่เป็นเรื่องส่วนตัวระหว่างผู้ฟ้องคดีกับข้าราชการตำรวจหรือบุคคลภายนอกได้ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีมิได้จัดทำบัญชีในส่วนจำนวนเงินที่เหลือจากการหักชำระหนี้ให้กับธนาคารหรือการนำเงินไปชำระหนี้ให้แก่บุคคลภายนอกแต่อย่างใด แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่ามีบุคคลเป็นพยานในเรื่องนี้ แต่หลักฐานที่จะยืนยันหรือพิสูจน์ว่า ผู้ฟ้องคดีมีเจตนาที่จะยกยอกเงินดังกล่าวหรือไม่ คือ พยานเอกสาร ซึ่งสามารถตรวจสอบที่มาที่ไปของจำนวนเงินที่เหลือได้ การที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน อันเป็นหน้าที่ที่จะต้องใช้ความระมัดระวังความละเอียดและความรอบคอบ ได้เก็บเงินเดือนของข้าราชการตำรวจส่วนที่เหลือไว้กับตัวเอง โดยไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ในภายหลังนั้น เป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติวิสัยอย่างยิ่งของผู้ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน จนไม่น่าเชื่อว่าความบกพร่องดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากความเลินเล่อต่อหน้าที่เท่านั้น จึงมีน้ำหนักให้เชื่อว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาเบียดบังเงินดังกล่าวไว้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่ว่าจะการหักเงินไว้เกินในตอนแรกจะเป็นความเข้าใจผิดของผู้ฟ้องคดีหรือไม่ก็ตาม กรณีจึงฟังได้ว่าเป็นการกระทำความผิดได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อตามมาตรา ๑๐๙ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า เมื่ออธิบดีได้ดำเนินการทางวินัย หรือได้รับรายงานการสอบสวนและได้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยสังกัดอยู่เพื่อพิจารณา และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้ อ.ก.พ. กระทรวงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งรับมอบอำนาจจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๙ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนการแต่งตั้งอนุกรรมการคณะกรรมการข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วย พิพากษายืน

คดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๑/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งเลื่อนข้าราชการในสังกัด จำนวน ๑๘ ราย ตามคำสั่งที่ ๕๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ คำสั่งที่ ๒๒๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ และคำสั่งที่ ๒๒๙/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ โดยคำสั่งเลื่อนตำแหน่งข้าราชการดังกล่าว เป็นการเลื่อนจากผู้ผ่านการประเมิน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) ระดับ ๗ ว หรือ ๘ ว ตามนัยของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๔/ว๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งเลื่อนข้าราชการดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มิได้ดำเนินการให้ข้าราชการในสังกัดได้ทราบเป็นการล่วงหน้าตามที่เห็นสมควร โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้มีการจัดทำประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสรรหาหรือรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อประเมินและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) ระดับ ๗ ว หรือ ๘ ว และติดประกาศ

เพื่อแจ้งให้ข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือก ได้ทราบเป็นการล่วงหน้าดังที่เคยปฏิบัติมา การดำเนินการดังกล่าวถือได้ว่าเป็นไปโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งที่ ๕๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ คำสั่งที่ ๒๒๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ และคำสั่งที่ ๒๒๙/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ ยกเว้นลำดับที่ ๕ ลำดับที่ ๑๒ และลำดับที่ ๑๖ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวผ่านการสรรหาเพื่อประเมินและแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามประกาศสำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๖ และขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

แม้ ก.พ. จะให้อำนาจหน่วยงานทางปกครองในการวางหลักเกณฑ์เพิ่มเติมได้ในเรื่ององค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาหรือแนวทางการดำเนินการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นก็ตาม แต่หลักเกณฑ์ที่กำหนดเพิ่มเติมดังกล่าวต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานเดิมโดยชอบด้วยกฎหมาย และต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ ก.พ. กำหนด โดยต้องดำเนินการให้ข้าราชการในสังกัดได้ทราบเป็นการล่วงหน้าตามที่เห็นสมควร

การที่ ก.พ. ซึ่งเป็นองค์กรบริหารงานบุคคลภาครัฐได้กำหนดแนวทางการพิจารณาคัดเลือกบุคคลไว้ตามหนังสือ ก.พ. ที่ นร ๐๓๐๘.๔ / ๖ ๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘ ก็เพื่อให้การสรรหาหรือคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นมีความโปร่งใส ทำให้การบริหารบุคคลเป็นไปตามระบบคุณธรรม ตลอดจนได้ผู้มีความรู้ความสามารถที่แท้จริงเหมาะสมที่สุดกับตำแหน่งหน้าที่ กับมีความเสมอภาคในโอกาสและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนั้น โดยมีได้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์เดิมในข้อการดำเนินการให้ข้าราชการในสังกัดได้ทราบล่วงหน้าตามที่เห็นสมควร ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้น โดยอ้างเหตุว่า หากจะดำเนินการสรรหาโดยวิธีเปิดรับสมัครจะต้องใช้ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ เดือน ซึ่งจะล่าช้าและมีผลกระทบต่อการทำงานในภาพรวมอย่างมากจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาศัยเหตุตั้งวินิจฉัยคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดให้ดำรงตำแหน่ง ตามคำสั่งที่ ๕๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ คำสั่งที่ ๒๒๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ และคำสั่งที่ ๒๒๙/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ ยกเว้นลำดับที่ ๕ ลำดับที่ ๑๒ และลำดับที่ ๑๖ ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านการสรรหาและคัดเลือกอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน

คดีพิพาทเกี่ยวกับการการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๓๑/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๖๘๕ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ ๙ ไร่ ๑ งาน ๙๐ ตารางวา ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กรมทางหลวง) ได้เวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดี เพื่อก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘ คิดเป็นเนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๗๐ ตารางวา และจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ในราคา ไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๘๓,๗๕๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย จึงอุทธรณ์ขอเงินค่าทดแทนเพิ่มเป็นราคาไร่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม) คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนมีมติให้ยื่นราคาค่าทดแทนเดิม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบด้วยและมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าค่าทดแทนดังกล่าวไม่เป็นธรรม จึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีในราคาไร่ละ ๗๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้น

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

แม้ว่าการที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นจะกำหนดค่าทดแทนที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยเปรียบเทียบจากราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่มีราคาสูงสุดไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท เป็นราคาไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท จะถือเป็นการกำหนดที่สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และเป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดีในระดับหนึ่ง แต่โดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงอีกว่า ในการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เงินค่าทดแทนได้กำหนดค่าทดแทนที่ดินเพิ่มให้แก่ที่ดิน ของนาง น. ซึ่งข้อเท็จจริง พังได้ว่ามีสภาพทำเลและที่ตั้งคล้ายคลึงกันมากกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี จากราคาไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นราคาไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท จึงเห็นว่า การกำหนดค่าทดแทนที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีในราคาไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท ยังไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่งดังกล่าว ซึ่งเมื่อได้พิจารณาเปรียบเทียบที่ดินของผู้ฟ้องคดีกับที่ดินของนาง น. แล้ว ปรากฏว่าที่ดินของบุคคลทั้งสองอยู่ติดลำเหมืองสาธารณประโยชน์เหมือนกัน และมีที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนเป็นที่ดินแปลงใหญ่ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้เหมือนกัน แต่โดยที่ที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนทางด้านทิศตะวันออกอีกแปลงของผู้ฟ้องคดีเป็นแปลงที่ดินรูปสามเหลี่ยมชายธงขนาดเล็ก และมีความลึกของแนวเขตที่ดินวัดจากถนนเลี้ยวเมืองประมาณ ๘ เมตร (คำนวณตามรูปแผนที่ในโฉนดที่ดิน) ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ต่างกับที่ดินในส่วนเดียวกันของนาง น. ที่มีความลึกของแนวเขตที่ดินประมาณ ๑๖ เมตร (คำนวณตามรูปแผนที่ในโฉนดที่ดิน) ซึ่งเพียงพอที่จะทำประโยชน์ได้บ้าง ประกอบกับเมื่อได้พิจารณาความเสียหายอันเกิดจากการเวนคืนที่ก่อสร้างถนนเลี้ยวเมืองปิดกั้นลำเหมืองสาธารณประโยชน์ ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำน้ำจากลำเหมืองดังกล่าวมาใช้ในการทำนาปีละสองครั้ง ในที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนด้วยแล้ว การที่ศาลปกครองชั้นต้น มีคำพิพากษากำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินในส่วนที่ถูกเวนคืนเนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๗๐ ตารางวา ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพิ่มจากราคาไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นราคาไร่ละ ๗๐,๐๐๐ บาท ชอบแล้ว

แม้ว่าหลักกฎหมายในเรื่องห้ามมิให้ศาลพิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกเหนือจากที่ปรากฏในคำฟ้อง จะถือเป็นหลักกฎหมายทั่วไปก็ตาม แต่ก็มีค่าบังคับไม่สูงกว่าพระราชบัญญัติ ดังปรากฏในบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะหลายฉบับที่กำหนดเป็นบทยกเว้นให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเกินค่าของบังคับได้ ซึ่งมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติให้ผู้ถูกเวนคืนได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละสูงสุดประเภทเงินฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นด้วย เห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทกฎหมายเฉพาะประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกฎหมายมหาชน บทบัญญัติมาตราดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายบังคับ (Jus cogens) และเป็นกฎหมายเคร่งครัด (Jus strictum) ปัญหาเรื่องดอกเบี้ยตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งศาลอาจยกขึ้นวินิจฉัยให้เป็นไปตามกฎหมายได้แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดร้องขอ ตามข้อ ๙๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

การจ่ายดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ต้องมีการจ่ายเงินหรือวางเงินตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ หมายถึงวันที่ได้มีการจ่ายเงินหรือวางเงินค่าทดแทนเบื้องต้นเสร็จสิ้นไปแล้ว การเยียวยาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนในกรณีเช่นว่านี้ จึงต้องคิดคำนวณดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันที่ได้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนครั้งแรก แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะยื่นฟ้องโดยมีคำขอให้จ่ายดอกเบี้ย

ในจำนวนเงินค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ ก็ไม่อาจแปลเจตนาของผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีประสงค์จะขอดอกเบี้ยต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด เพราะเป็นการแปลเจตนาของผู้ฟ้องคดีไปในทางตรงกันข้ามกับความประสงค์ตามคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้จ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้นตามกฎหมาย ดังนั้น แม้ในกรณีปัญหานี้ ผู้ฟ้องคดีจะมีได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นว่า การจ่ายดอกเบี้ยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ศาลปกครองสูงสุดก็มีอำนาจตามข้อ ๙๒ ประกอบข้อ ๑๑๖ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ยกปัญหาดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จ่ายดอกเบี้ยในจำนวนเงินค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว แต่ไม่เกินร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ตามคำขอนับแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ จนถึงวันชำระเสร็จ ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จ่ายดอกเบี้ยในจำนวนเงินค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสิน ตามที่ธนาคารประกาศกำหนดในแต่ละช่วงเวลา นับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

คดีพิพาทเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๔๑/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับอนุญาตขุดดินในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๕๘๗ ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (นายกเทศมนตรีตำบลปากน้ำแหลมสิงห์) ที่มีคำสั่งให้หยุดการขุดดิน ตามหนังสือ ที่ จบ ๕๒๙๐๔/๙๕๕ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๑ (ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี) ที่แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ว่าให้ยกอุทธรณ์ ตามหนังสือ ที่ มท ๐๘๒๐.๓/๐๒๑๗๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

จากการตรวจสอบผลกระทบจากการขุดดินโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า เหตุที่ส่งผลกระทบต่อ การเลี้ยงกุ้งเกิดจากหลายปัจจัย ซึ่งมีผลต่อการกินอาหารของกุ้งบ้าง เนื่องจากการสิ้นสะท้อนของการขุดดิน และจากรถที่บรรทุกดินออกจากพื้นที่ โดยเฉพาะฝุ่นละอองดินสามารถตกลงสู่แหล่งน้ำและบ่อเลี้ยงกุ้ง ในช่วงหน้าฝน จะชะตะกอนหน้าดินลงสู่คลองส่งน้ำที่เกษตรกรใช้สำหรับการเลี้ยงกุ้งทำให้น้ำเป็นสีแดงกุ้งและปลาที่เลี้ยงไว้ ในบริเวณพิพาทได้รับความเสียหาย สำหรับผลกระทบทางน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคนั้น บ่อที่ราษฎรใช้มากที่สุด คือ บ่อที่วัด เมื่อขุดดินแรกๆ น้ำในบ่อเริ่มลดลง ปัจจุบันน้ำในบ่อดังกล่าวแห้งแล้ว และยังคงมีความเค็มของน้ำทะเลแทรกซึมเข้ามาในบ่อ แม้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขความเสียหายที่อาจเกิดต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่นบ้างแล้ว และยังเสนอแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา แต่ยังไม่อาจจะแก้ไขความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะแหล่งน้ำจิตบริเวณเขาห้าห้าน และแม้จะมีกฎหมายกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง รับผิดชอบในความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดขึ้นต่อบุคคลหรือสภาพแวดล้อมก็ตาม แต่มาตรการทางกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริงอันส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณเขาห้าห้าน ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเลี้ยงกุ้งจนไม่อาจแก้ไขเยียวยาได้ ตลอดจนผลกระทบต่อ แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคของประชาชนบริเวณนั้น ซึ่งหากมีการขุดดินในบริเวณนั้นจะทำให้ป่าไม้ถูกทำลาย ไม่มีป่าไม้ช่วยอุ้มน้ำไว้ อาจเป็นเหตุให้น้ำจืดในบริเวณดังกล่าวลดลงจนกระทั่งแห้งไป ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่โดยรอบ เป็นน้ำเค็มอาจทำให้น้ำเค็มแทรกซึมเข้าแทนที่ ซึ่งบริเวณเขาห้าห้านมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาโดด ล้อมรอบ

ด้วยที่ราบลุ่มปากแม่น้ำและที่ราบชายฝั่งทะเล แหล่งน้ำใต้ดินจึงมีคุณภาพทร่่อยถึงเค็ม น้ำจืดจะถูกเก็บกักเฉพาะในตะกอนทรายชั้นบนที่เหมาะสม ซึ่งการรักษาแหล่งเก็บกักน้ำจืดในตะกอนเศษหินเชิงเขาให้สามารถนำมาใช้ได้นานจำเป็นต้องอนุรักษ์สภาพป่าเขาและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากบริเวณโดยรอบเข่าทำห่านมีคลองน้ำเค็มและการทำนากุ้ง จึงจำเป็นต้องรักษาสมดุลของระดับน้ำในบ่อน้ำดินให้มีแรงดันเพียงพอที่จะผลักดันและป้องกันการแทรกดันของน้ำเค็มเข้ามาแทนที่แหล่งกักเก็บน้ำจืดในชั้นน้ำตะกอนเศษหินเชิงเขา ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจดุลพินิจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการชุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ออกคำสั่งที่ จป ๕๒๙๐๔/๙๘๕ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองหยุดการชุดดิน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ มท ๐๘๒๐.๓/๐๒๑๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ทียกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองย่อมชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๙๒/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสามคนได้ยื่นคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา ให้โครงการหรือกิจกรรมหรือกิจการใดๆ ที่กำลังดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่ตำบลมาตาพุด อำเภอบ้านฉาง และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดระยอง จำนวน ๙๖ โครงการ ตามเอกสารท้ายฟ้อง ให้ระงับโครงการไว้ชั่วคราวก่อนศาลจะมีคำพิพากษา

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

การกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา คำฟ้องจะต้องมีมูลและมีเหตุผลเพียงพอที่จะนำมาตราการหรือวิธีการคุ้มครองตามที่ขอนั้นมาใช้ โดยต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐประกอบด้วยตามมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับข้อ ๗๕ และข้อ ๗๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสามคนยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดขอให้เพิกถอนรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและให้เพิกถอนใบอนุญาตโครงการหรือกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ กับให้ออกระเบียบหรือหลักเกณฑ์ หรือการอื่นใดตามขั้นตอนของกฎหมายภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลได้มีคำพิพากษา และมีคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยขอให้ระงับโครงการหรือกิจกรรมหรือกิจการใดๆ ที่กำลังดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่มาตาพุด อำเภอบ้านฉาง และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดระยอง จำนวน ๙๖ โครงการไว้ชั่วคราวก่อนศาลจะมีคำพิพากษาในประเด็นนี้ เห็นว่าสิทธิของบุคคลตามที่มาตรา ๖๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติรับรองไว้ย่อมได้รับความคุ้มครอง การไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการใช้สิทธิดังกล่าวนี้ไม่เป็นเหตุที่องค์กรของรัฐจะยกขึ้นมาเพื่อปฏิเสธไม่ให้ความคุ้มครองสิทธิดังกล่าวได้ เพราะโดยหลักการใช้และการตีความกฎหมาย เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจะมีผลโดยทันทีไม่ว่าจะมีบทบัญญัติให้ต้องมีการตรากฎหมายกำหนดรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ ดังนั้น ก่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จึงต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว และในกรณีนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๒ ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ให้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้รับรองไว้มีสภาพบังคับได้ทันทีโดยไม่ต้องรอให้มีการบัญญัติกฎหมายอนุวัติการ

การบังคับใช้บทบัญญัติมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรา ๖๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ดังกล่าว ดังนั้น โครงการหรือกิจกรรมใดที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดจะออกใบอนุญาตให้ดำเนินการ หากเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้จนกว่าจะดำเนินการตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสียก่อน โดยเริ่มจากการที่จะต้องทำการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน จะต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย และจะต้องจัดให้องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพให้ความเห็นประกอบก่อน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดได้ให้ข้อเท็จจริงรับในคำร้องอุทธรณ์คำสั่งว่า เมื่อยังไม่มีการตราพระราชบัญญัติออกมาใช้บังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงไม่ต้องดำเนินการใดๆ คดีนี้ข้าพเจ้าเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว การกระทำดังกล่าวจึงน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สืบสามคนจึงมีมูล

ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า โครงการหรือกิจกรรมได้ผ่านการทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บังคับใช้แล้ว เห็นว่า การทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งในการดำเนินการตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งทั้งหมดนี้มีถึงสามขั้นตอน เพราะยังจะต้องดำเนินการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนและจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย และให้องค์การอิสระให้ความเห็นประกอบด้วย ก่อนที่จะสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตอันจะทำให้ดำเนินการตามโครงการได้ อุทธรณ์ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า มีเหตุเพียงพอที่จะกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากมลพิษจากการประกอบกิจการของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมของภาครัฐและของภาคเอกชนในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงอยู่ก่อนแล้ว โครงการหรือกิจกรรมที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดได้ให้ความเห็นชอบอนุมัติ อนุญาตให้ดำเนินการ ล้วนเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษสูงซึ่งอาจไปเพิ่มมลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงมากขึ้น และโครงการดังกล่าวยังมีได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามนัยมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และศาลปกครองระยองได้มีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการประกาศให้พื้นที่ตำบลมาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ หากให้มีการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น อาจได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันอาจเป็นการยากที่จะเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในภายหลัง ซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่มักส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน แม้ยังมีได้ส่งผลในทันทีแต่เห็นได้ว่าย่อมส่งผลในอนาคต โดยเฉพาะความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของชุมชนในท้องที่นั้น ซึ่งเป็นความเสียหายที่ไม่อาจแก้ไขเยียวยาได้โดยง่าย หรือไม่สามรถคำนวณเป็นมูลค่าของความเสียหายได้ ประกอบทั้งมาตรการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วโดยการชดเชยค่าเสียหาย ถือเป็นมาตรการที่ไม่ได้แก้ปัญหาในเรื่องของสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง เมื่อเทียบกับมาตรการอื่น อย่างเช่น มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้น ซึ่งตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็เป็นบทบัญญัติที่รับข้อความคิดในเรื่องดังกล่าวมาบัญญัติไว้ ดังนั้น หากให้โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวได้ดำเนินการต่อไป ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าการระงับโครงการหรือกิจกรรมไว้ก่อน กรณีจึงมีเหตุเพียงพอที่ศาลจะมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนพิพากษา

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า การมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาตามคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบสามคนนั้น คำนึงถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและจะก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือไม่ เห็นว่า หลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ มีผลใช้บังคับ หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ต้องอนุมัติอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้มีหนังสือขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสองดังกล่าว ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผลการพิจารณาเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๖๗ ยังไม่มีผลใช้บังคับทันทีเพราะมีบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๓๐๓ (๑) กำหนดให้มีผลใช้บังคับภายใต้เงื่อนไขที่ต้องมีกฎหมายกำหนดรายละเอียดเสียก่อน การให้ความเห็นทางกฎหมายดังกล่าว ขัดกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าต้องดำเนินการตามที่มาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติไว้ทันที ซึ่งมาตรา ๒๑๖ วรรคห้า ได้บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ความเห็นทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงต้องผูกพันตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญด้วย

นอกจากนี้ ยังได้เคยมีการศึกษาประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่ออย่างรุนแรง โดยได้กำหนดไว้ ๑๙ ประเภทกิจการ ตามร่างประกาศโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และผ่านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งสี่ภูมิภาคแล้ว แต่ไม่ได้มีการนำออกประกาศใช้จนมีการฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่จึงได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้เหลือเพียง ๘ ประเภทกิจการ ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การอิสระทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ก็ได้ดำเนินการเพื่อนำออกใช้ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงถึงการขาดการติดตามและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง

สำหรับการที่ศาลมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาจะก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐหรือไม่ เห็นว่า หากจะเกิดปัญหาอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐจากคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของศาล ก็เป็นเรื่องที่สืบเนื่องโดยตรงมาจากการละเลยไม่ดำเนินการหรือความล่าช้าของผู้ถูกฟ้องคดีเองที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การที่เจ้าของโครงการหรือกิจกรรมนั้นจะต้องชะลอการดำเนินการก่อสร้างต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการของตนออกไป อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจและเศรษฐกิจของภาคเอกชน รวมทั้งมีด้านเศรษฐกิจของรัฐ จึงมีขึ้นเนื่องมาจากคำสั่งดังกล่าวโดยตรง และเมื่อพิจารณาถึงการบริหารงานของรัฐด้านเศรษฐกิจกับด้านพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตของประชาชน และสิทธิชุมชนแล้ว เห็นได้ว่าความเสียหายที่เจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะได้รับอาจเป็นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง อันเป็นผลมาจากการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย และหากกระทบต่อสิทธิของเจ้าของโครงการก็ได้จำกัดสิทธิการดำเนินการโดยสิ้นเชิง เพียงแต่โครงการหรือกิจกรรมใดที่อยู่ในประเภทที่มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงก็ต้องดำเนินการตามนโยบายมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ครบถ้วนก่อนประกอบกับโครงการหรือกิจกรรมเหล่านั้นต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญถึงสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วย และคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นก็ได้สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดสิ่งรับบังคับโครงการหรือกิจกรรมทั้ง ๗๖ โครงการ โดยเด็ดขาด แต่มีเงื่อนไขให้ยกเว้นโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับอนุญาตก่อนวันประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และเป็นเพียงการชะลอโครงการเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กรณีเห็นว่า ไม่เป็นปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐ นอกจากนี้ ถ้าโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวได้ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๖๗ วรรคสองแล้ว ก็จะเป็นกรณีที่ข้อเท็จจริง

หรือพฤติกรรมที่ศาลอาศัยเป็นหลักในการมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอในวิธีการคุ้มครองชั่วคราวเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกฟ้องคดีหรือผู้มีส่วนได้เสียอาจมีคำขอให้มีการแก้ไขหรือยกเลิกวิธีการเช่นนั้นเสียก็ได้ ตามนัยมาตรา ๒๖๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประกอบกับข้อ ๗๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

ในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะมีคำสั่งระงับโครงการหรือกิจกรรมใดตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น เห็นว่า การออกใบอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมของผู้ถูกฟ้องคดี มีสภาพเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่การใช้อำนาจดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายฉบับที่ให้อำนาจและไม่ขัดกับพระราชบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น รวมทั้งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญด้วย หากขัดหรือแย้งกับกฎหมายเหล่านั้น ย่อมเป็นการออกใบอนุญาตโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและอาจถูกเพิกถอนได้ เมื่อการออกใบอนุญาตดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายที่อาจถูกเพิกถอนได้ ประกอบกับเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดสั่งระงับโครงการหรือกิจกรรมตามคำสั่งศาล จึงย่อมมีอำนาจโดยฐานจากคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ในคำฟ้องมีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอขึ้นมาใช้ได้ แต่บางโครงการหรือกิจกรรมไม่น่าจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงอย่างชัดเจน แต่เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่มุ่งควบคุมหรือบำบัดมลพิษหรือติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติมเท่านั้น จึงยังไม่สมควรมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา ส่วนโครงการหรือกิจกรรมในส่วนที่เหลือซึ่งประกอบไปด้วยโครงการปิโตรเคมีและท่อส่งโครงการเหล็ก นิคมอุตสาหกรรม และสวนอุตสาหกรรม ท่าเทียบเรือ โรงไฟฟ้า โรงบำบัด กำจัดของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม น่าเชื่อว่าเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ดังนั้น ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาให้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดสั่งระงับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว ยกเว้นโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับใบอนุญาตก่อนวันประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยบางส่วน

จึงมีคำสั่งแก้คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งแปดสั่งระงับโครงการหรือกิจกรรมตามเอกสารหมายเลข ๗ ท้ายคำฟ้อง ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ยกเว้นโครงการหรือกิจกรรมประเภทอุตสาหกรรม ลำดับที่ ๑๖ ลำดับที่ ๒๒ ลำดับที่ ๓๗ ลำดับที่ ๔๑ ลำดับที่ ๔๕ ลำดับที่ ๕๐ และลำดับที่ ๕๔ และประเภทคมนาคม ลำดับที่ ๒ ลำดับที่ ๓ ลำดับที่ ๔ และลำดับที่ ๖ นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

คดีพิพาทเกี่ยวกับการศึกษา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๗๕/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้สมัครเข้ารับการศึกษาเพื่อเข้าศึกษา ในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา ๒๕๔๙ วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ ๑ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ ๓ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ ๔) มีคำสั่งรับผู้ฟ้องคดีทั้งแปดเข้าศึกษาในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา ๒๕๔๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในทันที

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เรื่อง การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต โดยระบุจำนวนนักศึกษาที่จะรับเข้าศึกษาจำนวนรวม ๔๔ คน และได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา จำนวน ๔๔ คน และผู้ได้รับคัดเลือกสำรองอีกจำนวน ๔๙ คน ซึ่งปรากฏชื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๙ ที่ ๑๐ และที่ ๑๑ อยู่ด้วย ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตฯ ฉบับใหม่ จำนวน ๗๐ คน และได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกสำรองอีกจำนวน ๒๔ คน โดยปรากฏรายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสามอยู่ในลำดับสำรองดังกล่าวด้วย ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับใหม่ ย่อมมีผลเป็นการเพิกถอนประกาศเรื่องเดียวกันฉบับเดิม โดยที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับเดิม ที่กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามเป็นผู้ได้รับคัดเลือกสำรองเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งเป็นการให้ประโยชน์ในลักษณะอื่นที่มีใ้การให้เงิน หรือให้ทรัพย์สิน หรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ และข้อเท็จจริงได้ความว่า ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับเดิม ได้มีนักเรียนและผู้ปกครองร้องเรียนขอให้มีการตรวจสอบการประมวลผลคะแนนของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ก่อน ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เนื่องจากการคำนวณคะแนนของผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๔ กับผู้ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีการคิดคะแนนต่างระบบกัน ประกอบกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติได้แก้ไขคะแนน O-NET และ A-NET ดังนั้น ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับเดิม จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ไม่ถูกต้องในสาระสำคัญ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ จึงมีอำนาจตามกฎหมายที่จะเพิกถอนได้ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยต้องเพิกถอนภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งนั้น คือ นับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รู้ว่ามีผลการคำนวณคะแนนของผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ก่อน ปีการศึกษา ๒๕๔๔ ผิดพลาด ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยการเพิกถอนต้องคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แม้จะไม่ปรากฏอย่างชัดแจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ออกประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตฯ ฉบับเดิม เมื่อใด แต่โดยที่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ออกประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จึงเชื่อได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ออกประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตฯ ฉบับเดิม หลังวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และเมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ออกประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับใหม่ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙ จึงฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ เพิกถอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับเดิม ภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวและการเพิกถอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับเดิมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แล้วออกประกาศฉบับใหม่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับเดิมโดยเฉพาอย่างยิ่ง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้รับประโยชน์จากประกาศฉบับเดิมก็ยังมีได้รายงานตัวและยืนยันสิทธิเข้าศึกษาตามประกาศฉบับเดิม อันจะทำให้ต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากประกาศฉบับเดิมแต่อย่างใด การเพิกถอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษาฉบับเดิม จึงไม่ต้องคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์จากประกาศฉบับดังกล่าว ในความคงอยู่ของประกาศฉบับดังกล่าว ดังนั้น การเพิกถอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษาฉบับเดิม ย่อมเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เรียกผู้ฟ้องคดีทั้งสามเข้าศึกษาตามประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษาฉบับเดิม ที่สิ้นผลบังคับไปแล้ว จึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ นอกจากนั้นประกาศคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ได้ระบุจำนวนนักศึกษาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ จะรับเข้าศึกษาหลักสูตร

แพทยศาสตรบัณฑิตได้จำนวน ๔๘ คน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขตามโครงการ Mega Project ผู้ที่มีรายชื่อในประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับใหม่ ที่มีจำนวน ๗๐ คน แท้จริงแล้วตั้งแต่ลำดับที่ ๔๙ ถึงลำดับที่ ๗๐ เป็นผู้ได้รับเลือกในลำดับสำรอง โดยเป็นลำดับสำรองที่ ๑ ถึงที่ ๒๒ ส่วนผู้ฟ้องคดีทั้งสาม แท้ที่จริงแล้วเป็นผู้ได้รับคัดเลือกในลำดับสำรองที่ ๒๓ ที่ ๒๘ และที่ ๓๙ ตามลำดับ และเมื่อปรากฏว่ามีผู้ลงทะเบียนจำนวน ๒๑ คน จึงต้องเลื่อนผู้มีรายชื่อในประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับใหม่ ในลำดับที่ ๔๙ ไปจนถึงลำดับที่ ๖๙ ขึ้นแทนที่ผู้ลงทะเบียนดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๒ ไม่ได้เรียกผู้ฟ้องคดีทั้งสามซึ่งมีรายชื่ออยู่ในลำดับสำรองตามประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา ฉบับใหม่ ให้มารายงานตัวแทนที่ผู้ลงทะเบียนจึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ดำเนินการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามมารายงานตัวเพื่อเข้ารับการศึกษาก็ไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่เช่นกัน ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบเอ็ดคนชอบแล้ว ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน

คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๐๔/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างตามสัญญาก่อสร้างโรงเรียนโคนม พร้อมโรงรีดนม ๑ หลัง ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (เดิม)) คืนเงินค่าปรับจำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ฟ้องคดี

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างโรงเรียนโคนม พร้อมโรงรีดนม ๑ หลัง ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๕/๒๕๔๓ ล่าช้ากว่ากำหนด จึงถูกผู้ถูกฟ้องคดีหักเงินค่าจ้างเป็นค่าปรับตามข้อ ๑๕ ของสัญญาจ้างเป็นจำนวน ๙๘ วันๆ ละ ๔,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓๙๒,๐๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าไม่เป็นธรรม ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้อนุมัติให้ขยายระยะเวลาการก่อสร้างตามสัญญาออกไปให้ผู้ฟ้องคดีอีก ๕๙ วัน ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิที่จะหักเงินจากค่าจ้างเป็นค่าปรับตามสัญญาจ้างเลขที่ ๕/๒๕๔๓ ได้เพียง ๓๙ วันๆ ละ ๔,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๕๖,๐๐๐ บาท เท่านั้น สำหรับจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีหักเกินตามข้อ ๑๕ วรรคสอง ของสัญญาจ้าง กำหนดว่า หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ถูกฟ้องคดีจะคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งหมด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับนำเงินค่าปรับที่หักเกินจำนวนดังกล่าว ไปหักกลบลบหนี้กับเงินค่าปรับที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องถูกผู้ถูกฟ้องคดีหักจากค่าจ้างตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ ข้อ ๑๕ อีกสัญญาหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้จ้างผู้ฟ้องคดีก่อสร้างโรงปฏิบัติงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรพร้อมระบบบำบัดน้ำเสียและครุภัณฑ์ ๑ หลัง เนื่องจากดำเนินการก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนดตามสัญญาโดยผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่าปรับ เป็นจำนวน ๔๓๕ วันๆ ละ ๙,๘๔๙ บาท รวมเป็นเงิน ๔,๒๘๔,๓๑๕ บาท เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเพียงแต่กล่าวอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีทำการก่อสร้างโรงปฏิบัติงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรพร้อมระบบบำบัดน้ำเสียและครุภัณฑ์ ๑ หลัง ล่าช้ากว่ากำหนดตามสัญญาเป็นจำนวน ๔๓๕ วัน จะต้องถูกหักเงินค่าจ้างวันละ ๙,๘๔๙ บาท รวมเป็นเงิน ๔,๒๘๔,๓๑๕ บาท และผู้ฟ้องคดีเองก็ได้โต้แย้งคัดค้านเกี่ยวกับการคิดค่าปรับและการบอกเลิกสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ อย่างไม่เป็นธรรมของผู้ถูกฟ้องคดีอยู่ในขณะนี้ กรณีจึงถือได้ว่าสิทธิเรียกร้องของผู้ถูกฟ้องคดีตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ ยังมีข้อโต้แย้งระหว่างผู้ฟ้องคดีกับ ผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๓๔๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่บัญญัติว่า สิทธิเรียกร้องใด ยังมีข้อต่อสู้อยู่ สิทธิเรียกร้องนั้นท่านว่าหาอาจะเอามาหักกลบลบหนี้ได้ไม่ อีกทั้ง การปรับตาม

สัญญาและการหักกลบลบหนี้ตามสัญญาทั้งสองฉบับ มีหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา กล่าวคือ ตามสัญญาจ้าง เลขที่ ๕/๒๕๔๓ ผู้ฟ้องคดีได้จัดให้อณาครทหารไทยฯ เป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาในวงเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีอาจเรียกเอาหลักประกันที่วางนี้ หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องค่าปรับต่อศาล ก็ย่อมกระทำได้ตาม ข้อ ๑๗ ของสัญญาจ้าง นอกจากนี้ เงินค่าปรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีหักเงินไปจำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีเองก็ได้มีหนังสือขออนุมัติกรมบัญชีกลางคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีได้ขยายเวลาก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นผลให้การส่งมอบงานงวดสุดท้าย (งวดที่ ๖) ไม่เกินกำหนดเวลาตามสัญญา ซึ่งกรมบัญชีกลางก็ได้อนุมัติเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว เพียงแต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ยอมคืนเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยจะกั้นเงินจำนวนนี้ไว้เพื่อนำไปหักกลบลบหนี้กับเงินค่าปรับตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าปรับ จำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท ไปหักกลบลบหนี้กับเงินค่าปรับตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ ในขณะที่ผู้ฟ้องคดียังมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการหักค่าปรับและการบอกเลิกสัญญาตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ อยู่เช่นนี้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อเจตนาของผู้ฟ้องคดีที่ได้ทำสัญญาให้ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถหักเงินค่าจ้างเป็นค่าปรับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาตามข้อ ๑๗ ของสัญญาจ้าง อีกทั้ง เป็นการไม่ชอบด้วยมาตรา ๓๔๑ และมาตรา ๓๔๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิจะนำเงินค่าปรับจำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท ไปหักกลบลบหนี้กับค่าปรับตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ ได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าปรับที่ต้องคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสัญญาจ้างเลขที่ ๕/๒๕๔๓ จำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท ไปหักกลบลบหนี้กับเงินค่าปรับของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องถูกผู้ถูกฟ้องคดีหักตามสัญญาจ้างเลขที่ ๖/๒๕๔๓ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและข้อสัญญา การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นจำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระให้เสร็จ และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดจำนวน ๕,๙๐๐ บาท แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้กำหนดระยะเวลาในการบังคับเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาไว้ด้วยนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรแก้ไขโดยกำหนดระยะเวลาในส่วนนี้ด้วยพิพากษาแก้ เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน ๒๓๖,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีคำพิพากษา นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

คดีพิพาทเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗๖/๒๕๕๒

(ก) สรุปคำฟ้อง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบหกคนฟ้องเพิ่มเติมว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบหกคนได้ยื่นคำร้องแจ้งการถือครองที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอเมืองพะเยา ซึ่งตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ นั้น กรมป่าไม้ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๑๒.๒/๑๕๑๙๑ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๒ กำหนดว่า หลังจากราษฎรแจ้งขึ้นทะเบียนว่าได้เข้าถือครองทำประโยชน์อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแปลงใดแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ดำเนินการต่างๆ เพื่อพิสูจน์สิทธิ แต่จนปัจจุบันทางราชการก็มิได้ดำเนินการรังวัดตรวจสอบเขตแปลงที่ดินหรือการถ่ายภาพทางอากาศ เพื่อพิสูจน์สิทธิของราษฎรที่ได้แจ้งการถือครองไว้ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบหกคนออกจากที่ดินที่ได้ถือครองทำประโยชน์นั้น จนเป็นเหตุให้มีการฟ้องคดีนี้ต่อศาล ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบหกคนจึงฟ้องเพิ่มเติมว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป่าไม้เขตและป่าไม้จังหวัดละเลยต่อหน้าที่ โดยขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป่าไม้เขตและป่าไม้จังหวัดดำเนินการปักหลักหมุดและถ่ายภาพทางอากาศของที่ดินแปลงที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบหกคนแจ้งการทำกินให้ถูกต้องต่อไป

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

คำฟ้องเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งจะต้องยื่นฟ้องภายในระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ยื่นคำร้องแจ้งการถือครองที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอเมืองพะเยา และปรากฏข้อเท็จจริงต่อมาว่าศูนย์ปฏิบัติการที่ดินป่าไม้เชียงรายตรวจสอบข้อมูลการแจ้งการถือครองพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีพบว่าการแจ้งการถือครองพื้นที่จริง และได้มีหนังสือถึงผู้ฟ้องคดีทั้งสองให้ชี้แจงแนวเขตร่วมกับเจ้าหน้าที่ โดยผลการตรวจสอบพบว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้แจ้งการถือครองที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีและได้รับความคุ้มครองตามมติดังกล่าว แต่หลังจากนั้นก็ไม่เคยได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นคำร้องดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ร่วมกันตรวจสอบแนวเขตของที่ดินมาโดยตลอด แต่ไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ได้ดำเนินการตามกระบวนการตามที่กำหนดในหนังสือกรมป่าไม้ฉบับที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างแต่อย่างใดอันจะเห็นได้ว่า การดำเนินการดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีจะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี และเป็นผลโดยตรงทำให้ยื่นฟ้องต่อศาลพ้นกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งหากกรณีเป็นดังที่กล่าวอ้างจริง การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวย่อมถือได้ว่า เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ไม่สมควร เพราะปัญหาความล่าช้าในระบบราชการเป็นสิ่งที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้พยายามแก้ไขมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่มีวัตถุประสงค์ให้การปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งได้ประกาศใช้ในเวลาต่อมา ก็บัญญัติให้ถือว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นระเบียบที่คณะรัฐมนตรีได้วางขึ้นตามกฎหมายนี้ด้วย การยกเหตุว่าความล่าช้าเป็นผลจากระบบราชการย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและจะเป็นผลให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีกับการบริหารราชการของหน่วยงานในสังกัดและระบบราชการโดยรวม ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียกับการดำเนินงานของรัฐต่อไปในอนาคต สมควรที่ศาลปกครองจะได้เข้าไปตรวจสอบว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นหรือไม่ จึงเห็นได้ว่าคำฟ้องเพิ่มเติมคดีนี้แม้จะยื่นเกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ก็ยังเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมและมีเหตุจำเป็นที่จะต้องรับไว้พิจารณา ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้รับคำฟ้องเพิ่มเติมไว้พิจารณาต่อไปตามรูปคดี

รายงานการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

รายงานการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่มาตรา ๗๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้สำนักงานศาลปกครองมีหน้าที่วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๕๒ สำนักงานศาลปกครองได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง โดยศึกษาคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และคัดเลือกประเภทคดีที่มีปริมาณการฟ้องคดีจำนวนมากหรือคดีที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนรวมเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างของการศึกษาเหตุแห่งการฟ้องคดี จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ คดี ได้แก่ คดีพิพาทเกี่ยวกับการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน (กรณีออกคำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีมีมติให้จัดทำวิสัยทัศน์ก่อนที่จะโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย) คดีพิพาทเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (กรณีมีคำสั่งให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ (กรณีออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านและเรียกให้คืนเงินค่าเช่าบ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย) คดีพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน (กรณีเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด (กรณีจัดทะเบียนจางนองที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีมีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีออกประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย) และคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (กรณีคืนหลักประกันสัญญาล่าช้า) อนึ่ง การศึกษาวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีดังกล่าว ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่องของการบริหารราชการ อันเป็นสาเหตุให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายซึ่งสามารถนำมาพิจารณาหาแนวทางป้องกันหรือลดผลกระทบในลักษณะเดียวกันนี้ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานศาลปกครองได้นำเสนอผลการศึกษา โดยแยกตามลักษณะคดีพิพาทและเหตุแห่งการฟ้องคดีที่สำคัญซึ่งทำให้ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติราชการ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังลดการฟ้องคดีต่อศาลปกครองด้วย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด เนื่องจากกระทำการโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ซึ่งจากการศึกษาคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า มีการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อศาลปกครองเป็นจำนวนมาก โดยเหตุแห่งการฟ้องคดีที่สำคัญอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หรือการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือไม่ถูกต้องตามรูปแบบ

ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือการใช้และการตีความกฎหมาย ไม่ถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายนำคดีพิพาทนั้นมาฟ้องต่อศาลปกครอง หรือเกิดจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้

๑.๑ เหตุแห่งการฟ้องคดีอันเกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑.๑.๑ กรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่มีอำนาจ องค์การบริหารส่วนตำบลมีคำสั่งให้เอกชนรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่สาธารณประโยชน์ โดยไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง เป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย^๑

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งประกอบกิจการโรงงานแบริ่งมันสำปะหลัง ฟ้องว่า ได้เช่าที่ดินในเขตตำบล สัมป่อยเพื่อจัดสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย โดยได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลสัมป่อยให้วางท่อ ลำเลียงน้ำเสียนาน ๘ นิ้ว จำนวน ๒ ท่อ จากโรงงานไปยังบ่อบำบัดน้ำเสียดังกล่าวผ่านทางสาธารณประโยชน์ และลำห้วยแพ่งในเขตตำบลสัมป่อยและตำบลหนองบัวระเหว ต่อมาได้มีราษฎรร้องเรียนว่าน้ำเสียจากบ่อบำบัด น้ำเสียของผู้ฟ้องคดีไหลซึมเข้าพื้นที่เพาะปลูก ทำให้เกษตรกรได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นหนังสือขออนุญาต วางท่อลำเลียงน้ำเสียต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสัมป่อย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) เนื่องจากหลักฐานการอนุญาตเดิม สูญหาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่อลำเลียงน้ำเสียที่วางผ่านลำห้วยแพ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ มีการซึมผ่านของน้ำเสียสู่ไร่นาของราษฎร จึงมีมติไม่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีใช้ที่สาธารณประโยชน์ทั้งสองแห่ง เนื่องจากการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี รื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าวออกจากที่สาธารณประโยชน์ ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีคำสั่งยืนตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และ ให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิใช้ที่ดินพิพาทวางท่อลำเลียงน้ำเสียต่อไป

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะมีอำนาจ ออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จะต้องเป็นกรณีที่มิกฎหมาย ให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง ซึ่งเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๖๘ (๘)^๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๑๖ (๒๗)^๓ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

^๑ คดีพิพาทศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๕/๒๕๕๒

^๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

๑) การศึกษา

๑) การศึกษา

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๑) การศึกษา

๑) การศึกษา

^๓ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

๑) การศึกษา

๑) การศึกษา

(๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

๑) การศึกษา

๑) การศึกษา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๕ (๒)^๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๒/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๓ แล้วกรณีไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดให้อำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลออกคำสั่งให้เอกชนหรือถอนสิ่งปลูกสร้างใดๆ ออกจากทางสาธารณะไว้อย่างชัดเจน ส่วนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็เป็นเพียงอำนาจทั่วไป ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีได้วางข้อกล่าวหาเสียจากโรงงานผ่านทางสาธารณสุขประโยชน์และลำห้วยแพ่ง ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายที่ดินก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีหรือถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีหรือถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นชอบด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงพบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจข้อกำหนดผิดพลาดเคลื่อน กล่าวคือกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดทำบริการสาธารณะหรือการคุ้มครองดูแลรักษาประโยชน์สาธารณะ จะดำเนินการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของราษฎรได้ นอกจากจะต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการในเรื่องนั้นไว้โดยชัดแจ้งแล้ว หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้ด้วย หากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่กระทำการตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ แม้การกระทำนั้นจะกระทำไปเพื่อคุ้มครองดูแลรักษาประโยชน์สาธารณะก็ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ในคดีนี้แม้พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ จะกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวเป็นเพียงกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งถือเป็น การให้อำนาจโดยทั่วไปเท่านั้น มิได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถออกคำสั่งให้ผู้ที่ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นในที่สาธารณประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาตดำเนินการหรือถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นออกจากที่สาธารณประโยชน์ได้แต่อย่างใด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีหรือถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นออกจากที่สาธารณประโยชน์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยอุทธรณ์ยืนตามคำสั่งดังกล่าว โดยเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดูแล

^๕ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง

๑๒๖ ๑๒๖
(๒) ที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าเป็นโดยสภาพที่ดินหรือทางราชการได้สงวนไว้ก็ตาม เช่น ที่ชายดง ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบลและหมู่บ้าน เป็นต้น

ข้อ ๕ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกัน

๑๒๖ ๑๒๖
(๒) ที่ดินตามข้อ ๔ (๒) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด และนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๔๗

รักษาป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ย่อมมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อปกป้องขัดขวางการใช้ที่ดินที่อาจเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งจะดำเนินการได้เท่าที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ โดยขัดแย้งเท่านั้น หากดำเนินการหรือออกคำสั่งนอกเหนือจากอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นเหตุให้มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

๑) เห็นสมควรเผยแพร่คำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีนี้ให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทราบโดยทั่วกัน เพื่อให้การใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

๒) เห็นสมควรชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้บุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความชัดเจน

๑.๑.๒ กรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ้นจากตำแหน่ง โดยมีได้เปิดโอกาสให้ได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน เป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย *

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น ตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑๐๔/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ฟ้องว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) มีคำสั่งที่ ๓๙๙/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ให้ยกเลิกบัญชีรายชื่อจังหวัดแนบท้ายคำสั่งที่ ๑๐๔/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ รวม ๑๘ จังหวัด เป็นผลให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้แจ้งข้อกล่าวหาหรือมูลความผิดให้ผู้ฟ้องคดีทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะออกคำสั่งดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งที่ ๔๑๐/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ แต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่นชุดใหม่ โดยมีได้ดำเนินการตามกระบวนการสรรหาตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย และทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๓๙๙/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ และคำสั่งที่ ๔๑๐/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจ

* คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๔/๒๕๕๒

ตามมาตรา ๑๑^๖ มาตรา ๑๒^๗ และมาตรา ๑๓^๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งการแก้ไขระเบียบดังกล่าวต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลใช้บังคับ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๐๒/๒๕๔๓ (๓๖๙) ให้ยกเว้นการปฏิบัติในส่วนที่ ๓ เรื่อง การสรรหาและการแต่งตั้งตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ และมีคำสั่งที่ ๔๑๐/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น โดยไม่ได้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่นตามระเบียบดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๙๙/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ให้ยกเลิกบัญชีรายชื่อ (เฉพาะจังหวัด) ตามคำสั่ง ที่ ๑๐๔/๒๕๔๑ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับข้อ ๑๐ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีผลให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น อันเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดฯ ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการออกคำสั่งให้

^๖พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และคำตอบแทน รวมทั้งวิธีปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคหนึ่ง และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๔ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

^๗พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๑ ให้มีจำนวนจังหวัดละไม่เกินสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง โดยใช้วิธีสรรหาจากผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ของรัฐธรรมนูญโดยให้สรรหาจากผู้มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้นเป็นหลัก

กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

^๘พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนวยการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ที่กระทำการในจังหวัดนั้น
- (๒) เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๓) รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ
- (๔) เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้

- (๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

^๙พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก้อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน รั้งรับ หรือ มีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวร หรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

- (๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งไว้โดยเฉพาะ จึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๓^{๑๐} ประกอบมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่นโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เนื่องจากเห็นว่าเป็นกรณีให้พ้นจากตำแหน่งโดยไม่มีกรกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด หรือบกพร่อง ซึ่งเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) ถึง (๖)^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเป็นการออกคำสั่งโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในสำนวนคดีนี้พบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดี มี ๒ ประการ ดังนี้

๑) เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

กล่าวคือ ในกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกระเบียบหรือหลักเกณฑ์เพื่อบังคับใช้ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวจนกว่าระเบียบหรือหลักเกณฑ์นั้นจะถูกแก้ไข หรือยกเลิก เมื่อระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งการยกเลิกระเบียบดังกล่าวจะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อไม่ปรากฏว่ามีการแก้ไขหรือยกเลิกระเบียบดังกล่าว หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง จึงต้องดำเนินการตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๓ เรื่องการสรรหาและการแต่งตั้งของระเบียบดังกล่าว และแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดใหม่ โดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

๒) เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจกฎหมายผิดพลาดคลาดเคลื่อน

กล่าวคือ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี และเมื่อ

^{๑๐} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๑-๑๒} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

- (๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
- (๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป
- (๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง
- (๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้
- (๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง
- (๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

กฎหมายมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติราชการในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะ จึงอยู่ในบังคับต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยมิได้ดำเนินการดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าไม่มีการกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิดหรือบกพร่อง จึงไม่ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ทั้งที่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากมีไคร่กรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วน ซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าออกไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง และเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นสมควรเผยแพร่คำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้การใช้อำนาจตามกฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครอง

๑.๑.๓ กรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

(๑) คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดมิดิให้ผู้มีสิทธิขอเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลบางรายต้องจัดทำวีสัยทัศน์ก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย^{๑๓}

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดเทศบาล รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลีฬ่วงฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลีฬ่วงที่ว่าง แต่ผู้ถูกฟ้องคดี (คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดจันทบุรี) มีมติให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวีสัยทัศน์ในการเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดจันทบุรีเกี่ยวกับการเลื่อนระดับและแต่งตั้งนักบริหารงานเทศบาลให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้ผู้รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาลก่อนวันที่มีการประกาศหลักเกณฑ์นี้สามารถโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลที่ว่างได้ และเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีเคยมีมติเห็นชอบให้มีการเลื่อนตำแหน่งรองปลัดเทศบาลเป็นปลัดเทศบาลโดยมิได้ให้จัดทำวีสัยทัศน์ จึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดี และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีให้ความเห็นชอบให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลีฬ่วงโดยไม่ต้องจัดทำวีสัยทัศน์

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับเทศบาลทุกแห่งในเขตจังหวัดจันทบุรี โดยมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามมาตรา ๑๓

^{๑๓} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๐/๒๕๕๒

วรรคหนึ่ง (๓)^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และมีอำนาจให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกคำสั่งแต่งตั้งและการให้พนักงานเทศบาลพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง^{๑๖} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบกับ มาตรา ๒๓ วรรคหก^{๑๗} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันออกประกาศลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลื่อนระดับและแต่งตั้งนักบริหารงานเทศบาล ระดับ ๓ - ๕ ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น การเลื่อนระดับและแต่งตั้งพนักงานเทศบาลสายงานนักบริหารงาน ระดับ ๕ และตำแหน่งนักบริหารการศึกษา ระดับ ๖ ๖ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยข้อ ๑.๓.๑ ของประกาศดังกล่าวกำหนดให้รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) หรือรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่หลักเกณฑ์ดังกล่าวใช้บังคับ หากเทศบาลใดมีตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ว่างสามารถโอนไปดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งก่อนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวใช้บังคับ และผู้ฟ้องคดีได้ขอเลื่อนเป็นปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ซึ่งเป็นตำแหน่งในสายงานนักบริหารงานเทศบาล ในระดับเดียวกันและขอโอนไปดำรงตำแหน่งที่ว่างอยู่ที่ย่อมสามารถโอนไปดำรงตำแหน่งที่ว่างได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวสัยทัศน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น และเป็นการดำเนินการนอกเหนือจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศกำหนดไว้ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีจึงขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเห็นชอบให้รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ซึ่งมีคุณสมบัติลักษณะเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีได้เลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) โดยไม่ต้องจัดทำวสัยทัศน์ ถือเป็น การปฏิบัติต่อบุคคลประเภทเดียวกันให้แตกต่างกันในสาระสำคัญอันเป็นการเลือกปฏิบัติ และเมื่อพิจารณาประกอบมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่กำหนดให้นักบริหารงานเทศบาล ๖ สามารถปฏิบัติงานในฐานะรองปลัดเทศบาลหรือปลัดเทศบาลก็ได้ และข้อ ๑.๓.๒ ที่กำหนดว่าให้ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) และรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) สามารถโอน (ย้าย) สลับเปลี่ยนระหว่างกันได้ และการที่คณะกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ไม่มีความรู้ความสามารถ

^{๑๕} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่มีความจำเป็นเฉพาะสำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๖} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๕ การออกคำสั่งเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด แต่สำหรับการออกคำสั่งแต่งตั้ง และการให้ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๗} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๒๓

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้ความหมายในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล คณะกรรมการพนักงานเทศบาล หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี

และไม่สนองนโยบายของรัฐนั้น ยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีข้อบกพร่องถึงขนาดไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะปลัดเทศบาลได้ การให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์เพื่อพิจารณาด้านความรู้ความสามารถอีกครั้งเพียงคนเดียว ย่อมถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมขัดต่อหลักความเสมอภาค ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์เพื่อประกอบการพิจารณาก่อนเข้าสู่ตำแหน่งปลัดเทศบาลจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่พิจารณาให้ความเห็นชอบตามคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลับ (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ที่ว่าง จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๓ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในสำนวนคดีนี้พบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือ ในการดำเนินงานของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องผูกพันและดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ตนกำหนดขึ้นจนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศฉบับลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยกำหนดให้รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) หรือรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่หลักเกณฑ์ดังกล่าวใช้บังคับ สามารถโอนไปดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติตามประกาศโดยรักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาลก่อนวันที่มีการประกาศหลักเกณฑ์ขึ้นใช้บังคับ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้เฉพาะผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด จึงเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นและเป็นการดำเนินการนอกเหนือจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศกำหนดไว้ นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีเคยพิจารณาให้บุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดีโอนและเลื่อนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลได้โดยไม่ได้กำหนดให้บุคคลดังกล่าวจัดทำวิสัยทัศน์ก่อนถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี กรณีจึงเห็นได้ว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ตนเองกำหนดขึ้น อันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นควรมีการเผยแพร่คำพิพากษาของศาลปกครองในคดีนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อไป

(๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏมอค่าสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุมัติเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ และให้คืนเงินค่าเช่าบ้านเนื่องจากเป็นข้าราชการที่โอนมาจากราชการส่วนท้องถิ่น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย^{๑๒๔}

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเริ่มรับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การคลัง ๑ สังกัดเทศบาลตำบลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้โอนมารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ที่อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่

^{๑๒๔} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๖๔/๒๕๕๒

วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๐ โดยเข้าพักอาศัยในบ้านพักของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๓๗ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะทำการรื้อถอนอาคารบ้านพักดังกล่าว จึงแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีออกไปพักอาศัยอยู่ภายนอก ผู้ฟ้องคดีจึงขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านและได้รับการอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๓๗ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในสังกัดและเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นมาก่อน และโอนมารับราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กรณีจึงมิใช่เป็นข้าราชการตามความหมาย ของคำว่าข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ และมีใช่เป็นกรณีการได้รับคำสั่ง ให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ต่างท้องที่ตามมาตรา ๗^{๑๔๔} แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิ เบิกค่าเช่าบ้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งอนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดี คืนเงินในส่วนที่เบิกจ่ายไปแล้วให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่คณะกรรมการ การอุดมศึกษามีมติให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องคดี ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเป็นสวัสดิการของรัฐอย่างหนึ่งที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการของรัฐทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น เพียงแต่ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ได้รับการแบ่งมอบ ภารกิจบางประการจากรัฐบาลให้ดำเนินกิจการแทนรัฐในพื้นที่ที่กำหนดและให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีงบประมาณ บางส่วนเป็นของตนเอง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต้องบัญญัติการใช้จ่ายงบประมาณด้วยตนเอง จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น แยกออกไปต่างหากเป็นการเฉพาะ แต่ก็มีเจตนารมณ์เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ข้าราชการของรัฐ เช่นเดียวกัน ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แต่ผู้ฟ้องคดีก็เป็นข้าราชการของรัฐ ประเภทหนึ่งเช่นเดียวกันกับข้าราชการในส่วนกลางหรือในราชการส่วนภูมิภาค จึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการ ขึ้นพื้นฐานจากรัฐเช่นเดียวกัน เพียงแต่มีการกำหนดสิทธิและเงื่อนไขให้แยกส่วนจากกัน เพื่อความสะดวกในการ ตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณขององค์กรเป็นสำคัญ เมื่อผู้ฟ้องคดีรับราชการครั้งแรกในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การคลัง ๑ เทศบาลตำบลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ผู้ฟ้องคดีจึงมีสถานภาพเป็น พนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น และเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีเริ่มรับราชการครั้งแรกในราชการส่วนท้องถิ่น ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้โอนย้ายมารับราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสถานภาพเป็นข้าราชการพลเรือน และถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามคำนิยามคำว่า ข้าราชการตามความในมาตรา ๕^{๑๔๕} แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน

^{๑๔๔} พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ข้าราชการผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้นั้น

- (๑) ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว
- (๒) มีเคหสถานของตนเอง หรือของสามีหรือภริยาที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่
- (๓) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่
- (๔) เป็นข้าราชการวิสามัญ

ข้าราชการผู้ใดได้รับเงินเดือนไม่ตรงกับอัตราเงินเดือนในบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ได้รับค่าเช่าบ้านตามส่วนของเงิน เดือนโดยคำนวณตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

^{๑๔๕} พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๕ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่า ด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร และข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู

ข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะมีสิทธิขอเบิกค่าเช่าบ้านตามเงื่อนไขที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนด และถือได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ต่างท้องที่ตามมาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว และเมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีเหตุที่ต้องห้ามใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่เพิกถอนคำสั่งอนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีและให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้ว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว และให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๓๗ อันเป็นวันที่ถูกระงับสิทธินั้น

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในสำนวนคดีนี้พบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายผิดพลาดคลาดเคลื่อน กล่าวคือ แม้การใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น จะมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแตกต่างกันบ้างก็ตาม แต่การให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านสำหรับข้าราชการทุกประเภทมีเจตนารมณ์ร่วมกันเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการ การที่ข้าราชการในราชการส่วนท้องถิ่นโอนย้ายมารับราชการในส่วนราชการอื่น จึงเป็นเพียงการเปลี่ยนสถานภาพจากข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทอื่นเท่านั้น โดยยังคงมีคุณสมบัติที่จะขอเบิกค่าเช่าบ้านได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการในราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัดเทศบาลตำบลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ได้โอนย้ายมารับราชการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จึงถือเป็นที่ข้าราชการผู้นั้นได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ต่างท้องที่และมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษามีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเช่าบ้านแล้วมีคำสั่งเรียกเงินที่เบิกไปแล้วคืน เนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมิได้มีสถานภาพเป็นข้าราชการตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ จึงเป็นความเข้าใจในข้อกฎหมายคลาดเคลื่อน ซึ่งนำมาสู่การฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นควรมีการเผยแพร่คำพิพากษาของศาลปกครองในคดีนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการอนุมัติให้ข้าราชการเบิกค่าเช่าบ้านต่อไป

๑.๒ เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากประชาชน

กรณีมีการนำเอกสารแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) แปลงอื่นมายื่นขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ใช้อำนาจเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าวอธิบดีกรมที่ดิน มีอำนาจนำเรื่องมาพิจารณาใหม่ และมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายได้^{๒๐}

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๘๖๒ และเลขที่ ๘๖๓ ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เนื้อที่ ๖ ไร่ ๒ งาน และเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ตามลำดับ ซึ่งนาย ฉ. นายอำเภอสิเกาในขณะนั้นออกให้เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๕ ต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออก น.ส. ๓ ก. จำนวน ๑๐ แปลงในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ซึ่งรวมถึง น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีด้วย โดยมีนาย ฉ. ซึ่งได้

^{๒๐} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๗/๒๕๕๒

เลื่อนตำแหน่งจากนายอำเภอเสเกาเป็นปลัดจังหวัดตรัง เป็นประธานคณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอน แต่ไม่อาจยืนยันได้ว่าที่ดิน ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๖ ที่นำมาขออนุญาต น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นที่ดินแปลงเดียวกันหรือไม่ จึงเสนอความเห็นต่อผู้ถูกฟ้องคดี (อธิบดีกรมที่ดิน) ว่าไม่ควรเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ทั้ง ๑๐ แปลง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อตรวจสอบการออก น.ส. ๓ ก. ทั้ง ๑๐ แปลงอีกครั้งหนึ่ง โดยคณะกรรมการดังกล่าวได้สรุปผลการสอบสวนว่า น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังพิจารณาเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น แต่นาย ฉ. ซึ่งเลื่อนตำแหน่งจากปลัดจังหวัดตรัง เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง เห็นว่า การออก น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอน ระเบียบ และกฎหมายแล้ว จึงเห็นควรไม่ใช้อำนาจเพิกถอนหรือแก้ไข น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดี ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีน่าจะออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีกครั้ง ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งคณะกรรมการสรุปผลการสอบสวนว่า น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจพิจารณาเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ในขณะนั้นได้มีคำสั่งไม่ขอใช้อำนาจเพิกถอนตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นแล้ว ถือว่าเป็นคำสั่งที่ยุติหรือถึงที่สุด ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่าตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๒)^{๑๐} แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๔ จะบัญญัติให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดินโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง^{๑๑} กำหนดให้อธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีกรมที่ดินซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดี (โดยรองอธิบดีกรมที่ดิน) ได้มีคำสั่งเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นเวลากายหลังจากที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีผลใช้บังคับแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจสั่งเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีได้ แม้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการเพิกถอนหนังสือ

^{๑๐} ประมวลกฎหมายที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๖๑ เมื่อความปรากฏว่าได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือจดทะเบียนรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเพิกถอน แก้ไข หรือออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือเพิกถอน แก้ไข เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือเอกสารที่ได้จดทะเบียนรายการทะเบียนอสังหาริมทรัพย์นั้นได้

(๑) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำหรับกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น

^{๑๑} ประมวลกฎหมายที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๖๑ เมื่อความปรากฏว่าได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือจดทะเบียนรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีหรือรองอธิบดีซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจหน้าที่สั่งเพิกถอนหรือแก้ไขได้

รับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น จะเห็นควรไม่ใช่อำนาจดังกล่าว แต่เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่าหากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ใช่อำนาจในการเพิกถอน น.ส. ๓ ก. แล้วจะถือเป็นที่สุด ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีย่อมจะมีอำนาจนำเรื่องเดิมที่ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งไม่ได้ใช้อำนาจในการสั่งเพิกถอน น.ส. ๓ ก. และผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่ายังไม่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายกลับมาพิจารณาใหม่และมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการออก น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีเป็นการนำเอาแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ของที่ดินแปลงอื่นมายื่นเป็นหลักฐานเพื่อขอออก น.ส. ๓ ก. ทับที่ดินชายทะเลในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ซึ่งมีสภาพที่แท้จริงเป็นดินทรายไม่สามารถทำประโยชน์ได้และไม่มีการทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อน การที่นายอำเภอสิทธิออก น.ส. ๓ ก. ให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการออก น.ส. ๓ ก. โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

อนึ่ง การดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออก น.ส. ๓ ก. ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งนั้น เป็นขั้นตอนกระบวนการเตรียมการ หรือการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงถือเป็นการพิจารณาทางปกครอง และคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่สั่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง และผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องไม่ใช่บุคคลที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจจะทำให้การพิจารณาหรือการออกคำสั่งทางปกครองไม่เป็นกลาง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ฉ. ซึ่งดำรงตำแหน่งนายอำเภอเป็นผู้ลงนามอนุมัติออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดี (น.ส. ๓ ก.) และเมื่อมีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการออก น.ส. ๓ ก. ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ซึ่งรวมถึงเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จังหวัดตั้งได้ส่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงขึ้น โดยมีนาย ฉ. ซึ่งเลื่อนระดับขึ้นดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดตั้ง เป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง นอกจากนั้นเมื่อนาย ฉ. ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งไม่ใช่อำนาจเพิกถอนหรือแก้ไข น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดี กรณีจึงเห็นได้ว่าการสอบสวนตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวเป็นการพิจารณาทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนได้เสียในฐานะเป็นผู้ลงนามออก น.ส. ๓ ก. ดังกล่าวมาก่อน และได้เสนอความเห็นพิจารณาวินิจฉัยสั่งการ หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะปกป้องการกระทำของตนในอดีตเพื่อมิให้มีการเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ที่ตนเป็นผู้ลงนามอนุมัติ อันเป็นการพิจารณาทางปกครองที่ไม่ชอบตามมาตรา ๖๖^{๒๓} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่ได้วินิจฉัยตามความเห็นดังกล่าว จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

^{๒๓}พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๖๖ ในกรณีมีเหตุอันใดนอกจากที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้ ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าผู้นั้นเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(๒) ถ้ามีผู้กรณีคัดค้านว่าผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว หากผู้นั้นเห็นว่าตนไม่มีเหตุตามที่คัดค้านนั้น ผู้นั้น จะทำการพิจารณาเรื่องต่อไปก็ได้แต่ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(๓) ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งผู้นั้นเป็นกรรมการอยู่มีคำสั่งหรือมีมติโดยไม่ชักช้า แล้วแต่กรณีว่าผู้นั้นมีอำนาจในการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นหรือไม่

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงพบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้มี ๒ ส่วน ดังนี้

๑) เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากประชาชน (เจ้าของที่ดินพิพาท) ที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจในการยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง กล่าวคือ คำสั่งทางปกครองตราบไต่ที่ยังไม่ได้ถูกยกเลิกหรือเพิกถอนหรือสิ้นผลโดยเงื่อนเวลา หรือมีเหตุอื่นที่ทำให้คำสั่งทางปกครองสิ้นผลลง ตราบนั้นคำสั่งทางปกครองก็ยังคงมีผลบังคับอยู่ แม้ว่าคำสั่งทางปกครองที่มีผลใช้บังคับอยู่จะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง^{๒๕๔} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่หากเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง เห็นว่า คำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ย่อมมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ ซึ่งในกรณีที่มีการแก้ไขกฎหมายโดยเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งนั้น การที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายเดิมไม่ใช้อำนาจพิจารณาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมไม่ตัดสิทธิผู้มีอำนาจตามกฎหมายใหม่ที่จะยกเรื่องดังกล่าวขึ้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อไป สำหรับคดีนี้เดิมอำนาจในการเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายที่ดินโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้อธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีกรมที่ดิน ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส. ๓ ก. ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายเดิมยังมีได้เพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าว อธิบดีกรมที่ดินจึงมีอำนาจในการเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ การที่ผู้ฟ้องคดีต่อสู้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจพิจารณาเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ของผู้ฟ้องคดีได้อีก เนื่องจาก ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ได้มีคำสั่งไม่ขอใช้อำนาจเพิกถอน ซึ่งถือว่าเป็นคำสั่งที่ยุติหรือถึงที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีความเข้าใจในข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือคำสั่งทางปกครองโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นเหตุให้มีการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

๒) เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการพิจารณาทางปกครอง กล่าวคือ ในการพิจารณาทางปกครองเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองนั้น เจ้าหน้าที่ที่จะทำการพิจารณาจะต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นกลาง ไม่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น หรือมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้

^{๒๕๔} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๒	๑๒๖	๑๒๖
คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบไต่ที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนเวลาหรือโดยเหตุอื่น	๑๒๖	๑๒๖

การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ทั้งนี้ตามมาตรา ๑๓^{๒๕} และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งในคดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ที่ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ให้แก่ผู้ฟ้องคดี คือ นาย ฉ. ซึ่งดำรงตำแหน่งนายอำเภอสิเกาอยู่ในขณะนั้น ต่อมาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ฉบับดังกล่าว นาย ฉ. ซึ่งเลื่อนตำแหน่งเป็นปลัดจังหวัด ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง นอกจากนี้ เมื่อนาย ฉ. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดก็เป็นผู้พิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งกรณีจะเห็นได้ว่าการพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวดำเนินการโดยนาย ฉ. ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสีย หรือมีพฤติการณ์ที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง อันเป็นการพิจารณาทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นเหตุที่นำมาสู่การฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นควรให้กรมที่ดินแจ้งเวียนคำวินิจฉัยนี้ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับอำนาจในการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการและชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน

๒. คดีพิพาทเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งจากการศึกษาคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า มีการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรต่อศาลปกครองอยู่เสมอ โดยเฉพาะกรณีพิพาทเกี่ยวกับการประกอบกิจการซึ่งก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่เจ้าของอาคารข้างเคียง ซึ่งได้ร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหายหรือแก้ไขล่าช้าเกินสมควรจนเป็นเหตุให้มีการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

^{๒๕} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(๕) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่เพิกถอนใบอนุญาตหรือระงับการประกอบกิจการ เนื่องจากมิได้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญจนเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของ ผู้อยู่อาศัยข้างเคียง ไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร^{๒๖}

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ ๘๖๔/๑๔ ซอยประชาชื่น ๒๔ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าของอาคารข้างเคียง ได้ทำการตัดแปลงบริเวณอาคารเลขที่ ๘๖๓ โดยมุ่งหลังคาเติมพื้นที่ และทำกิจกรรมลักษณะโกดังเก็บของจำพวกเหล็ก วัสดุต่างๆ ซึ่งการประกอบกิจการดังกล่าวก่อให้เกิดเหตุรำคาญ เช่น เศษวัสดุ ตะปูควงต่ายางล้อยยนต์บ่อยครั้ง เกิดเสียงดังจากการโยนสิ่งของ เกิดกลิ่นจากการตัดเหล็ก และกองสิ่งของบนถนนทำให้เกิดขวางทางเข้าออก ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้อำนวยการเขตบางซื่อ) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก่อสร้างอาคารก่อนได้รับอนุญาต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแล้ว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นขออนุญาตตัดแปลงอาคารเป็นตึก ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง เพื่อการพาณิชย์ พักอาศัย และได้รับใบอนุญาตแล้ว แต่จากการตรวจสอบพบว่ามีส่วนที่ตัดแปลงผิดจากแบบแปลนและมีการใช้อาคารผิดประเภทจากที่ได้รับอนุญาต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ระงับการก่อสร้าง และให้ดำเนินการแก้ไขและยื่นขอรับใบอนุญาต รวมทั้งให้ระงับการใช้อาคาร ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตัดแปลงอาคารเป็นโกดังหรือสถานประกอบการได้ เนื่องจากมีกฎหมายผังเมืองมาควบคุมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอนใบอนุญาตประกอบการค้าของเก่าของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ดำเนินการ ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการระงับการใช้อาคารและให้รื้อถอนอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และเพิกถอนหรือระงับการใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการค้าของเก่าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จนกว่าจะมีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้อง

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอนใบอนุญาตตัดแปลงอาคารและระงับการใช้อาคารหรือให้รื้อถอนอาคารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าอาคารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการแก้ไขให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกใบรับรองการก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคารหรือเคลื่อนย้ายอาคารให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว ดังนั้น เหตุแห่งการฟ้องคดีจึงหมดสิ้นไป ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ดำเนินการเพิกถอนหรือระงับการใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการตรวจสอบและออกคำสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแก้ไขเหตุรำคาญ และไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป และมีเหตุถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อีกทั้งเหตุรำคาญที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจากการประกอบกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่มีความร้ายแรงถึงขนาดอันจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อ

^{๒๖} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๔/๒๕๕๒

สภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ฟ้องคดีและผู้อยู่อาศัยข้างเคียง เพราะเหตุดังกล่าวจะมี เฉพาะเวลาชนถ่ายสินค้า ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกอบกิจการใน ช่วงเวลาหลัง ๑๘ นาฬิกา เป็นต้นไป กรณีดังกล่าวจึงไม่เป็นเหตุให้ต้องเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๖๐^{๖๔} แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงยังถือไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลย ต่อหน้าที่ในการเพิกถอนหรือระงับการใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๒ ได้รับใบอนุญาตทำการค้าประเภทสะสมวัสดุสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้วหรือเหลือใช้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๙ อันเป็นระยะเวลาก่อนที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ มีผลใช้บังคับในท้องที่ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินทำการค้า ดังกล่าวเช่นนั้นต่อไปได้ตามมาตรา ๒๗^{๖๕} แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในสำนวนคดีนี้พบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากประชาชน ไม่เข้าใจข้อกำหนดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน กล่าวคือ ในกรณีที่มีการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือ ไม่ถูกต้องตามแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต หากเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ เจ้าของอาคารสามารถ ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขออนุญาตก่อสร้างอาคารหรือแก้ไขการก่อสร้างอาคารให้ถูกต้องตาม กฎหมายได้ ดังนั้น แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะทำการก่อสร้าง และตัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่เมื่อต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นขออนุญาตต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการก่อสร้างถูกต้อง ตามแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต กรณีจึงไม่มีเหตุที่ผู้ฟ้องคดีจะนำคดีมาฟ้องเป็นคดีนี้ นอกจากนี้ โดยปกติแล้ว การประกอบกิจการของเอกชนย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ที่อยู่อาศัยข้างเคียง แต่จะถือเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญ ที่กฎหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการของเอกชนหรือไม่ ต้องพิจารณา ถึงความร้ายแรงของการกระทำดังกล่าว โดยจะต้องเป็นกรณีที่เหตุเดือดร้อนรำคาญนั้นมีความร้ายแรงถึงขนาดที่ จะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม กับการดำรงชีพของผู้อยู่อาศัยข้างเคียง ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขเยียวยาความเสียหาย หรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญ โดยการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการดังกล่าวเท่านั้น เมื่อคดีนี้เหตุเดือดร้อนรำคาญที่ผู้ฟ้องคดีได้รับมี เฉพาะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชนถ่ายสินค้าเท่านั้น ซึ่งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

^{๖๔} พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๖๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(๑) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อกำหนด

ของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติตามปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพ ของประชาชน

^{๖๕} พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๗ ในเขตที่ได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติ การใดๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมและจะใช้ ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป เมื่อมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจกำหนดหลัก เกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร ได้ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขดังกล่าวให้คำนึงถึงกิจการที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพของที่ดินและทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน การลงทุน ประโยชน์หรือความเดือดร้อนรำคาญที่ประชาชนได้รับจากกิจการนั้น ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการผังเมืองรวมเชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมาแสดงข้อเท็จจริง และความความคิดเห็นประกอบด้วย

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขดังกล่าวในวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๗๐

ประกอบกิจการในช่วงเวลาหลัง ๑๘ นาฬิกา เป็นต้นไป ถือเป็นมาตรการเพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสมควร โดยไม่จำเป็นต้องเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการ จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดแล้ว

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นสมควรให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง และหากเป็นกรณีที่สามารถดำเนินการระงับเหตุด้วยวิธีการอื่นได้ก็ควรกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เร่งดำเนินการเพื่อลดข้อขัดข้องของผู้ฟ้องคดี ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการควบคุมดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดกับประชาชนจากการประกอบกิจการนั้นๆ เพื่อป้องกันผู้ที่อาศัยอยู่ข้างเคียงไม่ได้รับผลกระทบ และเพื่อป้องกันมิให้มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบกิจการ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณการฟ้องคดีได้อีกทางหนึ่ง

๓. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่น

ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ซึ่งจากการศึกษาคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ที่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า มีการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาลปกครองจำนวนมาก โดยมีเหตุแห่งการฟ้องคดีที่สำคัญ ๒ สาเหตุ ได้แก่

๑. เหตุแห่งการฟ้องคดีอันเกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้และตีความกฎหมายผิดพลาด เป็นต้น และ
๒. เหตุแห่งการฟ้องคดีอันเกิดจากประชาชน ซึ่งจะเป็นเหตุหรือการกระทำที่เกิดจากความไม่รู้ในข้อกฎหมาย ทำให้รู้สึกว่าคุณไม่ได้รับความเป็นธรรม และมีผลต่อการตัดสินใจที่จะนำข้อพิพาทมาฟ้องต่อศาลปกครองดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

๓.๑ เหตุแห่งการฟ้องคดีอันเกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓.๑.๑ กรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด เช่น

เจ้าพนักงานที่ดินทำการจดทะเบียนจำนองที่ดินโดยไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการสอบสวนคู่กรณี และตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้การจดทะเบียนจำนองตกเป็นโมฆะ เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้รับจำนอง^{๑๐๓}

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นผู้รับจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๓๑๙ ฟ้องว่า ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขาบึงกุ่ม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ในสังกัดของกรมที่ดิน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้ทำการจดทะเบียนจำนองที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมีผู้ทำการปลอมโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๙ ของนาง ม. ทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดิน แล้วนำไปแอบอ้างต่อ

^{๑๐๓} คดีพิพาทศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔/๒๕๕๓

เจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าตนเป็นนาง ม. เพื่อยื่นขอจดทะเบียนจำนองประกันหนี้เงินกู้กับผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นจำนวนเงิน ๑๔,๗๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อ จึงฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดเชยค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นการใช้อำนาจ ตามมาตรา ๗๑^{๑๐๐} แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งในการดำเนินการจดทะเบียนจำนองที่ดิน ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง^{๑๐๑} แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในการสอบสวนคู่กรณีและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือ ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น รวมทั้งจะต้องทำการสอบสวนในเรื่องสิทธิและความสามารถของบุคคล รวมตลอดถึงความสมบูรณ์แห่งนิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามข้อ ๒^{๑๐๒} ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเอกสารที่เกี่ยวข้องนี้ย่อมมีทั้งเอกสารที่ผู้จดทะเบียนนำมาแสดงและที่เก็บรักษาอยู่ ณ ที่ทำการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และการสอบสวนย่อมรวมถึงการสอบสวนความเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้มาขอจดทะเบียน เพราะหากผู้ที่มาขอจดทะเบียนมิใช่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้น ก็ย่อมไม่มีสิทธิและไม่มีความสามารถในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นได้ โดยเฉพาะในการจดทะเบียนจำนองที่ดิน เฉพาะผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินเท่านั้นที่จะจำนองได้ตามมาตรา ๗๐๕^{๑๐๓} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาง ม. ผู้เป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริงได้เคยไปขอจดทะเบียนรับให้ที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๓ และต่อมาได้มีการรังวัดแบ่งแยกในนามเดิมออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๔ ซึ่งเป็นที่ดินแปลงพิพาท จึงต้องมีหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมลายมือชื่อของ นาง ม. ผู้เป็นเจ้าของที่ดินเก็บอยู่ในสารบบที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๑๖๒ ที่สามารถนำมาตรวจสอบได้ว่าผู้ที่มาขอจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นนาง ม. เจ้าของที่ดินที่แท้จริงหรือไม่ นอกจากนี้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจะต้องมีการจัดทำเป็นคู่ฉบับรวมสองฉบับ มอบให้ผู้มีสิทธิในที่ดินฉบับหนึ่ง อีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดิน ตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง^{๑๐๔} แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน โดยสามารถที่จะนำโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินมาเปรียบเทียบกับโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการทำโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๓๑๔

^{๑๐๐} ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๗๑ ให้เจ้าพนักงานที่ดิน เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตท้องที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา

^{๑๐๑} ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๗๔ ในการดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบสวนคู่กรณี และเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการไปตามควรแก่กรณี

๑๗๓

๑๗๓

^{๑๐๒} กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ก่อนทำการจดทะเบียนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- (๑) สิทธิและความสามารถของบุคคลรวมตลอดถึงความสมบูรณ์แห่งนิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (๒) ข้อกำหนดสิทธิในที่ดินและการค้าที่ดิน หรือการหลีกเลี่ยงกฎหมาย เช่น การได้มาซึ่งที่ดินเพื่อประโยชน์แก่คนต่างด้าว
- (๓) การกำหนดทุนทรัพย์สำหรับเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน

^{๑๐๓} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๗๐๕ การจำนองทรัพย์สินนั้น นอกจากผู้เป็นเจ้าของในขณะนั้นแล้ว ท่านว่าใครอื่นจะจำนองหาได้ไม่

^{๑๐๔} ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๕๗

๑๗๓

๑๗๓

โฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทำเป็นคู่ฉบับรวมสองฉบับมอบให้ผู้มีสิทธิในที่ดินฉบับหนึ่ง อีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินสำหรับคู่ฉบับที่เก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดินนั้น จะจำลองเป็นรูปถ่ายหรือจัดเก็บโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือเสมือนเป็นต้นฉบับ

ปลอมขึ้นทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดินแล้วนำโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินที่ทำปลอมขึ้นไปใส่ไว้ในแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินแทนฉบับจริงที่อยู่ในห้องเก็บโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมาเมื่อได้มีผู้นำโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินที่ทำปลอมขึ้นมายื่นขอจดทะเบียนจำนองเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินเทียบเคียงกับโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงกัน จึงได้จดทะเบียนตามคำขอ และต่อมายังได้มีการจดทะเบียนไถ่ถอนจำนองและจำนอง เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓ ในลักษณะเดียวกันลงในสารบัญจดทะเบียนโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินและฉบับสำนักงานที่ดินที่ทำปลอมขึ้นทั้งสองฉบับอีก และหลังจากที่ได้มีการจดทะเบียนดังกล่าวแล้วก็ได้มีการนำโฉนดที่ดินฉบับทำปลอมดังกล่าวออกไปจากแฟ้มเก็บโฉนดที่ดิน แล้วนำฉบับจริงมาใส่แทน รวมทั้งได้มีการนำเอกสารการจดทะเบียนจำนองและไถ่ถอนจำนองทั้งสามรายการที่อยู่ในสารบบที่ดินออกไปทำให้เอกสารดังกล่าวสูญหาย จึงเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวเกิดจากความบกพร่องต่อหน้าที่หรือเกิดจากการประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการเก็บรักษาโฉนดที่ดิน และสารบบที่ดิน ทำให้การจดทะเบียนจำนองดังกล่าวขัดต่อมาตรา ๗๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจาก ผู้ยื่นขอจดทะเบียนจำนองมิใช่เจ้าของที่ดินและเป็นการทำนิติกรรมที่มีการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิด

ในสาระสำคัญในส่วนของตัวบุคคลซึ่งเป็นคู่กรณีนั้นย่อมตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๕๖^{๑๕} แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว อันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายต้องสูญเสียเงินจากการ รับจำนองที่ดินเป็นจำนวน ๑๔,๗๐๐,๐๐๐ บาท กรณีจึงถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กระทำโดยประมาทเลินเล่อทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามมาตรา ๔๒๐^{๑๖} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดดังกล่าวจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕^{๑๗} แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับค่าสินไหมทดแทนที่จะพึงใช้ได้เพียงใด นั้น ศาลย่อมมีอำนาจกำหนดให้ได้โดยอาศัยพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามมาตรา ๔๓๔^{๑๘} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ประกอบธุรกิจรับซื้อฝากและรับจำนองที่ดิน ได้เคยรับซื้อฝากและรับจำนองที่ดินรายอื่นมาแล้วหลายรายและโดยดำเนินกิจการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ดังนั้น โดยวิสัยและพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวย่อมต้องใช้ความระมัดระวังรอบคอบถึงความน่าเชื่อถือของผู้จำนองเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการให้กู้ยืมเงินเป็นจำนวนมากถึง ๑๔,๗๐๐,๐๐๐ บาท เช่นนี้ยังต้องใช้ความระมัดระวังเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้นหากผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ติดต่อกับเจ้าของที่ดินด้วยตนเองโดยตรงก่อนแล้วก็อาจจะไม่เกิดความเสียหายขึ้น

^{๑๕} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๖ การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรมเป็นโมฆะ

ความสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรมตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ความสำคัญผิดในลักษณะของนิติกรรม ความสำคัญผิดในตัวบุคคลซึ่งเป็นคู่กรณีแห่งนิติกรรมและความสำคัญผิดในทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุแห่งนิติกรรม เป็นต้น

^{๑๖} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

^{๑๗} พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

^{๑๘} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๓๔ ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

อนึ่ง ค่าสินไหมทดแทนนั้น ได้แก่การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใดๆ อันได้เกิดขึ้นนั้นด้วย

โดยง่ายเช่นนี้ แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกลับให้นายหน้าที่มีส่วนได้เสียและได้ประโยชน์จากการจำหน่ายที่ดินดังกล่าว เป็นผู้ไปติดต่อกับผู้จำหน่ายเอง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจดทะเบียนจำหน่ายที่ดินพิพาทเป็นไปโดยไม่ชอบ ดังนั้น ความเสียหายจากการจดทะเบียนจำหน่ายที่ดินพิพาทที่เกิดแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ก็มีส่วนมาจากความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีทั้งสองด้วย จึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ควรต้องรับผิดชอบในความเสียหายทั้งหมด แต่ควรต้องรับผิดชอบในความเสียหายเพียง ๓ ใน ๔ ส่วน กล่าวคือ ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นเงินจำนวน ๑๑,๐๒๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองต้องสูญเสียเงินจากการรับจำหน่ายตามมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง^{๓๙} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในสำนวนคดีนี้พบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือ ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจะต้องมีการจัดทำเป็นฉบับ โดยมอบให้ผู้มีสิทธิในที่ดินฉบับหนึ่ง ส่วนอีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดิน ซึ่งการที่เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการจดทะเบียนจำหน่ายโดยปล่อยให้มีการทำโฉนดที่ดินปลอมขึ้นทั้งฉบับสำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดิน แล้วนำโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินที่ทำปลอมขึ้นไปใส่ไว้ในแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินแทนฉบับจริงที่อยู่ในห้องเก็บโฉนดที่ดิน ณ สำนักงานที่ดิน ต่อมาเมื่อมีผู้นำโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินที่ทำปลอมขึ้นมายื่นขอจดทะเบียนจำหน่าย ทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินเทียบเคียงกับโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงกัน จึงได้จดทะเบียนให้ไป และต่อมาได้มีการจดทะเบียนจำหน่ายและไถ่ถอนจำหน่ายในลักษณะเดียวกันอีกสองครั้ง หลังจากนั้นได้มีการนำเอาโฉนดที่ดินฉบับปลอมออกไปจากแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินแล้วนำฉบับจริงมาใส่แทน รวมทั้งได้มีการนำเอกสารการจดทะเบียนจำหน่ายและไถ่ถอนจำหน่ายทั้งสามรายการที่อยู่ในสารบบที่ดินออกไป ทำให้เอกสารดังกล่าวสูญหาย พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเก็บรักษาเอกสารหลักฐานของเจ้าหน้าที่ไม่มีความรอบคอบ รัดกุม หรือไม่มีการเก็บรักษาที่ดีพอ ทั้งๆ ที่เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่มีความสำคัญ ไม่ควรที่จะมีใครสามารถนำเอาโฉนดที่ดินที่เก็บไว้ในแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินที่เก็บไว้ออกไปได้โดยง่าย นอกจากนี้ ในการจดทะเบียนจำหน่ายที่ดินเจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบที่เพียงพอในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องว่า ผู้ที่มาขอจดทะเบียนเป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริงหรือไม่ ทั้งๆ ที่มีหลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน พร้อมลายมือชื่อของเจ้าของที่ดินที่แท้จริงเก็บไว้ ณ สำนักงานที่ดิน ซึ่งสามารถนำมาตรวจสอบ เปรียบเทียบกับลายมือชื่อและเอกสารหลักฐานที่ยื่นประกอบการขอจดทะเบียนจำหน่ายได้ แต่กลับอ้างว่าไม่มีหลักฐานที่จะนำมาเปรียบเทียบจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับจำหน่ายที่ดิน กรณีพิพาทนี้จึงมีเหตุแห่งการฟ้องคดีมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ จนทำให้มีการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

- ๑) เห็นสมควรให้มีการปรับปรุงระบบการจัดเก็บเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยให้มีมาตรการในการควบคุมการจัดเก็บเอกสารหลักฐานดังกล่าว รวมทั้งการนำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องออกไปจากแฟ้ม เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป
- ๒) เห็นสมควรให้มีการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และกำชับให้มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีผู้มายื่นคำขอจดทะเบียน และการตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่จัดเก็บไว้ที่สำนักงานที่ดินให้ละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น

^{๓๙} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๒๔ หนึ่งเงินนั้น ท่านให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละเจ็ดถึงต่อปี ถ้าเจ้าหน้าที่อาจจะเรียกดอกเบี้ยได้สูงกว่านั้นโดยอาศัยเหตุอย่างอื่นอันชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้คงส่งดอกเบี้ยต่อไปตามนั้น

๓.๑.๒ กรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้และตีความกฎหมายผิดพลาด เช่น การที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อพ้นกำหนด ๑๐ ปี นับจากวันที่กระทำละเมิดจนถึงวันมีคำสั่ง เป็นการออกคำสั่งโดยปราศจากอำนาจ^{๙๐}

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งรับราชการในสังกัดกรมศุลกากร ตำแหน่งศุลกากรักษ์ ๓ มีหน้าที่ร้อยดวงตรา ตะกั่ว กศก. หรือแถบเหล็ก RTC หลังจากที่ยายตรวจศุลกากรได้ทำการตรวจปล่อยสินค้าและควบคุมการบรรจุ สินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์แล้ว ฟ้องว่า อธิบดีกรมศุลกากร (ผู้ถูกฟ้องคดี) มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีร่วมรับผิดชอบกับนายตรวจศุลกากรชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดี กรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ช่วยเหลือนายตรวจศุลกากรในการควบคุม การบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์ แต่กลับลงนามในเอกสารประกอบการส่งออกว่ามีสินค้าส่งออกจริง อันเป็น ช่องทางให้ บริษัท อ. จำกัด ทุจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเฉพาะในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีต้องร่วมรับผิดชอบค่าเสียหาย

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด และมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า ในกรณีนี้เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือมิใช่ การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้มีกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่ หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิ เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของ กระทรวงการคลัง จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นกฎหมายพิเศษซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงมีผลเป็นการยกเว้นบทบัญญัติมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง เฉพาะแต่ในส่วนที่กำหนดให้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น หากได้มีข้อความขัดหรือแย้ง หรือยกเลิก มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่กำหนดว่าสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นกำหนด สิบปีนับแต่วันทำละเมิดโดยปริยายแต่อย่างใด เมื่อคดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท อ. ทุจริตในการขอรับเงิน ชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออกเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นวันที่มีการกระทำโดยผิดกฎหมาย และเกิดความเสียหายแก่กรมศุลกากร อันเป็นวันทำละเมิด โดยมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการที่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติ หน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้กรมศุลกากรเกิดความเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่ง กรมศุลกากร ที่ ๓๙๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ให้ผู้ฟ้องคดีร่วมรับผิดชอบกับนายตรวจศุลกากร ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๗,๙๖๕.๘๗ บาท ซึ่งเมื่อนับระยะเวลาจากวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ อันเป็นวันทำละเมิด ถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีนำเงิน ค่าสินไหมทดแทนไปชำระแก่ผู้ถูกฟ้องคดีภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งดังกล่าว ก็เป็นเวลา ที่ล่วงเลยเกินกว่าสิบปีแล้ว ดังนั้น จึงต้องถือว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๓๙๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เฉพาะในส่วนที่สั่งให้ ผู้ฟ้องคดีร่วมรับผิดชอบ

^{๙๐} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๖/๒๕๕๒

ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๗,๙๖๕.๘๗ บาท แก่ผู้ถูกฟ้องคดี เป็นการออกคำสั่งโดยปราศจากอำนาจ เนื่องจากสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้นขาดอายุความ ตามนัยมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คำสั่งกรมตุลาการเฉพาะในส่วนดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงพบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจกฎหมายผิดพลาดเคลื่อน กล่าวคือ มาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ฟ้องจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวถือเป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากผู้กระทำละเมิดในกรณีทั่วไป แต่เฉพาะในกรณีที่หน่วยงานทางปกครองจะใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดนั้น มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติอายุความแบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะฟ้องต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในอายุความสองปีนับแต่วันดังกล่าว และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังเห็นว่าต้องรับผิด ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งเมื่อพิจารณากฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีข้อความขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพียงบางส่วน ซึ่งถือเป็นกรณีที่มีกฎหมายพิเศษบัญญัติยกเว้นกฎหมายทั่วไป จึงต้องบังคับตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เฉพาะส่วนที่มีการยกเว้นเท่านั้น ส่วนที่ไม่ได้มีกรณีบัญญัติเป็นอย่างอื่น ยังคงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนภายในอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะฟ้องใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีหนึ่ง และภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังอีกกรณีหนึ่ง โดยทั้งสองกรณีจะต้องไม่เกินกำหนดสิบปี นับแต่วันที่ทำละเมิด การที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพบังคับของกฎหมายแต่ละฉบับ และผลบังคับใช้กรณีที่มีกฎหมายขัดหรือแย้งกัน จึงทำให้การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นสมควรให้มีการเผยแพร่คำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีนี้ไปยังหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการ

๓.๒ เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากประชาชน

เทศบาลตำบลดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากสภาเทศบาลตำบล มีมติให้สมาชิกสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่ง แต่ต่อมาศาลพิพากษาให้เพิกถอนมติสภาเทศบาล ไม่ถือเป็นการกระทำละเมิด^{๕๖}

^{๕๖} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔/๒๕๕๒

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีนี้ที่เทศบาลตำบลนากลาง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ รับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง โดยมีกำหนดการเลือกตั้งวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีได้สมัครเพื่อรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๖ และได้ดำเนินการหาเสียงโดยการจัดทำป้ายโฆษณา โปสเตอร์และบัตรเล็ก รวมทั้งใช้รถยนต์เปิดเตปหาเสียงภายในเขตเลือกตั้ง ระหว่างนั้น นาย ท. และนาย ด. สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง ได้ฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนมติสภาเทศบาลตำบลนากลางที่ให้บุคคลทั้งสองออกจากตำแหน่งและขอให้ศาลมีคำสั่งให้ระงับการเลือกตั้งไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ระงับการดำเนินการเลือกตั้งไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา หรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีประกาศเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๖ งดการเลือกตั้งไว้ก่อนตามคำสั่งศาล ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติสภาเทศบาลตำบลนากลางและให้คำสั่งกำหนดวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ระหว่างพิจารณาคงมีผลบังคับใช้ต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ต่อมา คดีถึงที่สุดโดยศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์คำพิพากษาไว้พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีประกาศรับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลางแทนตำแหน่งที่ว่างเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดจากการหาเสียงเลือกตั้ง จึงฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ จะต้องทำการเลือกตั้งสมาชิกอื่นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งดังกล่าวว่างลง ตามมาตรา ๑๖^{๓๓} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่างในวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๖ จึงเป็นการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่สภาเทศบาลตำบลนากลางมีมติให้สมาชิกสภาเทศบาลออกจากตำแหน่ง อีกทั้งประกาศลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ รับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลางได้กำหนดระยะเวลารับสมัครเลือกตั้งในระหว่างวันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นการกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน และได้กำหนดวันสุดท้ายของระยะเวลารับสมัครไว้ก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสามสิบวันตามมาตรา ๖^{๓๔} แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๒ นอกจากนี้ การเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนเมื่อมีตำแหน่งว่างลงนั้น กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะประกาศก่อนพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงตามนัยมาตรา ๙^{๓๕} ประกอบกับมาตรา ๔ วรรคสอง^{๓๖} แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก

^{๓๓}พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทน ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระของสมาชิกสภาเทศบาลจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

^{๓๔}พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒

มาตรา ๖ ระยะเวลารับสมัครเลือกตั้งจะต้องกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน โดยกำหนดวันสุดท้ายของระยะเวลารับสมัครไว้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

^{๓๕}พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒

มาตรา ๙ ในกรณีเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนเมื่อมีตำแหน่งว่าง ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะประกาศให้มีการเลือกตั้งเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่ตำแหน่งสมาชิกได้ว่างลงนั้น และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๓๖}พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒

มาตรา ๔ วรรคสอง

ในการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะประกาศก่อนพ้นสิบห้าวันนับจากวันที่เลือกตั้งครั้งสุดท้าย โดยระบุวันเลือกตั้งและระยะเวลาสมัครรับเลือกตั้งตามที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๖

สภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศรับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่สมาชิกสภาเทศบาลออกจากตำแหน่ง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยชอบ โดยอาศัยฐานอำนาจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลางจึงชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีได้กล่าวอ้างว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้สืบเนื่องมาจากผู้ถูกฟ้องคดีมีประกาศรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง แทนตำแหน่งที่ว่าง โดยจงใจและประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการละเมิดทำให้ ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการเสียค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการหาเสียงเลือกตั้ง เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลางเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ ก่อนที่นาย ท. และนาย ด. จะฟ้องสภาเทศบาลตำบลนากลาง และประธานสภาเทศบาลตำบลนากลางต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๖ อีกทั้ง เมื่อมติของสภาเทศบาลตำบลนากลางที่ให้สมาชิกสภาเทศบาลออกจากตำแหน่งเป็นคำสั่ง ทางปกครอง ตราบไต่ที่มติดังกล่าวยังไม่ถูกเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น มติดังกล่าว ย่อมมีผลอยู่ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง^{๕๕๕} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง หากไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดก็จะเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ ต้องปฏิบัติ นอกจากนี้ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้สมัครเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนากลาง แทนตำแหน่งที่ว่างในลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นนี้ กรณีเท่ากับผู้ฟ้องคดีสมัครใจในการยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น ในความเสียหายใดๆ อันเนื่องมาจากการที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลในครั้งนี้ ซึ่งแม้มติ ในกรณีการเลือกตั้งปกติทั่วไปหากผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งบุคคลใดไม่ได้รับการเลือกตั้งในกิจกรรมทางการเมือง ก็ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้เรียกชดเชยค่าเสียหายจากทางราชการได้ การออกประกาศตามฟ้อง จึงไม่เป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายที่จะมีผลเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี แต่อย่างใด เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้ยกฟ้อง

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในส่วนคดีนี้พบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ เกิดจากผู้ฟ้องคดี เข้าใจข้อกฎหมายคลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้อง กล่าวคือ กรณีที่สภาเทศบาลตำบล มีมติให้สมาชิกสภาเทศบาล ตำบลฯ พ้นจากตำแหน่งซึ่งทำให้ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลง นั้นจะต้องมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิก สภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมาตรา ๙ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนการดำเนินการไว้ โดยหน่วยงานมีหน้าที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวอาจจะมีผลผิดทางวินัย ทางแพ่ง หรือทางอาญาได้ ซึ่งแม้ต่อมาปรากฏว่าการให้สมาชิกเทศบาลพ้นจากตำแหน่งจะเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ไม่ถือว่าการ จัดการเลือกตั้งใหม่ดังกล่าวเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง จึงเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนด การที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลโดยจงใจหรือประมาท เลินเล่อเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียหาย จึงเป็นการเข้าใจกฎหมายที่ไม่ถูกต้อง และเป็นเหตุให้มีการนำคดีมาฟ้อง ต่อศาลปกครอง

^{๕๕๕} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๒

ฯลฯ

ฯลฯ

คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบไต่ที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นควรเผยแพร่คำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีนี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานและการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน

๔. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง สำหรับสัญญาใดจะเป็นสัญญาทางปกครองหรือไม่ นั้น ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้มีมติให้กำหนดความหมายของคำว่าสัญญาทางปกครองไว้ว่า “สัญญาใดจะเป็นสัญญาทางปกครองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ได้นั้น ประการแรก คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายหนึ่งต้องเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนรัฐ ประการที่สอง สัญญานั้นมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็นสัญญาที่หน่วยงานทางปกครองหรือบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐตกลงให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเข้าดำเนินการหรือเข้าร่วมดำเนินการบริการสาธารณะโดยตรง หรือเป็นสัญญาที่มีข้อกำหนดในสัญญาซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แสดงถึงเอกสิทธิ์ของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองซึ่งก็คือการบริการสาธารณะบรรลุผล ดังนั้น หากสัญญาใดเป็นสัญญาที่หน่วยงานทางปกครองหรือบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐมุ่งผูกพันตนกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งด้วยใจสมัครบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาค และมีได้มีลักษณะเช่นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สัญญานั้นย่อมเป็นสัญญาทางแพ่ง” ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า มีการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองต่อศาลปกครองเป็นจำนวนมาก โดยมีเหตุแห่งการฟ้องคดีที่น่าสนใจดังนี้

*หน่วยงานทางปกครองยึดหลักประกันของเสนอราคาภายหลังจากผู้เสนอราคาพ้นข้อผูกพันในราคา
ที่เสนอไว้แล้ว ถือเป็นการกระทำผิดสัญญา^{๕๘}*

(ก) สรุปข้อเท็จจริง

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดียื่นขอประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. ตามประกาศของกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดี) พร้อมหลักประกันของ แต่ไม่ได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้ชนะการประกวดราคาเนื่องจากเสนอราคาต่ำสุดเป็นลำดับที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ และลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๔ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนหลักประกันของพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ได้รับแจ้งจากสำนักงานเขตวังทองหลางว่าหลักประกันของของผู้เสนอราคาต่ำสุดไม่เกิน ๓ ราย จะคืนให้ต่อเมื่อได้ทำสัญญาหรือข้อตกลง หรือเมื่อผู้เสนอราคาได้พ้นจากข้อผูกพันแล้ว และการคืนหลักประกันของไม่ว่ากรณีใดๆ จะคืนให้โดยไม่มีดอกเบี้ย ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีโดยสำนักงานเขตวังทองหลางได้ทำสัญญากับห้างหุ้นส่วนจำกัด ข. ซึ่งเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๕ และได้คืนหลักประกันของให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยส่งจ่ายเป็นเช็คเขียร์เช็คลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๕ และผู้ฟ้องคดีได้รับหลักประกันของดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีคืนหลักประกันของให้แก่ผู้ฟ้องคดีล่าช้าเกินสมควร ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จึงฟ้องขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชดเชยค่าเสียหาย

^{๕๘} คดีพิพาทศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๗

(ข) สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามข้อ ๑๓๘ วรรคหนึ่ง (๑) ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ และข้อ ๕.๕ ของเอกสารประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. ตามประกาศของผู้กองคดีลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคืนหลักประกันของไว้ทำนองเดียวกันว่า หัวหน้าหน่วยงานจะคืนหลักประกันของให้แก่ผู้เสนอราคาภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้พิจารณาในเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว เว้นแต่ผู้เสนอราคา รายที่คัดเลือกไว้ซึ่งเสนอราคาต่ำสุดไม่เกิน ๓ ราย จะคืนให้ต่อเมื่อได้ทำสัญญาหรือข้อตกลง หรือเมื่อผู้เสนอราคาได้พ้นจากข้อผูกพันแล้ว และการคืนหลักประกันของไม่ว่ากรณีใดๆ จะคืนให้โดยไม่มีดอกเบี้ย ประกอบกับข้อ ๔.๒ ของเอกสารประกวดราคาจ้างเหมาดังกล่าว กำหนดว่า ราคาที่เสนอจะต้องเสนอกำหนดยื่นราคาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับแต่วันเปิดซองประกวดราคา โดยภายในกำหนดยื่นราคา ผู้เสนอราคาต้องรับผิดชอบราคาที่ตนได้เสนอไว้และจะถอนการเสนอราคามีได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้เปิดซองประกวดราคาเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัด ข. เสนอราคาต่ำสุดเป็นลำดับที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีเสนอราคาต่ำสุดเป็นลำดับที่ ๒ และบริษัท ต. เสนอราคาต่ำสุด เป็นลำดับที่ ๓ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีและผู้เสนอราคา รายที่ได้รับคัดเลือกดังกล่าวจะได้รับหลักประกันของคืนต่อเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างก่อสร้างหรือข้อตกลงการจ้างก่อสร้าง หรือเมื่อผู้เสนอราคาได้พ้นจากข้อผูกพันแล้ว โดยจะต้องยื่นราคาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับแต่วันเปิดซองประกวดราคา และจะถอนการเสนอราคามีได้ โดยจะพ้นกำหนดยื่นราคาในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ซึ่งมีผลให้ ผู้ฟ้องคดีพ้นจากข้อผูกพันไม่ต้องรับผิดชอบในราคาที่เสนอไว้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทำสัญญากับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ข. ผู้ชนะการประกวดราคาเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๕ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีพ้นจากข้อผูกพันที่มีต่อผู้ถูกฟ้องคดีไปก่อนวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญากับผู้ชนะการประกวดราคาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีต้องคืนหลักประกันของให้แก่ผู้ฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินหลักประกันของให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๕ จึงเป็นการผิดสัญญาและทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการขาดประโยชน์อันควรได้รับจากเงินหลักประกันของ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี

(ค) บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงพบว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยการปฏิบัติตามข้อกำหนดของประกาศประกวดราคา กล่าวคือ ตามเอกสารประกวดราคามีการกำหนดหน้าที่และความผูกพันระหว่างหน่วยงานกับผู้เสนอราคาเกี่ยวกับการวางหลักประกันของเสนอราคา และการคืนหลักประกันของเสนอราคาไว้อย่างชัดเจน โดยหัวหน้าหน่วยงานจะต้องคืนหลักประกันของให้แก่ผู้เสนอราคาภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้พิจารณาในเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว เว้นแต่ผู้เสนอราคา รายที่คัดเลือกไว้ซึ่งเสนอราคาต่ำสุดไม่เกิน ๓ ราย จะคืนให้ต่อเมื่อได้ทำสัญญาหรือข้อตกลง หรือเมื่อผู้เสนอราคาได้พ้นจากข้อผูกพันแล้ว โดยผู้เสนอราคาจะต้องยื่นราคาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน นับแต่วันเปิดซองประกวดราคา และจะถอนการเสนอราคามีได้ ซึ่งเมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นราคาครบกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันเปิดซองประกวดราคา ย่อมถือว่าพ้นจากข้อผูกพันในราคาที่เสนอไว้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงหมดสิทธิยึดหลักประกันของและมีหน้าที่คืนหลักประกันของดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี การที่ผู้ถูกฟ้องคดียึดหลักประกันของเสนอราคาของผู้ฟ้องคดีไว้ โดยมิได้มีการตกลงขยายเวลายื่นราคาออกไป จึงเป็นการละเลยการปฏิบัติตามข้อกำหนดของประกาศประกวดราคา และเป็นเหตุให้มีการนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

(ง) ข้อเสนอแนะ

เห็นควรมีการแจ้งเวียนคำวินิจฉัยศาลปกครองในคดีนี้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป

แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

รายงานการสรุปแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

จากการศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ครั้งปีแรก พบว่ามีคำวินิจฉัยในหลายคดีที่สามารถนำมาสรุปเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการและหลักกฎหมายเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติราชการสำหรับหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามนัยมาตรา ๗๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการสรุปแนวทางการปฏิบัติราชการและหลักกฎหมายดังกล่าว โดยจัดเรียงลำดับตามประเภทคดีปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

๑. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑)

๑.๑ กรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่อำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่

(๑) หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลได้ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง จะออกคำสั่งโดยอาศัยเพียงอำนาจทั่วไปไม่ได้ มิฉะนั้นเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ประกอบกิจการโรงงานแปงมันสำปะหลังฟ้องว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าที่ดินในเขตตำบลส้มป่อยเพื่อจัดสร้างเป็นบ่อน้ำบาดน้ำเสีย โดยอ้างว่าได้รับอนุญาตจากสภาตำบลส้มป่อยให้วางท่อลำเลียงน้ำเสียนขนาด ๘ นิ้ว จำนวน ๒ ท่อ จากโรงงานไปยังบ่อน้ำบาดน้ำเสียดังกล่าวผ่านทางสาธารณประโยชน์และลำห้วยแพงในเขตตำบลส้มป่อยและตำบลหนองบัวระเหว แต่ต่อมาได้มีราษฎรร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสียจากบ่อน้ำบาดน้ำเสียของผู้ฟ้องคดีซึมเข้าพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรทำให้เกษตรกรได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือขออนุญาตวางท่อลำเลียงน้ำเสียดังกล่าวต่อองค์การบริหารส่วนตำบลส้มป่อย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) เนื่องจากหลักฐานการอนุญาตเดิมสูญหาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่อลำเลียงน้ำเสียที่วางผ่านลำห้วยแพงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้มีการซึมผ่านของน้ำเสียสู่ไร่นาของราษฎรจึงมีมติไม่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีใช้ที่สาธารณประโยชน์ทั้งสองแห่ง เนื่องจากการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าวออกจากที่สาธารณประโยชน์ ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีคำสั่งยืนตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิใช้ที่ดินพิพาทวางท่อลำเลียงน้ำเสียต่อไป

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง ซึ่งเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๖๘ (๘)^{๕๙} แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๑๖ (๒๗)^{๖๐} แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๕ (๒)^{๖๑} ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๒/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๓ แล้ว กรณีไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติให้อำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลออกคำสั่งให้เอกชนรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างใดๆ ออกจากทางสาธารณะ ไว้อย่างชัดแจ้ง ส่วนอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเพียงอำนาจทั่วไป ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีได้วางข้อกล่าวหาว่าเสียหายจากโรงงานของผู้ฟ้องคดีผ่านทางสาธารณประโยชน์และลำห้วยแพ่ง ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายที่ดินก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยอุทธรณ์เห็นชอบด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๕/๒๕๕๒)

(๒) ผู้บังคับบัญชามีอำนาจออกคำสั่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในหน่วยงานตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการได้ แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม เหตุผล และมีกำหนดระยะเวลาตามสมควร หากผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต่ำกว่าตำแหน่งที่ครองอยู่โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ไว้ และให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแทน ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งรับราชการตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๗ สังกัดโรงพยาบาลนาดี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี ฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี) ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๖๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๑ ย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๗) กลุ่มงานการพยาบาล โดยตัดเงินเดือนและอัตราเงินเดือนตามตัว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนาดี) ได้มีคำสั่งที่

^{๕๙} พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

๗๑) ๗๑) ๗๑)

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๗๑) ๗๑)

^{๖๐} พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

๗๑) ๗๑)

(๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

๗๑) ๗๑)

^{๖๑} ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๕ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง

๗๑) ๗๑)

(๒) ที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าเป็นโดยสภาพที่ดินหรือทางราชการได้ลงวนไว้ก็ตาม เช่น ที่ขายตลิง ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบล และหมู่บ้าน เป็นต้น

ข้อ ๕ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกัน

๗๑) ๗๑)

(๒) ที่ดินตามข้อ ๕ (๒) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด และนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติ

ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๔๗

๔๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้างานผู้ป่วยนอก ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนตำแหน่งและลดขั้นตำแหน่งผู้ฟ้องคดีจากหัวหน้าฝ่ายเป็นหัวหน้างาน อันเป็นการกีดกันผู้ฟ้องคดี ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๗๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานผู้ป่วยนอก ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทั้งสองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากอำนาจบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทั้งสองคำสั่งดังกล่าว และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลตามเดิม

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อโรงพยาบาลนาดีเป็นโรงพยาบาลชุมชนในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาค อำนาจในการบรรจุแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมา จึงเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๗)^{๖๖} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๑๗๙๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๒ และคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรีที่ ๘๗๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ที่มอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดมีอำนาจในการสั่งอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่น โดยไม่รวมถึงการปฏิบัติราชการ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสงวนไว้โดยเฉพาะ และต้องนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ได้แก่ ข้อ ๓.๑.๔ การบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้ง การพิจารณาความดีความชอบ และการพิจารณาโทษทางวินัย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานผู้ป่วยนอกซึ่งตำแหน่งดังกล่าวมีข้าราชการระดับ ๖ ถือครองอยู่ เพื่อให้การปฏิบัติงานของโรงพยาบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้แต่งตั้งให้ข้าราชการระดับ ๗ รายอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ฟ้องคดี จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างภายในโรงพยาบาลนาดีมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในหน่วยงานตามความจำเป็นและตามอำนาจบังคับบัญชาที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม แม้การมอบหมายงานดังกล่าวเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะกำหนดได้ แต่การมอบหมายงานจะต้องมีความเหมาะสม มีเหตุผล และมีกำหนดระยะเวลาตามสมควร เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๔๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และที่ ๗๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ให้ผู้ฟ้องคดี ไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าที่ครองอยู่ โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ไว้ และให้บุคคลอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ฟ้องคดี ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ประสงค์จะให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลตามคำสั่งที่ ๒๖๕/๒๕๔๑ อีกต่อไป กรณีจึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งแต่งตั้ง (ย้าย) ผู้ฟ้องคดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๑๗๙๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๒ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๑๒/๒๕๕๒)

(๓) **ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารในที่ดินของบุคคลอื่น จะต้องแนบหนังสือยินยอมของเจ้าของที่ดินเพื่อประกอบการขออนุญาตด้วย หากยื่นเฉพาะบันทึกข้อตกลงในเรื่องภาระจำยอมโดยไม่มีข้อความแสดงความยินยอมของเจ้าของที่ดิน ถือว่ายื่นเอกสารไม่ครบถ้วน ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องได้**

^{๖๖} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕๒ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๖ แล้วแต่กรณี และให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

๗๓๑ ๗๓๑

(๗) การบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๔๖ และการแต่งตั้งตามมาตรา ๕๗ ให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งมีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

๗๓๑ ๗๓๑

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมในที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๕๙๐ และเลขที่ ๒๕๙๑ โดยชื่อมาจากนาย น. แต่เนื่องจากที่ดินดังกล่าวไม่มีทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะ นาย น. จึงได้จดทะเบียนที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๑๕๗ ให้ตกเป็นภาระจำยอม โดยทางภาระจำยอมดังกล่าวมีสภาพเป็นร่องสวน และอยู่ติดกับลำรางสาธารณะประโยชน์ตลอดแนว ต่อมาภาระจำยอมเสื่อมสภาพทำให้ไม่สามารถใช้เดินให้ลมประโยชน์ตามที่จดทะเบียนภาระจำยอมไว้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าจำเป็นต้องสร้างสะพานทางเดินคอนกรีตเสริมเหล็กยกระดับให้สูงขึ้นคร่อมคันดินทางเดินดังกล่าว จึงได้ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างสะพานทางเดินคอนกรีตเสริมเหล็กต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) โดยไม่ได้แนบหนังสือยินยอมจากเจ้าของที่ดินให้ก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นรายการเอกสารดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวจึงยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์) แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารในที่ดินของผู้อื่นจะต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าของที่ดินมาประกอบการยื่นคำขออนุญาตด้วย เมื่อไม่ปรากฏว่ามีการยินยอมให้ก่อสร้างสะพานทางเดินคอนกรีตเสริมเหล็กในที่ดินอันเป็นภาระจำยอม คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีแนบหนังสือยินยอมให้ก่อสร้างจากเจ้าของที่ดินจึงชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารให้กับผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ นอกจากจะมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมความมั่นคงแข็งแรงของตัวอาคารที่ก่อสร้าง และเพื่อป้องกันภัยอันตรายและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนแล้ว ยังมีเจตนารมณ์ที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอีกด้วย ดังนั้น การตรวจสอบสิทธิในที่ดินที่จะใช้ในการก่อสร้างอาคารว่ามีเอกสารสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จึงเป็นการกระทำตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว เพราะหากเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งอนุญาตให้ผู้ใดก่อสร้างอาคารของบุคคลอื่นโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย การกระทำของเจ้าพนักงานท้องถิ่นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย และอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่มีสิทธิในที่ดินนั้น และเนื่องจากข้อ ๑ (๑)^{๕๓} ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับข้อ ๕ (๗) ของเอกสารตามแบบ ข.๑ ท้ายกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว กำหนดให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารจะต้องแนบเอกสารประกอบการขออนุญาตซึ่งประกอบไปด้วยสำเนาหรือภาพถ่ายโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. ๓ หรือ ส.ค. ๑ หรือหนังสือยินยอมของเจ้าของที่ดินนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารโดยแนบเพียงเอกสารบันทึกข้อตกลงในเรื่องภาระจำยอมระหว่างผู้ฟ้องคดีกับเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๑๕๗ คนเดิม โดยมีได้มีการระบุว่ายินยอมให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างสะพานทางเดินคอนกรีตเสริมเหล็ก จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่แนบเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบที่จะสั่งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการแก้ไขรายการที่ยังขาดหรือไม่ถูกต้องได้ตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง^{๕๔} แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐๑/๒๕๕๒)

^{๕๓} กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๑ เจ้าของอาคารผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต

(๑) ก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ข.๑ พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๑ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

๑๕๓

๑๕๓

^{๕๔} พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๒๗ ในการตรวจพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๑๐ และให้นำมาตรา ๒๕ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๑๕๓

๑๕๓

(๔) แม้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีเขตพื้นที่ครอบคลุมทับซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด แต่ก็มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เมื่อมีกฎหมายให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีน้ำมันได้ไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

ในคดีที่ผู้ถูกฟ้องคดี (องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี) ได้ออกข้อบัญญัติต้องการบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกน้ำมันและยาสูบ พุทธศักราช ๒๕๔๓ กำหนดให้มีการเรียกเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันในอัตราลิตรละ ๔.๕๔ สตางค์ โดยให้ผู้ค้าปลีกเสียภาษีในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้ามาไว้ในสถานค้าปลีก และให้ผู้ค้าปลีกยื่นแบบรายการภาษีพร้อมชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ค้าปลีกน้ำมันเห็นว่าภาษีที่ผู้ถูกฟ้องคดีเรียกเก็บเป็นภาษีที่ซ้ำซ้อนและขัดรัฐธรรมนูญเนื่องจากพื้นที่ประกอบกิจการค้าขายน้ำมันของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอยู่ในเขตปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และองค์การบริหารส่วนตำบลมิได้ให้ความยินยอมในการจัดเก็บภาษีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจในการจัดเก็บ จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีน้ำมันจากสถานค้าปลีกดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นราชการส่วนท้องถิ่นและมีอำนาจบริหารกิจการในเขตจังหวัดตามมาตรา ๘^{๕๕} แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้นเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงครอบคลุมทับซ้อนกับเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด ซึ่งมาตรา ๒๘๓ วรรคสาม^{๕๖} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรสัดส่วนภาษี และอากระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ รวมทั้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม รวมทั้งมาตรา ๖๔^{๕๗} แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติเก็บภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน

^{๕๕} พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๘ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด

^{๕๖} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๒๘๓
ให้มิกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ รวมทั้งกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

^{๕๗} พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๖๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากการค้าในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้
(๑) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยจัดเก็บเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม
(๒) ยาสูบ โดยจัดเก็บเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินมวนละสิบสตางค์
ราคาจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกิน ลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม การที่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดลพบุรีอาศัยอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี เรื่อง การเก็บ ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกน้ำมันและยาสูบ พุทธศักราช ๒๕๔๓ กำหนดให้เรียกเก็บ ภาษีน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันอัตราลิตรละ ๔.๕๔ สตางค์ และผู้ถูกฟ้อง คดีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าปลีกน้ำมันที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดทราบแล้ว โดยไม่ปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้โต้แย้งคัดค้านการจัดเก็บภาษีของผู้ถูกฟ้องคดี แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้น การตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรีดังกล่าว จึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือเก็บภาษีซ้ำซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่อย่างไร (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๕/๒๕๕๒)

๑.๒ กรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ถูกต้อง ตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น

การยกเลิกการประกวดราคาโดยอาศัยเพียงรายงานในทางลับของเจ้าหน้าที่ว่ามีกรกระทำที่มี ลักษณะเป็นการสมยอมในการเสนอราคา โดยมีได้มีการแจ้งข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่งให้ผู้ชนะ การประกวดราคาทราบอย่างเพียงพอและไม่ให้โอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน ถือเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น และเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้เข้ายื่นของประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างเพื่อปรับปรุงและพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวพื้นที่สวนป่าเขากระยาง ตามประกาศของสำนักงานศึกษาและพัฒนาการท่องเที่ยว (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ซึ่งผลการประกวดราคาปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด คณะกรรมการเปิดซองประกวดราคาได้รายงาน ผลการประกวดราคาไปยังองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) พร้อมเสนอว่าควรเลือกผู้ฟ้องคดี เป็นผู้รับจ้าง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับรายงานจากเจ้าหน้าที่ที่ไปสังเกตการณ์การยื่นซองประกวดราคาว่ามี การกระทำในลักษณะสมยอมในการเสนอราคา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งให้ยกเลิกการประกวดราคา และผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๑ ได้ออกประกาศยกเลิกการประกวดราคาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองใช้ดุลพินิจในการสั่ง ยกเลิกการประกวดราคาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการกระทำในลักษณะสมยอม ในการเสนอราคาหรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการขัดขวางการแข่งขันเสนอราคาอย่างเป็นธรรมตามที่ผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งสองกล่าวอ้าง จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนประกาศยกเลิกการประกวดราคาดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ประกาศยกเลิกการประกวดราคาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการสั่ง ยกเลิกกระบวนการพิจารณาค่าเสนอเกี่ยวกับการจัดหาหรือให้สิทธิประโยชน์ และเป็นคำสั่งทางปกครองตามความ ในวรรคสอง ข้อ ๑ (๓)^{๕๕} ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดีในการที่จะได้เข้าทำสัญญาจ้างตาม ประกาศประกวดราคาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะประกาศยกเลิกการประกวดราคา

^{๕๕} กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ เป็นคำสั่งทางปกครอง

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาหรือให้สิทธิประโยชน์ในกรณีดังต่อไปนี้

๑) ๑

๑) ๑

(๓) การสั่งยกเลิกกระบวนการพิจารณาค่าเสนอหรือการดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

๑) ๑

๑) ๑

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่งยกเลิกการประกวดราคาให้ผู้ฟ้องคดีทราบอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามความในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง^{๕๙} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการประกวดราคาและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าวออกประกาศยกเลิกการประกวดราคา โดยอาศัยเพียงรายงานในทางลับของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ไปสังเกตการณ์การยื่นซองประกวดราคา และพบว่ามีกรกระทำในลักษณะเป็นการสมยอมในการเสนอราคามาเป็นเหตุผลในการสั่งยกเลิกการประกวดราคา โดยมีได้มีการสอบสวนพยานบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณา ทั้งๆ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ไม่แน่ใจข้อความในบันทึกลับของเจ้าหน้าที่ว่าจะจะเป็นความจริงหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้รวบรวมข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการประกาศยกเลิกการประกวดราคาแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนแต่อย่างใด ทั้งการแจ้งข้อเท็จจริงและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานดังกล่าว มิใช่กรณีที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ อันจะเข้าข้อยกเว้นตามความในมาตรา ๓๐ วรรคสาม^{๖๐} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศยกเลิกการประกวดราคาโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น ประกาศยกเลิกการประกวดราคาข้างต้นจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๑/๒๕๕๒)

๑.๓ กรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นและมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(๑) หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันให้แตกต่างกัน โดยไม่มีเหตุผลที่หนักแน่นควรค่าแก่การรับฟังไม่ได้ ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและขัดต่อหลักความเสมอภาคตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดเทศบาล รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลีฬ่วงว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลีฬ่วงที่ว่างอยู่ แต่ผู้ถูกฟ้องคดี (คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดจันทบุรี) มีมติให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์ในการเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดจันทบุรีเกี่ยวกับการเลื่อนระดับและแต่งตั้งนักบริหารงานเทศบาลให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้ผู้รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาลก่อนวันที่มีการประกาศหลักเกณฑ์นี้สามารถโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลที่ว่างได้ อันเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีเคยมีมติเห็นชอบให้เลื่อนตำแหน่งรองปลัดเทศบาลเป็นปลัดเทศบาลโดยมิได้ให้จัดทำวิสัยทัศน์ จึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดี และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีให้ความเห็นชอบให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลีฬ่วงโดยไม่ต้องจัดทำวิสัยทัศน์

^{๕๙} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

^{๖๐} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับเทศบาลทุกแห่งในเขตจังหวัดจันทบุรี และมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๓)^{๖๑} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกคำสั่งแต่งตั้งและการให้พนักงานเทศบาลพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง^{๖๒} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบกับมาตรา ๒๓ วรรคหก^{๖๓} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ออกประกาศฉบับลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลื่อนระดับและแต่งตั้งนักบริหารงานเทศบาล ระดับ ๓ - ๕ ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น การเลื่อนระดับและแต่งตั้งพนักงานเทศบาลสายงานนักบริหารงาน ระดับ ๕ และตำแหน่งนักบริหารการศึกษา ระดับ ๖ ว ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยข้อ ๑.๓.๑ ของประกาศดังกล่าว กำหนดให้รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) หรือรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่หลักเกณฑ์ดังกล่าวใช้บังคับ หากเทศบาลใดมีตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ว่าง สามารถโอนไปดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) รักษาการในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งก่อนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวใช้บังคับ และผู้ฟ้องคดีได้ขอเลื่อนเป็นปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ซึ่งเป็นตำแหน่งในสายงานนักบริหารงานเทศบาลในระดับเดียวกันและขอโอนไปดำรงตำแหน่งที่ว่างอยู่ก็ย่อมสามารถโอนไปดำรงตำแหน่งที่ว่างได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงเป็นการสร้างขึ้นตอนโดยไม่จำเป็น และเป็นการดำเนินการนอกเหนือจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศกำหนดไว้ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีจึงขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง นอกจากนี้การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเห็นชอบให้รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ที่ขอเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ในลักษณะเดียวกันกับผู้ฟ้องคดี โดยไม่ได้ให้บุคคลดังกล่าวจัดทำวิสัยทัศน์ประกอบการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดี ถือเป็นการปฏิบัติต่อบุคคลประเภทเดียวกันให้แตกต่างกันในสาระสำคัญอันเป็นการเลือกปฏิบัติ และเมื่อพิจารณาประกอบมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่กำหนดให้นักบริหารงาน

^{๖๑} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่มีความจำเป็นเฉพาะสำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๖๒} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๕ การออกคำสั่งเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด แต่สำหรับกรออกคำสั่งแต่งตั้ง และการให้ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๖๓} พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๒๓

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล คณะกรรมการพนักงานเทศบาล หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี

เทศบาล ๖ สามารถปฏิบัติงานในฐานะรองปลัดเทศบาลหรือปลัดเทศบาลก็ได้ และข้อ ๑.๓.๒ ที่กำหนดให้ ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) และรองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ๖) สามารถโอน (ย้าย) สับเปลี่ยนระหว่างกันได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดียึดถือความเห็นของกรรมการในคณะกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ไม่มีความรู้ความสามารถและไม่สนองนโยบายของรัฐนั้น จึงไม่นับน้ำหนักเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีข้อบกพร่องถึงขนาดไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะปลัดเทศบาลได้ การให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์ เพื่อพิจารณาด้านความรู้ความสามารถอีกครั้งเพียงคนเดียว ย่อมถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมขัดต่อหลัก ความเสมอภาค ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้ผู้ฟ้องคดีจัดทำวิสัยทัศน์เพื่อประกอบการพิจารณาก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่พิจารณาให้ความเห็นชอบตามคำขอของผู้ฟ้องคดี ที่ขอเลื่อนและโอนไปดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบลพลิว (นักบริหารงานเทศบาล ๖) ที่ว่าง จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๓ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๑/๒๕๕๒)

(๒) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจะต้องเป็นการปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญ อย่างเดียวกันให้แตกต่างกัน แต่หากแนวทางปฏิบัติเดิมเป็นเรื่องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีอำนาจดำเนินการเป็นอย่างอื่นเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายได้

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ฟ้องว่า คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) มีคำวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ตามมาตรา ๔๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้วมีคำสั่งให้ถอนชื่อผู้ฟ้องคดีออกจากประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงผู้เช่าโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้าง มิใช่ผู้เสียภาษีให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กำหนด แม้ว่าตาม สัญญาเช่าจะกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เสียภาษีก็ตาม ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสืออุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวไปยัง คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วได้มีมติยืนตามคำวินิจฉัยดังกล่าว และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเทศบาลนครเชียงใหม่ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้แจ้งให้ ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนป้ายโฆษณา และงดการโฆษณาหาเสียงและประกาศถอนรายชื่อผู้ฟ้องคดีออกจากผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น เป็นการวินิจฉัย ที่แตกต่างกับที่เคยมีการปฏิบัติต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากหากพิจารณามติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่เคยมีใน การประชุมครั้งที่ ๘๖/๒๕๔๖ และการถือปฏิบัติตามมติดังกล่าว ที่ให้ถือว่าผู้เช่าที่ได้ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามที่ระบุไว้ในสัญญาเช่าเป็นผู้เสียภาษีตามที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามและ ขอให้ศาลให้ค่าเสียหาย

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ แล้วเห็นว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคือเจ้าของโรงเรียนหรือ สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น แม้เจ้าของโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นจะให้ผู้อื่นเช่าโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้าง อย่างอื่นนั้น โดยสัญญาเช่ากำหนดให้ผู้นั้นเป็นผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นการตอบแทนผู้ให้เช่านอกเหนือ จากการจ่ายค่าเช่าด้วย แต่ข้อสัญญาเช่าเช่นนั้นก็ไม่มีผลทางกฎหมายเป็นการปลดเปลื้องภาระหน้าที่ของ เจ้าของโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ดังนั้น แม้ว่าผู้ฟ้องคดี จะได้ทำสัญญาเช่าบ้านของนาง ส. ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และระบุว่าผู้เช่าจะต้องชำระค่าเช่าให้แก่นาง ส. ปีละหนึ่งครั้ง และต้องเป็น

ผู้เสียหายโรงเรือนและที่ดิน โดยจ่ายผ่านนาง ส. เป็นผู้ชำระแทน และได้ทำสัญญาเช่าบ้านของนาย พ. ซึ่งตั้งอยู่ที่ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยผู้ฟ้องคดีต้องชำระค่าเช่าให้แก่ นาย พ. และต้องเป็นผู้รับภาระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้ฟ้องคดีก็ไม่ใช่ผู้ที่ได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินให้กับเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๐ และที่ ๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ตามมาตรา ๔๔ (๓)^{๑๙} แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้วมีคำสั่งให้ถอนชื่อผู้ฟ้องคดีออกจากประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ จึงไม่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เคยมีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๘๖/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตีความบทบัญญัติมาตรา ๔๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ไว้ว่า กรณีผู้เช่าได้ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามที่ระบุไว้ในสัญญาเช่า ถือว่าเป็นผู้เสียภาษีตามมาตราดังกล่าว จึงสามารถนำหลักฐานการชำระภาษีดังกล่าวมาใช้อ้างสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งได้ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เคยประกาศรายชื่อผู้เช่าที่ได้แสดงหลักฐานการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนผู้ให้เช่าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ ยืนยันตามคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ แม้จะเป็นการปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีแตกต่างกับที่เคยมีการปฏิบัติต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม การที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญแตกต่างกันที่จะถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลได้ต่อเมื่อการปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญแตกต่างกันดังกล่าวเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าผู้เช่าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งได้ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายเช่าไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้เสียภาษีอากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิหรือความชอบธรรมอย่างใดๆ ที่จะเรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่าตนเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ อันเป็นการเรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กระทำการที่ขัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๙/๒๕๕๒)

๑.๔ กรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๑) การดำเนินการทางวินัยจะต้องถือข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามสำนวนการสอบสวนทางวินัยและลงโทษตามความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์ ดังนั้น แม้จะมีการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิดทางวินัย ก็ไม่มีผลผูกพันให้ผู้มีอำนาจสั่งการทางวินัยตามผลแห่งคดีอาญา

^{๑๙} พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๔ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑.๓๑

๑.๓๑

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง

๑.๓๑

๑.๓๑

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งในขณะรับราชการตำรวจได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีที่ผู้ฟ้องคดีต้องหาคดีอาญาฐานพยายามฆ่า มีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต พกพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งศาลจังหวัดเพชรบุรีมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส มีอาวุธปืนของผู้ฟ้องคดีที่มีทะเบียน พกพาอาวุธปืนที่มีทะเบียนของผู้ฟ้องคดีติดตัวไปในทางสาธารณะโดยผิดกฎหมายนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจสันติบาล) เห็นว่าพฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงมีคำสั่งลงทัณฑ์กักขังผู้ฟ้องคดี ๖๐ วัน และสั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) โดยอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย เห็นว่า พฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการประพฤติดนไม่สมควรไม่รักษาเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมีมติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดโดยเจตนาต่อผู้เสียหาย เป็นการเพิ่มเติมฐานความผิดทางวินัย ทั้งยังเป็นการปรับบทกฎหมายที่ขัดต่อคำพิพากษาของศาลจังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน รวมทั้งพยานหลักฐานต่างๆ อันบ่งชี้ว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดจริงตามที่ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา กรณีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการรับฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยความผิดของผู้ฟ้องคดีโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญาก็เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและความสงบสุขของสังคมโดยรวม ส่วนการดำเนินการทางวินัยนั้นเป็นไปเพื่อควบคุมความประพฤติข้าราชการให้ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยข้าราชการซึ่งหากข้าราชการผู้ใดฝ่าฝืน ย่อมจะถูกลงโทษสถานหนักหรือเบาตามความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์ โดยจะต้องปรากฏข้อเท็จจริงพอให้เชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดวินัยจริง ดังนั้น กระบวนการพิจารณาเพื่อลงโทษในทางอาญากับทางวินัยจึงมีกระบวนการวิธีพิจารณาที่แตกต่างกัน โดยผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยหาจำต้องผูกพันกับผลของคดีอาญาแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รับฟังข้อเท็จจริงทั้งจากพยานบุคคลฝ่ายผู้กล่าวหาและฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา พยานเอกสาร รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน และความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกอบกันเป็นหลัก โดยเพียงแต่นำผลคดีอาญามาประกอบการพิจารณาส่วนหนึ่งเพื่อนำมาสู่การวินิจฉัยปรับบทลงโทษ ผู้ฟ้องคดีให้ถูกต้องเหมาะสมกับพฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘/๒๕๕๒)

(๒) การพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ จะต้องพิจารณาถึงเจตนา เกียรติของข้าราชการผู้นั้น และความรู้สึกของสังคม โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ของข้าราชการผู้นั้นว่าได้กระทำการซึ่งเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายต่อภาพพจน์ชื่อเสียงหรือไม่

(๒.๑) ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีที่ผู้ฟ้องคดีต้องหาคดีอาญาฐานพยายามฆ่า มีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต พกพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งศาลจังหวัดเพชรบุรีมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส

มีอาวุธปืนของผู้อื่นที่มีทะเบียน พกพาอาวุธปืนที่มีทะเบียนของผู้อื่นติดตัวไปในทางสาธารณะโดยผิดกฎหมายนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจสันติบาล) เห็นว่าพฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงมีคำสั่งลงโทษกักขังผู้ฟ้องคดี ๖๐ วัน และสั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) โดยอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย เห็นว่า พฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการประพฤตินไม่สมควร ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมีมติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษไล่ออกจากราชการ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการตามมติของผู้ฟ้อง คดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดโดยเจตนาต่อผู้เสียหาย เป็นการเพิ่มเติมฐานความผิดทางวินัย ทั้งยังเป็นการปรับบทกฎหมายที่ขัดต่อคำพิพากษาของศาลจังหวัดเพชรบุรี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การพิจารณาว่าเป็นการกระทำอื่นใด อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องพิจารณาถึงเจตนา เกียรติของข้าราชการผู้นั้น และความรู้สึกของสังคม โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ของข้าราชการผู้นั้นว่าได้กระทำการอันทำให้ราชการได้รับความเสียหายต่อภาพพจน์ชื่อเสียงหรือไม่เมื่อเหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดขณะที่ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการตำรวจ ซึ่งโดยสภาพของผู้ฟ้องคดีย่อมได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไปว่าเป็นผู้มีเกียรติและศักดิ์ศรี ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและประพฤตินอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้รักษากฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีใช้อาวุธปืนทำร้ายนาง ม. และก่อเหตุยิงบุคคลดังกล่าวจนได้รับอันตรายสาหัส จึงเป็นการประพฤตินไม่สมควร ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการอันตนดำรงอยู่ ทั้งยังก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของข้าราชการตำรวจโดยรวม อันเป็นการกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง^{๖๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมกับพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐๔^{๖๕} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘/๒๕๕๒)

(๒.๒) ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเคยรับราชการตำรวจ ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่การเงิน ฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๔) มีคำสั่งไล่ออกจากราชการฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กรณีที่ผู้ฟ้องคดีหักเงินเดือนของข้าราชการตำรวจเพื่อส่งชำระหนี้สวัสดิการสินเชื่อกู้เงินกู้ธนาคารเกินกว่าจำนวนที่ต้องหักแล้วยกยอกส่วนที่หักไว้เกินไปเป็นประโยชน์ของตนโดยทุจริต ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

^{๖๔} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๙๘ ๖๓๖ ๖๓๖
การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

^{๖๕} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๑๐๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก ทั้งนี้ ภายใต้นับับรรคสอง
๖๓๖ ๖๓๖

โดยคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์พิจารณาแล้วมีมติรายงานนายกรัฐมนตรีโดยเห็นควรให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และรองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งยกอุทธรณ์ตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและสังกัดเดิม

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รับจ่ายเงินเดือนข้าราชการตำรวจ ผู้ฟ้องคดีจะต้องตรวจสอบความถูกต้องในการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตำรวจด้วยความรอบคอบ การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ตรวจสอบรายละเอียดการหักเงินเดือนชำระหนี้ให้กับธนาคาร และเมื่อมีผู้สอบถามเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ถูกหักไว้เกิน ก็บอกให้ไปตรวจสอบที่ธนาคารเอง ถือได้ว่าเป็นการไม่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเลินเล่อต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ นอกจากนี้ การที่ผู้ฟ้องคดีนำเงินเดือนที่เหลือจากการหักชำระหนี้สวัสดิการสินเชื่อไปชำระหนี้ร้านค้าและหนี้สินของบุคคลภายนอก โดยอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกรายที่ได้ยืมหนี้สินไว้ให้ผู้ฟ้องคดีนำส่งชำระหนี้แทน และเจ้าหน้าที่ตำรวจบางรายเงินเดือนไม่พอชำระหนี้ถึงกับต้องติดค้างไว้และนำเงินมาให้ผู้ฟ้องคดีในภายหลัง นั้น เป็นพฤติกรรมที่สื่อแสดงเจตนาทุจริต เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ให้แก่ตนเอง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่มีอำนาจหน้าที่ ที่จะนำเงินเดือนที่เหลือจากการหักชำระหนี้สวัสดิการสินเชื่อไปชำระหนี้อื่นที่เป็นเรื่องส่วนตัวระหว่างผู้ฟ้องคดีกับข้าราชการตำรวจหรือบุคคลภายนอก ประกอบกับผู้ฟ้องคดีมิได้จัดทำบัญชีในส่วนจำนวนเงินที่เหลือจากการหักชำระหนี้ให้กับธนาคารหรือการนำเงินไปชำระหนี้ให้แก่บุคคลภายนอกแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงินได้เก็บเงินเดือนของข้าราชการตำรวจส่วนที่เหลือไว้กับตัวเอง โดยไม่มีหลักฐาน ให้ตรวจสอบในภายหลัง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติวิสัยอย่างยิ่งของผู้ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน จนไม่น่าเชื่อว่าความบกพร่องดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากความเลินเล่อต่อหน้าที่ จึงมีน้ำหนักให้เชื่อว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาเบียดบังเงินดังกล่าวไว้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่ว่าจะการหักเงินไว้เกินในตอนแรกจะเป็นความเข้าใจผิดของผู้ฟ้องคดีหรือไม่ก็ตาม กรณีจึงฟังได้ว่าเป็นการกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๒/๒๕๕๒)

(๓) การกำหนดมาตรการเพื่อชดเชยความเสียหายแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐ จะต้องอยู่ในระดับมาตรฐานตามความจำเป็นแก่การบรรเทาความเสียหาย โดยพิจารณาจากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎเกณฑ์ตามกฎหมาย หลักวิชาการ และความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า เดิมคณะรัฐมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ กำหนดมาตรการชดเชยผู้ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางเสียงจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยกำหนดให้กระทรวงคมนาคมเร่งรัดให้บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ดำเนินการเจรจาซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบในระดับเสียงตั้งแต่ NEF ๔๐ ขึ้นไป ในกรณีไม่ประสงค์จะขาย ให้เจรจาจ่ายค่าชดเชยเพื่อปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง พร้อมทั้งเจรจาจ่ายค่าชดเชยเพื่อปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง หรือซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากผู้ที่ได้รับผลกระทบในระดับเสียงต่ำกว่า NEF ๔๐ ถึง NEF ๓๐ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ อนุมัติตามมติคณะกรรมการนโยบายการดำเนินกิจการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานกรุงเทพ (ดอนเมือง) ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการประเมินอาคาร/ที่พักอาศัยของผู้ได้รับผลกระทบทางเสียงของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดย (๒) ของมติดังกล่าวกำหนดให้พื้นที่ในเขต NEF ๓๐ ถึง NEF ๔๐ ให้สนับสนุนการปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง โดยทำการตรวจวัด

ระดับเสียงรบกวน (L_{eq}) หากพบว่าโครงการทำให้มีระดับเสียงรบกวน (L_{eq}) เกิน ๑๐ เดซิเบล (เอ) และ (๓) กำหนดว่า ประกาศเส้นเสียงกรณีเลวร้ายที่สุดที่เป็นไปได้ คือ กรณีใช้ทางวิ่งที่ ๑ และที่ ๒ เดิมความสามารถสูงสุดของทางวิ่ง จำนวน ๗๖ เทียบบินต่อชั่วโมง เฉพาะการบินลงที่ปลายทางวิ่งด้านทิศเหนือร้อยละ ๔๐ ของเที่ยวบินทั้งหมด และการบินลงที่ปลายทางวิ่งฝั่งตะวันออกด้านทิศเหนือร้อยละ ๒๐ ของเที่ยวบินทั้งหมด ผู้ฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ไม่ชอบธรรมและไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ โดยกรณีพื้นที่ในเขต NEF ๓๐ ถึง NEF ๔๐ จะต้องจ่ายค่าชดเชยเพื่อปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง หรือซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากผู้ได้รับผลกระทบทางเสียง ส่วนการประกาศเส้นเสียงกรณีเลวร้ายที่สุดที่เป็นไปได้ควรจะต้องเป็นกรณีที่มีการขึ้น - ลงของเครื่องบินเต็มขีดความสามารถสูงสุดของทางวิ่งที่ ๑ และที่ ๒ จำนวน ๗๖ เทียบบินต่อชั่วโมง เฉพาะการบินร้อยละ ๑๐๐ และในการจ่ายค่าชดเชยต้องไม่ให้ประชาชนเป็นผู้รับภาระภาษี จึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเพิ่มเติมของบริษัท ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด (ปัจจุบัน คือ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้กำหนดการคาดการณ์ผลกระทบด้านการรบกวนจากกิจกรรมของสนามบินสุวรรณภูมิที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้แผนที่เส้นเสียงที่ระบุเป็นค่า NEF (Noise Exposure Forecast) โดยระบุว่า ในเขตพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบด้านเสียงที่ระดับ NEF มากกว่า ๔๐ ให้บริษัทฯ เจรจาชื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในพื้นที่ กรณีเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่ประสงค์จะขาย บริษัทฯ ต้องสนับสนุนและปรับปรุงหรือติดตั้งวัสดุอุปกรณ์ลดผลกระทบด้านเสียง ส่วนในเขตพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบด้านเสียงที่ระดับ NEF ๓๕ ถึง NEF ๔๐ ให้จ่ายค่าชดเชย โดยการตรวจวัดระดับเสียงทุกเดือนหลังจากเริ่มดำเนินการ หากโครงการทำให้มีระดับเสียงรบกวน (L_{eq}) เกิน ๑๐ เดซิเบล (เอ) และจากแนวทางการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับเสียงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของสนามบินขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization : ICAO) ระบุว่า พื้นที่ NEF มากกว่า ๔๐ เป็นพื้นที่ที่ไม่ควรใช้เป็นที่อยู่อาศัย ส่วนพื้นที่ NEF ๓๐ ถึง NEF ๔๐ ไม่มีข้อแนะนำว่าไม่สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้ และยังสามารถก่อสร้างอาคารโรงแรม สำนักงาน อาคารสาธารณะ การพาณิชย์กรรมหรืออุตสาหกรรมได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ กำหนดมาตรการชดเชยผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านเสียงจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเห็นชอบให้บริษัทฯ ดำเนินการจัดซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากผู้ที่ได้รับผลกระทบในระดับเส้นเสียง NEF ๓๐ ถึง NEF ๔๐ ด้วย จึงเป็นการกำหนดมาตรการชดเชย ผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านเสียงในระดับที่เกินไปจากมาตรฐานดังกล่าว และเป็นการกำหนดมาตรการชดเชยเกินความจำเป็นแก่การบรรเทาความเสียหายที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านเสียงจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้รับหรืออาจจะได้รับ นอกจากนี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) เรื่อง ค่าระดับเสียงรบกวน ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ โดยข้อ ๒^{๖๖} กำหนดว่า ให้กำหนดระดับเสียงรบกวนเท่ากับ ๑๐ เดซิเบล (เอ) หากระดับการรบกวนมีค่ามากกว่าระดับเสียงรบกวนดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นเสียงรบกวน ซึ่งเป็นการกำหนดค่ามาตรฐานระดับเสียงรบกวนที่เหมาะสมกับกฎเกณฑ์และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้เชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๓๔^{๖๗} แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบให้บริษัทฯ สนับสนุน

^{๖๖} ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) เรื่อง ค่าระดับเสียงรบกวน

ข้อ ๒ ให้กำหนดระดับเสียงรบกวนเท่ากับ ๑๐ เดซิเบล

หากระดับการรบกวนที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าระดับเสียงรบกวนตามวรรคแรก ให้ถือว่าเป็นเสียงรบกวน

^{๖๗} พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้แล้วให้เหมาะสมตามความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ในเขต NEF ๓๐ ถึง NEF ๔๐ โดยทำการตรวจวัดระดับเสียงรบกวน (L๙๐) หากพบว่าโครงการทำให้มีระดับเสียงรบกวนเกิน ๑๐ เดซิเบล (เอ) จึงสอดคล้องกับการชดเชยผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเสียงในระดับเส้นเสียงดังกล่าวตามที่ระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่ในเส้นเสียง NEF ต่างๆ รวมทั้งประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น จึงมิใช่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ อันจะถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้ประกาศเส้นเสียงกรณีเลวร้ายที่สุดที่เป็นไปได้ คือ กรณีที่ใช้ทางวิ่งที่ ๑ และที่ ๒ เพิ่มความสามารถสูงสุดของทางวิ่งจำนวน ๗๖ เทียบวินต่อชั่วโมง เฉพาะการบินลงที่ปลายทางวิ่งฝั่งตะวันตกด้านทิศเหนือร้อยละ ๔๐ ของเที่ยวบินทั้งหมด และการบินลงที่ปลายทางวิ่งฝั่งตะวันออกด้านทิศเหนือร้อยละ ๒๐ ของเที่ยวบินทั้งหมด สอดคล้องกับสถานการณ์การบินจริงที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ จึงมิใช่การใช้ดุลพินิจโดยมิชอบอันจะถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนกรณีที่ถูกฟ้องคดีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยมิได้กำหนดให้เงินค่าชดเชยผลกระทบทางเสียงจากทำอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ก็มีขึ้นเป็นการกระทำที่สร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ เพราะเงินได้พึงประเมินประเภทใดจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้เพิ่มเติมจากที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ ต้องกำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ (๑๗)^{๖๔} แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๑๓/๒๕๕๒)

๒. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๕ วรศกหนึ่ง (๒)

(๑) กรณีที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด หากดำเนินการเป็นอย่างอื่นถือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนต่อเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๖ ให้ระงับการก่อสร้างอาคารของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่กระทำลงในแม่น้ำจันทบุรี ตามที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ให้ทำการซ่อมแซมบ้านในที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๙๔๘ และได้รับอนุญาตจากเทศบาลตำบลจันทน์มิต (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ให้ก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กไม้สองชั้น (ค.ส.ล. ไม้สองชั้น) ในที่ดินดังกล่าวเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ซ่อมแซมอาคารตามที่ได้รับอนุญาต แต่กลับรื้อถอนบ้านหลังเดิมทิ้งหลัง และก่อสร้างอาคารคอนกรีตขึ้นใหม่รื้อกล้าเข้าไปในแม่น้ำจันทบุรีและคร่อมทางเดินสาธารณะ ปัจจุบันอาคารสร้างแล้วเสร็จมาประมาณ ๒ ปี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้ดำเนินการกับอาคารดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รื้อถอนอาคารส่วนที่สร้างเกินเนื้อที่ในโฉนดด้านติดแม่น้ำจันทบุรีให้ผู้ฟ้องคดีสามารถใช้ประโยชน์จากแม่น้ำจันทบุรีได้โดยสะดวกและใช้ประโยชน์จากทางเดินสาธารณะ ซึ่งอยู่ระหว่างเขตที่ดินของผู้ฟ้องคดี และให้รื้อถอนระเบียบ้านและขายคาบ้านด้านทิศใต้ส่วนที่คร่อมทางเดินสาธารณะ

^{๖๔} ประมวลรัษฎากร
 มาตรา ๔๒ เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไป นี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้
 ๑๓๖ ๑๓๖
 (๑๗) เงินได้ตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวง
 ๑๓๖ ๑๓๖

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามผลการรังวัดทำแผนที่ของสำนักงานที่ดินจังหวัดจันทบุรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำรังวัด ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปลูกสร้างอาคารรุกล้ำแม่น้ำจันทบุรี ประมาณ ๑๐ ตารางวา เกินกว่าที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เคยอนุญาตให้ล่งล้าลำน้ำได้จำนวนประมาณ ๑๗.๙๔๕ ตารางเมตร หรือประมาณ ๔.๕ ตารางวา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมทราบถึงกรณีพิพาทเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารพิพาทล่งล้าแม่น้ำจันทบุรีมาโดยตลอด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รื้อถอนหรือแก้ไขอาคารนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้รื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง^{๗๐} มาตรา ๑๑๘^{๗๑} และมาตรา ๑๑๙ ทวิ^{๗๒} แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และข้อ ๑๗ วรรคสอง ของระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยการรักษาแนวฝั่งน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๕๒๖ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ดำเนินการดังกล่าว จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจสอบพบว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก่อสร้างบ้านโดยระเบียบหลังบ้านยื่นออกมาทับทางสาธารณะ และมีหลังคาเกินสามชั้นอยู่ระดับพื้นอาคารชั้นสอง ซึ่งไม่ปรากฏอยู่ในแบบแปลนที่ยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รื้อถอนอาคารส่วนที่ก่อสร้างผิดแบบดังกล่าวรวมสามครั้ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ยอมรื้อและไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กรณีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ย่อมมีอำนาจในการดำเนินการตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยการยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล ให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ครั้งละไม่เกิน ๖ เดือน จนกว่าจะมีการรื้อถอนหรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะดำเนินการรื้อถอนอาคารเสียเอง โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการดังกล่าวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพียงแต่ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๙/๒๕๕๒)

(๒) เมื่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ประกาศใช้ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ใด ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลภายนอกแล้ว หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว การนำระเบียบภายในมาอ้างเพื่อดำเนินการเป็นอย่างอื่น ย่อมถือเป็นภาระละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

^{๗๐} พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่งล้าเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า

๓๑๓

๓๑๓

^{๗๑-๗๒} พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ หรือผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑๗ แล้วปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษปรับโดยคำนวณตามพื้นที่ของอาคาร หรือสิ่งอื่นใดในอัตราไม่น้อยกว่าตารางเมตรละห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินตารางเมตรละหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๙ ทวิ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ หรือผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑๗ ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ให้เจ้าท่ามีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นให้เสร็จสิ้นโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้เจ้าท่าปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นและจะห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนจนกว่าจะได้รื้อถอนหรือแก้ไขเสร็จด้วยก็ได้

ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าตามวรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของ หรือผู้ครอบครอง และเจ้าท่าได้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นครบห้าวันแล้วให้เจ้าท่าร้องขอต่อศาล เพื่อมีคำสั่งให้มีการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้น ถ้าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาฟังได้ว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ จริง ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใด ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเป็นผู้รื้อถอน ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่รื้อถอนตามกำหนดเวลาในคำสั่งศาล หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าท่าเป็นผู้จัดการให้มีการรื้อถอน

ในกรณีที่เจ้าท่าเป็นผู้จัดการให้มีการรื้อถอนตามคำสั่งศาลตามวรรคสามให้เจ้าท่าใช้ความระมัดระวังตามควรแก่พฤติการณ์ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดจะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ จากเจ้าท่าไม่ได้ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีได้สมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งพนักงานธุรการ ๒ - ๓ สำนักงาน อ.ก.ส. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามประกาศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ผู้ถูกฟ้องคดี) ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งผลการสอบปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีสอบคัดเลือกได้ในลำดับที่ ๓ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ โดยประกาศดังกล่าวกำหนดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะขึ้นบัญชีผู้ผ่านการสอบคัดเลือกไว้สองปีนับจากวันประกาศผลสอบ และผู้ถูกฟ้องคดีจะเรียกผู้ผ่านการสอบคัดเลือกตามลำดับเมื่อมีอัตราว่าง ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งบรรจุแต่งตั้งผู้ที่สอบคัดเลือกในลำดับที่ ๑ และลำดับที่ ๒ ในตำแหน่งพนักงานธุรการ ๓ ของสำนักงาน อ.ก.ส. จังหวัดแม่ฮ่องสอน และสาขาแม่สะเรียง ตามลำดับ แต่เมื่อตำแหน่งพนักงานธุรการ ๓ สำนักงาน อ.ก.ส. จังหวัดแม่ฮ่องสอนว่างลงเนื่องจากพนักงานขอลาออก ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้บรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ผ่านการสอบคัดเลือกพนักงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นพนักงานธุรการ ๑ - ๓ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๖ เป็นพนักงานธุรการ ๒ ประจำสำนักงาน อ.ก.ส. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้ตำแหน่งดังกล่าวไม่ว่าง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่สามารถบรรจุแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีในตำแหน่งพนักงานธุรการ ๒ - ๓ ได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง ผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามมาตรา ๒๒^{๖๖๖} และมาตรา ๒๔ (๑)^{๖๖๗} แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งพนักงานและลูกจ้างได้ภายใต้ข้อบังคับของธนาคาร ซึ่งเมื่อพิจารณาประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ เรื่อง การสมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานธุรการ ๒ - ๓ และประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ เรื่อง ผลการสอบคัดเลือกบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานธุรการ ๒ - ๓ สำนักงาน อ.ก.ส. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่กำหนดว่า ผู้ถูกฟ้องคดี จะประกาศรายชื่อผู้สอบได้เรียงตามลำดับคะแนนเพื่อเรียกบรรจุและแต่งตั้งเป็นพนักงานเมื่อมีอัตราว่าง และผู้ถูกฟ้องคดีจะขึ้นบัญชีผู้ผ่านการสอบคัดเลือกไว้สองปีนับจากวันประกาศผลสอบ และผู้ถูกฟ้องคดีจะเรียกผู้ผ่านการสอบคัดเลือกตามลำดับเมื่อมีอัตราว่าง ประกอบกับประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๖ เรื่อง ผลการสอบคัดเลือกพนักงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นพนักงานธุรการ ๑ - ๓ สาขาและสำนักงานใหญ่ ปี ๒๕๔๖ ที่กำหนดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะพิจารณาแต่งตั้งผู้ผ่านการสอบคัดเลือกเรียงตามลำดับตามอัตราที่ว่างในแต่ละภาค หลังจากการพิจารณาสับเปลี่ยนโยกย้ายพนักงานแล้ว จะเห็นได้ว่า แม้การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ผ่านการสอบคัดเลือกในลำดับที่ ๑ และลำดับที่ ๒ ตามประกาศ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ เป็นพนักงานธุรการ ๓ และการมีคำสั่งแต่งตั้งผู้สอบได้ตามประกาศ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๖ ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานธุรการ ๒ จะเป็นไปตามประกาศ และหลักเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดี แต่เมื่อประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ มิได้มีข้อกำหนดว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะพิจารณาแต่งตั้งผู้ผ่านการสอบคัดเลือกตามอัตราที่ว่าง หลังจากการพิจารณาสับเปลี่ยนโยกย้ายพนักงาน รวมถึงการจะพิจารณาจากพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่งได้ก่อน จึงจะทำการพิจารณาจากบุคคลภายนอกผู้ผ่านการสอบคัดเลือกแต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีไม่อาจกล่าวอ้างหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นระเบียบ

^{๖๖๖} พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙

มาตรา ๒๒ ผู้จัดการมีหน้าที่บริหารกิจการของธนาคารให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับของธนาคาร และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคารทุกตำแหน่ง ผู้จัดการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของธนาคาร

^{๖๖๗} พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙

มาตรา ๒๔ ผู้จัดการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่งหรือเงินเดือน ลงโทษทางวินัย หรือถอดถอนพนักงานและลูกจ้างของธนาคาร ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับของธนาคาร แต่ถ้าเป็นพนักงานตำแหน่งรองผู้จัดการ ที่ปรึกษา หัวหน้าฝ่ายหรือตำแหน่งซึ่งเทียบเท่าต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อน

ภายในมาใช้บังคับกับผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้ และเพื่อเป็นการคุ้มครองความเชื่อมั่นในความคงอยู่ของประกาศดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องผูกพันตามข้อกำหนดในประกาศทั้งสองฉบับที่จะขึ้นบัญชีผู้ผ่านการสอบคัดเลือกไว้สองปีนับจากวันประกาศผลสอบและจะเรียกบรรจุแต่งตั้งผู้ผ่านการสอบคัดเลือกตามลำดับเมื่อมีอัตราว่าง เมื่อบัญชีที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือกตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๕ ได้มีการประกาศก่อนบัญชีตามประกาศ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖ และต่อมาตำแหน่งพนักงานธุรการ ๓ ว่างลง ในขณะที่บัญชีผู้ผ่านการสอบคัดเลือกยังมีผลใช้บังคับอยู่ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ต้องพิจารณาเรียกผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ในลำดับถัดไปเพื่อบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งบรรจุพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งผ่านการคัดเลือกตามประกาศ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖ ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานธุรการ ๒ ก่อนมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ดำรงตำแหน่งคนก่อนลาออก แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าว และเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธรรมาภิบาลเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการพิจารณาบรรจุแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานธุรการ ๒ - ๓ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๒/๒๕๕๒)

๓. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓)

(๑) การใช้ดุลพินิจเพื่อพิจารณาอนุมัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากจงใจกระทำผิดต่อกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ย่อมถือเป็นการกระทำละเมิดด้วยความจงใจ และต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนสันกำแพง ฟ้องว่า ได้รับความเสียหายจากการที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) สั่งให้ขาดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้สั่งอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้านในลักษณะเช่าซื้อให้แก่นางสาว ส. โดยไม่ได้จัดให้ข้าราชการดังกล่าวเข้าพักอาศัยในบ้านพักครูที่ว่างอยู่เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การสั่งอนุมัติให้นางสาว ส. เบิกค่าเช่าบ้านเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้สั่งอนุมัติการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการในสังกัด เมื่อนางสาว ส. ข้าราชการครู โรงเรียนสันกำแพง ได้มีหนังสือขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการสำหรับผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระค่าเช่าบ้าน ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ นโยบายของรัฐบาล และหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลังที่ให้หัวหน้าส่วนราชการต้องใช้ดุลพินิจจัดให้ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการไม่ว่าจะเป็นผู้ที่กำลังใช้สิทธิอยู่หรือไม่ก็ตาม ให้เข้าพักอาศัยในบ้านพักข้าราชการที่ว่างอยู่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะมีคำสั่งอนุมัติให้นางสาว ส. ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ผู้ฟ้องคดีรู้อยู่แล้วว่ามีบ้านพักครูว่างอยู่ ซึ่งจะต้องจัดให้ข้าราชการครูเข้าอยู่อาศัย โดยนัยการภารโรงหญิง ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าพักอาศัยในบ้านดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ย้ายหรือพร้อมจะย้ายออกไปตามคำสั่งของ

ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้จัดให้นางสาว ส. เข้าพักอาศัยบ้านพักครูดังกล่าว แต่ได้อนุมัติให้นางสาว ส. เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการเรื่อยมาทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าการอนุมัติให้นางสาว ส. เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการเป็นการอนุมัติที่ผิดระเบียบ พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการจงใจกระทำผิดต่อกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย อันถือว่าเป็นการกระทำละเมิดด้วยความจงใจ ซึ่งผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวน จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๙/๒๕๕๒)

(๒) กรณีที่บทบัญญัติตามกฎหมายพิเศษมีข้อความขัดหรือแย้งกับกฎหมายทั่วไป ให้ถือว่ากฎหมายพิเศษเป็นข้อยกเว้นกฎหมายทั่วไปเฉพาะส่วนดังกล่าว แต่ในส่วนที่มีได้มีการบัญญัติเป็นอย่างอื่นจะต้องบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายทั่วไป

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งรับราชการในสังกัดกรมศุลกากร ตำแหน่งศุลกากรักษ์ ๓ ฟ้องว่า อธิบดีกรมศุลกากร (ผู้ถูกฟ้องคดี) มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งมีหน้าที่ร้อยดวงตราตะกั่ว กศก. หรือแถบเหล็ก RTC หลังจากที่ทำนายตรวจศุลกากรได้ทำการตรวจปล่อยสินค้าและควบคุมการบรรจุสินค้าเข้าตู้ คอนเทนเนอร์แล้ว ร่วมรับผิดชอบนายตรวจศุลกากรชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดี กรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ช่วยเหลือนายตรวจศุลกากรในการควบคุมการบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์ แต่กลับลงนามในเอกสารประกอบการส่งออกว่ามีสินค้าส่งออกจริง อันเป็นช่องทางให้ บริษัท อ. จำกัด ทุจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเฉพาะในส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง^{๓๕๕} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้เป็นการทั่วไปว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ต้องเสียหาย รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิดและมาตรา ๑๐ วรรคสอง^{๓๕๖} แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง จึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษมีข้อความขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป และมีผล

^{๓๕๕} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๔๘ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

๓๕๖

๓๕๖

^{๓๕๖} พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๑๐

๓๕๖

๓๕๖

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

เป็นการยกเว้นบทบัญญัติมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว เฉพาะแต่ในส่วนที่กำหนดให้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้ที่จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น หาได้มีข้อความขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมีผลเป็นการยกเลิกมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว ในส่วนที่กำหนดว่าสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นกำหนดสิบปี นับแต่วันทำละเมิดโดยปริยายแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อนับจากวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นวันที่บริษัท อ. ทูจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออก ซึ่งเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายและเกิดความเสียหายแก่กรมศุลกากรอันเป็นวันทำละเมิด จนถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีร่วมรับผิดชอบกับนายตรวจศุลกากรขอใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๗,๙๖๕.๘๗ บาท เป็นเวลาที่ล่วงเลยเกินกว่าสิบปีแล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการออกคำสั่งโดยปราศจากอำนาจ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีเฉพาะในส่วนดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๖/๒๕๕๒)

๕. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๕)

กรณีที่รัฐบาลต่างประเทศให้ทุนแก่นักเรียนไทยเพื่อไปศึกษาวิชาในต่างประเทศผ่านหน่วยงานของรัฐบาลไทย ถือว่าหน่วยงานดังกล่าวเป็นเจ้าของทุน ซึ่งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับทุนปฏิบัติได้ หากผู้รับทุนปฏิบัติผิดสัญญาจะต้องรับผิดชอบในเงินค่าใช้จ่ายทั้งในส่วนที่รัฐบาลต่างประเทศและหน่วยงานของรัฐบาลไทยได้จ่ายไปพร้อมทั้งเบี้ยปรับ

ในคดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้รับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อไปศึกษาระดับปริญญาตรี ๔ ปี ที่ The Institute of Vocational Training (IVT) ณ ประเทศญี่ปุ่น ผ่านทางกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (กรมแรงงานเดิม) (ผู้ฟ้องคดี) ผู้ฟ้องคดีจึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) และจัดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นมารดาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ทางเครื่องกล และไปรายงานตัวเพื่อเข้ารับราชการต่อ ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้บรรจุแต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนักวิชาการฝึกอาชีพ ๓ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดนครสวรรค์ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยทุนประเภท ๒ ณ ประเทศญี่ปุ่น มีกำหนด ๒ ปี โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน และระหว่างที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำลังศึกษาอยู่นั้น ผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไปดำรงตำแหน่งนักวิชาการฝึกอาชีพ ๔ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ๑ สมุทรปราการ และเมื่อครบระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้ศึกษาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กลับเข้าปฏิบัติราชการในหน่วยงานของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้ส่งตัวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไปรายงานตัวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ๑ สมุทรปราการ จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ขาดราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร อันเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีจึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกจากราชการ และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้เงิน กรณีผิดสัญญารับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นและกรณีผิดสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาต่อต่างประเทศ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การให้ทุนรัฐบาลญี่ปุ่นแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ณ มหาวิทยาลัยโพลีเทคนิค ประเทศญี่ปุ่น เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงแรงงานญี่ปุ่นกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานไทย โดยรัฐบาลญี่ปุ่นจะให้ทุนผ่านผู้ฟ้องคดีในฐานะเป็นผู้จัดหาทุน และรัฐบาลญี่ปุ่นจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายระหว่างที่ผู้รับทุนกำลังศึกษา ส่วนฝ่ายไทยยินดีช่วยเหลือเกี่ยวกับการรับสมัครผู้เข้ารับการทดสอบ การจัดเตรียมสถานที่สอบและจัดการสอบ ค่าใช้จ่ายในการจัดให้ผู้ผ่านการทดสอบศึกษาภาษาญี่ปุ่นหลักสูตรเร่งรัดในประเทศไทย ตลอดจนทำสัญญาผูกมัดให้นักเรียนทุนที่สำเร็จการศึกษาแล้วเข้าเป็นครูฝึกวิชาชีพ เพื่อปฏิบัติงานในระยะเวลาที่เห็นสมควรตามที่รัฐบาลญี่ปุ่นร้องขอ กรณีจึงสามารถแยกที่มาของทุนได้เป็นสองส่วน คือ ส่วนที่รัฐบาลญี่ปุ่นให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่นของผู้รับทุนขณะกำลังศึกษาอยู่ในประเทศญี่ปุ่น กับส่วนที่ผู้ฟ้องคดีให้กับผู้รับทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเตรียมการก่อนไปศึกษา ซึ่งค่าใช้จ่ายทั้งสองส่วนนี้เมื่อพิจารณาตามข้อ ๑ ของสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศ ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๕ ที่กำหนดว่า “ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น” หมายความว่า เงินค่าใช้จ่ายในการเตรียมตัวก่อนไปศึกษาวิชาในต่างประเทศ ค่าเดินทาง ค่าเล่าเรียน ค่าฝึกงาน ค่าดูงาน หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จะต้องจ่ายตามระเบียบข้อบังคับจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและหรือรัฐบาลญี่ปุ่นแล้ว เห็นว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะมีได้เป็นผู้จ่ายเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศญี่ปุ่นโดยตรง แต่เมื่อรัฐบาลญี่ปุ่นให้ทุนดังกล่าวผ่านผู้ฟ้องคดีตามโครงการความร่วมมือข้างต้น และผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ให้ทุนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ด้วยเช่นนี้ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นเจ้าของทุนรัฐบาลญี่ปุ่นดังกล่าว ซึ่งสามารถกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติโดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมหรือเห็นชอบจากมหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคประเทศญี่ปุ่นก่อน นอกจากนี้ การที่ผู้ฟ้องคดีต้องจัดทำสัญญาผูกมัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ประกาศ กรมแรงงาน ฉบับลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๕ กำหนด และความต้องการของรัฐบาลญี่ปุ่นที่ประสงค์จะให้ผู้รับทุนสำเร็จการศึกษาแล้วต้องกลับมารับราชการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ชดใช้ทุนในสังกัดของผู้ฟ้องคดี ประกอบกับกรณีนี้เป็นกรณีกให้ทุนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ข้าราชการไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีตามสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศ มิใช่ทุนที่รัฐบาลไทยตกลงรับทุนนั้นตามที่กรมวิเทศสหการได้ประกาศเป็นทุนประเภท ๑ (ข) ตามข้อ ๓ ของระเบียบกรมวิเทศสหการ ว่าด้วยการให้บุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการรับทุนประเภท ๑ (ข) ไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๒ จึงไม่สามารถนาระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับกรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ทุนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับเป็นทุนประเภทที่ ๒ และรับผิดชอบเพียงค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ฟ้องคดี เฉพาะค่าเรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยตามผู้ฟ้องคดีได้จ่ายจริงเท่านั้น ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติผิดสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบตามสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศที่ผู้ฟ้องคดีและหรือรัฐบาลญี่ปุ่นได้จ่ายไปแล้วรวมทั้งเบี่ยงปรับโดยลดลงตามส่วนจำนวนเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับราชการชดใช้ทุนไปบ้างแล้ว จึงพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชดใช้เงินตามสัญญาพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๒๔/๒๕๕๒)

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

สำนักงานศาลปกครอง งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

	หมายเหตุ	2552	2551
(หน่วย : บาท)			
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	2,452,006,190.15	2,073,175,142.89
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	1,834,410.60	17,521,801.10
วัสดุคงเหลือ	7	2,506,221.04	2,804,213.64
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8	26,168,121.25	67,500.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>2,482,514,943.04</u>	<u>2,093,568,657.63</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	9	581,072,203.07	453,876,711.41
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	10	19,613,479.55	25,990,058.28
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	11	1,900,300.00	2,400,400.00
เงินสมทบค่าก่อสร้างอาคารสำนักงานศาลปกครอง	12	58,909,726.43	74,466,497.29
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>661,495,709.05</u>	<u>556,733,666.98</u>
รวมสินทรัพย์		<u><u>3,144,010,652.09</u></u>	<u><u>2,650,302,324.61</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สำนักงานศาลปกครอง
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

		(หน่วย : บาท)	
	หมายเหตุ	2552	2551
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	13	11,010,377.01	32,745,091.32
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	14	19,222,876.71	13,326,796.43
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	15	35,462,389.80	24,672,464.12
เงินรับฝากระยะสั้น	16	78,116.17	307.62
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	17	<u>207,345.51</u>	<u>236,047.06</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>65,981,105.20</u>	<u>70,980,706.55</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว	18	4,735,844.45	2,003,660.12
เงินรับฝากระยะยาว	19	790,127,319.81	593,763,136.41
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	20	<u>580,019.05</u>	<u>1,439,700.79</u>
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>795,443,183.31</u>	<u>597,206,497.32</u>
รวมหนี้สิน		<u>861,424,288.51</u>	<u>668,187,203.87</u>
สินทรัพย์สุทธิ		<u>2,282,586,363.58</u>	<u>1,982,115,120.74</u>
สินทรัพย์สุทธิ			
ทุน		36,516,048.42	36,516,048.42
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	21	<u>2,246,070,315.16</u>	<u>1,945,599,072.32</u>
รวมสินทรัพย์สุทธิ		<u>2,282,586,363.58</u>	<u>1,982,115,120.74</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุชาติ เวโรจน์)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

(นางวิภา ชัยนาภาพงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและต้นทุน

สำนักงานศาลปกครอง
งบรายได้และค่าใช้จ่าย
ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

	หมายเหตุ	2552	2551
(หน่วย : บาท)			
รายได้จากการดำเนินงาน			
รายได้จากรัฐบาล			
รายได้จากงบประมาณ	22	1,384,881,692.18	1,393,123,047.95
รวมรายได้จากรัฐบาล		<u>1,384,881,692.18</u>	<u>1,393,123,047.95</u>
รายได้จากแหล่งอื่น			
รายได้จากการรับบริจาคและเงินช่วยเหลือ	23	2,712,636.47	3,060,404.19
รายได้อื่น	24	6,887,563.86	4,194,673.95
รวมรายได้จากแหล่งอื่น		<u>9,600,200.33</u>	<u>7,255,078.14</u>
รวมรายได้จากการดำเนินงาน		<u>1,394,481,892.51</u>	<u>1,400,378,126.09</u>
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน			
ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	25	760,623,098.28	636,946,034.33
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม		13,995,123.37	5,658,523.84
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง		9,382,224.76	5,998,155.97
ค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายสอย	26	132,601,956.29	276,277,945.87
ค่าสาธารณูปโภค	27	39,582,754.71	29,232,604.16
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28	72,633,353.40	84,198,325.69
ค่าสมทบก่อสร้างอาคารสำนักงานศาลปกครองตัดดับญชี	12	15,556,770.86	3,317,357.03
ค่าใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา		8,146,990.39	4,333,807.04
ค่าใช้จ่ายอื่น	29	32,476,725.92	28,832,894.56
ค่าใช้จ่ายจากเงินช่วยเหลือ	30	2,217,599.63	2,717,956.85
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		<u>1,087,216,597.61</u>	<u>1,077,513,605.34</u>
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		<u>307,265,294.90</u>	<u>322,864,520.75</u>
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน			
การจำหน่ายสินทรัพย์เสื่อมสภาพ		(684,168.85)	(3,227,144.78)
รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		<u>(684,168.85)</u>	<u>(3,227,144.78)</u>
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		<u>306,581,126.05</u>	<u>19,637,375.97</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สำนักงานศาลปกครอง หมายเหตุประกอบงบการเงิน ประจำปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2552 และ 2551

หมายเหตุ 1. การจัดตั้งและวัตถุประสงค์

สำนักงานศาลปกครองเป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่และบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาให้งานอำนวยความยุติธรรมของศาลปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนและหน่วยงานราชการ

หมายเหตุ 2. นโยบายบัญชีที่สำคัญ

- 2.1 การจัดทำบัญชีและงบการเงิน ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักการและนโยบายบัญชี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 6 มกราคม 2546 มาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐฉบับเดือนกรกฎาคม 2546 แนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับเดือนกันยายน 2546 หนังสือเวียนกรมบัญชีกลาง ส่วนที่ ๓๓๓๓.๒/ว ๑๘๐ ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 และส่วนที่ ๓๓๓๓.๒/ว ๔๑๐ ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2551 เรื่อง รูปแบบรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐ และนโยบายบัญชีของสำนักงานศาลปกครอง ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายเป็นไปตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)
- 2.2 รอบระยะเวลาบัญชี เป็นไปตามปีงบประมาณรายจ่ายโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม และสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป
- 2.3 วัสดุคงเหลือ คำนวณราคาตามราคาทุนที่ซื้อ หรือได้มาและใช้เกณฑ์คำนวณวัสดุคงเหลือโดยใช้วิธีเข้าก่อน - ออกก่อน (FIFO)
- 2.4 การรับรู้รายการสินทรัพย์ถาวร กำหนดเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำ 30,000 บาท เฉพาะที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2546 สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 บันทึกบัญชีสินทรัพย์เฉพาะที่มีมูลค่าเกณฑ์ขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป
- 2.5 ค่าเสื่อมราคา คำนวณค่าเฉลี่ยตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรง โดยไม่คำนึงถึงราคาซาก
- 2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงมูลค่าที่ดินตามราคาทุนและบันทึกรายการบัญชีเป็นสินทรัพย์เฉพาะที่ดิน ที่สำนักงานศาลปกครองมีกรรมสิทธิ์ (ถ้ามี) สำหรับที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุและสำนักงานศาลปกครองได้รับอนุญาตให้เข้าครอบครองและใช้ประโยชน์นั้น ไม่ได้บันทึกบัญชีแต่ได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน มูลค่าอาคารและสิ่งปลูกสร้างแสดงตามราคาทุน โดยทยอยรับรู้เป็นงานหรืออาคารระหว่างก่อสร้างตามงวดงานที่แล้วเสร็จทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่มีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์แต่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองใช้ประโยชน์และมูลค่าอุปกรณ์หรือครุภัณฑ์ทุกประเภทแสดงตามราคาทุนที่ซื้อหรือได้มาโดยแสดงมูลค่าสุทธิในงบการเงิน

หมายเหตุ 3. การรับรู้สินทรัพย์

การรับรู้สินทรัพย์ประเภทครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างฯ ได้ถือปฏิบัติตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 6 มกราคม 2546 กำหนดการรับรู้สินทรัพย์ประเภทครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง โดยใช้เกณฑ์ราคาทุนต่อหน่วย ต่อชุด หรือต่อกลุ่ม ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไปสำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2546 ส่วนสินทรัพย์ถาวรที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป ได้รับรู้รายการในบัญชีตามราคาทุนเฉพาะที่มีมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีของสำนักงานศาลปกครองตามประกาศสำนักงานศาลปกครอง เรื่องหลักการและนโยบายบัญชีของสำนักงานศาลปกครอง ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 และแนวปฏิบัติตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนมาก ที่ กค 0410.2/ว302 ลงวันที่ 29 กันยายน 2546

การประมาณการอายุการใช้งานของสินทรัพย์มี ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตราค่าเสื่อมราคา/ปี (ร้อยละ)
1. อาคารถาวร	20	5
2. อาคารชั่วคราว/โรงเรือน	10	10
3. ค่าตกแต่งอาคาร	5	20
4. สิ่งก่อสร้าง		
- ใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงเหล็ก เป็นส่วนประกอบหลัก	20	5
- ใช้ไม้หรือวัสดุอื่นๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	10	10
5. สิทธิการเช่า	ตัดจำหน่ายตาม อายุสัญญาเช่า	
6. ครุภัณฑ์สำนักงาน	10	10
7. ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5	20
8. ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ (ยกเว้นเครื่องกำเนิดไฟฟ้าให้มีอายุใช้งาน 15 ปี)	5	20
9. ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5	20
10. ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5	20
11. ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5	20
12. โปรแกรมคอมพิวเตอร์	4	25

หมายเหตุ 4. ที่ดินที่ราชพัสดุ

สำนักงานศาลปกครองได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินของที่ราชพัสดุ และกรมป่าไม้ ทำการก่อสร้างอาคาร
 ที่ทำการสำนักงานศาลปกครองภูมิภาค จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

1. สศก.ระยอง หมายเลขทะเบียนที่ รย. 96 ต.เนินพระ อ.เมืองระยอง จ. ระยอง
 เนื้อที่ 3-1-88 ไร่
2. สศก.สงขลา หมายเลขทะเบียนที่ สข. 1100 ต.พะวง อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา
 เนื้อที่ 10-0-00 ไร่
3. สศก.เชียงใหม่ หมายเลขทะเบียนที่ ขม. 40 (บางส่วน) ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่
 เนื้อที่ 12-3-00 ไร่
4. สศก.นครราชสีมา หมายเลขทะเบียนที่ นม. 207 ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 เนื้อที่ 18-1-84.40 ไร่
5. สศก.อุบลราชธานี หมายเลขทะเบียนที่ อบ.1441(บางส่วน) ต.แจระแม อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
 เนื้อที่ 16-2-26 ไร่
6. สศก.นครศรีธรรมราช ประกาศกรมป่าไม้ ฉบับที่ 18/2549 ลงวันที่ 12 กันยายน 2549 ให้ สำนักงาน
 ศาลปกครองขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ต.หนองหงส์ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
 เนื้อที่ 11-3-52 ไร่
7. สศก.ภูเก็ต หมายเลขทะเบียนที่ ภก.153 (บางส่วน) ต. ไม้ขาว อ.ถลาง จ. ภูเก็ต
 เนื้อที่ 19-1-81 ไร่
8. สศก.เพชรบุรี หมายเลขทะเบียนที่ พบ.261(บางส่วน) ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
 เนื้อที่ 20-0-00 ไร่

หมายเหตุ 5. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินสด	20,341.69	12,412.41
เงินสดย่อย	2,050,000.00	1,550,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน		
เงินบประมาณ	1,622,441,794.50	1,451,611,003.88
เงินนอกงบประมาณ	1,095,622.67	827,389.29
เงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับ	623,244,890.85	539,079,559.14
เงินกลาง	202,323,468.76	79,339,627.39
เงินช่วยเหลือ	830,071.68	755,150.78
รวมเงินฝากสถาบันการเงิน	<u>2,449,935,848.46</u>	<u>2,071,612,730.48</u>
รวมเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด	<u>2,452,006,190.15</u>	<u>2,073,175,142.89</u>

หมายเหตุ 6. ลูกหนี้ระยะสั้น ประกอบด้วย

6.1 ลูกหนี้เงินยืมราชการ คงค้าง ณ วันสิ้นงวดบัญชี จำนวนเงิน 1,174,144 บาท เป็นลูกหนี้เกิดจากเจ้าหน้าที่ในสังกัดของสำนักงานศาลปกครองยืมเงินเพื่อใช้ในราชการ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการและค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมสัมมนาโดยแยกเป็นรายสำนักงานศาลได้ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
สำนักงานศาลปกครองส่วนกลาง	1,044,635.00	1,050,450.00
สำนักงานศาลปกครองขอนแก่น	34,896.00	22,540.00
สำนักงานศาลปกครองเชียงใหม่	11,982.00	-
สำนักงานศาลปกครองนครราชสีมา	4,860.00	7,250.00
สำนักงานศาลปกครองนครศรีธรรมราช	3,744.00	-
สำนักงานศาลปกครองพิษณุโลก	16,705.00	-
สำนักงานศาลปกครองระยอง	-	6,450.00
สำนักงานศาลปกครองสงขลา	57,322.00	12,630.00
รวม	1,174,144.00	1,099,320.00

6.2 ลูกหนี้อื่น เป็นหนี้ที่เกิดจากเงินประกันสัญญาเช่าทรัพย์สินที่สัญญาหมดข้อผูกพันแล้วซึ่งต้องคืนให้คู่สัญญาและหนี้ที่เกิดจากการนำส่งเงินประกันสังคมและเงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเกิน

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
1. ลูกหนี้เงินประกันสัญญาเช่าอาคารเอ็มไพร์ ทาวเวอร์	-	12,442,301.10
2. ลูกหนี้เงินประกันการใช้โทรศัพท์อาคารเอ็มไพร์ ทาวเวอร์	-	3,980,000.00
3. ลูกหนี้เงินประกันสัญญาเช่าอาคาร (สศท.นครราชสีมา)	500,000.00	-
4. ลูกหนี้ค่าถ่ายเอกสารส่วนตัว	7.50	-
5. ลูกหนี้ค่าใช้จ่ายโครงการศาลปกครองพบประชาชน (สศท.ขอนแก่น)	-	180.00
6. ลูกหนี้กองทุนประกันสังคมและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	160,259.10	-
รวม	660,266.60	16,422,481.10
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	1,834,410.60	17,521,801.10

หมายเหตุ 7. วัสดุคงเหลือ ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
วัสดุสำนักงาน	1,461,532.28	1,706,793.55
วัสดุคอมพิวเตอร์	966,726.65	1,012,721.95
วัสดุยานพาหนะและขนส่ง	8,152.21	4,851.00
วัสดุไฟฟ้าและวิทยุ	52,471.72	35,718.53
วัสดุโฆษณาและเผยแพร่	4,081.52	4,525.54
วัสดุก่อสร้าง	-	801.00
วัสดุงานบ้านงานครัว	8,216.66	6,672.07
วัสดุอื่น	5,040.00	32,130.00
รวมวัสดุคงเหลือ	<u>2,506,221.04</u>	<u>2,804,213.64</u>

หมายเหตุ 8. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินจ่ายล่วงหน้า		
- ค่าจ้างปั้นหล่อพระบรมรูป ร.5 ประดิษฐาน ณ สำนักงานศาลปกครองระยอง	67,500.00	67,500.00
- ค่าจ้างก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวร สำนักงานศาลปกครองอุบลราชธานี สัญญาเลขที่ 27/2551	25,859,531.25	-
- ค่าจ้างทำเหรียญที่ระลึกพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ วันที่ 1 ตุลาคม 2552	241,090.00	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>26,168,121.25</u>	<u>67,500.00</u>

หมายเหตุ 9. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ) ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	429,692,077.35	291,640,238.91
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>(74,105,792.72)</u>	<u>(65,315,398.34)</u>
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (สุทธิ)	<u>355,586,284.63</u>	<u>226,324,840.57</u>
อุปกรณ์	503,202,492.04	459,958,261.46
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>(377,407,545.04)</u>	<u>(338,402,347.46)</u>
อุปกรณ์ (สุทธิ)	<u>125,794,947.00</u>	<u>121,555,914.00</u>
ค่างานระหว่างก่อสร้าง	<u>99,690,971.44</u>	<u>105,995,956.84</u>
รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	<u>581,072,203.07</u>	<u>453,876,711.41</u>

หมายเหตุ 10. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ) ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	132,394,536.11	28,192,355.38
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	<u>(112,781,056.56)</u>	<u>(102,202,297.10)</u>
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (สุทธิ)	<u>19,613,479.55</u>	<u>25,990,058.28</u>
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	<u>19,613,479.55</u>	<u>25,990,058.28</u>

หมายเหตุ 11. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

เงินที่สำนักงานศาลปกครองจ่ายให้เอกชนเพื่อเป็นเงินมัดจำและเงินประกันสัญญา ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินประกันสัญญาเช่าอาคาร สำนักงานศาล	1,899,800.00	2,399,800.00
เงินประกันทรัพย์สินอื่น สศท. สงขลา	<u>500.00</u>	<u>600.00</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	<u>1,900,300.00</u>	<u>2,400,400.00</u>

หมายเหตุ 12. เงินสมทบค่าก่อสร้างอาคารสำนักงานศาลปกครอง

เป็นเงินที่สำนักงานศาลปกครองจ่ายสมทบเพื่อเป็นค่างานตกแต่งอาคารที่ทำการศาลปกครองที่ถนนแจ้งวัฒนะ ส่วนที่เกินมาตรฐานที่บริษัทนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด กำหนดตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะทยอยตัดเป็นค่าใช้จ่ายภายใน 5 ปี นับแต่วันที่สำนักงานศาลปกครองเข้าใช้พื้นที่ (เดือนกรกฎาคม 2551)

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินสมทบก่อสร้างอาคารศาลปกครองรอดัดบัญชี	74,466,497.29	77,783,854.32
หัก เงินสมทบก่อสร้างดัดบัญชี ปี 52	15,556,770.86	3,317,357.03
เงินสมทบก่อสร้างอาคารศาลปกครองรอดัดบัญชี	<u>58,909,726.43</u>	<u>74,466,497.29</u>

หมายเหตุ 13. เจ้าหนี้ระยะสั้น ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เจ้าหนี้ค่าสินค้าและบริการ	11,010,377.01	32,745,091.32
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	<u>11,010,377.01</u>	<u>32,745,091.32</u>

หมายเหตุ 14. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	9,199,636.46	6,813,636.11
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	10,023,240.25	6,513,160.32
รวมค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>19,222,876.71</u>	<u>13,326,796.43</u>

หมายเหตุ 15. รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

เป็นเงินค่าธรรมเนียมศาล ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เงินค่าปรับจากการผิดสัญญา เงินค่าคดีสำเนา ค่าขายซากทรัพย์สินและอื่นๆ ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองว่าด้วยการเงินและการเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียม ค่าปรับและเงินกลาง พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 15 และ 16 และระเบียบคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ว่าด้วยการเงินและการเก็บรักษาเงิน พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 7 กำหนดให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่ยังคงนำส่งคลัง ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	(หน่วย : บาท)			
	ยอดยกมา	รายได้แผ่นดิน	นำส่งคลัง	รายได้แผ่นดิน
	ณ 30 ก.ย.51	ปี 2552	ปี 2552	รอนำส่งคลัง
รายได้แผ่นดิน - ค่าธรรมเนียมศาล	24,497,873.22	25,391,383.95	15,749,432.87	34,139,824.30
รายได้แผ่นดิน - ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	164,117.90	6,838,344.84	5,695,716.24	1,306,746.50
รายได้แผ่นดิน - ค่าคดีสำเนาฯ	10,473.00	690,928.00	689,917.00	11,484.00
รายได้แผ่นดิน - เงินเบิกเกินส่งคืน	-	217,253.77	217,253.77	-
รายได้แผ่นดิน - จากการขายสินทรัพย์	-	1,002,548.00	1,002,113.00	435.00
รายได้แผ่นดิน - เงินเหลือจ่ายปีเก่า	-	159,942.82	159,942.82	-
รายได้แผ่นดิน - อื่น	-	952,146.71	948,246.71	3,900.00
รวมรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	24,672,464.12	35,252,548.09	24,462,622.41	35,462,389.80

หมายเหตุ 16. เงินรับฝากกระยะสั้น ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินรับฝาก - ค่าโทรศัพท์สมทบจ่าย	10,466.81	134.82
เงินรับฝาก - อื่น (ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปาสมทบจ่าย)	67,649.36	172.80
รวมเงินรับฝากกระยะสั้น	78,116.17	307.62

หมายเหตุ 17. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - ภงด.3	28,580.73	30,610.57
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - ภงด.53	177,317.67	205,436.49
เงินเบิกเกินส่งคืนรอนำส่ง (เงิน กบข.รอเรียกคืน)	1,447.11	-
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	207,345.51	236,047.06

หมายเหตุ 18. รายได้รอกการรับรู้ระยะยาว

สำนักงานศาลปกครองได้รับบริจาคสินทรัพย์และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่นเพื่อไว้ใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ครุภัณฑ์		
- สำนักงานศาลปกครอง(ส่วนกลาง)	1,856,905.12	919,000.59
- สำนักงานศาลปกครองกลาง	901,506.18	176,438.00
- สำนักงานศาลปกครองเชียงใหม่	132,673.67	26,737.50
- สำนักงานศาลปกครองระยอง	138,601.34	26,333.25
- สำนักงานศาลปกครองพิษณุโลก	115,232.27	-
- สำนักงานศาลปกครองนครราชสีมา	107,957.54	-
- สำนักงานศาลปกครองขอนแก่น	161,813.96	-
- สำนักงานศาลปกครองนครศรีธรรมราช	103,910.27	-
- สำนักงานศาลปกครองสงขลา	87,172.42	-
รวมรายได้จากการบริจาครอกการรับรู้	<u>3,605,772.77</u>	<u>1,148,509.34</u>
เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ		
- THE ASIA FOUNDATION	300,000.00	100,000.00
- มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์	830,071.68	755,150.78
รวมรายได้จากเงินช่วยเหลือรอกการรับรู้	<u>1,130,071.68</u>	<u>855,150.78</u>
รวมรายได้รอกการรับรู้ระยะยาว	<u>4,735,844.45</u>	<u>2,003,660.12</u>

หมายเหตุ 19. เงินรับฝากระยะยาว

เป็นเงินรับฝากค่าธรรมเนียมศาลที่ได้รับจากผู้ฟ้องคดี เงินที่คู่กรณีนำมาวาง และเงินที่นำมาวางไว้ตามคำสั่งศาล ซึ่งสำนักงานศาลปกครองต้องรับฝากไว้จนกว่าการพิจารณาคดีจะสิ้นสุด ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินรับฝาก-เงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับ	491,839,991.64	439,703,197.62
เงินรับฝาก-ค่าธรรมเนียมศาล (อุทธรณ์)	96,172,919.27	4,733,178.10
เงินรับฝาก-เงินกลาง	195,511,698.82	79,315,785.64
เงินรับฝาก-จากการบังคับคดี	6,588,376.58	189.55
เงินรับฝาก-อื่น	14,333.50	10,785.50
รวมเงินรับฝากระยะยาว	<u>790,127,319.81</u>	<u>593,763,136.41</u>

หมายเหตุ 20. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

เป็นเงินที่เอกชนนำมามอบไว้เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามประกาศ หรือสัญญาต่างๆ
จำนวน 580,019.05 บาท

หมายเหตุ 21. รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกมาต้นงวด	1,945,599,072.32	1,629,809,710.66
บวก รายการปรับปรุงระหว่างงวด	<u>785,175.55</u>	<u>32,588.49</u>
	1,946,384,247.87	1,629,842,299.15
หัก รายการปรับปรุงระหว่างงวด	<u>(6,895,058.76)</u>	<u>3,880,602.80</u>
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมหลังรายการปรับปรุง	1,939,489,189.11	1,625,961,696.35
บวก รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายปีนี้	<u>306,581,126.05</u>	<u>319,637,375.97</u>
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมปลายงวด	<u><u>2,246,070,315.16</u></u>	<u><u>1,945,599,072.32</u></u>

หมายเหตุ 22. รายได้จากรัฐบาล

เป็นเงินงบประมาณที่สำนักงานศาลปกครองได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปี 2552 และเงินงบบกลางที่กรมบัญชีกลางโอนเข้าบัญชีเงินฝากในงบประมาณของสำนักงานศาลปกครอง
ตามที่ขอเบิก ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
รายได้จากเงินงบประมาณ - งบบุคลากร	664,601,400.00 ⁽¹⁾	627,080,800.00
รายได้จากเงินงบประมาณ - งบดำเนินงาน	<u>336,084,600.00⁽²⁾</u>	<u>418,551,600.00</u>
รวมรายได้งบประมาณประจำ	1,000,686,000.00	1,045,632,400.00
รายได้จากเงินงบประมาณ - งบกลาง	<u>37,175,392.18⁽³⁾</u>	<u>34,838,847.95</u>
รวมรายได้งบประมาณประจำและงบกลาง	1,037,861,392.18	1,080,471,247.95
รายได้จากเงินงบประมาณ - งบลงทุน	<u>347,020,300.00⁽⁴⁾</u>	<u>312,651,800.00</u>
รวมรายได้จากรัฐบาล	<u><u>1,384,881,692.18</u></u>	<u><u>1,393,123,047.95</u></u>

(1) (2) เป็นเงินงบประมาณที่ได้รับตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีทั้งจำนวน

(3) เงินงบบกลางที่เบิกจากกรมบัญชีกลางเพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

เงินสมทบและเงินชดเชย กบข.	21,208,466.86
เงินสมทบ กสจ.	86,187.60
เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร	3,315,480.50
ค่ารักษาพยาบาล	12,436,887.22
เงินช่วยเหลือค่าจัดการศพ	<u>128,370.00</u>
	<u><u>37,175,392.18</u></u>

(4) ประกอบด้วยงบประมาณที่ได้รับตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ทั้งจำนวน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าก่อสร้างอาคารสำนักงานศาลปกครองภูมิภาค จำนวน 290,375,800 บาท ประกอบด้วย		
สศก.อุบลราชธานี	66,815,500.00	บาท
สศก.นครศรีธรรมราช	61,500,300.00	บาท
สศก.สุพรรณบุรี	62,300,000.00	บาท
สศก.ภูเก็ต	49,880,000.00	บาท
สศก.เพชรบุรี	49,880,000.00	บาท
รวมทั้งสิ้น	<u>290,375,800.00</u>	บาท
- ค่าครุภัณฑ์ จำนวน 56,644,500 บาท		

หมายเหตุ 23. รายได้จากการรับบริจาคและเงินช่วยเหลือ ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
รายได้จากการรับบริจาค		
1 ครุภัณฑ์สำนักงาน	339,704.63	156,678.68
2 ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	78,470.84	153,626.66
3 ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	1,332.00	7,998.00
4 ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	-	3,745.00
5 ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	-	17,999.00
6 ครุภัณฑ์อื่น	68,629.37	-
7 ครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	6,900.00	-
8 วัสดุคอมพิวเตอร์	-	2,400.00
รวมรายได้จากการรับบริจาค	<u>495,036.84</u>	<u>342,447.34</u>
รายได้จากเงินช่วยเหลือ		
1 เงินช่วยเหลือ TAF	100,000.00	-
2 มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์	2,117,599.63	2,717,956.85
รวมรายได้จากเงินช่วยเหลือ	<u>2,217,599.63</u>	<u>2,717,956.85</u>
รวมรายได้จากการรับบริจาคและเงินช่วยเหลือ	<u>2,712,636.47</u>	<u>3,060,404.19</u>

หมายเหตุ 24. รายได้อื่น ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
รายได้ค่าธรรมเนียมการสอบแข่งขันบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	407,055.09	162,736.00
เงินงบประมาณรับคืน	6,475,648.77	4,025,884.45
รายได้ค่าธรรมเนียมข้อมูลข่าวสารของราชการ	4,860.00	6,053.50
รวมรายได้อื่น	<u>6,887,563.86</u>	<u>4,194,673.95</u>

หมายเหตุ 25. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
เงินเดือนตุลาการ	146,590,186.20	133,680,237.38
เงินเดือนข้าราชการ	297,551,020.79	280,660,477.02
ค่าจ้างประจำ	3,009,720.00	2,842,440.00
ค่าจ้างชั่วคราว	40,868,333.23	37,849,911.26
เงินประจำตำแหน่งตุลาการ	88,631,317.17	82,737,548.50
เงินประจำตำแหน่งข้าราชการประเภทระดับสูง/ระดับกลาง	6,127,609.66	6,396,438.48
เงินประจำตำแหน่งข้าราชการประเภทเชี่ยวชาญ	1,311,529.03	1,058,980.65
เงินประจำตำแหน่งข้าราชการประเภทวิชาชีพเฉพาะ	633,845.38	593,901.09
เงินค่าตอบแทนพิเศษพนักงานคดีปกครอง	45,742,687.80	30,417,309.60
ค่าตอบแทนเงินเดือนของข้าราชการผู้ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงสุดของอันดับ	72,700.78	351,455.00
เงินค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับข้าราชการ	10,879,587.49	9,645,048.40
เงินค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับลูกจ้างประจำ	267,840.00	226,080.00
ค่าตอบแทนค่าจ้างลูกจ้างประจำผู้รับค่าจ้างถึงขั้นสูงสุดของตำแหน่ง	4,356.00	4,272.00
เงินค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับลูกจ้างชั่วคราว	8,879,419.62	6,630,576.00
ค่าตอบแทนเงินรางวัล	7,530,712.00	6,785,189.00
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่ง	63,122,056.95	-
เงินช่วยพิเศษกรณีเสียชีวิต	128,370.00	142,590.00
เงินสมทบและชดเชย กบข.	21,208,466.86	19,651,465.00
เงินสมทบ กสจ.	86,187.60	81,405.00
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	2,224,784.00	2,227,322.00
เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร	3,315,480.50	2,745,040.50
ค่ารักษาพยาบาล	12,436,887.22	12,218,347.45
รวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	760,623,098.28	636,946,034.33

หมายเหตุ 26. ค่าวัสดุและค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ค่ารับรองพิธีการ	2,554,998.20	3,101,048.79
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	360,060.00	24,086,762.82
ค่าวิจัยและพัฒนา	408,000.00	72,000.00
ค่าเช่า-ค่าบริการอาคาร	36,979,567.00	157,104,280.00
ค่าเช่าที่จอดรถ	139,200.00	3,008,910.00
ค่าเช่าทรัพย์สิน	9,264,715.40	2,938,387.50
ค่ายารักษาความปลอดภัย	14,180,702.68	11,267,364.00
ค่าบริการทำความสะอาด	10,109,620.16	6,390,085.91
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	7,804,822.15	6,016,185.66
ค่าปรับปรุงอาคาร	1,054,992.62	-
ค่าโฆษณาและประชาสัมพันธ์/วีดิทัศน์	2,547,313.13	973,842.84
ค่าจ้างเหมาบริการ	11,382,125.86	40,476,434.49
ค่าเบี้ยประกันภัย	44,580.00	-
ค่าใช้จ่ายในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ	4,036.00	447.00
ค่าใช้จ่ายในการสอบแข่งขันบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	376,980.09	170,136.00
ค่าครุภัณฑ์ที่มีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ (วัสดุ-ครุภัณฑ์)	4,967,158.53	744,230.14
ค่าวัสดุ	19,511,588.16	16,693,367.90
ค่าวารสารและตำรา	9,760,680.98	3,014,240.17
ค่าใช้จ่ายอื่น	1,111,087.33	220,222.65
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	39,728.00	-
รวมค่าวัสดุและค่าใช้จ่าย	132,601,956.29	276,277,945.87

หมายเหตุ 27. ค่าสาธารณูปโภค ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ค่าไฟฟ้า	23,955,974.46	18,679,443.50
ค่าน้ำประปา	945,433.88	425,609.81
ค่าไปรษณีย์	3,298,647.00	2,853,674.50
ค่าโทรศัพท์สำนักงาน	4,944,854.05	2,179,684.57
ค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่	3,296,023.32	2,864,108.14
ค่าเช่าสัญญาณ ISDN	-	985,791.00
ค่าเช่าบริการอินเทอร์เน็ต	579,600.00	452,064.64
ค่าบริการ FRAM RELAY	1,997,262.00	650,988.00
ค่าบริการ Call Center	564,960.00	141,240.00
รวมค่าสาธารณูปโภค	39,582,754.71	29,232,604.16

หมายเหตุ 28. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	15,221,136.88	16,185,331.96
อุปกรณ์	46,713,404.06	47,819,189.86
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	10,698,812.46	20,193,803.87
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	72,633,353.40	84,198,325.69

หมายเหตุ 29. ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ค่าเช่าบ้าน	18,456,205.92	16,799,355.56
ค่าเบี้ยประชุม	4,967,100.00	3,161,430.00
ค่าตอบแทนพยาน	63,280.00	85,426.00
ค่าตอบแทนที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ	5,258,500.00	5,496,000.00
ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ตำรวจ	276,150.00	287,325.00
ค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	2,087,840.00	2,531,530.00
ค่าตอบแทนอื่น	1,367,650.00	471,828.00
	32,476,725.92	28,832,894.56

หมายเหตุ 30. ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2552	2551
ค่าใช้จ่ายจากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ		
- มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์	2,117,599.63	2,717,956.85
- THE ASIA FOUNDATION	100,000.00	-
รวมค่าใช้จ่าย	2,217,599.63	2,717,956.85

หมายเหตุ 31. งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2551

ได้จัดประเภทรายการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนองบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2552 และงบการเงินของสำนักงานศาลปกครอง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549 ซึ่งได้ผ่านการรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งไม่มีผลกระทบต่องบแสดงผลการดำเนินงานตามที่ได้รายงานไว้แล้ว

การวิเคราะห์ทางการเงิน

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครองประจำปีงบประมาณ 2552 เปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2551 เป็นดังนี้

1. งบแสดงฐานะทางการเงิน

1.1 สินทรัพย์

สำนักงานศาลปกครองมีสินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวด ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 3,144.01 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2,650.30 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 493.71 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.63 ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ดังนี้

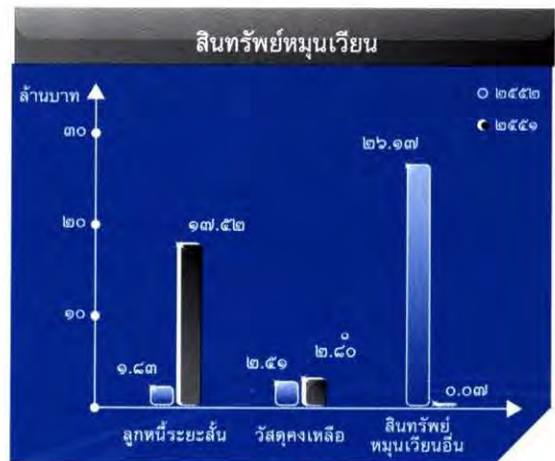
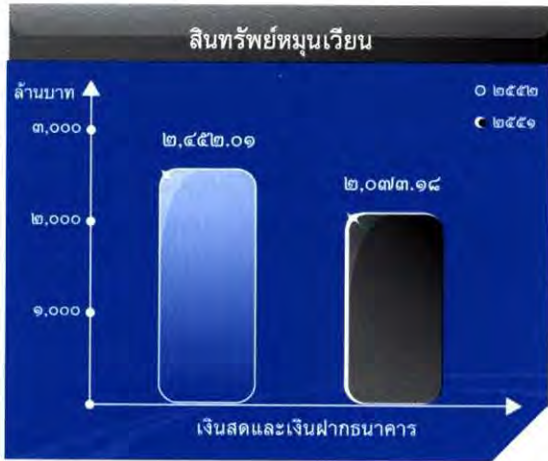
1.1.1 **สินทรัพย์หมุนเวียน** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2,482.51 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2,093.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 388.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.58 เกิดจาก

1) **เงินสดและเงินฝากธนาคาร** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2,452.01 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2,073.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 378.83 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.27 ส่วนใหญ่เป็นเงินงบประมาณลงทุนที่มีภาระผูกพันในการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรของสำนักงานศาลปกครองอุบลราชธานี และสำนักงานศาลปกครองนครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่ระหว่างก่อสร้างยังไม่ถึงกำหนดชำระเงิน สำนักงานศาลปกครองสุพรรณบุรี สำนักงานศาลปกครองภูเก็ต และสำนักงานศาลปกครองเพชรบุรี อยู่ระหว่างจัดหาสถานที่

2) **ลูกหนี้ระยะสั้น** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 1.83 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 17.52 ล้านบาท ลดลง จำนวน 15.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 89.53 เกิดจากการรับคืนเงินประกันสัญญาเช่าอาคารและเงินประกันค่าใช้โทรศัพท์จากการเลิกเช่าอาคารเอ็มไพร์ ทาวเวอร์ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2551 อีกทั้งลูกหนี้เงินยืมราชการส่วนใหญ่สามารถส่งใช้เงินยืมได้ทันภายในปีงบประมาณที่ยืม

3) **วัสดุคงเหลือ** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2.51 ล้านบาท งบประมาณ 2551 จำนวน 2.80 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.29 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.63 เนื่องจากมีการบริหารจัดการวัสดุคงเหลือที่เหมาะสมจึงทำให้วัสดุคงเหลือลดลง

4) **สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น** เป็นรายการเงินจ่ายล่วงหน้าตามสัญญาจ้าง ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 26.17 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 0.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 26.10 ล้านบาท เกิดจากการจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้า เช่น จ้างก่อสร้างอาคารที่ทำการสำนักงานศาลปกครองอุบลราชธานี จ้างทำเหรียญที่ระลึก ค่าจ้างปั้นหล่อพระบรมรูป ร.5 (สศท.ระยอง)

1.1.2 **สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 661.49 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 556.73 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 104.76 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 18.82 เกิดจาก

1) **ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 581.07 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 453.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 127.19 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.02 สินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น คือ อาคารที่ทำการถาวรของสำนักงานศาลปกครองนครราชสีมาซึ่งสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 อาคารที่ทำการสำนักงานศาลปกครองภูมิภาคอีก 2 แห่ง ที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง คือ สำนักงานศาลปกครองเชียงใหม่ และสำนักงานศาลปกครองอุบลราชธานี นอกจากนี้เป็นการเพิ่มขึ้นของครุภัณฑ์อื่นๆ เช่น ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ครุภัณฑ์ระบบโสตซึ่งจัดหาไว้เพื่อใช้กับอาคารศาลปกครอง (ถนนแจ้งวัฒนะ) เป็นต้น

2) **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)** เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานศาลปกครองจัดซื้อและจ้างพัฒนา มูลค่าสุทธิ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 19.61 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 25.99 ล้านบาท ลดลง จำนวน 6.38 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.53 เกิดจากการตัดจำหน่ายประจำปี และยกเลิกการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป GENEUS (ใช้บันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินของศาลปกครองส่วนกลาง และสำนักงานศาลปกครองภูมิภาค ยกเว้นสำนักงานศาลปกครองกลาง) และโปรแกรมระบบบัญชีค่าใช้จ่ายเงินงบประมาณ (ใช้สำหรับงานการเงิน ศาลปกครองส่วนกลาง) โดยนำโปรแกรมระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) มาใช้แทน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2552 และยกเลิกโปรแกรม INDY (ใช้สำหรับร้านค้าสวัสดิการของสำนักงานศาลปกครอง) โดยนำโปรแกรม Formula Winning มาใช้แทนตั้งแต่เดือน เมษายน 2552

3) **สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 1.90 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2.40 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.50 ล้าน หรือร้อยละ 20.83 ส่วนใหญ่เป็นเงินประกันสัญญาเช่าอาคารสำนักงาน ศาลปกครองนครราชสีมา ซึ่งได้ยกเลิกการเช่าอาคารที่ทำการชั่วคราว และย้ายเข้าที่ทำการใหม่เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2552 ซึ่งอยู่ระหว่างการขอรับคืนเงิน

4) **เงินสมทบค่าก่อสร้างอาคารสำนักงานศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ** เป็นเงินที่สำนักงานศาลปกครอง จ่ายสมทบเพื่อเป็นค่างานตกแต่งอาคารที่ทำการศาลปกครองที่ถนนแจ้งวัฒนะ ส่วนที่เกินมาตรฐานที่บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด กำหนดตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะทยอยตัดเป็นค่าใช้จ่ายภายใน 5 ปี นับแต่วันที่สำนักงานศาลปกครองเข้าใช้พื้นที่ (เดือนกรกฎาคม 2551) ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 58.91 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 74.47 ล้านบาท ลดลง จำนวน 15.56 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.89 โดยมูลค่าที่ลดลง เกิดจากการใช้สินทรัพย์ ตั้งแต่ วันที่ 14 ก.ค. 51 เป็นต้นไป

1.2 หนี้สิน

สำนักงานศาลปกครองมีหนี้สินรวม ณ วันสิ้นปีงบประมาณ 2552 จำนวน 861.42 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 668.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 193.24 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.92 เนื่องจาก

1.2.1 หนี้สินหมุนเวียนรวม ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 65.98 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 70.98 ล้านบาท ลดลง 5.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.04 เกิดจาก

1) **เจ้าหนี้ระยะสั้น** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 11.01 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 32.75 ล้านบาท ลดลง จำนวน 21.74 ล้านบาท หรือร้อยละ 66.38 สำหรับปีงบประมาณ 2552 รายการเจ้าหนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น จัดซื้อครุภัณฑ์ จ้างซ่อมแซมและบำรุงรักษา จัดซื้อวารสารและตำรา เป็นต้น

2) **ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 19.22 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 13.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 5.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.24 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นรายการค่าโทรศัพท์สำนักงาน และค่าบริการอินเทอร์เน็ตของศาลปกครอง (ถนนแจ้งวัฒนะ) ที่ใช้บริการมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2551 - กันยายน 2552 ที่ยังไม่สามารถเบิกจ่ายได้ เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการสอบทานความถูกต้องของเอกสารระหว่างผู้ให้เข้าใช้บริการ (บริษัท ทีไอที จำกัด) กับสำนักงานศาลปกครอง นอกจากนี้เป็นค่าบริการรักษาความปลอดภัย ค่าบริการรักษาความสะอาด ค่าเช่าทรัพย์สิน ซึ่งได้ทยอยเบิกจ่ายแล้วในปีงบประมาณ 2553

3) **รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 35.46 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 24.67 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 10.79 ล้านบาท หรือร้อยละ 43.73 เป็นเงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับเฉพาะคดีที่ถึงที่สุดแล้วและศาลไม่ได้สั่งคืน ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ค่าคัดสำเนาและรับรองสำเนา และรายได้จากการขายสินทรัพย์ ซึ่งจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในเดือนตุลาคม ของปีงบประมาณถัดไป

4) **หนี้สินหมุนเวียนอื่น** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 0.29 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 0.24 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 0.05 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.78 เป็นเงินรับฝากกระยะสั้น และภาษีหัก ณ ที่จ่ายประจำเดือนกันยายน 2551 ที่เบิกจ่ายให้ผู้มีสิทธิและนำส่งไม่ทันวันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งได้ดำเนินการเบิกจ่ายและนำส่งแล้วในปีงบประมาณ 2553

1.2.2 หนี้สินไม่หมุนเวียนรวม ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 795.44 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 597.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 198.23 ล้านบาท หรือร้อยละ 33.19 เกิดจาก

1) **เงินรับฝากระยะยาว** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 790.13 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 593.76 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 196.37 ล้านบาท หรือร้อยละ 33.07 เกิดจากการรับเงินค่าธรรมเนียมศาลจากผู้ฟ้องคดี และเงินที่คู่กรณีนำวางไว้ตามคำสั่งศาล ซึ่งสำนักงานศาลปกครองต้องรับฝากไว้จนกว่าการพิจารณาคดีจะสิ้นสุด ซึ่งปีงบประมาณ 2552 เงินค่าธรรมเนียมศาลเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมีคดีรับฟ้องเพิ่มขึ้น

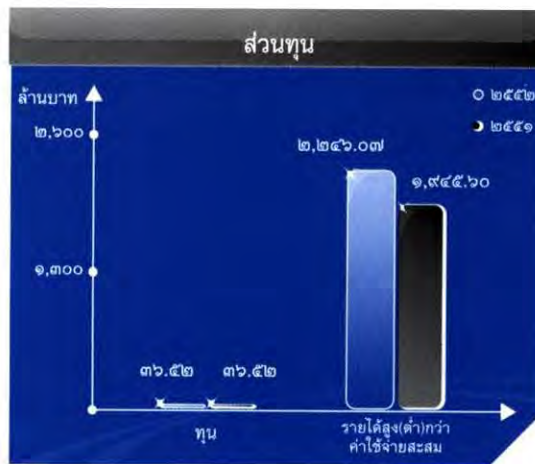
2) **รายได้รอการรับรู้ระยะยาว** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 4.73 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 2.73 ล้านบาท หรือร้อยละ 136.36 เกิดจากการรับบริจาคทรัพย์สินจากหน่วยงานอื่น และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามโครงการต่างๆ ซึ่งจะทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อมีการเบิกจ่ายหรือใช้ประโยชน์ตามเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

3) **หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 0.58 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 1.44 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.86 ล้านบาท หรือร้อยละ 59.71 เกิดจากการถอนคืนเงินประกันสัญญาของเอกชนเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาแล้ว เช่น จ้างพัฒนาโปรแกรมระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) เป็นต้น

1.3 ส่วนทุน

ประกอบด้วย ทุน จำนวน 36.52 ล้านบาท ซึ่งแสดงมูลค่าเท่ากันทุกปี เป็นสินทรัพย์ที่รับโอนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในปีงบประมาณ 2544 และรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2,246.07 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 1,945.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 300.47 ล้านบาทหรือร้อยละ 15.44 ส่วนใหญ่เป็นเงินงบประมาณงบลงทุนคงเหลือ ที่มีแผนงาน/โครงการรองรับไว้แล้ว แต่ยังไม่มีการเบิกใช้ เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการตามเงื่อนไขของสัญญาจ้าง

2. งบรายได้และค่าใช้จ่าย

2.1 รายได้

สำนักงานศาลปกครองมีรายได้เพื่อการดำเนินงาน ประกอบด้วย รายได้จากรัฐบาลและรายได้จากแหล่งอื่น ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 1,394.48 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 1,400.38 ล้านบาท ลดลง จำนวน 5.90 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.42 เนื่องจาก

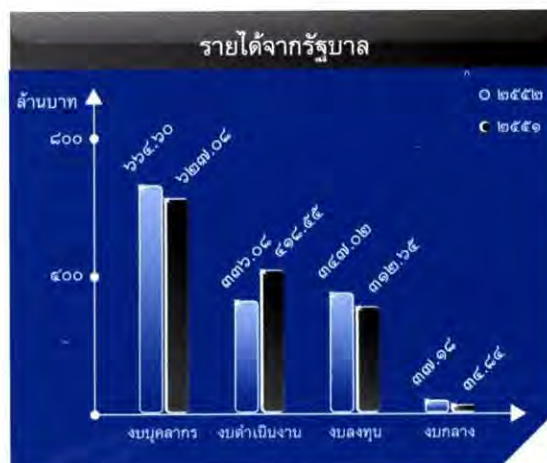
2.1.1 **รายได้จากรัฐบาล** เป็นรายได้จากเงินงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติม และรายได้จากเงินงบกลางเพื่อจ่ายเป็นเงินสวัสดิการ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 1,384.88 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 1,393.12 ล้านบาท ลดลง 8.24 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.59 ประกอบด้วย

1) **งบบุคลากร** ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 664.60 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 627.08 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 37.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.98 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับเพิ่มเงินเดือนข้าราชการ ฝ่ายศาลปกครองประจำปีงบประมาณ 2552

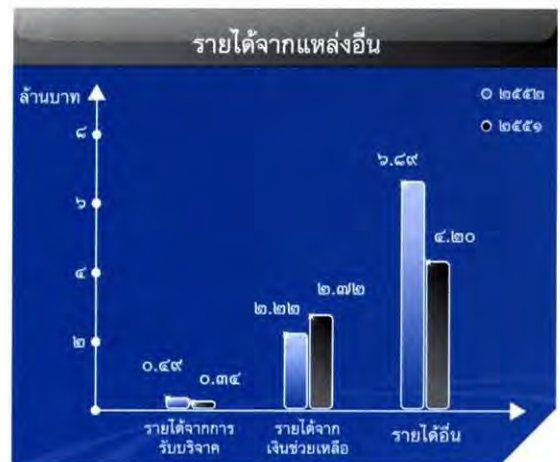
2) **งบดำเนินงาน** ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 336.08 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 418.55 ล้านบาท ลดลง จำนวน 82.47 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.70 เป็นผลการย้ายที่ทำการจากอาคารชั่วคราว (อาคารเอ็มไพร์ ทาวเวอร์) ไปยังที่ทำการถาวร (อาคารศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ) ในปีงบประมาณ 2551 ซึ่งบริษัท ธารักษ์ พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด เป็นผู้วางฎีกาเบิกค่าเช่าอาคารตรงกับกรมบัญชีกลาง ดังนั้น ตั้งแต่ปี 2551 สำนักงานศาลปกครองจะไม่มีการค่าใช้จ่ายส่วนนี้ จึงทำให้รายได้งบประมาณ สำหรับค่าเช่าอาคารลดลง

3) **งบลงทุน** ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 347.02 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 312.65 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 34.37 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.99 เนื่องจากปีงบประมาณ 2552 ไม่มีโครงการก่อสร้างที่ทำการถาวรเพิ่มเติมโดยเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2552 เป็นงบประมาณผูกพันสำหรับการจัดหาสถานที่และค่าก่อสร้างสำนักงานศาลปกครองภูมิภาค อุบลราชธานี นครศรีธรรมราช สุพรรณบุรี ภูเก็ต และเพชรบุรี ที่ยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จและค่าครุภัณฑ์

4) **งบกลาง** เป็นเงินที่ขอเบิกเพิ่มเติมจาก กรมบัญชีกลาง เพื่อจ่ายเป็นเงินสมทบและชดเชยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างประจำ เงินช่วยเหลือการศึกษานุดร ค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 37.18 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 34.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 2.34 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.49 เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการจะผันแปรตามจำนวนบุคลากรและจำนวนเงินที่ผู้มีสิทธิแต่ละรายขอเบิก สำหรับการนำส่งสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างประจำ จะผันแปรไปตามจำนวนบุคลากร และตามภาระที่กฎหมายกำหนด

2.1.2 รายได้จากแหล่งอื่น ประกอบด้วย รายได้เงินงบประมาณรับคืน ซึ่งเกิดจากกรณีที่เบิกจ่ายเงินงบประมาณไปแล้วในปีก่อนและมีการเรียกคืนหรือส่งคืนในภายหลัง เช่น เงินงบประมาณเหลือจ่ายของสำนักงานศาลปกครอง เงินเดือนหรือเงินอื่นๆ ที่จ่ายเงินสิทธิ เงินรายได้ค่าธรรมเนียมสมัครสอบแข่งขันบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินที่สำนักงานศาลปกครองได้รับบริจาคเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อไว้ในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครองจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อมีการใช้สินทรัพย์ หรือใช้จ่ายเงินช่วยเหลือตามวัตถุประสงค์แล้ว รายได้จากแหล่งอื่นปีงบประมาณ 2552 จำนวน 9.60 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 7.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 2.34 ล้านบาท หรือร้อยละ 32.32 เนื่องจาก

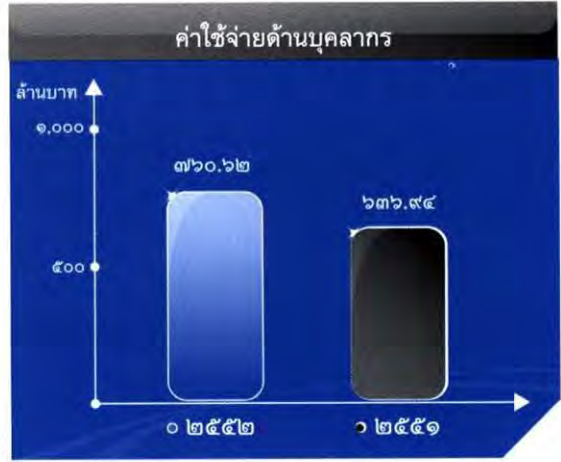
1) รายได้จากการรับบริจาคทรัพย์สิน ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 0.49 ล้านบาท งบประมาณ 2551 จำนวน 0.34 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.15 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.56 เป็นการรับรู้รายได้จากการใช้สินทรัพย์ที่ได้รับบริจาคในปีก่อนๆ และปีงบประมาณ 2552 สำนักงานศาลปกครองได้รับบริจาคโทรทัศน์เคลื่อนที่ จำนวน 232 เครื่อง จากบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด และรับรู้รายได้จากการใช้สินทรัพย์ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 เป็นต้นไป

2) รายได้จากเงินช่วยเหลือ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2.22 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2.72 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.50 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.41 เป็นการรับรู้รายได้จากการใช้จ่ายเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้เงินช่วยเหลือ ในปีงบประมาณ 2552 มีการใช้จ่ายเงินช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดสัมมนาบุคคลภายนอก ค่าใช้จ่ายสัมมนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด ค่าจัดทำหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง เป็นต้น

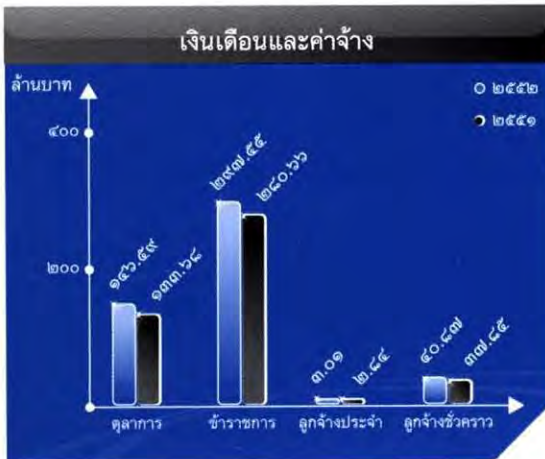
3) รายได้อื่น ประกอบด้วย รายได้ค่าธรรมเนียมการสอบแข่งขันบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเงินงบประมาณรับคืน ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 6.89 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 4.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 2.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 64.20 ส่วนใหญ่เกิดจากการรับคืนเงินงบประมาณเหลือจ่ายจากสำนักงานศาลปกครองภูมิภาค ค่าเช่าบ้าน เงินเดือน และค่าจ้างที่จ่ายเงินสิทธิและได้เรียกคืนในภายหลัง

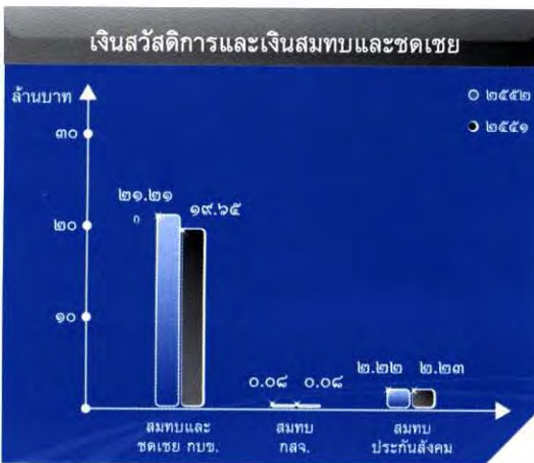
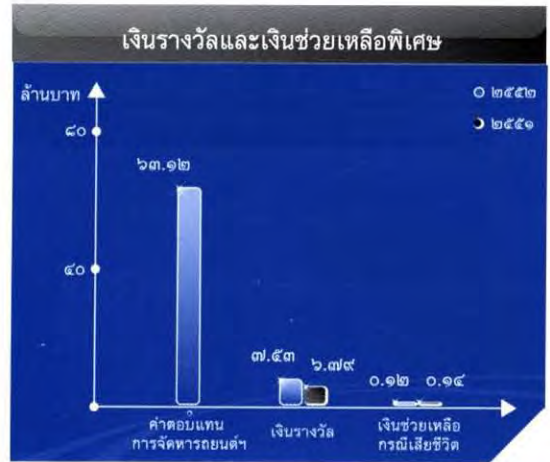
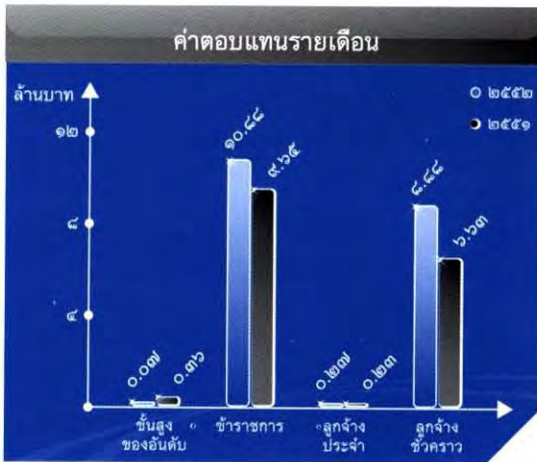
2.2 ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

สำนักงานศาลปกครองมีค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 1,087.21 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 1,077.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 9.70 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.90 เนื่องจาก

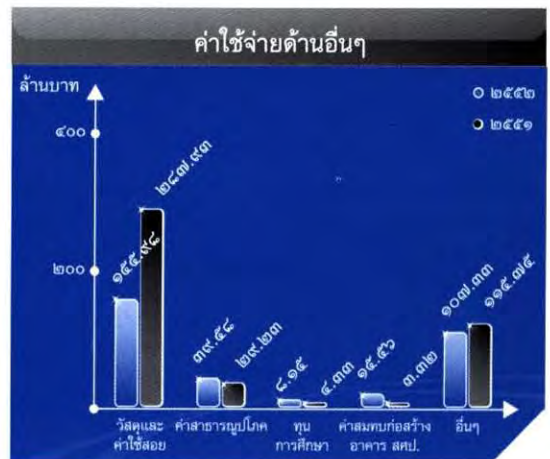
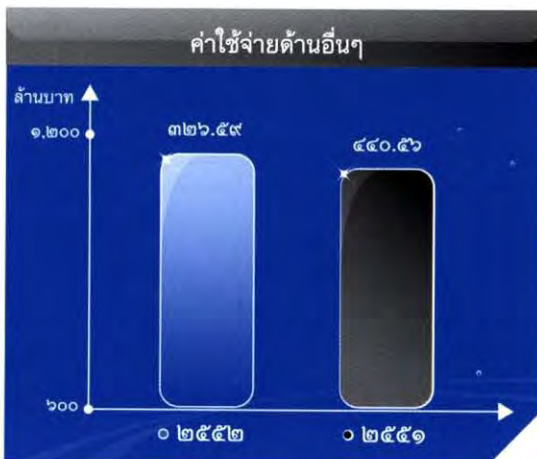

2.2.1 ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ประกอบด้วย เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน เงินสวัสดิการ เงินสมทบและขุดเขยเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างประจำ และเงินประกันสังคม เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 760.62 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 636.94 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 123.68 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.42 เนื่องจากการปรับอัตราเงินเดือนของตุลาการศาลปกครอง ตามมติคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ครั้งที่ 103-3/2552 วันที่ 25 มี.ค. 52 และครั้งที่ 108-8/2552 วันที่ 17 ส.ค. 52 และบรรจุข้าราชการเพื่อปฏิบัติงานด้านคดีปกครองและด้านสนับสนุน จำนวน 95 อัตรา รวมถึงจ่ายเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ 2550 และการปรับเพิ่มขึ้นเงินเดือนข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและพนักงานศาลปกครองประจำปีด้วย ซึ่งสามารถแสดงกราฟเปรียบเทียบรายจ่ายด้านบุคลากรที่สำคัญได้ดังนี้

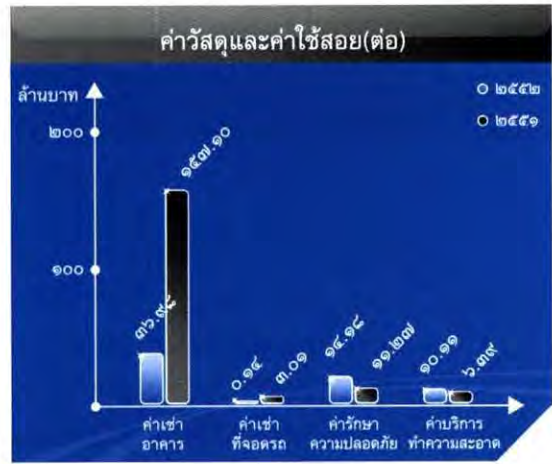
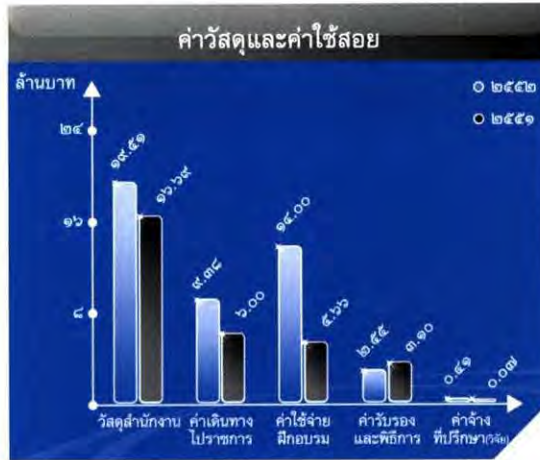

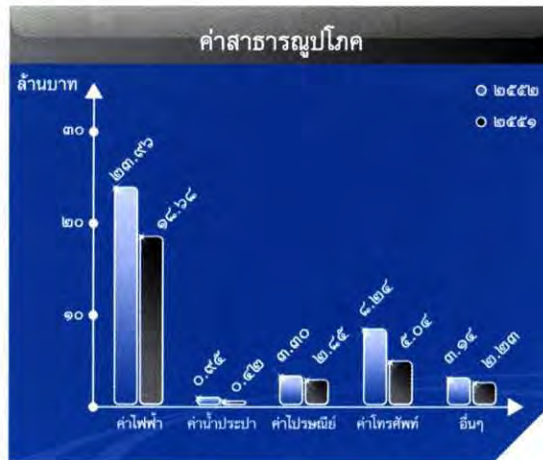
2.2.2 ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ดังนี้ ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ประกอบด้วย ค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายสอย ค่าสาธารณูปโภค เงินทุนการศึกษา เงินสมทบค่าก่อสร้างอาคารศาลปกครอง (ถนนแจ้งวัฒนะ) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 326.59 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 440.57 ล้านบาท ลดลง 113.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 25.87

1) **ค่าวัสดุและค่าใช้จ่าย** ประกอบด้วย ค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าเช่าอาคาร ค่าเช่าที่จอดรถ และค่าเช่าสินทรัพย์ ค่ารักษาความปลอดภัย ค่าบริการทำความสะอาด ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สิน ค่าโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างที่ปรึกษา และอื่นๆ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 155.98 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 287.93 ล้านบาท ลดลง 131.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.83 ส่วนใหญ่ เกิดจากค่าใช้จ่ายการเช่าอาคาร เนื่องจากการยกเลิกการเช่าอาคารของศาลปกครอง (ส่วนกลาง) (อาคารเอ็มไพร์ ทาวเวอร์) และค่าใช้จ่ายในการประชุมลดลง เนื่องจากในปีงบประมาณ 2552 ศาลปกครองไม่มีภารกิจในการจัดประชุม IASA โดยสามารถแสดงกราฟเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้ดังนี้

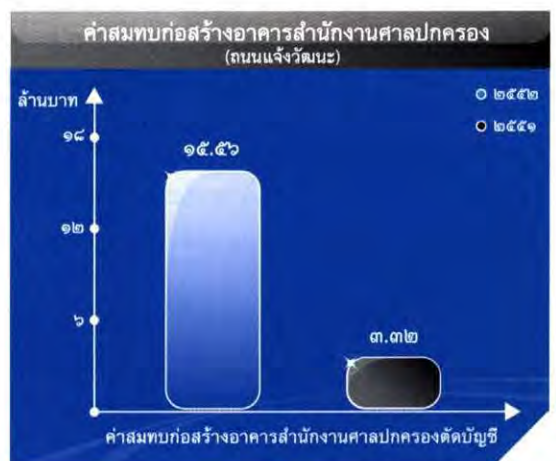

2) **ค่าสาธารณูปโภค** ประกอบด้วยค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าไปรษณีย์ ค่าโทรศัพท์ ค่าบริการอินเทอร์เน็ต ค่าบริการ Call Center เป็นต้น ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 39.58 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 29.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 10.35 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.41 ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการย้ายที่ทำการถาวรของศาลปกครอง (ส่วนกลาง) ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2551 ศาลปกครองมีพื้นที่ดำเนินงานเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ รวมถึงค่าเช่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นด้วย อนึ่งสำหรับค่าโทรศัพท์และค่าบริการอินเทอร์เน็ต เป็นรายการค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประมาณการค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2552 เนื่องจากตั้งแต่เริ่มให้บริการ (กรกฎาคม 2551) ยังไม่มีการเบิกจ่าย เนื่องจากผู้ให้บริการยังไม่ส่งใบแจ้งหนี้

3) **ค่าใช้จ่ายทุนการศึกษา** เป็นเงินอุดหนุนการศึกษาในประเทศและต่างประเทศสำหรับบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 8.15 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 4.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 3.81 ล้านบาท หรือร้อยละ 87.99 เนื่องจากสำนักงานศาลปกครองพิจารณาให้ทุนการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2552 เพิ่มขึ้น และอนุมัติทุนให้กับผู้ขอรับทุนประจำปี 2551 บางส่วนที่ไม่สามารถขอรับทุนการศึกษาได้ทันในปีงบประมาณ 2551 เนื่องจากผลการศึกษาออกล่าช้า

4) **เงินสมทบค่าก่อสร้างอาคารศาลปกครอง** (ถนนแจ้งวัฒนะ) ตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้สินทรัพย์ประจำปี จากรายการเงินสมทบเพื่อเป็นค่าตกแต่งอาคารที่ทำการศาลปกครอง (ถนนแจ้งวัฒนะ) ซึ่งทยอยตัดเป็นค่าใช้จ่ายนับแต่วันเข้าใช้พื้นที่ (14 กรกฎาคม 2551) ปีงบประมาณ 2552 ตัดเป็นค่าใช้จ่าย (1 ต.ค. 51 - 30 ก.ย. 52) จำนวน 15.56 ล้านบาท ส่วนปีงบประมาณ 2551 ตัดเป็นค่าใช้จ่าย (14 ก.ค. 51 - 30 ก.ย. 51) จำนวน 3.32 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 12.24 ล้านบาท

5) **ค่าใช้จ่ายอื่นๆ** ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินและค่าตัดจำหน่ายโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ค่าใช้จ่ายจากเงินช่วยเหลือต่างประเทศ ค่าเช่าบ้านข้าราชการและตุลาการศาลปกครอง ค่าเบี้ยประชุม ค่าตอบแทนที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และค่าตอบแทนอื่นๆ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 107.33 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 115.75 ล้านบาท ลดลง จำนวน 8.42 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.28 ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ลดลงเกิดจาก

- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายลดลง เกิดจากสินทรัพย์บางส่วนคำนวณค่าเสื่อมราคาครบอายุการใช้งานแล้ว ในปีงบประมาณ 2552 จึงไม่เกิดค่าใช้จ่าย

- ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2.22 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2.72 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.50 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสัมมนาบุคคลภายนอก ค่าใช้จ่ายสัมมนาตุลาการศาลปกครองสูงสุด ค่าจัดทำหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง เป็นต้น

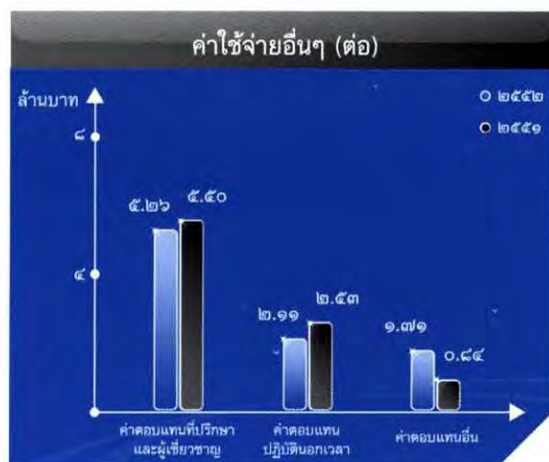
- ค่าเช่าบ้าน ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 18.46 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 16.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.66 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.86 เนื่องจากผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้รับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเพิ่มและศาลปกครองรับโอนข้าราชการที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านมาปฏิบัติราชการประจำที่สำนักงานศาลปกครอง (ส่วนกลาง) และสำนักงานศาลปกครอง

- ค่าเบี้ยประชุม ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 4.97 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 3.16 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 1.81 ล้านบาท หรือร้อยละ 57.12 เป็นการจ่ายค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการด้านต่างๆ เช่น คณะกรรมการอำนวยการจัดงานครบรอบ 9 ปี ศาลปกครอง คณะกรรมการด้านวิชาการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล คณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานงานคดีและการบริหารจัดการคดีปกครอง คณะอนุกรรมการสอบคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น เป็นต้น

- ค่าตอบแทนที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 5.26 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 5.50 ล้านบาท ลดลง จำนวน 0.24 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.32 ค่าใช้จ่ายในปี 2552 เป็นค่าตอบแทนที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญสำนักงานศาลปกครองด้านต่างๆ เช่น ที่ปรึกษาในศาลปกครองสูงสุด ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปกรรม ด้านโยธาธิการ ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

- ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 2.11 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 2.53 ล้านบาท ลดลงจำนวน 0.42 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.79 ส่วนใหญ่ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการในปีงบประมาณ 2552 เป็นค่าตอบแทนสำหรับการดำเนินงานตามปกติของแต่ละหน่วยงาน ยกเว้นสำนักงานศาลปกครองนครราชสีมามีการใช้จ่ายในการทำกรใหม่จึงมีการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนนอกเวลาราชการมากกว่าปกติ

- ค่าตอบแทนอื่น ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 1.70 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 0.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 0.86 ล้านบาท หรือร้อยละ 102.12 ส่วนใหญ่เป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการผู้ตรวจอำนวยการประเมินผลงานวิชาการของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

2.3 ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน

แสดงมูลค่าของสินทรัพย์ที่ได้ยกเลิกการใช้งาน จำหน่าย และบริจาค แต่ยังมียอดคงเหลือตามมูลค่าทางบัญชีที่ต้องตัดจำหน่าย ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 0.68 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 3.23 ล้านบาท ลดลง 2.55 ล้านบาท หรือร้อยละ 78.95 เกิดจากการยกเลิกการใช้งาน จำหน่าย และบริจาคครุภัณฑ์ประจำปี ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 ครุภัณฑ์ที่จำหน่าย หรือบริจาคส่วนใหญ่เป็นครุภัณฑ์ที่คำนวณค่าเสื่อมราคาครบอายุการใช้งานแล้ว

ทำเนียบบุคลากร

ทำเนียบบุคลากร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

ศาลปกครองสูงสุด

๑	นายอักษราทร	จุฬารัตน	ประธานศาลปกครองสูงสุด
๒	นายอัศววิทย์	สุมาวงศ์	รองประธานศาลปกครองสูงสุด
๓	นายพีระพล	เขาวนศิริ	รองประธานศาลปกครองสูงสุด
๔	นายหัสสุดี	วิจิตวิริยกุล	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
๕	นายเกษม	คมสัถย์ธรรม	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
๖	นายปรีชา	ขวลิตธำรง	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
๗	นายวิชัย	ชื่นชมพูนุท	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
๘	นายชาญชัย	แสวงศักดิ์	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๙	นายไพบูลย์	เสียงก้อง	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๐	นายวรพจน์	วิศรุตพิชญ์	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๑	นายวิษณุ	วรัญญู	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๒	นายนพดล	เฮงเจริญ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๓	นายวรวิทย์	กังศศิเทียม	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๔	นายวรารุช	ศิริยุทธ์วัฒนา	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๕	นายสุเมธ	รอยกุลเจริญ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๖	นายสมชาย	งามวงศ์ชน	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๗	นายประสิทธิ์ศักดิ์	มีลาภ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๘	นายสุชาติ	มงคลเลิศพล	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๑๙	นายมนูญ	บุญญกริยากร	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๒๐	นายพรชัย	มนัสศิริเพ็ญ	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

คณาจารย์

คณาจารย์

๑ นายฤทัย	หงส์สิริ	อธิบดีคณาจารย์
๒ นายกิตติชัย	ธรรมธัช	รองอธิบดีคณาจารย์
๓ นายประสาธ	พงษ์สุวรรณ	รองอธิบดีคณาจารย์
๔ นางสาวกัญญา	นาชัยเวียง	รองอธิบดีคณาจารย์
๕ นายชูพงศ์	เสวตจินดา	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๖ นางศิริวรรณ	จุลโพธิ์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๗ นายจิรศักดิ์	จิรวดี	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๘ นายประวิทย์	เอื้อนรินทร์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๙ นายอดุล	จันทร์ศักดิ์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๐ นายธีรรัฐ	อร่ามทวีทอง	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๑ นายบุญอนันต์	วรรณพานิชย์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๒ นายกุศล	รักษา	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๓ นายสมชาย	เอมโอช	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๔ นางสาวสิริกาญจน์	พานพิทักษ์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๕ นายประนัย	วณิชชานนท์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๖ นายประวิตร	บุญเทียม	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๗ นายสมรรถชัย	วิศาลภรณ์	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๘ นายสุพจน์	สาทรกิจ	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๑๙ นายไชยเดช	ตันติเวสส	คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๐ นายณัฐ	รัฐอมฤต	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๑ นายบรรจงศักดิ์	วงศ์ปราชญ์	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๒ นายไพโรจน์	มินเดิน	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๓ นายภาณุพันธ์	ชัยรัตน์	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๔ นายมานิตย์	วงศ์เสรี	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๕ นางรดาพรรณ	วานิช	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๖ นายสุเมธ	เด็ยวิศเรศ	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๗ นายอนุพงศ์	สุขเกษม	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๘ นายอนุวัฒน์	ธรรมาแสง	คณาจารย์คณาจารย์หัวหน้าคณะคณาจารย์
๒๙ นางชนิตา	วรพงศ์	คณาจารย์คณาจารย์
๓๐ นายกฤตยชญ์	ศิริเขต	คณาจารย์คณาจารย์
๓๑ นายเดช	เอี่ยมยิ้ม	คณาจารย์คณาจารย์
๓๒ นายมนัส	แดงสุภา	คณาจารย์คณาจารย์
๓๓ พันเอก วรศักดิ์	อารีเปี่ยม	คณาจารย์คณาจารย์
๓๔ นายวีระ	แสงสมบูรณ์	คณาจารย์คณาจารย์
๓๕ นายสมชัย	วัฒนการุณ	คณาจารย์คณาจารย์
๓๖ นายสมภพ	ผ่องสว่าง	คณาจารย์คณาจารย์

๓๗	นายสมศักดิ์	ศุภะรัฐภูเดช	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๓๘	นายสมิง	พรทวีศักดิ์อุดม	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๓๙	นายสะเทือน	ชูสกุล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๐	นายสุชาติ	ศรีวรกร	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๑	นายสุทัศน์	ทิวทอง	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๒	นายสุรเดช	พหลภาคย์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๓	นายเสนห์	บุญทमानพ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๔	นายอนุสรณ์	ธีระภัทรานันท์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๕	นายอานันต์	พิททองพรรณ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๖	นายอนนท์	อดิเรกสมบัติ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๗	นายสัมฤทธิ์	อ่อนคำ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๘	นางสาวกนิษฐา	เขียววิทย์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๔๙	นายขวลิต	ลาภผล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๐	นางสุมาลี	ลิมปโสภา	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๑	นางเสริมดรณี	ตันติเวสส	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๒	นายสมเกียรติ	กุลวิฑิต	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๓	นายสถาพร	สถิตย์ปิยะรัตน์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๔	นายมนนัส	จุฑานนท์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๕	พันตำรวจตรี ฉัตรชัย	นิติภักดี	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๖	นายรังสิกร	อุปพงศ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๗	นายไพศาล	บุญเกิด	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๘	นายสมศักดิ์	ต้นทเลขา	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๕๙	นายวิริยะ	ชอบแต่ง	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๐	นายพินิจ	มันสัมฤทธิ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๑	นายเกียรติภูมิ	แสงศิริธร	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๒	นายชูชาติ	ศิรินิล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๓	นายวิชัย	พจนโพธา	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๔	นายอภิรัฐ	ปานเทพอินทร์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๕	นายชาชีวิวัฒน์	ศรีแก้ว	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๖	นายฉวีชัย	สนธิวนิช	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๗	นายสิทธิานต์	สิทธิสุข	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๘	นายอุดมศักดิ์	อังศุพิสิฐ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๖๙	นายประพจน์	คล้ายสุบรรณ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๐	นายวุฒิชัย	ไทยเจริญ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๑	นายวิจิตต์	รักถิ่น	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๒	นางสาวผ่องรอง	ประเสริฐพานิชการ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๓	นายประเวศ	รักษพล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๔	นายवलันต์	เดี่ยวตระกูล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๕	นายอิทธิพร	จิระพัฒน์กุล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๖	นายชยีน	แสงจันทร์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๗	นายวิษณุชัย	ธรรมประดิษฐ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง

๗๘	นายอนุชา	สุนสวัสดิกุล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๗๙	นายศรีณยู	โพธิ์รัชตางกูร	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๐	นายวิสูตร	วัจนะเสถียรกุล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๑	นางสาวสิริภัทร	ไชควิเศษชัยสิทธิ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๒	นายเชียวชาญ	สุขช่วย	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๓	นายประศักดิ์	ศิริพานิช	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๔	นายจำกัศ	ชุมพลวงศ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๕	นายไพรัช	โตสวัสดิ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๖	นางเพ็ญศรี	วงศ์เสรี	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๗	นายประยูร	ปรีดา	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๘	นายหัสฎิ	ศรีวิเชียร	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๘๙	นายบุญชู	จันทร์วงศ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๐	นางสาวบุบผา	อัครพิมาน	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๑	นางสาวสุนณี	ชัยยะศิริสุวรรณ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๒	นายदनัย	ศรีโมรา	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๓	นายชัชชัย	ยอดมาลัย	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๔	นายฉลองชัย	สถิตย์สัมพันธ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๕	นายไพโรจน์	ทองปาน	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๖	นายดิเรก	สุคนธสาคร	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๗	นายพีระศักดิ์	นาดี	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๘	นายลิขิต	ศกุนะสิงห์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๙๙	นายจิตติคุณ	แพงคุณ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๐	นางสาวฐิติลักษณ์	เกรียงเกริกไกร	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๑	นางสมพร	ถาวรวิริยะนันท์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๒	นายวุฒิวัดมัจ	จรรย์ยานนท์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๓	นายวิริยะ	ว่องวานิช	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๔	นางสาวสิริพร	มณีภักดิ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๕	นายศิวศักดิ์	สินอวย	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๖	นายวินัย	รุ่งรักสกุล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๗	นางสาวระริน	วรเศรษฐศักดิ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๘	นายวิชา	เหลือล้ำ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๐๙	นายสมชัย	จารุจินดา	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๐	นายมณูญ	พิบูลรัตน์กุล	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๑	นายชัยนะ	อักษรพันธ์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๒	นางสาวอัญชิสา	อินทราลี	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๓	นางสาวปัทมา	วชิรเมธาวัชต์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๔	นางอุษณีย์	ลิ่วโลกุรัตน์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๕	นายทศพร	ไต้ะบูรินทร์	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๖	นางนัทธมน	อิมสะอาด	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๗	นายพีระพันธ์	วัฒนศิริ	ตุลาการศาลปกครองกลาง
๑๑๘	นายสุรเดช	สุขถาวร	ตุลาการศาลปกครองกลาง

ศาลปกครองเชียงใหม่

๑ นายดำรงดี	สุดเดมิย์	อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่
๒ นางสาวกรรณิการ์	สุริยา	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองเชียงใหม่
๓ นายสุรัตน์	พุ่มพวง	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองเชียงใหม่
๔ นายจิรพัฒน์	กล่อมสกุล	ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่
๕ นางสาวสายทิพย์	สุดดิพันธ์	ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่
๖ นายเมธี	ชัยสิทธิ์	ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่
๗ นางสาววาสนา	มะลิทอง	ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่
๘ นายวัชรพงษ์	เลิศวุฒิ	ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่
๙ นายจิรศักดิ์	สีใจเจริญ	ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ศาลปกครองสงขลา

๑ นายไชยวัฒน์	ธำรงค์ศรีสุข	รองอธิบดีศาลปกครองสงขลา
๒ นายโสภณ	บุญกุล	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสงขลา
๓ นายถาวร	เกียรติทับทิว	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสงขลา
๔ นายสมมาศ	รัฐพิทักษ์สันติ	ตุลาการศาลปกครองสงขลา
๕ นายตรีทศ	นิโครธางกูร	ตุลาการศาลปกครองสงขลา
๖ นายประเสริฐ	ศรัทธาสุข	ตุลาการศาลปกครองสงขลา
๗ นายสุทธิพงศ์	เขาวนาดิศัย	ตุลาการศาลปกครองสงขลา
๘ นายนิทัศน์	จูนีนยง	ตุลาการศาลปกครองสงขลา
๙ นายอิทธิพล	ทัศนาศ	ตุลาการศาลปกครองสงขลา

ศาลปกครองนครราชสีมา

๑ นางปานดา	ศิริวัฒน์	อธิบดีศาลปกครองนครราชสีมา
๒ นายอำพน	เจริญชีวินทร์	รองอธิบดีศาลปกครองนครราชสีมา
๓ นางสาวพยุ่ง	พันสุทธิรางกูร	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองนครราชสีมา
๔ นายศรศักดิ์	นิยมธรรม	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองนครราชสีมา
๕ นางดุษณีย์	ตยางคานนท์	ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา
๖ นายสมเกียรติ	ชุมวิสูตร	ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา
๗ นายสินิทธิ์	สินิทธานนท์	ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา
๘ นายสุทธิวัฒน์	มาศพันธ์	ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา
๙ นายวิโรจน์	ปรีชาพันธ์	ตุลาการศาลปกครองนครราชสีมา

ศาลปกครองขอนแก่น

๑	นางมณีวรรณ	พรหมน้อย	อธิบดีศาลปกครองขอนแก่น
๒	นายพัลลภ	รัตนจันทร์	รองอธิบดีศาลปกครองขอนแก่น
๓	นายจักริน	วงศ์กุลฤดี	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองขอนแก่น
๔	นายชัยโรจน์	เกตุกำเนิด	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองขอนแก่น
๕	นายธนกฤต	กิตติวัฒน์	ตุลาการศาลปกครองขอนแก่น
๖	นายวุฒิชัย	แสงสำราญ	ตุลาการศาลปกครองขอนแก่น
๗	นายยรรยง	ฉัญทะพิงศ์	ตุลาการศาลปกครองขอนแก่น
๘	นายพัฒนา	คูศรีพิทักษ์	ตุลาการศาลปกครองขอนแก่น
๙	นายคม	บูรณวรศิลป์	ตุลาการศาลปกครองขอนแก่น
๑๐	นายสุขสันต์	บุญจิต	ตุลาการศาลปกครองขอนแก่น

ศาลปกครองพิษณุโลก

๑	นาวาเอก วุฒิ	มีช่วย	อธิบดีศาลปกครองพิษณุโลก
๒	นายกมล	สกลเดชา	รองอธิบดีศาลปกครองพิษณุโลก
๓	นายประสาน	บางประสิทธิ์	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองพิษณุโลก
๔	นายธีระเดช	เดชะชาติ	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองพิษณุโลก
๕	นายวิบูลย์	กัมมาระบุตร	ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก
๖	นายภีร์รัตน์	เจียรนัย	ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก
๗	นางนฤมล	ธรรมครองอาตม์	ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก
๘	นายภาณุมาศ	เลี่ยมสกุล	ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก
๙	นายสมสกุล	ณ บางช้าง	ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก
๑๐	นายนอบ	มากบุญ	ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก

ศาลปกครองระยอง

๑	นางสายสุดา	เศรษฐบุตร	อธิบดีศาลปกครองระยอง
๒	นายพงษ์ศักดิ์	กัมพูสิริ	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองระยอง
๓	นายสุจินต์	จุฑาทิพย์	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองระยอง
๔	นายประวัตติ	วิสัยกุล	ตุลาการศาลปกครองระยอง
๕	นางสาวอมรา	สัจจาสัย	ตุลาการศาลปกครองระยอง
๖	นางมาเรียม	วิมลธร	ตุลาการศาลปกครองระยอง
๗	นายตระหง่าน	เกียรติศิริโรจน์	ตุลาการศาลปกครองระยอง
๘	นายสรศักดิ์	มโหศิริโยดม	ตุลาการศาลปกครองระยอง
๙	นายยงยุทธ	เชี่ยวชาญกิจ	ตุลาการศาลปกครองระยอง

ศาลปกครองนครศรีธรรมราช

๑ นายประทีป	วรนิติ	รองอธิบดีศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๒ นายเสถียร	ทิวทอง	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๓ นายสมยศ	วัฒน์ภิรมย์	ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๔ นายอาทร	คุระวรรณ	ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๕ นายนิติ	อรัญยะนาถ	ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๖ นายสมเกียรติ	แสงรุ่ง	ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๗ นายฉัตรชัย	ศุภการ	ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๘ นายจิรยุทธ	ทรงนวล	ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๙ นางวาสนา	จันทร์ภรณ์	ตุลาการศาลปกครองนครศรีธรรมราช

ศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง

๑ นายสุชาติ	เวโรจน์	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๒ นางกาญจนารัตน์	สิวีโรจน์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๓ นายไกรรัช	เงยวิจิตร	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๔ นายสุรพันธ์	บุรานนท์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๕ นายดิเรกฤทธิ์	เจนครองธรรม	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๖ นางสุปราณี	ห้วยหงษ์ทอง	ที่ปรึกษาสำนักงานศาลปกครอง และรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง
๗ นายเสิน	ครองระวะ	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักประธานศาลปกครองสูงสุด
๘ นายไพฑูรย์	คล้ายยวงทอง	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองสูงสุด
๙ นายสุขุม	ทองศิริ	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักอธิบดีศาลปกครองกลาง
๑๐ นางสาวสุธีรา	สิทธิภิญโญ	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองกลาง
๑๑ นางสาวมุกดาวรรณ	กิตติสมเกียรติ	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองขอนแก่น
๑๒ นายสนั่น	สมตม	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองเชียงใหม่
๑๓ นายวุฒินันท์	ยุวกาญจน์	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักงานศาลปกครองนครราชสีมา
๑๔ นางสาวนลิน	ปิงพิพัฒน์ตระกูล	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองนครศรีธรรมราช
๑๕ นางอัมพวัน	ยุวกาญจน์	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองพิษณุโลก
๑๖ นายชวรัตน์	รุขพันธ์	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองระยอง
๑๗ นายเฉลิมศักดิ์	ละม้ายแข	ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองสงขลา
๑๘ นางสาวธรรมรังสี	วรรณโก	ผู้อำนวยการสำนักบังคับคดีปกครอง
๑๙ นายยงยุทธ	อนุกุล	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและวิชาการ
๒๐ นางกัญญา	กิตติศรีวรพันธ์	ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกฎหมายมหาชน
๒๑ นางปิยดา	จิตต์จำนงค์	ผู้อำนวยการสำนักวิทยาการสารสนเทศ
๒๒ นายก้องภพ	สุขกิจบำรุง	ผู้อำนวยการสำนักประสานความร่วมมือ ระหว่างประเทศและสารนิเทศ
๒๓ นางศิริกุล	กสิวิวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน
๒๔ นายบรรยาย	นาคยศ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์
๒๕ นายชำนานู	ทิพย์ชนวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์
๒๖ นางวิภา	ชัยนาภาพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและต้นทุน
๒๗ นายอดิโชค	ผลดี	ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพย์สิน
๒๘ นายประพัฒน์	ตันสุวรรณนนท์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๒๙ นางธมน	แสงสำราญ	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน
๓๐ นายยุทธนา	ศรีตระกูล	ผู้อำนวยการวิทยาลัยตุลาการศาลปกครอง
๓๑ นางสาวสมฤดี	ธัญญศิริ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

ที่ปรึกษา

นายสุชาติ	เวโรจน์	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
นายดิเรกฤทธิ์	เจนครองธรรม	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

คณะผู้จัดทำ

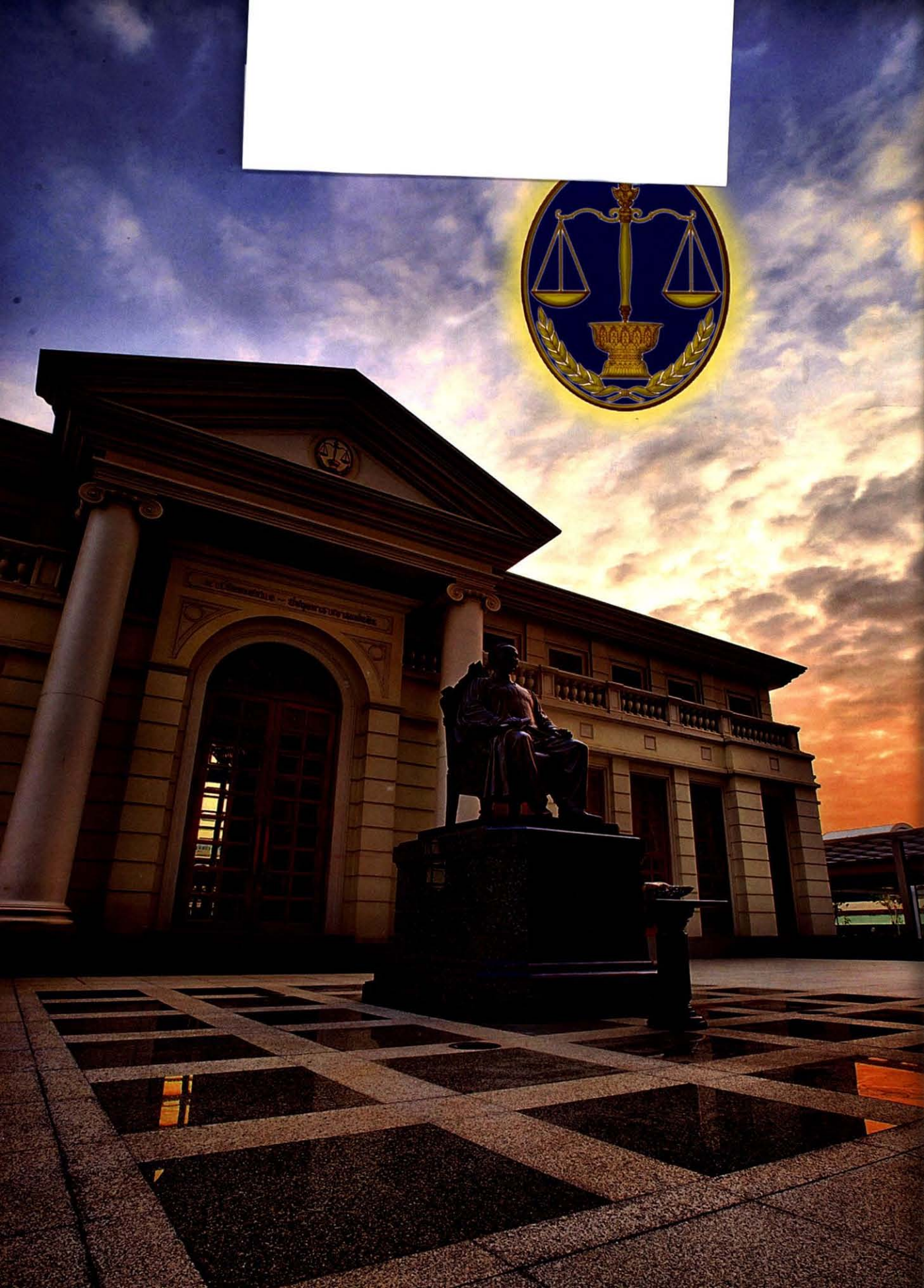
นางศิริกุล	กสิวิวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน
นายสยาม	วัฒนะมงคลรักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามประเมินผล
นางผจงจิตต์	วงศ์ธีรญาณเดช	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการพิเศษ
นางนิตยา	กิตติสุภรณ์พันธ์	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการพิเศษ
นายทวีศักดิ์	ตั้งวัฒนธรรม	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ
นางสาวศิริรัตน์	คงทอง	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
นางสาวพินดา	ฉวีวิเชียร	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ

ผู้จัดทำ : สำนักนโยบายและแผน สำนักงานศาลปกครอง

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๐๙๔๖ - ๔๙ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๙๑๕

ออกแบบและจัดพิมพ์ : บริษัท อิน ออน แอก จำกัด

เลขที่ ๑/๑๖ หมู่บ้าน แกรนด์ เดอ วิลล์ ซอยสุภาพงษ์ ๑ ถนนศรีนครินทร์
แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๕๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๓๓๐ ๙๙๑๗ โทรสาร ๐ ๒๓๓๐ ๙๙๑๘
อีเมล preposition@in-on-at.com
ปี พ.ศ. ที่พิมพ์ ๒๕๕๓

ส 04503 ฉ.1

ศป สำนักงานศาลปกครอง. สำนัก
10 น โยบายและแผน.
1.2 รายงานการปฏิบัติงานของ
2552 ศาลปกครอง และสำนักงานศาล
ปกครอง ประจำปี 2552.

ศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองกลาง และสำนักงานศาลปกครอง

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทร ๐๒-๑๔๑-๑๑๑๑ สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ www.admncourt.go.th